

శిథిలావస్థ

పొద్దు కనుమల్లోని పర్వతారణ్య
ంతాల్లో శబరబాతి వాళ్ళు నివసించే
గిలు అనేకం వుండేవి. వాటిలో కుంభార
ట్ట అనే పల్లెకు శివారులు అనే వారు
ముకుడు. ఆతడు ఆరవైవిళ్ళు పైబడిన
డ్డుడు. అతడికి పట్టెనిమిదేళ్ళ యిడు
డైన శిఖిముఖి అనే కుమారుడున్నాడు.

శిఖిముఖి అంటే తండ్రికి పంచ
శివారులు. అందుక్కారణం అతడు శివా
డికి సదివయసు చాటింతర్వాత కలిగిన
క సంతానం కావటం.

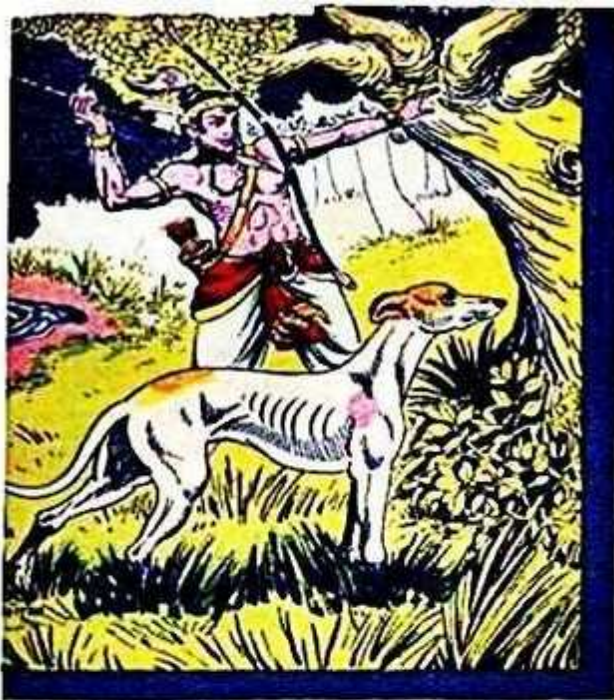
తన తరవాత పల్లెకు నాయకత్వం
గ్రాంచలనిన వాడు శిఖిముఖి కావటం
క శివారులు కొడుక్కు బాల్యప్రాయం
చీ తగిన గురువులను పెట్టి కర్ర కత్తి

సాము. అరణ్యంలో, నదుల్లో వేటాడి
అహారం సంపాదించే విద్యలూ నేర్పించాడు.
పిటన్నిటిలో శిఖిముఖి తన వదిహేసవ పిట
నుంచే నిపుణుడనిపించుకున్నాడు. కుంభార
మిట్టలోనే గాక, ఆ చుట్టు పక్కల వున్న
మరే శబరపల్లెలో కూడా అతన్ని మించిన
వేటకాడూ, ధైర్యకారీ, ఉపాయకారీ లేడు.

శిఖిముఖిని నలుగురూ మెచ్చుకునే
ప్రయ శివారులు ఎంతో సంతోష పడేవాడు.
కాని, అంత సంతోషంలోనూ అతడికి
కొడుకును గురించి ఆవగింజంత విచారం
కూడా వుండేది. తనలాగే కొడుకును కూడా
చదువ రాయ నేర్పిన వాణ్ణిగా చేయాలని
శివారులు ఎంతో ప్రయత్నించాడు. కాని,
అది ఫలించలేదు.

చదువారాయా నేర్చుకున్నాడు. వాటి జీవితంలో అతడికి ఎన్నో ప్రయోజన కనిపించినై. శిఖిముఖి మాత్రం యీ యంలో తండ్రికి చాలా అకాభంగం గించాడు.

రోజూ సూర్యోదయంతోనే శిఖిముఖి విల్లంబులూ, ఈటె తినుకుని, వేటకై అన్యాయానికి పోతున్నానని తండ్రికి చెప్పే మామూలు. తిరిగి అతను అరణ్యాన్ను పల్లెకు రావటం సూర్యాస్తమయ తర్వాతనే.

ఒకనాటి ఉదయం శిఖిముఖి తండ్రి చెప్పి వేటకు బయలుదేరాడు. వె ఎర్రగండు అనే అతడి వేటకుక్క పున్న దాన్ని చిన్న పిల్లగా అతడే పాకి చేశాడు. అది ధైర్యంలో నింహం, జిత్తు గుంటనక్క. అరణ్యంలో వాళ్ళిద్దరూ ఒకళ్ళకొకళ్ళు తోడుగా తిరుగుతూ వేట వాళ్ళు. ఎర్రగండు వనిగట్టి ముందు చూపేది, శిఖిముఖి దాన్ని అనుసరి పోయి మృగాలను వేటాడేవాడు.

శిఖిముఖి, ఎర్రగండు అరణ్యం చాలాదూరం పోయారు. ఆ రోజెందుచే మిట్టమధ్యాహ్నం వేళ అయినా, వాళ్ళ ఒక్క లేడి గాని, అడవిదున్న గాని, అ

కుంభారమిట్టకు చుట్టూ, నూరు నూట యాభై కోసుల దూరంలో చదవటం రాయటం చేతనైన శబరబాతి వాడు ఒక్క శివాలుడు తప్ప మరెవరూ లేరు. శబరులు అటవికులు. అరణ్యాలూ, కొండలే వాళ్ళ నివాసస్థానాలు. వేటా, పకు సంపదే వాళ్ళ జీవనాధారం. వాళ్ళకు నగర జీవితం తెలీదు, నాగరికులతో ఎలాంటి పాత్తూ లేదు. ఆ పరిస్థితుల్లో చదువు సంధ్యల్లాంటివి వాళ్ళకు కొరగాని విషయాలగా కనబడటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. కాని, శివాలుడు యువకుడుగా పున్నప్పుడు ఒక క్షత్రియుడి వెంట దేశదేశాలూ తిరిగి రణకౌశలం,

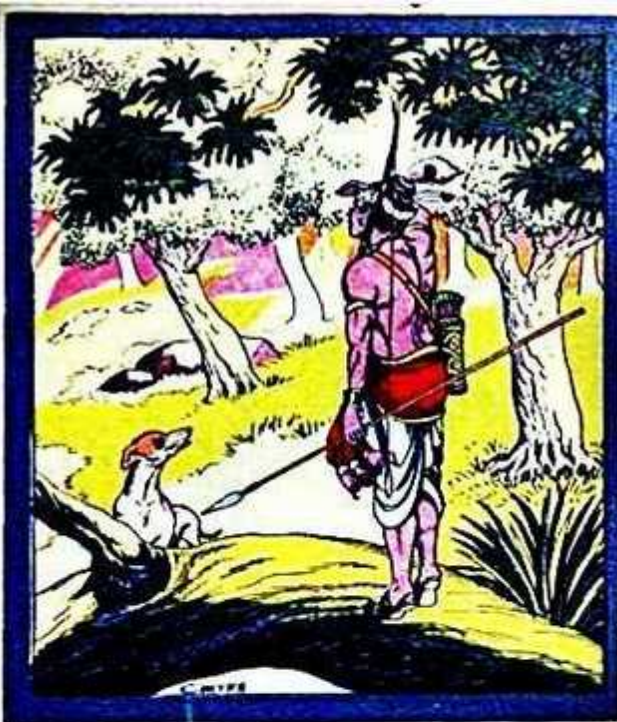
పందిగాని కనిపించలేదు. అరణ్యం ఎందు వల్లనే నిశ్శబ్దంగా వున్నది. అప్పుడప్పుడూ కోతులు చెట్లల్లో కిచకచ మంటూ అరిచి, కొమ్మల్లో దూరి దాక్కుంటున్నవి. ఎక్కడో సింహం, మరెక్కడో పులి పరిగెత్తుతూ అరిచినట్టుగా ధ్వని అప్పు డిక్కడా మరు క్షణం మరో దిక్కు నుంచి వస్తున్నది.

"ఇంత నిశ్శబ్దం ఏమిటి? అరణ్యాని కేమన్నా సుప్తి చేసిందా? వేట జంతువు లిన్ని ఎక్కడ దాక్కున్నాయి? సింహం, పులి అలా వేడు కెత్తుతున్నయ్యేం?"

అంటూ శిఖిముఖి ఎర్రగండు కేసి చూశాడు. ఎర్రగండు నేల మూఝూస్తూ కొద్ది దూరం పోయి, యజమాని వెంటరాక పోవటంతో, అగి చిన్నగా మొరగసాగింది.

శిఖిముఖి కుక్క కేసి గుచ్చి చూస్తూ, "ఏమిటి, ఎండ తాపానికి నీ కేమైనా విచ్చెత్తుతున్నదా? నీ మొరుగుడుకు చుట్టు పక్కల కోసు దూరంలో వున్న జంతువు లైనా బెదిరి పారిపోతై," అన్నాడు.

ఎర్రగండు కొద్ది సేపు వూచుకుని మళ్ళీ నేలను వాసన చూసి, ముందుకు పరిగెత్తి శిఖిముఖి కదలక పోవటంతో వెనుదిరిగి వచ్చి, అకడి చుట్టూ గిరికిలు కొట్ట సాగింది. కుక్క ప్రవర్తనకు అశ్చర్యపడుతూ శిఖి

ముఖి అక్కడున్న ఒక ఎందు మోడు పై కెక్కి నిలబడి కుక్క పరిగెత్తబోయిన దిక్కు కేసి చూశాడు. అకడికి ఒక్కగా నొక్క జంతువు గాని, మనిషి గాని కని పించ లేదు. కుక్క మాత్రం యింకా చిన్నగా మొరుగుతూనే వున్నది.

ఎర్రగండు కున్న పశికట్టే శక్తి గురించి బాగా తెలిసినవాడు కావటంతో శిఖిముఖి, కుక్కను ఓ సారి దువ్వి అందుబాటులో వున్న ఒక చెట్టు పై కెక్కి అక్కణ్ణుంచి, అది పరిగెత్తబోయిన దిక్కు కేసి పరీక్షగా చూశాడు. అకడి దృష్టి ఒక వింత అవ్వసుడి పైన పడింది. అశ్వం, రోతూ కూడా కవ

దాలు ధరించి వున్నారు. రాకు నడుం నుంచి పాడవాటి కత్తి ఒకటి వేలాడు తున్నది. కుడిచేతిలో పెద్ద ఈటె నెకదాన్ని ఎత్తి పట్టుకుని వున్నారు. దాని ఆలుగు నుంచి ఒక చిన్న పతాకం — ఎరుపూ పసుపూ రంగులు గలది, గాలికి రెపరెప లాడుతున్నది.

"ఇత నెవడో, అయ్య చెప్పే పురాణ కథల్లోని ఆతిరధుడో, మహారధుడో అయి వుంటాడు. వెంట రథం లేదే? ఆహహ, భద్రే వేషం!" అనుకుంటూ శిఖిముఖి సవ్య సాగాడు. కపదాలు ధరించిన యోధుల్ని అత డింతవరకూ చూసి ఎరగడు. ఒకటి

రెండుసార్లు రాజుగారి సైనికుల్ని చూశాడు గాని వాళ్ళలా నిలువెల్లా కవచం ధరించి కనబడలేదు.

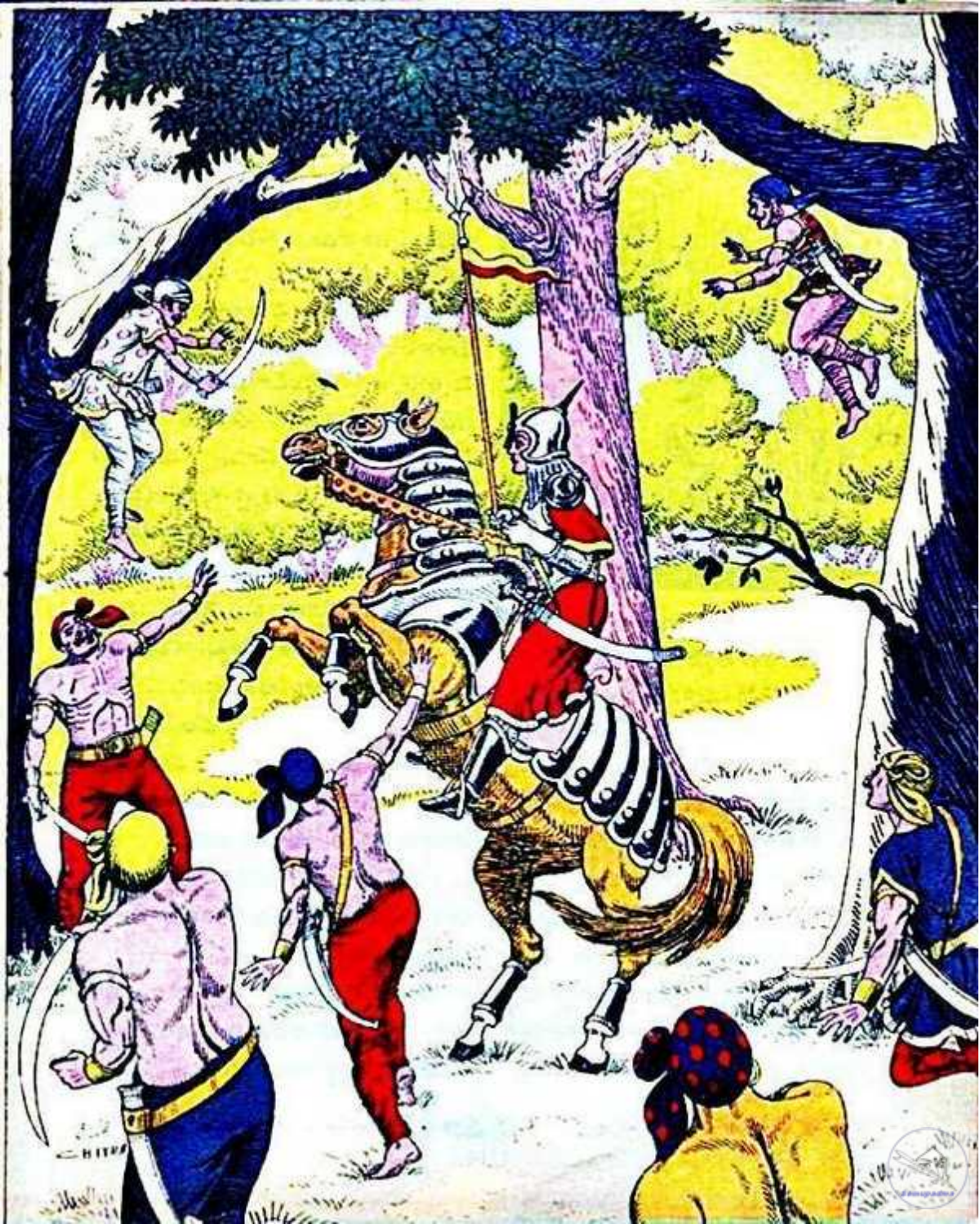
ఆ అశ్వకుడి కేసి ఎంతగా చూసున్న శిఖిముఖికి మరింత అశ్చర్యం, భయం కొలిపే మరొక దృశ్యం కంట బడింది. విడవిమిది మంది మనుషులు — వాళ్ళ దుస్తుల తిరును బట్ట దారిదోసిడిగాళ్ళలా వున్నారు — అశ్వకు డెస్తున్న మార్గానికి పైస వున్న చెట్లకొమ్మల్లోంచి, అతడికి వెనకా ముందూ ఒక్కసారిగా కిందికి చూశాడు. గుర్రం బెదిరించి, అశ్వకుడు దాన్ని కళ్ళెం లాగి అప్రతూ, పెద్దగా సంహ నాదం చేసి, ఒక నుంచి కత్తి చూసి వాళ్ళతో తలపడ్డాడు.

శిఖిముఖికి ప్రమాదంలో చిక్కుకున్న ఆ అశ్వకుణ్ణి చూసి చాలా జాలి కలిగింది. ఒకడి మీద పదిమంది కత్తులెత్తటం అధర్మం, సహించరానిది. శత్రుబలం చూసి లొంగిపోక, అంతమందిని ఏకాకిగా ఎది రించి పోరాటానికి ఉపక్రమించిన అశ్వకు డంటే అతడి కెంతో గౌరవభావం కలిగింది. అతడు ఎర్రగండును హెచ్చరించి, చెట్ల ఊడలు పట్టుకుని పూగుతూ, కివాల మీద అశ్వకు డున్న ప్రాంతం చేరాడు.

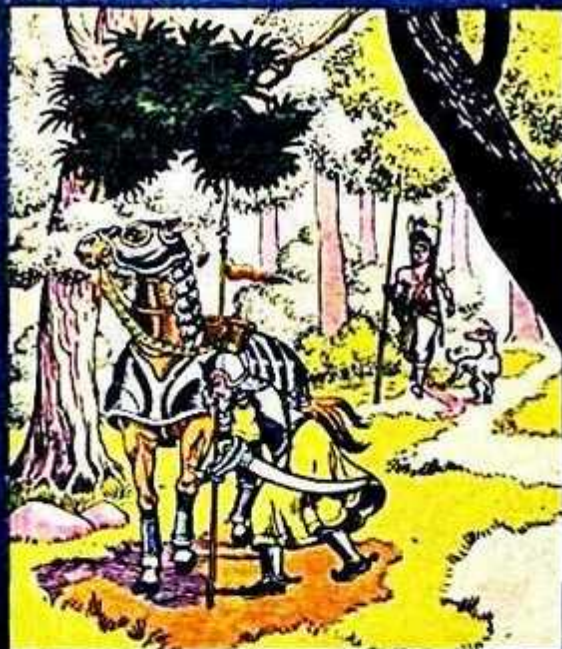
చందమామ

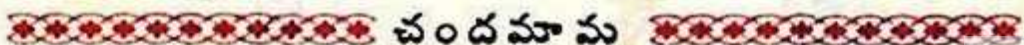
ఈ లోపల అశ్వకుడు వాహనం మీద పుండే దొంగలను కత్తితో ఎదాపెదా కొడుతూ, "విక్రమశేనరి కత్తి బలి కొరు తున్నది! నీచుల్లారా పారిపోక నిలబడండి, నా ప్రతాపం తెలుస్తుంది," అంటూ శేకలు పెడుతున్నాడు. ఇంతలో ఒక దొంగ, చాటుగా పుండి గుర్రం కాలికి గురిచేసి కత్తి విసిరాడు. గుర్రం గాయపడి వేగంగా పక్కకు తిరిగింది. అశ్వకుడు ఆ కుదుపుకు కిందపడి, అంతలోనే లేచి నిలబడి, ఈసారి కత్తి, ఈటె రెంటినీ రెండు చేతుల్లో పట్టు కుని, పెద్దగా హుంకరించి దొంగలను వ్రతిఘటించసాగాడు.

"శబర మాత కూ, వై!" అంటూ శిఖిముఖి చెట్టు మీది నుంచి దొంగల మధ్యకు దూకాడు. ఈలోపల ఎర్రగండు ఒక దొంగ మీది కురికి, వాడి కంఠం పట్టు కునేందుకు పైకెగిరింది. అశ్వకుడు ఒక్క క్షణకాలం యీ వచ్చినవాడు శక్రువే మిత్రుడో అన్న అనుమానంతో స్థాణుపులా అయిపోయి, శిఖిముఖి ఈటెను దొంగల మీదికి గురిచేయటం చూసి, "మిత్రమా! యీ దుర్మార్గుల్లో ఒక్కణ్ణి కూడా ప్రాణాలతో పోనివ్వకూడదు," అని శేక వేశాడు.

ఇంతలో అరణ్యంలో ఎక్కడో దూరం నుంచి ఎవరో పెద్దగా ఈల వేశారు. మరు క్షణం దొంగలు అశ్వకుణ్ణి, శిఖిముఖిని విడిచి కలిసికట్టుగా అక్కణ్ణించి పారిపో సాగారు. బరువైన కవచం ధరించి పుండటంతో అశ్వకుడు వాళ్ళను వెంబడించ లేకపోయాడు. శిఖిముఖి, ఎర్రగండూ వాళ్ళను కొంత దూరం తరిమి, వాళ్ళు అందకుండా గుబురు చెట్లల్లోకి పారి పోవటంతో వెనుతిరిగి అశ్వకు డున్న చోటుకు వచ్చారు.

వాళ్ళు వచ్చేసరికి అశ్వకుడు తన గుర్రానికి తగిలిన గాయాన్ని పరిశిస్తున్నాడు. శిఖిముఖి అతణ్ణి సమీపించి, "ఆ దుష్టులు

అందకుండా పారిపోయారు. ఈ అరణ్యంలో మీరు ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయవలసింది కాదు. మీరేం గాయపడలేదు కదా?... అదృష్టం. గుర్రం గాయానికి మందు వేద్దాం వుండండి," అంటూ దాపుల నున్న చెట్ల దగ్గరకు పోయి అకులు కొయసాగాడు.

అశ్వకుడు మారుమాట్లాడ కుండా ఇలిముఖిని నఖిఖ పర్యంతం పరీక్షగా చూస్తూ వుండి పోయాడు. అతడికి ఈ యువకుడు అటవిక జాతివాడని తెలుస్తూనే వున్నది. శబరమాతకూ, బై, అంటూ దొంగల మధ్యకు దూకాడు. బాగానే వున్నది. నిజంగా యితడు శబరుడేనా? ఇందులో మోసం ఏమీ లేదు కదా—అశ్వకుడిలా అలోచిస్తున్నాడు.

ఇలిముఖి అశ్వాన్ని సమీపించి దాని గాయానికి ఆకుపనరు పూస్తూ, అశ్వకుడితో, "మీ పేరేమిటి? ఒంటరిగా అరణ్యంలో తిరుగుతున్నారే?" అని ప్రశ్నించాడు.

అశ్వకుడు జవాబు చెప్పేందుకు ఓ క్షణ కాలం తటపటాయించి, "మనిద్దరం సమాస వయస్కులం, పద్దెనిమిది యిరవై ఏళ్ళ వయసు వాళ్ళం, అవునా? మునలి వాళ్ళలాగా మీరూ మీరూ అని మాట్లాడు కోవటం ఎందుకు? అది సరే. నీ ప్రశ్న

లకు జవాబిచ్చే ముందు నే నొక ప్రశ్న అడగవలసి వుంది," అన్నాడు.

"ఏమిటా ప్రశ్న?" అని అడిగాడు ఇలిముఖి, అశ్వకుడి మాటలకు కొంచెంగా అశ్చర్యపడుతూ.

"నీవు శబరజాతివాడివి, అవునా?" అన్నాడు అశ్వకుడు.

"అవును, నా పేరు ఇలిముఖి. మీ... నీ పేరు?" అన్నాడు ఇలిముఖి.

"ఇలిముఖి!" అంటూ అశ్వకుడు కళ్ళింత చేసుకుని తలాడిస్తూ, "అది, నీ తాత పేరు, అవునా? నా పేరు విక్రమ శేసరి, యిది మా తాత పేరు. మీ తండ్రి

చందమామ

గవాలడు. ఆ విక్రమశేసరిని గురించి నీకు చెప్పే వుండాలి. అయిన శ్రమంగా వున్నాడు గదా?" అని ప్రశ్నించాడు విక్రమశేసరి.

విక్రమశేసరి మాటలు వింటూంటే శిశిముఖికి ఏదో కల గంటున్నట్టుగా వున్నది. తను బస్సులో ఆతర్ఫి చూడటం తటస్థ పడుతుందని ఆత డేనాడూ ఆమెకోలేదు...

"నా తండ్రి శ్రమంగానే వున్నాడు. మీతాతగారిని గురించి నేను చాలా విన్నాను. మీది శూరసేన భేకం కాదా? ని ప్రయాణం మా పల్లెకె ఆని తెలిసిపోయింది. కాని, యిదంతా నాకు నమ్మకశక్తం కాకుండా వున్నది." అన్నాడు శిశిముఖి

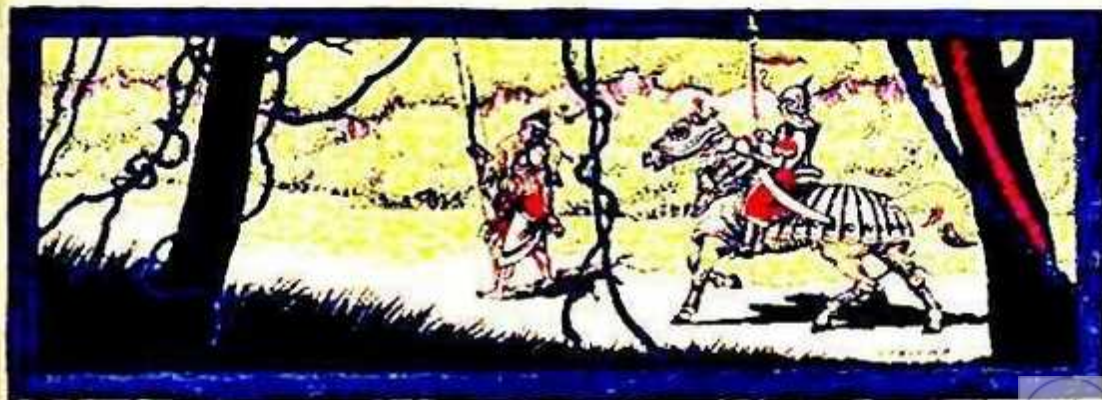
"ఇంకా నమ్మకశక్తం కాని నంగకు లనెకం మీ ఇంటికి చేరింతరవాత తీర్గిగా చెబుతాను. ఇంతకుముందు నన్ను చుట్టూ ముట్టినవాళ్ళు శేవలం దొంగలు కాదు. వాళ్ళక్కావలసింది, యీ జీమకు వెలాడు తున్న నందియే కాక, నా ప్రాణం కూడా.

కనక మనం త్వరగా మీ పల్లె చేరటం శ్రమం," అన్నాడు విక్రమశేసరి.

అసరికి శిశిముఖికి తామున్న ప్రదేశం ఎంత ప్రమాదకరం అయిందో తెలిసి పచ్చింది. దొంగలు ఏ చెట్లదాటునో పొంచి వుండి తిరిగి మీద పడేందుకు అవకాశం కోసం ఎదురు చూస్తూంటారు...

గాయపడిన గుర్రాన్ని సదిపించుకుంటూ శిశిముఖి, విక్రమశేసరి కుంభారమెట్ట పల్లెకు బయలుదేరారు. దారిలో శిశిముఖి ఒక అడవిపందిని కొట్టి భుజాన వేసు కున్నాడు. దొంగల నుంచి మరే ప్రమాదం ఎదురపలేదు. కాని, చీకటి పడిన కొంత సేపటికి వాళ్ళు పల్లెను సమీపించేసరికి, శివాలూడూ మరికొండరూ ఆరస్యం శేసి వస్తున్నాయి. శిశిముఖిని ముందుగా చూసిన పల్లెవాసులు కొందరు ఉత్సాహంగా కేకలు వేస్తూ, అతడి దగ్గరకు పరిగెత్తుకు రాసాగారు.

—(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

2

[శిథిములి అనే శబరయువకు డొకడు అరణ్యానికి వెళ్ళు కున్నాడు. అక్కడ కవచం ధరించివున్న అశ్వకయోధు డొకడి మీద దొంగలు దాడి చేయటం చూసి, అతడికి సహాయం చేశాడు. అ యోధుడు తన పెరు విక్రమశేషరి అని చెప్పాడు. ఇద్దరూ కలిసి చికటివేళ పల్లెను సమీపించేంతలో, పల్లెవాసులు వాళ్ళు శని పరిగెత్తుకు రాసాగారు. తరవాత—]

శిథిములి తన శని వచ్చే పల్లెవాసుల్ని చూసి అశ్చర్యపడ్డాడు. వాళ్ళందరూ అయుధాలు ధరించి వున్నారు. ముందుగా అతణ్ణి సమీపించిన శబరులు అతడి చుట్టూ చేరి శేకలు వేస్తూ, పాటలు పాడసాగారు.

"ఈ గడవంతా ఏమిటి? పల్లెపల్లెంతా కదిలినట్టుండే. ఏం జరిగింది?" అని అడిగాడు శిథిములి. తన చుట్టూ చేరి గంతులు వేస్తున్నవాళ్ళను.

"అరణ్యంలో నిన్నూ, మరొక వింత మనిషిని కొండదొంగలు చంపేకారని విని, పల్లె పెద్దకోపాటు అందరం బయలుదేరాం. అడవిలో గడ్డను మేపే పల్లెపిల్లలు చెప్పింది అబద్ధం అయినా కావాలి, లేదా సుప్రస్థ. ఆ ఇనపమనిషి కలిసి కొండ దొంగలను చంపయినా వుండాలి," అన్నారు వాళ్ళు. శిథిములి పెద్దగా సవ్యతూ విక్రమ శేషరి దగ్గరకుపోయి, "చూశావా! మా పిల్ల

'చందమామ'

కారు వెధవలు గోరంతదాన్ని కొంధంత
ఎలా చేస్తారో. మనం బొంగల చేతిలో చచ్చి
పోయామనే, వాళ్ళు పల్లెకుపోయి చెప్పా
రట. నీకు వాళ్ళు పెట్టిన పేరు ఇనప
మనిషి," అన్నాడు.

విక్రమశేసరి కిదంతా మంచి వివేదంగా
వున్నది. పల్లెవాసుల ఐకమత్యానికి, తమ
నాయకుడి కుమారుడంటే వాళ్ళకున్న
వాత్సల్యాభిమానాలకూ అతడు చాలా
సంతోషపడ్డాడు. తన తండ్రి తలపెట్టిన
సాహసకార్యానికి నిజంగా తోడ్పడగలవాళ్ళు
యీ కపదులన్న నమ్మకం అతడికాక్షిణంలో
కలిగింది.

కవాలిడు మురి కొందరితో కలిసి తన
కొడుగున్న చోటుకు రాగానే, అప్పటివరకూ
శిఖిముఖి చుట్టూ చేరి గడబిడ చేస్తున్న
వాళ్ళందరూ పక్కకు తప్పుకున్నారు.
కవాలిడు తన కొడుకును నమిపించి కాగ
లించుకున్నాడు. అంతలో కాగడా వెలుగు
పైన వడటంతో విక్రమశేసరి అతడి
కంట బడ్డాడు.

కవాలిడు ఒక్క క్షిణికాలం నిశ్చేష్టుడై
పోయి, విక్రమశేసరిని కన్నార్పకుండా
చూస్తూ, అతడి శేసి రెండడుగులు చేసి,
"ఎవరూ, విక్రమశేసరి దొరా?" అన్నాడు
అనందం అశ్చర్యం కనబరుస్తూ.

విక్రమశేసరి అతణ్ణి నమిపించి నమస్కరిస్తూ,
"నేను విక్రమశేసరినే, కాని మీరు
నన్నెరగరు," అన్నాడు.

కవాలిడు, విక్రమశేసరిని వింకగా
చూస్తూ, "అవును, నలభైవిళ్ళనాటి మాట!
ఆ దొరా నా పయసువాడే, ముసలివాడు
కాకుండా ఎలా వుంటాడు? మేం యిద్దరం
నీ పయసువాళ్ళమై వుండగా చక్రపత్రి
సేనలో చేరి ఉత్తరాన బ్రహ్మపుత్రానదీ
లోయల పరకూ త్రిత్రయాత్ర చేసి, చక్ర
పత్రికి అంకులేని ధనం, కిరీ సంపాదించి
పెట్టాం. ఇంతకూ నీవెవరు? మళ్ళీ అనాటి

దొర విక్రమకేసరినే చూశానని భ్రమ పడ్డాను," అన్నాడు.

"నేనా విక్రమకేసరి మనవడిని. నా పేరూ విక్రమకేసరే. నా తండ్రిగారు మీకో కొన్ని ముఖ్య విషయాలు మాట్లాడేందుకు నన్ను పంపారు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"అశ్చర్యంగా వుంది. మీ తాతగారు చనిపోయారని కూడా విన్నాను. అయినా, నీ రూపం నన్ను భ్రమింపజేసింది. మీ నాన్నగారు జయపాలుడు కైమమా? ఈ శబరుణ్ణి ఆయన గుర్తుపెట్టుకోవటమే గాక, తనకుమారుణ్ణి ఒక ముఖ్య విషయం మాట్లాడేందుకు పంపటం, నాకు అబ్బురం కలిగిస్తున్నది. సంస్థానాధీశులైన మీ తండ్రిగారు యీ శబర పల్లెపెద్దతో సంప్రతించవలసిన అంత గొప్ప విషయం ఏమిటి?" అని అడిగాడు శివాయిడు.

"అదంతా మీ పల్లె చేరిం తరవాత చెప్పతాను. నన్ను మీ పల్లె చేరకుండా అటకాయించేందుకు కొందరు దుర్మార్గులు అరణ్యంలో చాలా పెద్ద ప్రయత్నం చేశారు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"అ సంగతి తెలిసే మేమంతా అరణ్యానికి బయలుదేరాం. శిఖిముఖి వెంట వున్నది,

నా పూర్వ యజమాని మనవడని మాత్రం నాకు తెలియదు. ఎవరో ఇనవమనిషి అంటూ పిల్లలు చెప్పారు. సరే, ఇద్దరూ కైమంగా బయటపడ్డారు. పల్లెకుపోదాం పదండి," అన్నాడు శివాయిడు.

అరగంట తరవాత అందరూ పల్లె చేరేవరికి, శివాయిడి ఇంటిదాపున చాలామంది అడవాళ్ళు గుంపుగా చేరి గొడవగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్ళందరి చేతుల్లోనూ నీళ్ళ కడవలున్నాయి. శివాయిడూ, అతడి వెంట వున్న పల్లెవాసులూ అడిగిన మీదట, తాము నీరు తెచ్చుకునేందుకు కొలను కెళ్ళామని, అక్కడ కొందరు కొత్తవాళ్ళు

కనిపించి, శివారుడి యిద్దెక్కడ అని అడిగారని చెప్పారు. వాళ్ళు చూడటానికి దారి దొరికితే వాళ్ళలా వున్నారని, అందరి చేతుల్లోనూ అయుధాలున్నవని కూడా చెప్పారు.

ఒకటికి రెండుపార్లు ప్రశ్నించిన మీదట అదవాళ్ళు ఆ కొత్తవాళ్ళు ధరించిన దుస్తులకిరూ అదీ వర్తించారు. వాళ్ళు చెప్పించానికి, అరణ్యంలో గడ్డకాచే పల్లెపల్లెలు దొంగల్ని గురించి చెప్పించానికి నరిపాయింది. శివారుడు అక్కడ ఎవరితోనూ ఏమీ అనక, తన ఇల్లు చేరగానే విక్రమశేనరితో, "అ దొంగలెవరో కాని గొప్ప సాహసికులుగా వున్నారు. కా మెరగని

ప్రాంతాలకు వచ్చి, శివర పల్లెపెద్ద ఇంటి మీదే దాడిచేయాలని చూస్తున్నట్టు కనబడుతున్నది. ఎంత భయం!" అన్నాడు.

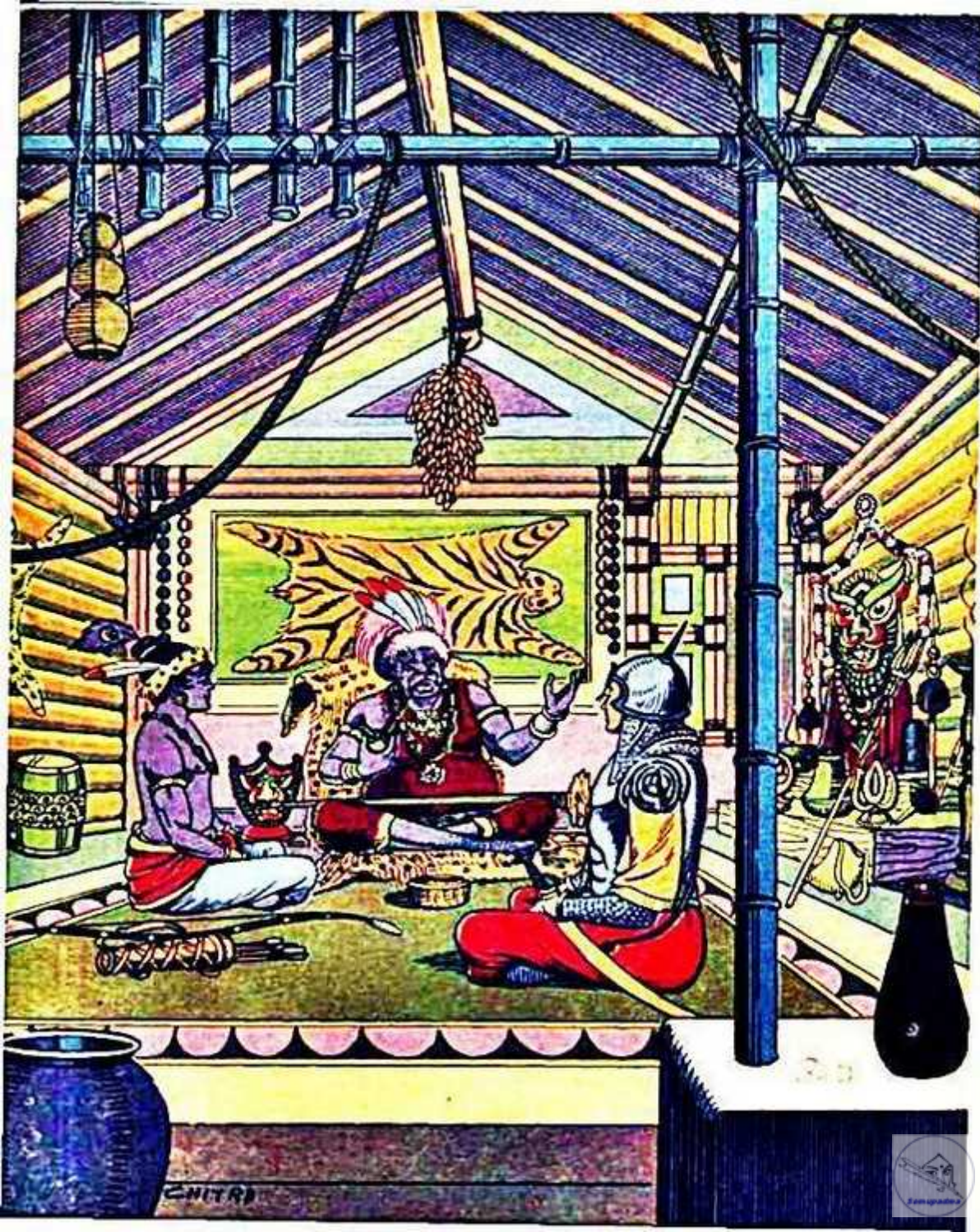
"వాళ్ళు ఒక వేళ యీ ఇంటి మీదికి దాడివస్తే, మీ కోసంకాదు, నా కోసం. నేనూ, శిఖిముఖి కలిసి పల్లె శేని బయలుదేరటం వాళ్ళు చూసివుంటారు. వాళ్ళక్కాపలసింది నా ప్రాణం కన్న యీ నంచీలో వున్న పస్తువులు," అంటూ విక్రమశేనరి గుర్రంజీను నుంచి వెలొడుకున్న నంచీవిప్పి, శివారుడికి అందించాడు.

శివారుడు ఆ నంచీని భద్రంగా గదికి ఒక మూలపున్న కులదేవతల విగ్రహాల ముందుపెట్టి, "రాత్రి చాలావుంది, అంతా తిరిగ్గా మాట్లాడుకోవచ్చు. ముందు తిండి తిప్పల నంగతి చూద్దాం," అన్నాడు.

ఆ తరువాత అందరూ రకరకాల మాంసాలతో, పానీయాలతో తృప్తిగా భోజనం చేశారు. శివారుడు గోడకాసుకుని కూర్చుని గుడుగుడులో పొగాకు తుంపివేసి, నిప్పుంటించి పొగపీలుస్తూ, ఎదురుగా గొంగళ్ళు పరిచిన చాప మీద కూర్చుని వున్న విక్రమశేనరి, శిఖిముఖుల శేని చిరునవ్వు నవ్వుతూ చూసి, "మీ ఇద్దర్నీ పక్క పక్కల చూస్తూంటే, నాకు విక్రమశేనరి దొర గుర్తు

కొస్తున్నాడు. ఆయన మనవడు ఓకానెక రోజు నా ఇంటికొచ్చి అతిథిగా వుండబోతాడని నే నేనాచూ ఊహించలేదు," అన్నాడు.

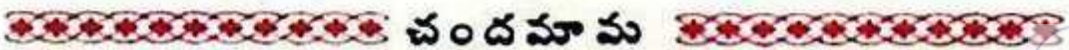
"నా తండ్రిగారు కూడా నేను కూర దేశం నుంచి యింత దూరం ప్రయాణం చేయవలసి వస్తుందని కలలో కూడా అనుకుని వుండదు. ఆయన మా తాతగార్ని గురించి, మిమ్మల్ని గురించి చాలా అద్భుత విషయాలు చెప్పకూండేవాడు. కాని.....మీకు యిప్పటివరకూ తెలియని సంగతికటి పుతాను. మా తాతగారు విక్రమశేనరి ఇప్పటికి ఇరవై సంవత్సరాల క్రితం తిరిగి మరొకసారి బ్రహ్మపుత్రానదీ ప్రాంతాలవున్న

కామాక్య నగరం కేసి వెళ్ళాడు. ఇంత కాలమైనా తిరిగి రాలేదు. చవిపాపి వుంటాడనుకున్నాం. ఇప్పటికి రెండు నెలలక్రితం అందిన పరమానాన్ని బట్టి, ఆయన యింకా సజీవుడేమో అన్న అనుమానం కలుగుతున్నది," అన్నాడు విక్రమశేనరి.

ఆ మాటలు వింటూనే శివాలుడు అశ్చర్యపడుతూ విక్రమశేనరి కేసి తేరిపార చూసి, "శేనరిదొర మరొకసారి ఆ బ్రహ్మపుత్రానదీ ప్రాంతాల్లోని అరణ్యాల కేసి వెళ్ళారా? ఇది జరిగి ఇరవై ఏళ్ళయి వుంటే—మాట మాత్రంగా మనిషితో కలుసు పెట్టివుంటే నేనూ ఆయన వెంట బయలుదేరేవాణ్ణి. ఇంతకూ ఆ దొర మళ్ళీ అంతదూరం ఎందుకెళ్ళినట్టు?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అదేదో చాలా విగూఢ రహస్యం అని, తాను చచ్చేలోపల సాధించి తిరపలసిన కార్యమని, మా తండ్రిగారితో చెప్పారట. అంతకన్న వివరాలేమీ చెప్పలేదు. కాని, రెండు నెలలక్రితం మా సంస్థానం వాడే ఆయన ఒక పండితుడు ఆ ఉత్తర దేశాన్నుంచి తిరిగి వచ్చి, మా తాతగారి పస్తువులంటూ కొన్ని మా నాయనగారికి ఒప్పచెప్పాడు. వాటిలో ఎక్కువ భాగం

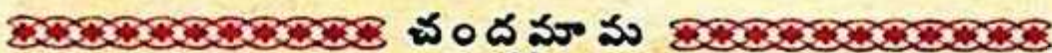
తాళపత్ర గ్రంథాలు. అతడు చెప్పేదాన్ని బట్టి మా తాతగారు అక్కడి కొండల్లో ఎక్కడో సన్యాసిగా జీవిస్తున్నాడని తెలుస్తున్నది. అయినా అందుకు గట్టి రుజువేమీ లేదు," అన్నాడు విక్రమశేసరి.

ఇవాయిదు కొంచెంసేపు తల వంచుకు ఆలోచిస్తూ పూరుకుని, "నువ్వు చెప్పేది ఎంటూంటే నాకు మరిపోతున్నట్టుగా వున్నది. ఆ దొర మళ్ళీ ఆ ఘోరారణ్య ప్రాంతాలకు ఎందుకెళ్ళాడు? ఆ నిగూఢ రహస్యం ఏమిటి? ఆయన వస్తువులు మీ సంస్థాన పండితుడి కెలా దొరికినై?" అని అడిగాడు. విక్రమశేసరి పండితుడు చెప్పిన దంతా ఇవాయిడికి కొద్దిమాటల్లో చెప్పేవాడు.

ఆ పండితుడు బాల్యంలోనే ఇల్లు విడిచి నానా దేశాలా తిరిగి, కాస్తవిద్యలన్నీ నేర్చుకుని పృథ్వావ్యంలో తిరిగి ఇంటికి చేరాడు. ఆయన బ్రహ్మపుత్రాసదీ ప్రాంతాల్లోని అరణ్య ప్రదేశాల్లో చాలాకాలం నివసించాడు. అక్కడ వుండే అటవికులకు రోగాలూ రొప్పలూ వస్తే మందుమాకు లిచ్చి సహాయపడ్డాడు. ఆ అటవికుల్లో అనేక జాతులవాళ్ళూ, భాషలవాళ్ళూ వున్నారు. వాళ్ళల్లో ఇళ్ళు లనే ఏనుగులను మచ్చిక చేసే జాతివాళ్ళూ, ఆ పండితుడి జన్మదేశం

అవీ తెలుసుకుని, తమ పల్లెలో విక్రమశేసరి అనే క్షత్రియుడు కొంతకాలం తన నౌకరుతో నివసించాడని, అతడికి మన్నె జ్వరం రాగా అడవికి మూలికల కోసం పోయినప్పుడు పులి ఎత్తుకుపోయిందని చెప్పారట. ఆయనకు సంబంధించినవే అంటూ కొన్ని తాళపత్రగ్రంథాలూ, చిన్న కత్తి వగైరా ఆ పండితుడికి ఉప్పచెప్పారు. కాని, ఆయన ఆ అరణ్యంలో మరొక ప్రాంతానికి వెళ్ళినప్పుడు, విక్రమశేసరి అన్న పేరుగల సుక్షత్రియు దేశం అహోరితనే సన్యాసులతో కొండల్లో నివసిస్తున్నట్టు మరికొందరు చెప్పారట. ఆ పండితుడు

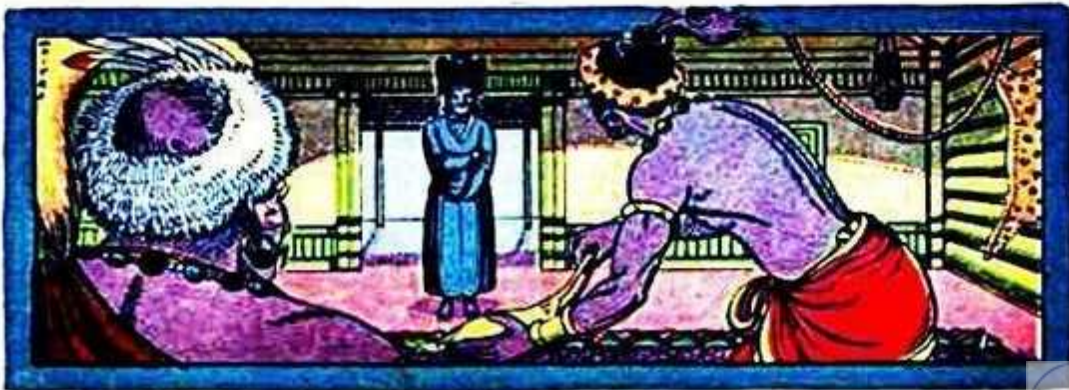

ఆ సన్యాసుల్లో చాలామందితో మాట్లాడి చూశాడు. కాని, ఉన్నాడనటమే తప్ప మా తాతగారు ఎక్కడ వున్నదీ వాళ్ళల్లో ఏ ఒక్కడూ చెప్పలేకపోయాడు. ఇదంతా విన్న మీదట మా నాయనగారు, మా తాతగారి వస్తువులనబడే వాటినన్నిటినీ యీ సంచిలో పెట్టి మిమ్మల్ని కలుసుకుని మాట్లాడితే ప్రయోజనం వుంటుందేమో అని నవ్విక్కడికి పంపారు. సంచిలో వున్న తాళపత్ర గ్రంథాల్లో కొన్ని మా తాతగారు స్వహస్తంతో రాసినవి. అవి చదివితే మీకు ఆయన ఏ నిగూఢ రహస్యాన్ని బేదిం చేందుకు ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళాడో తెలియవచ్చు. అంతేకాక వాటిద్వారా మీరు ఆయన నజీవుడో కాదో కూడా గ్రహించగలరని మా తండ్రిగారు అశవడుతున్నారు.

విక్రమశేసరి చెప్పినదంతా శ్రద్ధగా విన్న శివాలుడు కొద్దిసేపు మౌనంగా వూరుకుని, హఠాత్తుగా ఏదో జ్ఞప్తికి వచ్చినవాడిలా

తుళ్ళివడి, "బహుశా, శేసరిదేవ విగూఢ రహస్యం అనేది శిథిలాలయాలికి నంబం ధించినదికాదుగదా? ఒకవేళ అదే అయితే, ఆ అలయాన్ని చేరటంకన్న హిమాలయాల్లోని కైలాసగిరి శిఖరం ఎక్కటం తెలిక. శిథి, ఆ సంచి యిటు తీసుకురా," అని తన కొడుకును హెచ్చరించాడు.

శిథిముఖి లేచి కులదేవతల విగ్రహాల ముందున్న సంచి తీసుకుని తండ్రి దగ్గరకు వచ్చి, దాన్ని అతడి చేతికి అందించబోయాడు. ఇంకలో విధి నైపుకువున్న తలుపును చీకటి కమ్మినట్టయింది. నల్లవిదుస్తులు ధరించిన ఒక వ్యక్తి—అరున్నరా విడదుగుల పాదపుగల మరీ బక్కపలచవి వాడు, తల మీద గుడ్లగూబ అకారంలో వున్న శిరస్త్రాణం ధరించి—వాళ్ళముందు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. శివాలుడూ, శిథిముఖి, విక్రమశేసరి ఆ వికృతాకారాన్ని చూస్తూనే నిర్విణ్ణులయ్యారు. —(ఇంకా వుంది)

శేధిలాలయం

3

[ఇవాళిది వెంట వచ్చినాడు అందరూ తిరిగి శివరవలై చేరారు. విక్రమశేషి, ఇవాళిది శివరవలై వచ్చి ఒక నంది చూసి, తన శివ మరేకపాటి బ్రహ్మపుత్రానది లోయల నేని వెళ్ళారని చెప్పింది. ఇవాళిది, శివముఖిని నంది తెచ్చింది చెప్పినంతలో, ఒక విక్రమ శివరవలై వారి ముందు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. అందరూ నివ్వరహయారు. తరవాత—]

విక్రమశివరవలై నిశ్చయంగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ ఇవాళిది నమించింది. "మీరందరూ బలవన్మరణం పాలుకాదల చకపాతే, ఆ నంది యిటుయివ్వండి. నేను గత వెయ్యేళ్ళుగా శివలాలయం పూజాని. దాన్ని చూడదలిచి బ్రహ్మపుత్రానది లోయల నేని వచ్చిన వాడేవడూ యింత పరకూ ప్రాణాలతో బయటపడలేదు." అంటూ నంది కొనం చేయిచాచాడు.

అంతలో ఇవాళిది తాను మునిగిన భయసంభ్రమాల నుంచి లేచుకుని, విక్రమ శివరవలై నేని కిక్కిరిస్తూ చూస్తూ, "అంటి కొట్టిన అతిథిని—విలసని పేరుంటుంది వచ్చి దుర్భాషలాడే వాడినైనానీ—తన్ని తగిలెయటం శివరవలై చేయకూడని పనుల్లో ఒకటి. తనక, మర్యాదగా చెప్పుకున్నాను, వెంటనే బయటికి వెళ్ళిపో," అంటూ హుంకరించాడు.

‘చందమామ’

విశ్వతాకాయము కనిపించలేదు. ఇంటిచుట్టూ వున్న కంచెదారి దగ్గర యిద్దరు ముగ్గురు శిష్యులు విలపించి యింటకి కావడా కాస్తున్నారు. శశిముఖి వాళ్ళను గమిపించి, "ఏకాదశా—అంత సాయమున్న సల్లచుస్తులవాడు ఎటుపోయాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

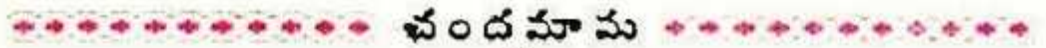
"సల్లచుస్తులవాడా? అలాంటివా రెవరూ యిటు కాలేదే!" అంటూ కావలివాళ్ళు అశ్చర్యపోయారు. అంతలో ఎర్రగండు పెద్దగా వెనుగురురూ కొలను కేసి పంగిరై పొగింది. విశ్రమకేసరి, శశిముఖి దాన్ని వెలికించారు.

వాళ్ళిద్దరూ కొలనుప్రాంతం చేరేసరికి, కొలనులో దధీమంటూ వీధి బరుచైన పస్తూలే పడినశబ్దం విసబింది. కొలను చుట్టూ ఒత్తుగా పెరిగివున్న చెట్ల చాటున నిద్రల్లా మానవాకారాలు కదలటం కనబింది. విశ్రమకేసరి చిన్న గొంతుతో, "శశిముఖి! అశ్వశృంగలో సన్ను డొంగ చాటుగా ముట్టించిన దుర్ఘాదులకు, ఆ విశ్వతాకాయము నాయకుడని తెలుస్తూనే వున్నది. వాణ్ణిగాని లేక వాడి అనుచరుల్లో ఒక్కగా దెక్కెల్లయినా గాని మనం పట్టుకో గలిగితే, విశ్వతాకాయుడి ఎత్తుగడలెప్పటి మనం తెలుసుకోవచ్చు," అన్నాడు.

"సరే, పోయివ్వాడు. శనిరాలయ పూచారి శక్తిసామర్థ్యాలు నీకు తెలియవు. ఈ అవమానానికి ప్రతికారం చేసి తీసు తాను. అ సంచిలో వున్న తాళవేత్రాలు నీ వంశనాశనానికి, విశ్రమకేసరి వంశనాశనానికి మాత్రమే ఉపయోగిస్తవి," అంటూ విశ్వతాకాయుడు ద్వారం కేసి వెళ్ళి కనబడ గుండా పోయాడు.

అతడు తలుపు తెరచటంగాని, మూయటంగాని ఎవరికంటావడలేదు.

శశిముఖి, విశ్రమకేసరి చచ్చిన లేచి ద్వారం దగ్గరకు పోయి తలుపు తెరిచి బయటికి చూశాడు. బయట అంతా చీకటి.

చందమామ

"చావుంది. అలా అయితే యిద్దరం ఒకే డిక్కుకేసి చెళ్ళుటంతన్న చెలొకవైపుగా పోవటం మంచిది. చాళ్ళు సాహసకులు, ఈసె ఉపయోగించడానికి వెనుదీయకు. గాయపడినవాడు దొరికినా మన ప్రయత్నం ఫలిస్తుంది," అంటూ కళిముక్తి కొలనుకు ఎడమవైపు నున్న చెట్ల కేసి బొడుచికాడు. విక్రమకేసరి కుడివైపుకు వంగిపోయాడు.

గుబురుచెట్ల వెనక నుంచి కళిముక్తికి దొంగల మాటలూ, చాళ్ళు నడుస్తున్నప్పుడు కాణింప పడిన ఎందులకులు చేసే కర కరధ్వని విసజడింది. ఎర్రగండు చాలా దూరం నుంచి మొరుగుతున్నది. అది అందరికన్న ముందు పోతున్న దొంగవా ధైర్యం వెంబడిస్తున్నట్లున్నది. కుక్కను పిలిస్తే తనకెంతో సహాయంగా వుంటుంది. కాని, దొంగలకు తను చాళ్ళను వెంబడిస్తున్నట్లు తెలిసిపోతుంది. పల్లె యువకుల్ని ముందుగా హెచ్చరించి వున్నట్లయితే, చాళ్లందరి సాయంతో దొంగలను చుట్టుముట్టి పట్టుకునేవని. తనూ, విక్రమకేసరి ఒంటరిగా బయలుదేరటం పొరపాటే అయింది. ఇప్పుడేం చేయాలి?...

కళిముక్తి యిలా అలోచిస్తున్నంతలో దొంగల్లో ఒకడు కొంచెం విగ్ధంగా, "వదలింది.

వదలింది. పూజారి దొర మూడోకన్ను తెరిచాడు!" అన్నాడు. ఆ వెంటనే నలుగురు ధైర్యగురు దొంగలు చెట్ల మాట్లాడు నుంచి గబగబా, బయటకీ వచ్చి కొలనుకు అల్లంత దూరంలో వున్న మామెడికోపు కేసి పరిగెత్తసాగారు.

పూజారి దొర మూడోకన్ను తెరవటం ఏమిటి? అని అశ్చర్యపడుతూ కళిముక్తి మామెడికోపు కేసి దృష్టి సారించాడు. అక్కడ ఒక మాను పక్కాగా—ఆ రేడరు గుల ఎత్తున ఏదో కాంతి కనురెప్పపాటులో అయితూ వెలుగుతూ అతడి కంటబడింది. అది పూజారి మూడో కన్నా? అద్భుతం!

ముఖానక పెట్టి, మామిడితోపులో వెలుగు కనబడుతున్న వైపుకు సూటిగా పరిగెత్తాడు.

అతడు తోపును వదిలివించ బోతున్నంతలో అంతవరకూ మాను పక్కన కనబడుతున్న వెలుగు కాస్తా మాయమయింది. ఆ వెంటనే ఎవరో చిన్నగా మాట్లాడిన ధ్వని, నలుగు రైదుగురు నడిచి పోతున్న శబ్దమూ కలిముఖి వినిపింది. అతడు ఆ కల్లం వస్తున్న వైపుకు జాగ్రత్తగా సడవ పాగాడు. చెట్ల మాటు నుంచి ఏ శత్రువైనా తన మీద కత్తి వినరవచ్చునన్న భయం అతడికి కలిగింది.

కలిముఖి తనకు కొంచెం ముందుగా నడిచి పోతున్నవాళ్ళు మాట్లాడు కోవలం మరింత స్పష్టంగా వినిపింది. వాళ్ళు తనను చూసి అంత నిర్భయంగా వదుస్తున్నారా అనుకున్నాడతను. అంతలో బొంగల్లో ఒకడు కొంచెం పెద్దగానే, "అది కుక్క కాదు. ఏకాదం. పూజారి దొరను చూస్తూనే కుయ్యే(కయ్యే) అనకుండా దాని దవడలు వెక్కిరిస్తున్నాయివై," అన్నాడు.

వాడు మాట్లాడుతున్నది తన ఎర్ర గండును గురించి. దాన్ని యీ నీచులు చంపారా? అ అనుమానం కలగ్గానే కలిముఖి కోపంతో ఒళ్లు మరిచాడు. అస్థితిలో

వాడు వెయ్యేళ్ళుగా కథిలాలయానికి పూజారిగా వుంటున్నట్టు చెప్పాడు. ఇప్పుడు మూడో శన్ను తెరిచి మూస్తున్నాడు. ఇదంతా మోసమా లేక వాస్తవమా?...

కలిముఖి యిలాంటి సంశయాలతో కొట్టి పెట్టాడుతూనే మామిడితోపు కేసి పరిగెత్త బోయేంతలో ఎర్రగండు చెబ్బితిస్తుదానరా కుయ్యోమంటూ పెద్దగా అరిచింది. ఆ అరుపు వింటూనే కలిముఖి ఉగ్రుడైపోయాడు. తన సుక్కను బొంగల్లో ఎవడో గాయపరిచి వుంటాడు. వాళ్ళ నెత్తురు కళ్ళ చూడాలింటే. పూజారి గుండెల్లో ఈటె గుచ్చి తినతాను. 'బై, కబరమాతా!' అంటూ కలి

చందమామ

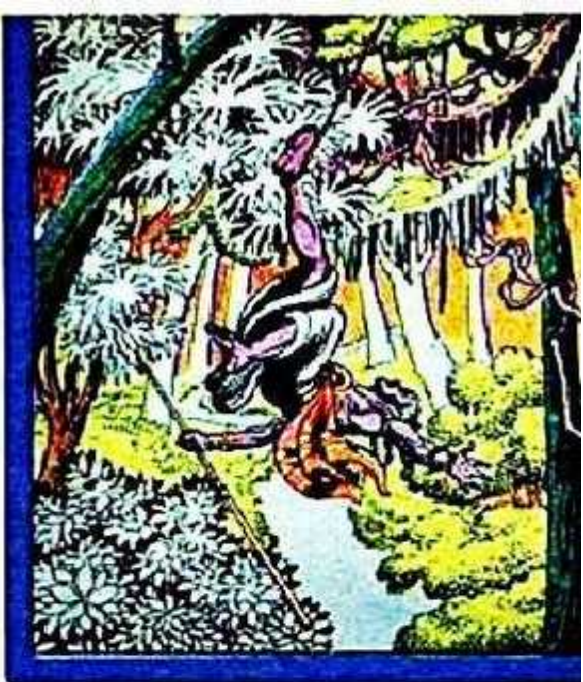

అతడు వెనక ముందులు చూసుకొంటూ,
 "దుర్గాధ్వరరా, అగండి! ఈటె దెప్ప
 కాచుకోండి!" అంటూ ముందు కురికాడు.
 కాని, అతడు నాలుగైదు అంగలు చేకాడే
 లేదే, ఎడమ కారి కింద ధూమి చప్పున
 కుంగిపోయింది. ముందుకు పడటోయిన
 వాడల్లా తమాయించుకుని, కుడి కారి
 ఉతంకో, ఎడమకాలును పైకి రాగటోయేం
 తలో, కారికి తాడులాంటి దేదో గట్టిగా
 బిగుసుకు పోయి పైకి గుంజింది. మరు
 క్షణం కిక్కిముని చెట్టుకొమ్మ కోకానికి
 ఒంటికారి పట్టుకో తరికిందులుగా వేళ్ళాడ
 పాగాడు. అదృష్టం కొద్దీ అతడి కుడి
 చేతిలో పున్న యాటె గుప్పెట పట్టు నుంచి
 వారిపోలేదు.

తమ ఎంత ఘోర ప్రమాదంలో చిక్కు
 కున్నదీ కిక్కిముని అర్థం చేసుకునే లోపలే
 చెట్ల చాటు నుంచి అపహాస్యం చేస్తున్నట్టు
 పకపక మంటూ నవ్వు వినిపించింది.
 ఆ వెంటనే ఒక గంతు, "పూజారి దొరా!
 కొదమనింగాన్ని అనుకునేవాణ్ణి, కుంచెలు
 ఏల్ల కింద ఉచ్చులో పట్టేశాం. అప్పుడేం
 చేద్దాం?" అని అడిగింది.

"కొందరపడి అప్పుడే వాడి చర్మం
 ఒకచకంంది. కొంచెం ఎడం ... మరి నమి

పాని కొస్తే, నా మూడో కంటి చెరికి భస్మమై
 పోతాడు," అంటూ వికృతాకారుడు చెబు
 చాటు నుంచి బయటికొచ్చాడు. అతడు
 తన మూడో కన్ను అంతలోనే మూయటం
 తెరవటం కిక్కిముని చూశాడు. ఈ వికృతా
 కారుడా కిక్కిలాంటి పూజారి? అను
 కున్నాడు కిక్కిముని. తమ ఇంటిలోకి వచ్చి
 నవ్వుడు ఏడికి వెప్పులా భగ్గుభగ్గున
 మందుతూ అరే మూడో కన్ను పున్నట్టు
 తాను గమనించలేదు, వాడు ఈటె పోటుకు
 అందేంత నమిపానికి వస్తే ఎంత బాధం
 దును. అనుకుంటూ కిక్కిముని ఈటెను
 బాగా చాచి, పూజారి తన దీగేందుకు

శరీరాన్ని బలంగా తదిరించాడు. అతడి ప్రయత్నం ఏమిటో గ్రహించిన ఇద్దరు ముగ్గురు దొంగలు, తమ నాయకుని ప్రహరణం నుంచి కాపాడేందుకు కశిముఖి పక్కకు వచ్చి నిలిచింది.

"ఒహూ, యీ అటవికుడు తన చేతిలోని ఘాతక పుల్లతో నన్ను పాదచాలని చేస్తున్నట్టున్నదే!" అని ఘాతారి వికవిక మంటూ నవ్వి, "ఒరే, పుల్లకుంకా, నీ దర్పం యింకా అణగలేదా? తొందర పడకు, " అంటూ ఒక్కక్షణం ఆగి, అంతలోనే పెద్దగా చప్పుట్లు చూస్తూ, "తల తిప్పగలిగితే చూడరా. పక్షి! నీ కుబర

పల్లెను నా మూడో నేత్రానికి అమలి చేస్తున్నాను," అన్నాడు.

కశిముఖి పట్టబలవంతాన తల పక్కకు తిప్పి పల్లె కని చూచాడు. పల్లెలో పెద్ద మంటలు లెస్తున్నవి. పల్లె తగలబడి పోతున్నట్టు తెలియగానే అతడు ఎక్కడలేని ఉద్రేకంతో, కాలిని లిగించి పట్టి వున్న తాడును తొందుకు నేందుకు పెనుగు రాదుతూ, "దుర్మార్గుడా, నీ సేవకుల్ని పంపి, పల్లెను నిప్పు పెట్టించావా? నీకు దావు తప్పదు. కొద్ది పెపల్లెనే మా వాళ్లంతా యిక్కడికి వచ్చి నిన్ను చిత్రవధ చేస్తారు," అన్నాడు.

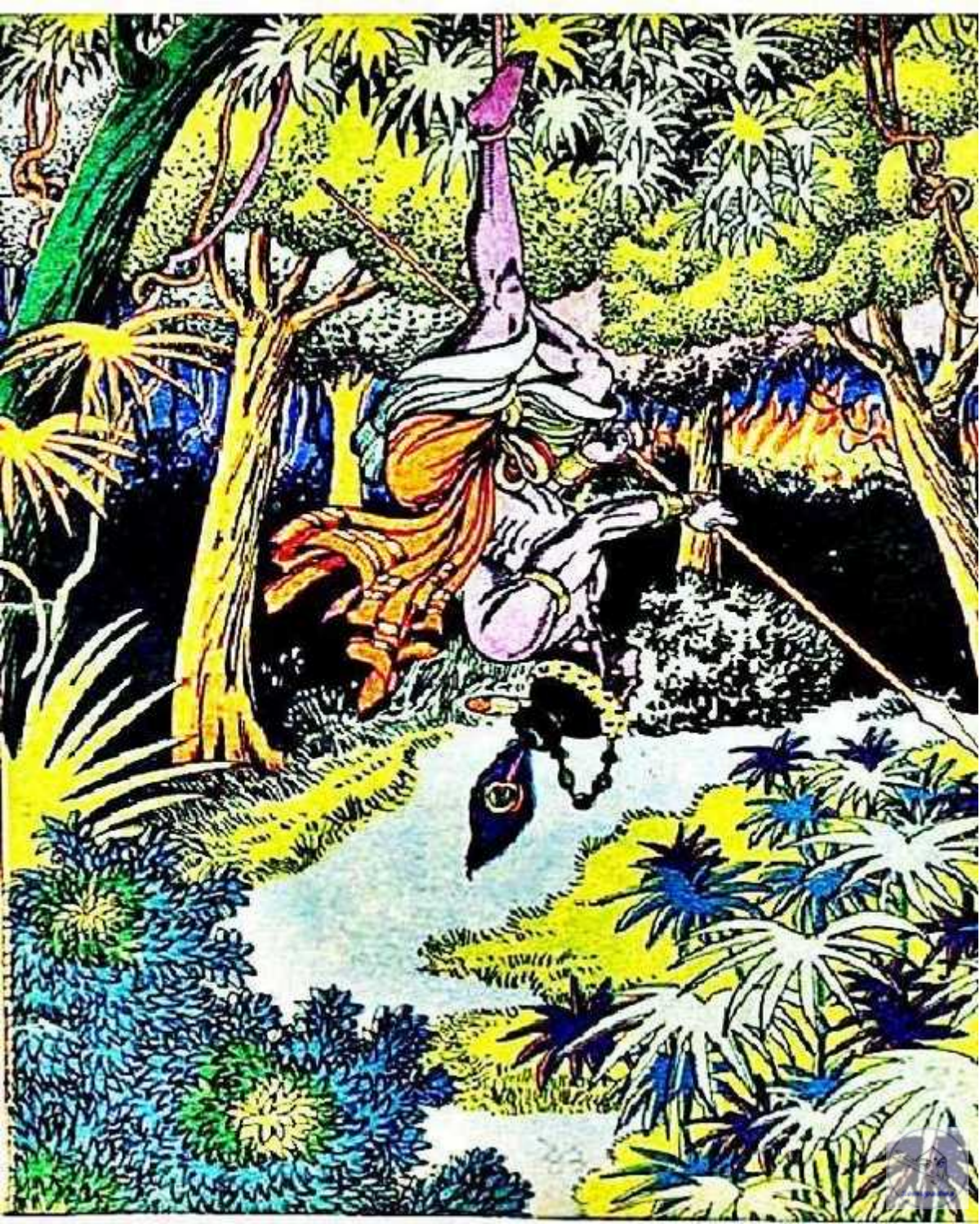
ఘాతారి పకవక నవ్వి, "మీ వాళ్లంతా యిక్కడికి రాకుండా వుండేందుకే పల్లెకు అగ్ని పెట్టాను. అందరూ ఏవరి కొంపలు వాళ్ళు చల్లార్చుకునే ప్రయత్నంలో వుండారు. అది నరేకాని, నిన్ను ప్రాణాలతో వదుల్తాను. ఆ తాళవత్ర గ్రంథాలున్న పంచి నాకు తెచ్చిస్తావా?" అన్నాడు.

"తాళవత్రాలు కాదు, నీ తల సరికి విక్రమకేసరి తప్పదోతున్నాను," అంటూ కశిముఖి దాగా చేయి చాచి ఈటెను ఘాతారి కని విసిరాడు. కాని, అదే సమయంలో ఒక దొంగ ఆడ్డు రావటంతో ఈటె

చందమామ

వాడి భుజంలో గుచ్చుకున్నది. వాడు ఒక దావు కేక పెట్టి విరుచుకుపడ్డాడు.

"ఏడు నే ననుకున్న దా నిక వ్వా మూడుకు, సాహసే. కారి కట్టు విప్పి. మెడకు తగిలించి రాక్కురండి. నేను మహా పృథ్వీల మీదుగా నడిచి, అక్షదారి వెంట అరణ్యం చేరతాను," అంటూ పూజారి పెద్దపెద్ద అంగులు వేస్తూ మాను చాటుకు వెళ్ళిపోయాడు.

పూజారి కనబడకుండా పోగానే, దొంగ లందరూ ఒక చోట కూడి, గాయపడిన తమ అనుచరుల గాయాలకు కట్టు కట్టారు. గాయపడిన వాళ్ళల్లో ఒకడు మూలుగుతూ, "ఒరే, అబ్బిగాళ్ళూ. ఇక మన దారిన మనం పోదాం. ఈ పూజారిని నమ్మి మన ప్రాణాల మీదికి తెచ్చుకోవటం ఎందుకు?" అన్నారు.

"నేరు ముయ్యారా పరికి నన్నాసి. పూజారి దొర మన కిచ్చిన బంగారం

మాటేమిటి? ఆ దొరకు మనం చేసిన ప్రమాణం నంగకేమిటి? మన మేవన్నా నికీ జాతీ లేనేళ్ళమా?" అంటూ కసిరాడు ఒక దొంగ.

"అసలు పట్టన్నీ యీ అడివి దున్న గాడు యిక్కడికి రావటంతో మొదలయినై. చిట్టి వెంట పెట్టుకుపోయే శ్రమ మన కెందుకు? పారిపోవాలని చూస్తే చంపా మని చెప్పిచ్చు. కత్తితో గుండెల్లో ఒక్క పాటు పాడుప్తాను," అంటూ దొంగల్లో ఒకడు మీనం మెలివేస్తూ లేచి కత్తి ఎత్తి శిలిముఖిని పొడవబోయాడు. కాని, శిలిముఖి తన యీటెతో దాన్ని పక్కకు నెట్టి, అదే సమయంలో దొంగను యీటెతో గట్టిగా పాడి చాచు. ఆ పాటు దొంగ పిప్పుకు తగిలించి. వాడు బాధతో అరిచాడు. పెగళా దొంగలు కోవంతో ఒళ్ళు మరిచి, "చంపండి!" అంటూ ఒక్కసారిగా శిలిముఖి మీద కత్తులు ఎత్తారు. —(అంకా వుంది)

శిథిలాలయం

4

[శిథిలాలయ పూజారిని చెప్పిన వికృతకారుడి కోపం శిథిముఖి, విక్రమకేవరి చెరక మార్గాన వెళ్లారు. శిథిముఖి మామిడికేపులో అడుగు పెట్టినరీతి, అతడి కాలి కొక కాదు చిగుసుకుపోయి, చెట్టుకొమ్మకు వెలదడిసింది. పూజారిని శిథిముఖి ఈటెతో పొడవ బోయారు. పూజారి అనుచరులు అరుస్తూ, అకట్టి చంపేందుకు కత్తులెత్తారు. తరవాత—]

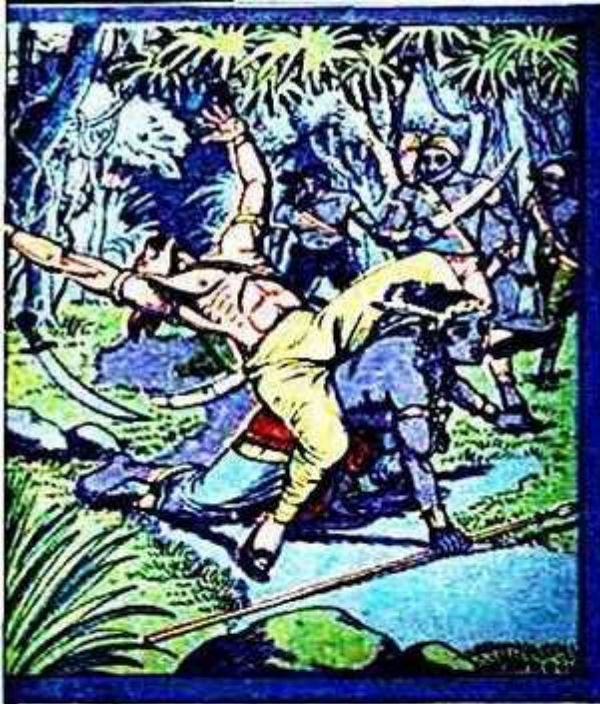
పూజారి అనుచరులు తన పైకి కత్తు లెత్తటం చూస్తూనే శిథిముఖి తనకు చావు తప్పదనుకున్నాడు. తను చచ్చే ముందు ఆ దుర్మార్గుల్లో ఒక్కణ్ణయినా చంపి తీరాలన్న పట్టుదలా, ఉద్రేకం అతడిలో పరవళ్ళు తీసింది. ఆ వెంటనే అతను 'బై, శబర మాతా!' అంటూ అరణ్యం ప్రతిధ్వనించేలా అరిచి, తన కాలిని విగించి పట్టి వున్న కాదును ఈటెతో గురిగా ఒక్కపోటు పొడి

చాడు. ఆ దెబ్బకు కాదు నగం నరుక్కు పోయింది, తతిమ్మా నగం అతడి బరువును మోయలేక పరీ మంటూ తేగింది. శిథిముఖి ఏ మాత్రం అజాగ్రత్తగా వున్నా, అతడి తల బలంగా నేలను కాకటం బరిగేది. కాని, అతడు వానరంలా ఒక్క ఈపున కాళ్ళు రెంటినీ వట్టికొట్టినట్టు గిరున భూమి మీదికి తెచ్చి, దాని కాకిదివి తట్టుకునేందుకు ఈటెను ముందుగా నేల మీద గుచ్చాడు.

'చందమామ'

పూజారి అనుచరులు అతడి లాఘువం చూసి అశ్చర్యపోయారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు శిఖిముఖిని మెచ్చుకుంటూ, "శిఖర వెధవ బాగా సాముగరిడీలు నేర్చిన వాళ్ళా వున్నాడు. ఇలాంటివాడు మన ముఠాలో కలిసివుంటే, మనం సాధించలేం దేముంటుంది?" అన్నాడు.

"ఏడు మనిషికాదు, మర్కటం. నేలంట కుండా చెట్లకొమ్మల మీద గంతుకూ వింధ్య పర్వతాలనే చేరగలడు. చూస్తారేం, పాద వండి!" అన్నాడు మరొక అనుచరుడు.

ఈ విధంగా ఒకటి రెండు క్షణాలు పూజారి అనుచరులు నిర్విఘ్నలైపోయి, తన

మీద కత్తులు ప్రయోగించటానికి బదులు, వాచాలత చూపటం శిఖిముఖికి నుంచి అవకాశం కలిగించింది. అతడు ఒడుపుగా ఒక విరోధి మోకాలి మీద బలంగా తన్ని, వాడు అరుస్తూ వెనక్కు పడబోయేంతలో మెరుపులా వాడి విపు కింది నుంచి చక్రవర్తి బారి తన చుట్టూ వున్న శక్రవర్తి యాన్ని ఛేదించి బయట పడగలిగాడు.

పూజారి అనుచరులు శిఖిముఖి పారి పోయే యత్నం చేస్తున్నాడని తెలిసి కూడా, కత్తులు వుప్రయోగించ లేకపోయారు. కత్తి పారబాటున తమ వాళ్ళకే తగులుకుంటేమో అన్న భయం వాళ్ళక్కలిగింది. శిఖిముఖి శక్రవర్తినే తన కవచంగా వాడుకో గలిగాడు, కాని, ఒకసారి అతడు వాళ్ళ నుంచి కొంచెం దూరం పరిగెత్తగానే పూజారి అనుచరులంకా ఒక్కసారిగా, "చంపండి, పారి పోనీకండి," అని అరుస్తూ అతడి వెంట బడి చుట్టుముట్టేందుకు ప్రయత్నం చేశారు.

ఆ సమయంలో దూరం నుంచి ఈల వినబడింది. అది శిఖిలాలయ పూజారి తన బంట్ల కిచ్చే హెచ్చరిక. ఆ హెచ్చరిక వింటూనే అతడి అనుచరుల్లో ఒకడు, "పూజారిదొర విలుస్తున్నాడు, వినవడలేదా, పరిగెత్తండి," అన్నాడు.

"ఈ పారిపోతున్న శబరవిశాచంగాది మాటేమిటి? విష్ణు పట్టుకు పోవద్దా పూజారి దొర దగ్గరి?" అని ప్రశ్నించాడతడు.

ఆ ప్రశ్నకు మొదట మాట్లాడినవాడు బవాబు చెప్పబోయేంతలో, ఎర్ర గండు పెద్దగా మొరగటం వినబడింది. ఆ వెంటనే శబరుల కేకలూ, విక్రమకేసరి, "శిఖిముఖీ! శిఖిముఖీ!" అని విలుస్తూ అటుగా పరిగెత్తుకు రావటం దొంగల కంటబడింది.

పూజారి యీసారి మరింత దిగ్గరగా తల వేశాడు. వాడి అనుచరులంతా ఒకణ్ణికడు ఎలాంటి హెచ్చరికా చేసుకోకుండానే, గాయ పడిన దొంగలను భుజాన వేసుకుని గిరున వెనుదిరిగి, అరణ్యం కేసి పరిగెత్తసాగారు.

శిఖిముఖి ఎర్రగండును గట్టిగా కేక వేశాడు. ఆ కేక వింటూనే కుక్క అతడున్న చోటుకు పరిగెత్తు కొచ్చింది. కొంచెం వెనక్కి విక్రమకేసరి, నలుగురైదుగురు శబరులూ అక్కడి కొచ్చి చేరారు.

"నువ్వేదో ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నావని, నేను భయపడ్డాను, శిఖిముఖీ!" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"చాలా పెద్ద ప్రమాదంలోనే చిక్కుకున్నాను. అదృష్టం కొద్ది బయటపడ్డాను. ఆ దుర్మార్గు లీప్రాంతాన మాటుపెట్టి నన్ను

తరి కిందులుగా వేలాడ దీసి చంపాలని చూశారు...అదంతా తరవాత మాట్లాడుకోవచ్చు. ముందు ఆ పూజారి బంట్లు దాగి వుండే స్తలం ఏదో మనం తెలుసుకోవాలి. ఒకళ్ళిద్దరం అయినా, వాళ్ళను వెన్నంటి పొగలిగితే, మార్కోదయం కాగానే అమూలనంతా అడవిబంకువుల్ని వేటాడినట్టు వేటాడవచ్చు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"వాళ్ళు అరణ్యంలో ఎక్కడ దాగి వుండేది కనుక్కోవటానికి మన ఇద్దరం చాలు. ఎర్రగండు పశికెట్టి మనకు దారి చూపగలడు. తెల్లవారగానే పల్లెవాసులంతా మనకు సహాయం వస్తారు," అంటూ విక్రమ

చందమామ

కేసరి తన వెంటవున్న శబరుల కేసి తిరిగి,
"ఇక మీరు వల్లెకు పొండి. మరొకసారి
పూజారి అనుచరులు వల్లెకు నిప్పు పెట్ట
కుండా చూసుకోండి. మా ఇద్దర్లో ఎవరో
ఒకరు ఆ క్రూరులు అరణ్యంలో ఎక్కడ
దాగి పున్నారో చూసి, వల్లెకు వార్త తెస్తాం,"
అని చెప్పాడు.

శబరులు వెళ్ళిపోయారు. ఆ తరువాత
శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి అరణ్యం కేసి
బయలుదేరారు. ముందు ఎర్రగండు నేలను
వశిగటుకూ నడవసాగింది. అది దొంగలు
పోయిన మార్గాన్ని సరిగానే గుర్తించిందన్న
నమ్మకం శిఖిముఖికి కలిగింది. క్రమంగా

ఎర్రగండు వాళ్ళను అరణ్యంలోని ఒకానొక
కొండ ప్రాంతానికి తీసుకుపోయి, అక్కడ
ఒక మహా వృక్షం కింద విలబడి కొంచెం
సేపు భూమిని మూచూసి, చెట్టు చుట్టూ
గిరుగిరున తిరుగుతూ, తల ఎత్తి పైకి
చూడసాగింది.

విక్రమకేసరికి కుక్క ప్రవర్తన వింతగా
కనబడింది. అతడేమో మాట్లాడబోయేంతలో
శిఖిముఖి అతణ్ణి వారించి, తల ఎత్తి చెట్టు
కొమ్మల్లోకి పరీక్షిగా చూశాడు. గుబురు
కొమ్మల్లో అతడికో మానవాకారం కన
బడింది. దాగా పరీక్షించి చూసిన మీదట
శిఖిముఖికి, వాడు పూజారి అనుచరుడని
తెలిసిపోయింది. వాడు, చెట్టు కొమ్మ నొక
దాన్ని రెండు చేతులతో గట్టిగా కావలించు
కుని, కొమ్మ మీద బోల్తాపడుకుని నిద్ర
పోతున్నాడు. ఒక నుంచి కత్తి కిందికి
వేళ్ళాడుకున్నది.

శిఖిముఖి వాణ్ణి విక్రమకేసరికి చూపుతూ,
చిన్న గొంతుతో, "కేసరి, వాడు శిథిలాలయ
పూజారి కావలావాడన్నమాట. చెట్టు మీద
దాగి, యీ ప్రాంతాలకు వచ్చేవాళ్ళను
కనిపెట్టివుండి, కబురందించమని ఆ వికృతా
కారుడు విట్టి యిక్కడ కావలా పెట్టి
వుంటాడు. కాని, యీ వెధవ రాత్రంతా

అరణ్యంలో చెడ తిరిగి సూర్యోదయం వేళకు హాయిగా చెట్లకొమ్మల్లో నిద్ర పోతున్నాడు," అన్నాడు.

"ఏణ్ణి మనం ప్రాణాలతో పట్టుకుని పూజారిని గురించిన రహస్యాలు లాగాలి," అన్నాడు విక్రమ కేశరి.

"ప్రాణాలతో పట్టుకోవటమే కాదు, నిద్ర మేల్కొని అరవకుండా చూడాలి. వీడు అరిచాడో పూజారికి మనం యీ ప్రాంతాల కొచ్చినట్టు తెలిసిపోతుంది. అదుగో సూర్యోదయం కూడా అవుతున్నది. నువ్వు చెట్టు కిందనే వుండు. నేను నిశ్శబ్దంగా చెట్లెక్కి వాణ్ణి కిందికి లాక్కొస్తాను," అని చెప్పి శిఖిముఖి దాపులనున్న చెట్ల మీది కొన్ని అడవి తిగలను తెంచి, అరచేతి వెడల్పా, ఒక గజం పొడవు వుండేట్టుగా వాటిని అల్లి, మెల్లిగా చెట్టు మీదికి పాకిపోయి, పూజారి అనుచరుడి మెడను గట్టిగా ఒక చేత్తో పట్టు కుంటూనే, రెండో చేత్తో యీటెను అతడి కళ్ళ ముందు ఆడించాడు.

పూజారి అనుచరుడు ఉలిక్కిపడి కళ్ళు తిరిచాడు. ఎదురుగా వాడికి ఉదయసూర్య కిరణాల్లో తళతళా మెరుస్తున్న ఈటె అయిదు కనిపించింది. వాడు భయ కంపితుడై అరవబోయేంతలో, శిఖిముఖి

చేతి పట్టును మెడమించి గంతు మీదికి మార్చి, "నేరెక్కావో, ఈటె గుండెల్లో దించు తాను. కొద్ది రోజులపాటైనా బతక దలిస్తే, తిక్కురు మనకుండా నాకోపాటు చెట్టు దిగు," అని చెప్పి, వాడి ఒర నుంచి కత్తి లాక్కుని చెట్టు దిగాడు. పూజారి అను చరుడు గడగడ పణికిపోతూ అతడి వెనకగా చెట్టు దిగి వచ్చాడు.

శిఖిముఖి, పూజారి అనుచరుణ్ణి చెట్టు బోదెకు అనుకు కూర్చోమని ఆజ్ఞాపించి, "నువ్వా ప్రేతాకారంగాడి బంటువేగదా? నిజం చెప్పకపోయావో నిన్ను ప్రాణాలతోనే ఎర్రగండుకు అహరంగా వేస్తాను. వాడి

కొండ ప్రాంతాల ఏ గుహలో వుంటున్నాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

పూజారి అనుచరుడు ప్రాణభయంతో కంపించిపోతూ, "అయ్యా, నన్ను చంప కండి, నిజం చెప్తాను. పూజారి దొర యీ కొండ ప్రాంతాల పూట కొకచోటు మారు తుంటాడు. నిన్న సాయంకాలం ఆ దొర వున్న చోటు—ఒంగున్న రాక్షసిలా కనబడే అ గండకల వెనక వున్న చీకటి గుహ. ఇప్పు డింకా అక్కడే వున్నాడే లేదో నాకు తెలీదు," అన్నాడు.

"నువ్వు నిజమే చెప్తున్నావా?" అని గడ్డించి అడిగాడు శిఖిముఖి.

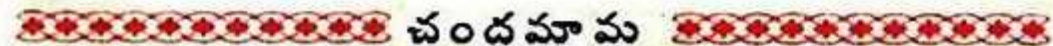
"పూజారి పెద్ద అబద్ధాలకొడు. వాడి బంటు మరొక విధంగా ఎందుకుంటాడు? ఎర్రగండును ఉసికొలుపు, శిఖిముఖి," అన్నాడు విక్రమశేఖరి.

శిఖిముఖి ఊర అనగానే ఎర్రగండు పూజారి అనుచరుడి మీదికి ఎగిరి దూకి. వాడి గంతు పట్టుకోబోయినదల్లా ఆగి, తల తిప్పి యజమాని కేసి చూసింది. "అహ, యిది కుక్కకాదు, ఇంగిళం ఎరిగిన మనిషి," అన్నాడు విక్రమశేఖరి.

పూజారి అనుచరుడు ప్రాణభీతితో అరవబోయే సరికి శిఖిముఖి అతడి మీదికి ఈటె గురి చేసి, "అరవకు. ఇప్పటికైనా అబద్ధాలాడక, నిజం చెప్పు. ఎర్రగండు నిన్నేమీ చేయడు," అన్నాడు.

"నేను నిజమే చెప్పాను, రక్షించు దొరా!" అంటూ పూజారి అనుచరుడు కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టాడు.

దొంగవాడి కళ్ళ నీళ్ళు చూడగానే విక్రమశేఖరికి అతడి మీద జాలి కలిగింది. అతడు శిఖిముఖి భుజం పట్టుకుని, "శిఖి! పాపం, వాణ్ణి చంపకు. నిజమే చెప్పాడు, తెలియటం లేదా? మనం ఏడు చెప్పే ప్రాంతానికెళ్ళి చూద్దాం. పూజారి పెద్ద ముచ్చువెధవ. వాడు తనను నమ్మి సేవ

చందమామ

చేసే వాళ్ళతో అయినా మనసిచ్చి మాట్లాడ
కాదని నేననుకోను," అన్నాడు.

శశిముఖి ఎర్రగండును యివతలికి
పలిచి, దొంగతో, "ఒరే, నిన్ను కొంత
సేపయినా కాళ్ళా చేతులూ కట్టి, నేడు
దిగించి, ఆ పాదల్లో దాని పాక తప్పదు.
మీ యజమాని ఎక్కడున్నాడో చూసి తిరి
గిచ్చేప్పుడు నీ కట్టు విప్పకాను," అంటూ
వాడి కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి, నేటికి అడ్డంగా
అడవి తిగలతో అల్లిన పల నెకదాన్ని
దిగించి, మూటలా ఎత్తుకుపోయి గురురుగా
వున్న పాదల్లో పడవేశాడు.

తరవాత శశిముఖి, విక్రమశేనరి, ఎర్ర
గండా దొంగ చెప్పిన కొండ ప్రాంతాని శేన
బయలుదేరారు. వాళ్ళ కా ప్రాంతాల్లో
మనుషులు సంచరించిన గుర్తులు కని
పించినై. వాటిని చూస్తూ వాళ్ళు మరికొంత
ముందుకు పోయేసరికి, నలుగురైదుగురు
మనుషులు పక్కపక్కన నడవటానికి

వీలుగా వున్న ఒక కొండదారి మీద—
అంత ఎత్తున ఒక కొయ్యబొమ్మ కనిపిం
చింది. దాని చేతుల్లో రక్తంలో తడిసి వున్న
ఒక త్రిశూలం వున్నది.

విక్రమశేనరి ఆ భయంకర విగ్రహాన్ని
చూసి అశ్రుర్యపడుతూ ముందుకు నడవ
బోయేంతలో, శశిముఖి అతడి భుజం పట్టు
కుని వెనక్కులాగి, "శేనరి, అగు. మనం
ఆ దారి వెంట పోవాలంటే, ఆ కొయ్య
బొమ్మ కాళ్ళ కిందుగా నడవాలి. దాని
చేతిలో రక్తం ఓడుతున్న త్రిశూలాన్ని
చూశావా?" అని ప్రశ్నించాడు.

వాళ్ళిద్దరూ ఇలా మాట్లాడుతున్నంతలో
ఎర్రగండు కొయ్యబొమ్మను సమీపించి,
దాని కాళ్ళ కిందుగా ముందుకు పోబో
యింది. అంతలో బొమ్మ జపజప మంటూ
వణికింది. దాని చేతిలో వున్న త్రిశూలం
మెరుపులా నేల మీదికి జామ అంటూ
దిగసాగింది. —(ఇంకా వుంది)

5

[పూజారి అనుచరులు పెట్టిన మాటులో నుంచి బయటపడిన శిథిముఖి దగ్గరకు విక్రమ కేసరి వచ్చాడు. అప్పుడు ఆ అద్దహ కలిసి దొంగలను వెతుకుతూ కొండప్రాంతాలకు వెళ్ళారు. అక్కడ త్రిశూలం వట్టుకునివున్న ఒక పెద్ద కొయ్యబొమ్మ కనిపించింది. దాని కిందుగా ఎర్రగండు పరిగెత్తేంతలో త్రిశూలం వేగంగా కిందికి దిగిపోయింది. తరవాత—]

కొయ్యబొమ్మ చేతులు కదిలినప్పుడు కలిగిన ఆతి స్వల్పమైన ధ్వనిని ఎర్రగండు విసగలిగింది. వెంటనే అది ఒక్క దూకున బాణంలా ముందుకు దూసుకు పోయింది. మరుక్షణం బొమ్మ చేతిలోని త్రిశూలం బలంగా నేలను తాకింది. శిథిముఖి, విక్రమ కేసరి నివ్వెరపోయారు.

"ఇది కొయ్యబొమ్మ కాదు, రాక్షసి బొమ్మ! ఎర్రగండు ప్రాణాలు దక్కించు

కున్నది. అదృష్టం కొద్దీ మనం కూడా దాని తప్పించుకున్నాం," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

శిథిముఖి కొయ్యబొమ్మను సమీపించి, దాన్ని జాగ్రత్తగా పరీక్షించి చూస్తూ, "ఇది శిథిలాలయ పూజారి మన కోసం పెట్టిన మాటు. కాని, మన కంటే ముందుగా ఎవడో నిర్భాగ్యుడు యీ దారి వెంట ముందుకు పోయి, దీని చేతిలోని త్రిశూలం వల్ల గాయపడటమో, మరణించటమో జరి

గింది. త్రికూలాన్ని అంటి వున్న నెత్తురు సూర్యకాంతిలో ఎలా మెరుస్తున్నదో, చూశావా!" అన్నాడు.

విక్రమశేసరి అ రాక్షసిబొమ్మ కాళ్ళలో ఒకదాన్ని ఈటతో పొడిచి చూశాడు. బొమ్మ కొంచెంగా కదుల్లాడింది. అతడు శిఖిముఖి శేసి తిరిగి, "శిఖి! మనం దీన్ని తేలిగ్గా పడకొట్టగలం అని నాకు తోస్తున్నది. దీన్ని యిలాగే వుండవివ్వటం ప్రమాదకరం. మన వాళ్ళు అజాగ్రత్తగా దీని కిందుగా నడవటం జరిగితే దావు తప్పదు," అన్నాడు.

శిఖిముఖి ఆ మాటలకు అవునన్నట్టు తల వూచి, అక్కడికి సమీపంగా వున్న ఒక

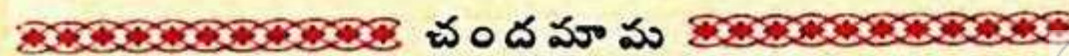

పెద్ద రాతిని విక్రమశేసరికి చూపుతూ, "మనం యిద్దరం దాన్ని కదిలించగలం అనుకుంటాను. పట్టు పట్టి ఆ రాయిని కొయ్యబొమ్మ కాళ్ళ మీదికి నెట్టగలిగా మంటే, అది కుప్పలాగా కూలటం బాధ్యం," అన్నాడు.

ఆ వెంటనే శిఖిముఖి, విక్రమశేసరి బండరాయిని బలంగా పట్టుకుని వున్న చోటు నుంచి కదిలించి, విసురుగా దాన్ని కొయ్యబొమ్మ కాళ్ళ శేసి నెట్టారు. రాయి డెల్లుకుంటూ పోయి బొమ్మ కాళ్ళల్లో ఒక దాన్ని ఢి కొట్టింది. మరుక్షణం కొయ్య బొమ్మ తిరుమంటూ కదిలి దభిమంటూ కింద పడిపోయింది. దాని చేతిలో వున్న త్రికూలం ఎగిరి అంత దూరాన పడింది.

"అహ, మనం మహా ఘనకార్యం చేశాం. కాని, యీ రాక్షసి బొమ్మ కుప్ప కూలుతూ చేసిన ధ్వని పూజారికి, వాడి అనుచరులకూ విస బడ వుంటుంది," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"అందుకు సందేహం లేదు. నన్నడిగితే ఆ దుర్మార్గులు మనం యీ బొమ్మను సమీపిస్తూండటం ఏ రాళ్ళ చాటు నుంచో ముందే చూసి వుంటారంటాను. దాని చేతి లోని త్రికూలం మన గుండెల్లో ఎప్పుడు

చందమామ

గుచ్చుకుంటుందా అని వాళ్ళు ఉవ్విళ్ళూరి వుంటారు కూడా. కాని వాళ్ళ ఎత్తుపార లేదు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"నిజమే. యిప్పుడు నాకో అనుమానం కలుగుతున్నది. మనం అమాయకంగా అ దుష్టులు పెట్టిన బోనులోకి నడవటం లేదు కదా! అంతకు ముందు మనం పల్లె వానుల్ని గూడేనికి తిరిగి పొమ్మని చెప్పటంలో పెద్ద పాఠపాటు చేశాం. అంత పెద్ద శత్రుమూకను మన యిద్దరం ఎదిరించి ఎలా నిలవగలం? వాళ్ళు యీ దాపుల నున్న ఏ కొండ గుహలోనే వుంటారు. నందేహం లేదు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

వాళ్ళిద్దరూ యిలా మాట్లాడుతున్నంతలో కొండ గుహల కేసి పోయిన ఎర్రగండు మొరుగుతూ వాళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తు కొచ్చింది. కుక్కను చూస్తూనే శిఖిముఖికి పూజారి ముఠా ఆ దాపులనే ఎక్కడో దాగి వున్నారన్న అనుమానం కలిగింది. బహుశా వాళ్ళు తమ మీదికి దాడి రాబోతున్నారేమో!

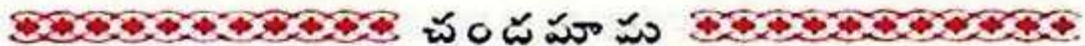
శిఖిముఖి, ఎర్రగండు తల నిమిరుతూ, "కేసరి! మనం యిలా నిలబడి ముందుకు పోవటం ప్రమాదం. పూజారి అనుచరులు ఒక్క బాణం చెబ్బితో మనిద్దరినీ హత మార్చగలరు. రాళ్ళ చాటుగా పాకుతూ

ముందుకు పోదాం. ఎర్రగండు మనకు దారి చూపగలడు," అన్నాడు.

ఎర్రగండు వశికట్టి ముందుకు పోవటానికి మారుగా, వెనక కాళ్ళ మీద లేచి నిలబడి పెద్దగా మొరగపాగింది. దాని ప్రపర్రస బాగా తెలిసిన శిఖిముఖి రాళ్ళ చాటున పాకుతూ పోతున్నవాడల్లా లేచి నిలబడ్డాడు. అతడి దృష్టి తమ కేసి పరిగెత్తు కొస్తున్న ఒక శిబిరుడి పైన బడింది. అతడు విల్లం బులు ధరించి వున్నాడు. మారాన్నుంచి పరిగెత్తు కొస్తున్న వాడిలా కనబడ్డాడు.

శిబిరుడు తనను నమిపించగానే శిఖిముఖి, "అలా పరిగెత్తు కొస్తున్నావే?

ఏం జరిగింది? నువ్వే గూడెం వాడిని?" అని ప్రశ్నించాడు.

శబరుడు రొప్పుతూ, "మాది తిమ్మ గూడెం. మా గూడెంలో వున్న ధాన్యమంతా ఎక్కడి నుంచో వచ్చిన నవరజాతి ముఠా వాళ్ళు దోచుకుంటున్నారు. సాయం కోసం మీ పల్లెకు వస్తున్నాను. పల్లె పెద్ద శివాలిడి కొడుకు శిఖిముఖిని కాదా నువ్వు? నీ కుక్కను చూసి, యీ ప్రాంతాల మీ వాళ్ళుంటారని, కుక్క వెన్నగా పరిగెత్తు కుంటూ వచ్చాను," అన్నాడు.

శబరుడు దోపిడిదొంగలని చెప్పే సవర జాతి వాళ్ళు శిఖిలాలయ పూజారి అను

చరులై వుంటారని శిఖిముఖి, విక్రమశేసరీ కూడా భావించారు. శిఖిముఖి కొండ పాదంలో వున్న తిమ్మగూడెం దిక్కు తేసి చూస్తూ, ఆ గూడెంవాణ్ణి, "ఆ ధాన్యం దోపిడిగాళ్ళ వెంట అంత పొడుగ్గా శివ కారంలో వున్న వాడెవరైనా వున్నారా?" అని అడిగాడు.

"అలాంటి వాడెవడూ లేడు. నవరల నాయకుడి పేరు గండుపోతు. ఇంత మీసాలావాడూ-అడివి దున్నలా వున్నాడు," అని చెప్పారు తిమ్మగూడెం వాడు.

"సరే, నువ్వు మా పల్లెకు పోయి సంగతి చెప్పి మనుమల్ని సహాయం తీసుకురా. మేం యిద్దరం ముందుగా మీ గూడెనికి పోయి ఆ గండుపోతు దోచుకున్న ధాన్యంతో పారిపోకుండా చూస్తాం. మీ గూడెనికి దారి నే నెరుగుదును," అన్నాడు శిఖిముఖి.

తిమ్మగూడెం వాడు, కుంభారమిట్ట పల్లె తేసి పరిగెత్తాడు. శిఖిముఖి, విక్రమశేసరీ కొండదారుల వెంట తిమ్మగూడెం తేసి బయలుదేరారు. పాపు గంట తరవాత వాళ్ళు ఆ గూడెం చీరేసరికి, గూడానికి ఓ పక్కగా వున్న చెట్ల కింద చాలామంది శబరులు మందగా నిలబడి వున్నారు. వాళ్ళను అదిలిస్తూ పదీ పన్నెండుమంది

చందమామ

సవరజాతి వాళ్ళు కాపలా కాస్తున్నారు. ఆ కాపలా వాళ్ళను చూస్తూనే, కిలిముఖి, విక్రమశేనరీ ఆ దొంగలు కథిలాలయ పూజారి అనుచరులని గ్రహించారు.

కిలిముఖికి ఆ క్షణంలో ఓ ఉపాయం తేచి, ఆ కాపలా వాళ్ళను సమీపించి, "మీ యజమాని ఆ కథిలాలయ పూజారి ఎక్కడున్నాడు? చాలా అవసరం అయిన పనుంది," అన్నాడు.

ఆ ప్రశ్నకు కాపలా వాళ్ళల్లో ఒకడు పొట్ట రెండు చేతులతో పట్టుకుని పెద్దగా నవ్వి, "పూజారి దొరను చూసేంత ఘనుడివా నువ్వు, కబరకుంకా! ఆ దొర కావాలనుకుంటే ప్రత్యక్షమవుతాడు, వద్దనుకుంటే మాయమై పోతాడు," అన్నాడు.

కంతలో కాపలావాళ్ళల్లో మరొకడు ఎర్ర గండు కేసీ, కిలిముఖి కేసీ గుచ్చిగుచ్చి చూసి, "అరే! వీడు రాత్రి మనం పెట్టిన మాటు నుంచి తప్పించుకు పోయిన కబర పిశాచంగాడు. మన వాళ్ళ నిద్దర్ని గాయ పరిచాడు. ఆ కుక్కను చిట్టుకోబోయి మనలో నలుగురం కాట్లు తిన్నాం. ఆ పక్కన వున్న వాడి మొఖం ఎక్కడో చూసినట్టుండే!" అంటూ యీటె ఎత్తి కిలిముఖి వాళ్ళను సమీపించబోయాడు.

కిలిముఖి, విక్రమశేనరీ వాడి మీదికి యీటె గురిచేశాడు. "మీ కాపలా వాళ్ళతో మాకు విరోధం లేదు. మీది మీదికి వచ్చారో మీకు చావు తప్పదు. యీలోపల మీరు మందవేసి కాపలా కాసే కబరులంతా పారి పోతారు. ఆ సంగతి తెలిసిందంటే పూజారి మిమ్మల్ని నిలుపునా భస్మం చేసేస్తాడు," అన్నాడు కిలిముఖి.

కిలిముఖి యీలా అనేసరికి, అతడి మీదికి రాబోయిన సవరుడు ఈటె దించి, తిరిగి తన అనుచరుల దగ్గరకు పోయి, "మనకు కుల పెద్ద గండుపోతు చెప్పిన పని వుండనే వున్నది. ఈ కుర్ర వెధవల్లో ఏం పని,"

చందమామ

అని చెప్పి, శిశిముఖి కేసి తిరిగి, "పూజారి దొర ఎక్కడున్నాడో మాకు తెలియదు. ఆ దొరకు కుడిభుజంలాంటి సవరగండు పోతు గ్రామంలో ధాన్యం మూటలు కట్టిస్తున్నాడు. చావ దలుచుకుంటే అక్కడికి పోయి పూజారి దొర సంగతి అతన్నిడ గండి," అన్నాడు.

శిశిముఖి, విక్రమకేసరి అక్కణ్ణించి కదిలి గ్రామంలోకి కొంతదూరం నడిచి, యిప్పడేం చేయటమా అని ఆలోచించారు. కనీసం ఓ అరగంట కాలంలో తమ పల్లె నుండి సహాయం తప్పక వస్తుందని వాళ్ళకు సమ్మకం కలిగింది.

"ఆ గండుపోతుతో మాటలు పెంచి, వాడు ధాన్యం ఎత్తుకు పారిపోకుండా కొంత సేపు ఆపగలిగామంటే, మా ఆయ్యతో వచ్చే మన పల్లెవాళ్ళు, యీ సవర బంది పొట్టించరిసి వట్టేస్తారు. అతరవాత ఒంటరి గాడై పోయిన పూజారిగాణ్ణి దొరక పుచ్చు కోవటం ఏ మంత కష్ట కార్యం కాదు. ఏమంటావ్, కేసరి?" అని ప్రశ్నించాడు శిశిముఖి.

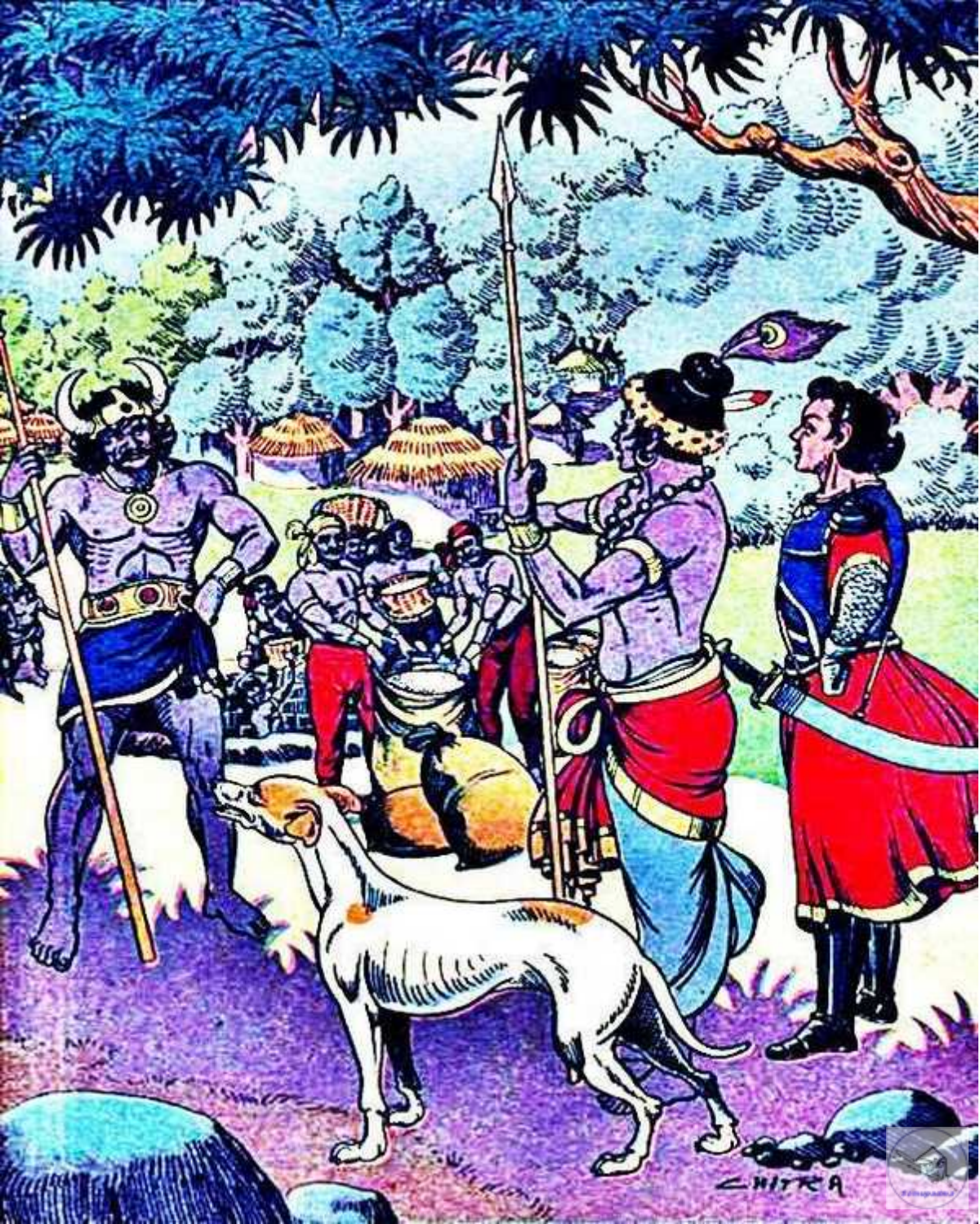
"భలే, అలోచన! ఊ! పద," అన్నాడు విక్రమకేసరి. ఆ ఇద్దరూ గ్రామం మధ్యకు వెళ్ళినరికి, అక్కడ ఒక పెద్ద పాతర నుంచి ధాన్యం బయటికి తీసి, కొందరు సవరలు మూటలు కడుతూండటం వాళ్ళ కంట బడింది. పాతరకు ఒక వక్కగా ఒక అబానుబాహుడు, కోరమీసాలు సవిరించు కుంటూ నిలబడి వున్నాడు.

శిశిముఖి అతన్ని చూస్తూనే అగి పెద్ద గొంతుతో, "గండుపోతూ! నువ్వు చేస్తున్నది అన్యాయ కార్యం. గ్రామవాసులంతా కలిసి దాచుకున్న ధాన్యాన్ని బలిం వున్నది గదా అని దొచుకు పోవటం ధర్మం అనిపించు కోదు," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే గండుపోతు చ్చరున వెనుదిగిరి, శిశిముఖి కేసి అక్క

రంగం చూసి, "ఎవడా నువ్వు! శబర
కవాయిడి కొడుకువా? నీ గురించి చాలా
విన్నాసు, ఒకసారి చూశాను కూడా. నవర
కుల పెద్ద గండుపోతుకు న్యాయం, ధర్మం
చోధ చేయటానికి వచ్చావా? అదేదో
చెప్పటం కూడా నీకు చేత కాలేదు!"
అంటూ పక్కన వున్న తన భృత్యుల కేసి
రిగి, "అలా చూస్తారేం? వాణ్ణి, వాడి
మిత్రుణ్ణి చెట్టుకు పెడరక్కలు విరిచి
కట్టండి," అన్నాడు.

గండుపోతు యిలా అనగానే, అతడి
అనుచరులు నలుగురు ముందుకు వచ్చి,
శిఖిముఖి, విక్రమకేసరులను పట్టుకునేం
దుకు, వాళ్ళ కేసి నడిచారు. కాసి, శిఖి
ముఖి తన మిత్రుణ్ణి హెచ్చరించి ఒక్కొక్క
అడుగే వెనక్కు వేయసాగాడు. అతడి
ఉద్దేశం, తమను పట్టుకో వస్తున్న వాళ్ళను,
ఆ ప్రదేశం నుంచి కొంత దూరంగా తీసుకు
పోయి హతమార్చాలని. అలా కాకపోతే,

గండుపోతు వెంట వున్న తరిమూ శత్రు
వులు తమను చుట్టుముట్టి పట్టుకోగలరు.

శిఖిముఖి వెనకడుగు వేయటం చూసి,
గండుపోతు హేళనగా నవ్వుతూ, "శబర
పెద్ద కవాయిడి కొడుకు యింత విరికి పంద
అనుకోలేదు!" అన్నాడు.

ఆ మాట వింటూనే శిఖిముఖి ముందుకు
రెండడుగులు వేసి, "గండుపోతూ! పయ
నులో, ఎత్తులో, బలంలో కూడా నా కన్న
రెండింతలున్నావు. నన్ను పట్టుకునేందుకు
నీ భృత్యుల్ని పంపటం ఎందుకు? నువ్వే,
ఆ పని చేయకూడదా?" అన్నాడు.

గండుపోతు కళ్ళు విప్పలు చెరిగినై.
అతడు ఒకసారి హుంకరించి, ఎడం చేత్తో
మీనం మెలివేస్తూ, యీటె పైకెత్తి, "నీవు
చావుకోరి యిక్కడి కొచ్చినట్టుంది. ఇదిగో
వస్తున్నాను, కాచుకో!" అంటూ, ఈటెను
శిఖిముఖి గుండెపై కేసి గురిచేసి, కుప్పించి
ముందుకు దూకాడు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

6

[రాకానిబొమ్మ ప్రమాదం నుంచి బయటపడి, శిథిలముఖి, ఏక్రమశేషరీ కొండగుహల శని పోయేంతలో, తిమ్మగూడెం పల్లెలో నవరగండుపోతు రాస్యం దోచుకుంటున్నట్లు, ఆ పల్లెవాడి ద్వారా వాళ్ళకు తెలిసింది. వాళ్ళిద్దరూ ఆ పల్లె చేరారు. నవరగండుపోతు, శిథిలముఖిని చూసి మండిపడి, ఈది తినుకుని లకడి మీదికి దూకాడు. తరవాత—]

కొంతప్రాంతాన శిథిలముఖి, ఏక్రమశేషరు లకు ఎదురైన తిమ్మగూడెంవాడు, శర వేగంతో కుంభారమిట్ట పల్లెకు పోయాడు. అతడక్కడికి చేరేసరికి, పల్లెవాసులు కాలి పోయిన తమ గుడిశలను బావుచేసుకుంటు న్నారు. వాళ్ళల్లో ప్రతిఒక్కడి ముఖం లోనూ కోపం, దైన్యం కనబడుతున్నది.

తిమ్మగూడెంవాడు, కోతగా కట్టబడు తున్న ఒక గుడిశెముందాగి, "శబర

మాతకూ, బై! నేను తిమ్మగూడెం శబరుణ్ణి. పల్లెపెద్ద శివాయిడి ఇల్లెక్కడ? నవర గండుపోతు మా గూడెం మీదపడి ధాన్యం దోచుకు పోతున్నాడు. మీ పల్లె నుంచి సహాయం కావాలి," అన్నాడు.

అతడి మాటలు వింటూనే, గుడిశెపని చేస్తున్న ఒక మధ్యవయసువాడు, చేతిలో పున్న కాళ్ళనూ, కర్రలనూ కింద పడేసి, "చావుకబురు చల్లగా చెవుతున్నావా, ఏం?

'చందమామ'

కొందరగా పడ. రాత్రి ఆ సవరగండుపోతు ముతావాళ్ళే మా గుడికలు తగలబెట్టారు. వాళ్ళ కోసం పల్లెపెద్దకొడుకు శిఖిముఖి అరణ్యమంతా గాలిస్తున్నాడు. గండుపోతు మీ పల్లెలోవున్న సంగతి పల్లెపెద్ద శివాలడికి వెంటనే తెలియవరచటం మంచిది," అంటూ, గబగబా శివాలడి ఇంటి కేసి దారికీకాడు. అతడి వెనకగా తిమ్మగూడెం వాడు బయలుదేరాడు.

ఆ ఇద్దరూ శివాలడి ఇంటిని వమివించే సరికి, ఇంటిముందున్న పెద్ద మామిడి చెట్టుకింద శివాలడు కొందరు పల్లె పెద్దలతో మాట్లాడుతున్నాడు. తిమ్మగూడెం వాడు

అతడికి దణ్ణంపెట్టి నాలుగైదు మాటల్లో తను వచ్చినపని చెప్పి, తమ గూడెం కేసి శిఖిముఖి, మరొకయువకుడూ వెళ్ళినట్టు కూడా చెప్పాడు.

అంతావిన్న శివాలడు చప్పన లేచి నిలబడి, "శిఖి, ఏక్రమకేసరి తిమ్మగూడె నికి వెళ్ళారన్నమాట. ఇద్ది దుస్సాహసం. ఆ సవరగండుపోతును నే నెరుగుదును. వాడనలే దుష్టుడు. ఇప్పుడు పరమ దుష్టు రైన శిఖిలాలయ పూజారితో వాడు నేస్తం కట్టాడు. సరే, వాళ్ళిద్దర్నీ మనం సర్వ నాశనం చేసితిరాలి. పల్లెయువకుల్లో ఓ పాతికమంది మెరికల్లాంటి వాళ్ళను విల వండి," అన్నాడు.

ఆ వెంటనే పల్లెపెద్దల్లో ఒకడు పక్క నున్న గుడికలోకి పసిగెత్తిపోయి, ఒక డప్పు తీసుకుని బయటికి వచ్చి దాన్ని బలంగా మోగించసాగాడు. ఒకటి రెండు నిమిషాలు గడవకముందే, పల్లెలోని యువకులు చాలా మంది యీటెలు పట్టుకుని అక్కడికి పరి గత్తుకొచ్చారు. శివాలడు వాళ్ళల్లో ఓ పాతికమందిని వేరుచేసి పక్కగా నిలబెట్టి, "ఇదిగో, యీ తిమ్మగూడెం అతడితో మీరు వెంటనే బయలుదేరిపోండి. దారిలో సవర గండుపోతు ముతావాళ్ళు ఎదురైనా సరే,

చందమామ

వాళ్ళతో అట్టే జగదం పెట్టుకోక, మీరు నూటిగా తిమ్మగూడెనికే పోవాలి. నేను వెనకగా బయలుదేరివస్తాను," అన్నాడు.

తిమ్మగూడెనాడు ముందుండి దారి తియగా శబరయువకులు అతడి వెంట అరణ్యం కేసి పరిగెత్తారు. తరవాత శివాలుడు ఇంట్లోకిపోయి శబరనాయకుడైన వాడు శత్రువుల మీదికి దాడి బయలుదేరి వృదు ధరించవలసిన ఉడుపులూ, అడవి పక్షుల యీకలతోవున్న శిరస్రాణం ధరించి బయటికివచ్చాడు.

అసరికి ఇంటి ముందు చాలామంది పల్లె వాసులు చేరారు. శివాలుడు వాళ్ళతో, "నేను తిరిగి వచ్చేవరకూ మీరంతా తగు జాగ్రత్తలో వుండండి. సవరగండుపోతుకు కావలసింది తిండిధాన్యం. శిధిలాలయ పూజారికి అవసరం అయినది నా ఇంట్లో వున్న కాశపత్ర గ్రంథం. నే లేనినమయంలో వాడు నా ఇంటి మీదికి దాడి రావచ్చు. జాగ్రత్త!" అని హెచ్చరించాడు.

"వాడు అద్భుతశక్తులున్నవాడు. మూడో కన్ను తెరిచి సర్వం భస్మంచేయగలడు," అన్నాడొకడు జనంలోనుంచి.

అ మాట్లాడినవాడు జనంలో ఎక్కడున్నాడో తెలుసుకునేందుకు శివాలుడు

తలతిప్పి పరీక్షిగామాసి, వాడు కనబడక పోయేసరికి, పెద్దగా గంతెత్తి, "మన పల్లె వాసుల్లో కనినం ఒకళ్ళిద్దరికైనా ఆ పూజారి అద్భుత శక్తుల్లో నమ్మకం కలగటం నా కాశ్చర్యంగా వుంది. పూజారి, వాడి డబ్బు తిన్న అథములూ లెపే పుకార్లు నమ్మకండి," అన్నాడు.

తరవాత అతడు కొందరు పల్లెవాసుల్ని వెంటబెట్టుకుని తిమ్మగూడెం కేసి బయలుదేరాడు. అరణ్యంలో కొంత నడిచి కొండ ప్రాంతాన్ని చేరగానే, అక్కడ వారికి విరిగి నేలపడివున్న రాక్షసిబొమ్మ కనిపించింది. శివాలుడి వెంట వున్నవాళ్ళందరూ దాన్ని

హిమాలయ పర్వతప్రాంతాలకు వెళ్ళి నప్పుడు, యీ కంచులోహాన్ని అక్కడి వాళ్ళు రకరకాల వస్తువులు చేయటానికి ఉపయోగించటం నేను చూశాను," అని, ఓ క్షణకాలం ఏదో అలోచిస్తూ వూరుకుని, తరవాత, "సరే, పదండి, కాలయాపన ఎందుకు," అంటూ ముందుకు నడిచాడు.

"ఈ త్రిశూలం శిథిలాలయ పూజారిదే నంటావా, శివాలయరా! వాడు హిమాలయ ప్రాంతాల నించి వచ్చినవాడేగదా?" అని ప్రశ్నించాడు, త్రిశూలాన్ని శివాలయి కిచ్చిన శబరుడు.

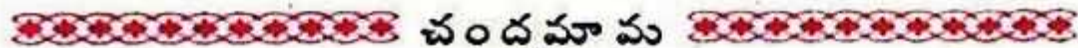
"వాడి మాట లెలా నమ్మటం? వెయ్యేళ్ళుగా శిథిలాలయ పూజారిత్వం, మూడో కన్ను, కావాలన్నప్పుడు అదృశ్యమై పోవటం...ఇందులో ఏదో మోసం వుంది. వాణ్ణి చేజిక్కించుకుంటే నేగాని నిజం బయటపడదు. ముందు మనం త్వరగా తిమ్మగూడెం చేరాలి. మనకంటే ముందు పోయినవాళ్ళు, యీ సరికి గూడెం చేరి వుంటారనుకుంటాను," అన్నాడు శివాలయ.

శివాలయి ఈహ సరైనదే. తమ వల్ల పెద్దకొడుకు ప్రమాదంలో చిక్కుకుని వుండొచ్చని భావించిన శబరయ్యవకులు, తిమ్మగూడెంవాడి వెంట అగమేగాల మీద

చూసి చాలా అశ్చర్యపడ్డారు, కొందరికి భయంకూడా కలిగింది.

శబరుల్లో ఒకడు కిందపడివున్న త్రిశూలాన్ని చేతికి తీసుకుని, దాని కంటివున్న రక్తాన్ని పరీక్షగా చూసి, శివాలయి దగ్గరకు వచ్చి, "ఈ త్రిశూలం మాటికి నూరుపాళ్ళు కంచుది. మన ప్రాంతాల ఎవరూ యీ లోహాన్ని యిందుకు వాడరు. దీన్ని అంటి వున్న నెత్తురు మనిషిదికాదు, ఏదో అడవి జంతువుది," అన్నాడు.

శివాలయి త్రిశూలాన్ని అందుకుని అటూ యిటూ తిప్పి చూసి, "నువ్వన్నది నిజం. వయసులో వుండగా విక్రమకేసరిదొర వెంట

చందమామ

ఆ గూడెనికి పరిగెత్తారు. గూడెం పరిసరా
లను చేరుకూనే, నహాయం కోసం వచ్చిన
ఆ గూడెంవాడు శబరయువకులను నేరా
సరి గండుపోతు వున్న చోటుకు తీసుకు
పోకుండా, పక్కదారుల వెంట వాళ్ళను
నడిపి, గండుపోతు ధాన్యం దోచు
కుంటున్న ప్రదేశానికి చేర్చాడు.

వాళ్ళు అక్కడికి చేరేంతలో గండుపోతు
రంకెలువేస్తూ, శిఖిముఖి మీదికి దూకాడు.
శిఖిముఖి యీటె పైకెత్తి ముందు కడుగు
వేయబోయేంతలో, గండుపోతు దృష్టి,
అప్పుడే అక్కడి కొచ్చిన శబరయువకుల
మీద పడింది. వాళ్ళంతా శిఖిముఖి వెనక
వైపు నుంచి ఆయుధాలెత్తి ముందుకు
ఉరకబోతున్నారు.

గండుపోతు వాళ్ళను చూస్తూనే తక్కున
అగిపోయి పెద్ద గంతుతో, "మోసం!
కపటం! పోటాపోటికి రమ్మని పిలిచి,
ని వాళ్ళను నా మీదికి దొంగదాడికి ఉని
కొల్పుతున్నావా?" అంటూ చూపుడు
వేలును శబరయువకుల కేసి ఎత్తాడు.

శిఖిముఖి, అతడికి అంతదూరంలో
నిలబడివున్న విక్రమకేసరి అశ్వరథంగా
వెనక్కితిరిగి చూశారు. వాళ్ళకు కొండల
దగ్గర తమకు కనిపించిన తిమ్మగూడెం

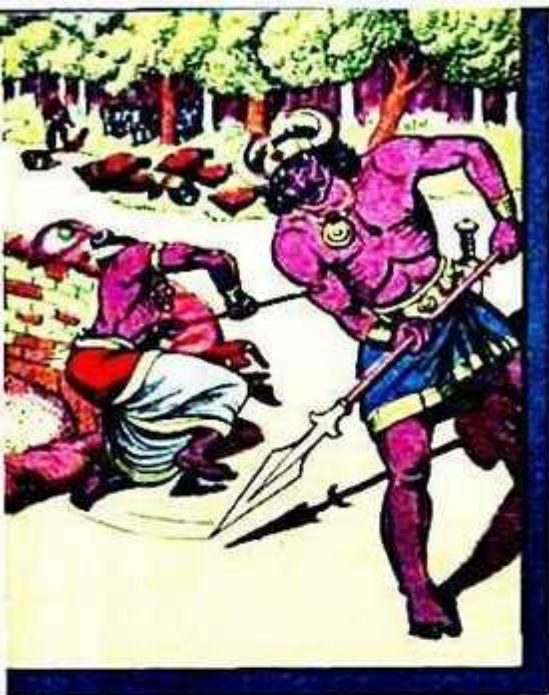
వాడి వెంట వచ్చిన శబరయువకులు
ఈటెలు పట్టుకుని ముందుకు వస్తూండటం
కనిపించింది. శిఖిముఖి వెంటనే చేయెత్తి
వాళ్ళకు ముందుకు రావద్దని సాంజ్ఞచేసి,
"మీరంతా వున్నచోటునే అగండి. ఈ సవర
గండుపోతూ, నేనూ మా బలాబలాలు తేల్చు
కోపోతున్నాం," అన్నాడు.

శబరయువకులు ఆ మాట వింటూనే
ఎక్కడివాళ్ళక్కడ నిలబడిపోయారు. శిఖి
ముఖి, గండుపోతు కేసి తిరిగి, "ఓహో,
బెబ్బ కాచుకో, గండుపోతూ!" అని అరిచి
ముందుకు అడుగు వేయబోయాడు. కాని,
అంతలో గండుపోతు ఒకడుగు వెనక్కు

చందమామ

వెనె, "నువ్వు నీవాళ్ళ నందరినీ వీపు వెనక వత్తాను పెట్టుకుని నా మీదికి దెబ్బలాడ వస్తున్నావు.. ఒకవేళ...ఒకవేళ ఏమిటి? నువ్వు నా చేతిలో తప్పక చచ్చితిరుతావు— కాని, ఆ సమయంలో నీ శిరమండ అంతా ఒంటరిగావున్న నా మీదికి వచ్చి పడతారు," అన్నాడు.

"ఎవరిచేతిలో ఎవరు చచ్చేది యిప్పుడే తెలిపాతుంది, గప్పాలు కొట్టకు. కావాలంటే నీవాళ్ళను కూడా నువ్వు నీ వెనక రక్షణ కోసం తెచ్చుకో," అన్నాడు శిఖిముఖి.

ఆ వెంటనే గండుపాతు చప్పట్లుచరిచి కేకలుపెట్టాడు. గూడెంలో ఎక్కడెక్కడ

పున్న అతడి అనుచరులంతా తమ నాయకుడి దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చారు. గండుపాతు వాళ్ళందరినీ వడ్లపాతరకు అవతలి వైపున అయుధాలతో సర్వసన్నద్ధంగా పుండమని, శిఖిముఖి ముతావాళ్ళు పున్నచోటు నుంచి కాలు కదిపితేదాటు, వాళ్ళ మీదికి ఉరకమని అజ్జలు యిచ్చాడు.

ఆ తరవాత శిఖిముఖి, గండుపాతూ యీటెలను ఝళిపిస్తూ కలియబడ్డారు. గండుపాతు ఈటె విసుర్లను శిఖిముఖి తన ఈటెను అడ్డంగాపెట్టి ఆపుతూ, ఒక్కొక్క అడుగు వెనక్కు వేస్తూ, ధాన్యం పాతర చుట్టూ గిరికిలు తిరగసాగాడు. అతడి ఎత్తు గడ ఏమిటంటే, గండుపాతు మీద తన అఖరి దెబ్బ తీసేముందు అతణ్ణి దాగా అరిసెపోయేట్టు చేయాలని.

గండుపాతుకు, శిఖిముఖి తనను పాతర చుట్టూ తిప్పటం చిర్రెత్తిస్తున్నది. ఈ కుర్రకుంకను క్షణాలమీద యీటెతో వాలుగు పొట్లు పొడిచి పాతర్ల పడవేసి యింత మట్టి కప్పించగలనని, అతడనుకున్నాడు. కాని, ఆ కుంక చిడతగండులా తన యీటె దెబ్బకు అందకుండా తప్పకుంటూ, తనతో దాగుడుమూతలాట లాటి దేదో అడుకున్నాడు....

"ఒరే, పెరికికుచ్చే! అంత భయపడి పారిపోదలిచిన వాడివి నాతో ఎందుకు పంకానికి దిగావు?" అంటూ పళ్ళుకొరికి, అయానపడసాగాడు గండుపోతు.

"పోతూ! నేను పారిపోవటంలేదు, నీ ప్రాణం తియబోతున్నాను!" అంటూ శిఖిముఖి ఒక్క కేకపెట్టి, తన యీటెను రెండు గుప్పెళ్ళలోనూ గట్టిగా బిగించి పట్టుకుని, గండుపోతు చేతిలోని ఈటెను బలంగా కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు గండుపోతు పట్టుకున్న ఈటె పట్టుదప్పి ఎగిరి అంత దూరాన పడిపోయింది. అతడు దాని కోసం వక్కకు తిరిగి పరిగెత్తబోయేంతలో శిఖి

ముఖి అతడి భుజంమీద తన ఈటె అలుగును బలంగా అనించి, "పోతూ! శరణు, ఓడిపోయానను, నిన్ను ప్రాణాలతో వదులుకాను," అన్నాడు.

"గండుపోతు శిఖరకుక్కను శరణదగటమా?" అంటూ గండుపోతు భీకరంగా అరిచి ఎదంచేత్తో, భుజంమీద అనించివున్న శిఖిముఖి యీటెను వక్కకు కొట్టి, కుడిచేత్తో మొలనున్న పొట్టి కత్తిని చురుసలాగి మీదికి దూకాడు. శిఖిముఖి చప్పున ఒకదుగు వెనక్కువేసి, అతడి కత్తి దెబ్బను తప్పుకుని, తిరిగి గండుపోతు మీదికి రాబోయేంతలో ఈటెతో అతడి కుడి చేతిని

బలంగా ఒక పాటు పాడిచి, అదేసమయంలో కాలితో అతడి ఎడమ మోకారి మీద గట్టిగా ఒక తన్ను తన్నాడు.

గండుపాతు బాధతో ఒక అరుపు అరిచాడు. అతడి చేతిలోని కత్తి బారి కింద పడింది. మోకారి మీద తగిలిన కాపుకు కాలిపట్టు తప్పి అతడు పక్కనున్న పల్ల పాతల్లో దాగిపోయాడు.

ఇది చూస్తూనే అతడి అనుచరుల్లో హాహాకారాలు బయలుదేరినై. వాళ్ళల్లో కొందరు పారిపోయేందుకు వెనుదిరగబోయేంతలో, ఒక నవరుడు ఎడమచేత్తో ఈటె పైకెత్తి, కుడిచేత్తో జబ్బుచరుస్తూ, "గండుపాతుదొర తరవాత నేనూ, యిక్కడ నాయకుణ్ణి! ఈ శిఖిముఖిని, వాడి కులం వాళ్ళనూ కన్నుమూసి తెరిచేంతలో నరికి పోగులుపెడతాను. మీరు నా వెన్ను కాచి వుండండి, చాలు, రండి," అంటూ శిఖిముఖి కేసి బయలుదేరాడు.

శిఖిముఖికి ప్రమాదం రానున్నదని గ్రహించిన విక్రమకేసరి, శబరయువకులందరినీ హెచ్చరించి శత్రువులను ఎదుర్కునేందుకు బయలుదేరాడు. అటు సవరలు కొత్త నాయకుడి వెంట ముందుకు రాసాగారు. భయంకరమైన పోరా, రక్తపాతం తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడిన అదశలో సవరల వెనక నుంచి శివలుడు ఎలుగెత్తి కేక పెట్టాడు: "అనవసర రక్తపాతం ఎందుకు? గండుపాతు ముతావాళ్ళంతా లొంగిపోండి! ఆయుధాలు కింద పడవేయండి."

ఆ కేక వింటూనే గండుపాతు అనుచరులు వెనక్కు తిరిగి చూశారు. శివలుడూ మరీ కొందరు శబరలూ ఈటెలు ఎత్తి తమ కేసి రావటం వాళ్ళ కంటబడింది. ముందువైపు నుంచి విక్రమకేసరి శబరయువకుల్లో మీదికి వస్తున్నాడు. ఇప్పుడేం చేయటం? లొంగిపోవటమా? లేక నిలబడి ఎదిరించటమా? —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

7

[శిథిలముఖి, విక్రమశివసరీ తిమ్మగూడెం వెళ్ళారని కబురందగానే, శివలుడు కొందరు అనుచరులతో ఆ గూడెనికి వెళ్ళాడు. అతడు చేరేసరికి శిథిలముఖి, సవరగండుపాతును ఈరిత పొదిచి పల్లపాతల్ల పడచేశాడు. గండుపాతు అనుచరులు, శిథిలముఖి మీదికి వచ్చేసరికి శివలుడు వాళ్ళను అయిదుదాట గిందపడచేయమని హెచ్చరించాడు. తరవాత—]

సవరగండుపాతు గాయపడి వడ్లపాతల్ల పడిపోగానే, అతడి అనుచరులకు నాయకత్వం వహించిన సవరుడు, శివలుడి హెచ్చరిక విని తాను పెద్ద చిక్కులో తలదూర్చానని గ్రహించాడు. ఇప్పటి వరకు స్థితుల్లో పోరుకు దిగటం అంటే సర్వనాశం కావటమే; అలా అని శివలుడికి లొంగిపోతే—యిక సవరవల్లెల్లో తనకూ, తమ నాయకుడికి మానమర్యాదలు దక్కవు....

సవరుడు యిలా ఆలోచించి, శివలుడి శేని తిరిగి పెద్ద గొంతుతో, "మీరు మమ్మల్ని అన్ని నైపుల నుంచి చుట్టుముట్టారు. మా కన్న మీరు రెండు మూడింతలు అధిక సంఖ్యలో వున్నారు. ఇది న్యాయం కాదు. మీరు చేసేది ధర్మయుద్ధం అనిపించుకోదు," అన్నారు.

ఆ మాటలు వింటూనే శిథిలముఖి సవరుడి శేని తీవ్రంగా చూసి, "ప్రతిదానికి

'చందమామ'

"అదంతా మా దయాదాకివ్వాల మీద ఆధారపడి వుంటుంది. ఇంతకూ మీరు చప్పన ఆయుధాలు అవకల పారెస్తారా? లేక...." అంటూ కిశిముఖి, విక్రమశేసరి వెంట వున్న కబిరయ్యపేకుల కేసి చూశాడు.

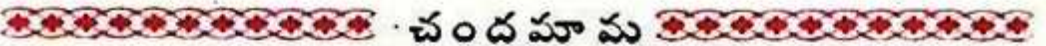
కిశిముఖి మాటల భరణిని అలాగే సాగ విస్తే. అసవనర రక్తపాతం జరుగుతుందని భయపడి, కివాలుడు తన చేతిలో వున్న యీటెను దూరంగా విసిరివేస్తూ, "మీ సవ రల్లో ఏ ఒక్కరికీ హని జరగదని నేను మాట యిస్తున్నాను. కావాలంటే ఆయు ధాలు దగ్గరే వుంచుకోండి, నా అభ్యం తరం లేదు. నా క్కావలసిన వాడు కిథిలా లయ పూజారి. వాడే నాకు ప్రబల విరోధి. ఇంతకూ మీ నాయకుడు గండుపోతెక్కడ?" అని అడిగాడు, సవరల నా య కుడుగా మాట్లాడిన వాణ్ణి.

"ఇక్కడ! ఇక్కడ! వద్దపాతర అడు గున పడున్నాను. గాయం నుంచి నెత్తురు వరదలై పారుతున్నది. కళ్ళు బైర్లు తిరుగు తున్నై," అంటూ అరిచాడు సవరగండు పోతు పాతల్లో నుంచి.

కివాలుడు అశ్చర్యంగా ఆ మాటలు వినిపించిన వైపుకు చూసి, గబగదా వద్ద పాతర దగ్గరకు పోయి, లోపలికి తొంగి

న్యాయం, ధర్మం అంటూ చెరిగిగా మాట్లా డటం, మీరు ఆ కిథిలాలయ పూజారి దగ్గి ర్నుంచి నేర్చుకున్నట్టుంది. డబ్బు కాకపడి, పరాయి చోటు నుంచి వచ్చిన మంత్రాల పోతు పూజారికి సహాయపడటం న్యాయం, ధర్మం అవుతుందా? ఈ తిమ్మగూడెం మీద వచ్చిపడి ధాన్యం దోచుకుంటున్నారే, యిదేరకం ధర్మం? ఇక ఆత్మ మాట్లాడక ఆయుధాలు కింద పడెయ్యండి," అన్నాడు.

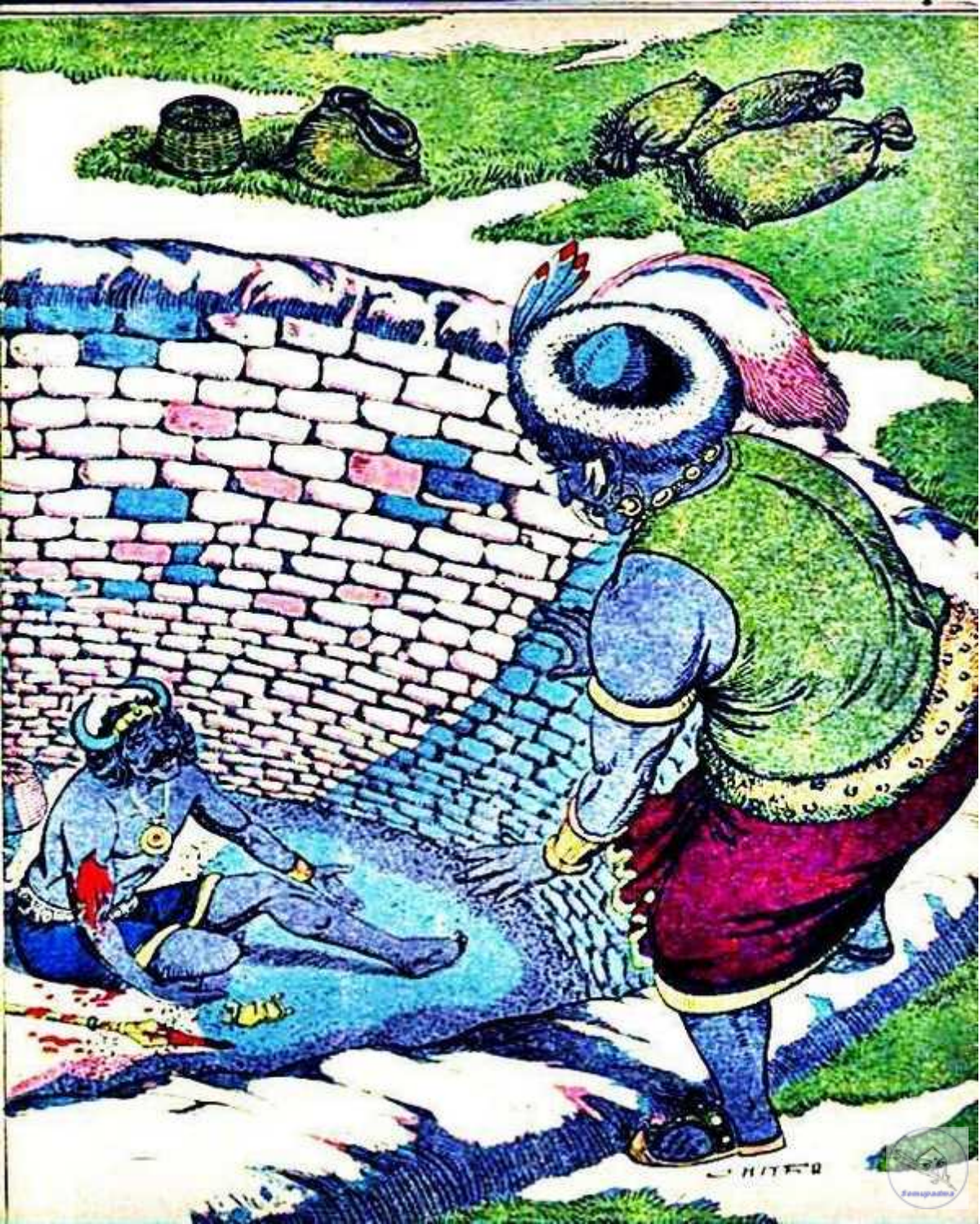
"ఒకసారి మేం నిరాయుధులం అయిం తరవాత, మమ్మల్నందర్నీ మీరు ఈపైల్లో పొడిచి చంపరని హామీ ఏవేటి?" అన్నాడు సవరుడు.

చందమామ

నా కూతురు నాగుమల్లిని ఎందుకు చేసుకో గూడదు? ఏమంటావ్, శివాలా?" అన్నాడు గండుపాతు పకపకనవ్వుతూ.

ఈ ఆసందర్భపు మాటలు వినిగానే, ఎత్తు నుంచి పడటంవల్లా, గాయం నుంచి రక్తస్రావం జరగటంవల్లా గండుపాతుకు మతిచలించి వుంటుందనుకున్నాడు, శివాలాడు. ఆ వెంటనే అతడు తన అనుచరుల్ని హెచ్చరించి ఒక కొయ్యపలక తెప్పించి, దాని చివర్లకు తాళ్ళు కట్టించి, ఇద్దరినీ పాతల్లకి దింపాడు. వాళ్ళిద్దరూ గండుపాతును కూర్చున్న చోటు నుంచి ఎత్తి కొయ్యపలక మీద పడుకోబెట్టారు. పాతర పైనున్న వాళ్ళు, గండుపాతును మాటులోపడ్డ అడవి జంతువును పైకి లాగి నట్టు తాళ్ళ సాయంతో పైకి లాగారు.

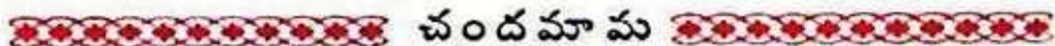
గండుపాతు తన అనుచరుల కేసి చూసి ఆశ్చర్యపడుతూ, "మన వాళ్ళందరి దగ్గిరా ఆయుధాలున్నయ్యే! ఇంకాకి యిక్కడ గెలిచిందెవరు? మన వాళ్ళెందరు చచ్చారు?" అని ప్రశ్నించాడు.

సవరలకు నాయకత్వం వహించిన వాడు గండుపాతు ముందుకు వచ్చి, "దేరా! శివర శివాలాదేర యిక్కడ రక్తపాతం జరక్కండా అపారు," అన్నాడు.

చూశాడు. గండుపాతు పాతర మధ్య కూర్చుని కలవెత్తి శివాలాడి కేసి చూశాడు.

"గండుపాతూ! ఏమిటిది? గాయ పడ్డావా? త్వరగా పై కెక్కిరా. ఆ శిథిలాలయ పూజారిని పట్టుకు నేండుకు నీ సహాయం కావాలి," అన్నాడు శివాలాడు.

"పై కెక్కిరాగలిగితే, ఎప్పుడో వచ్చి వుండేవాణ్ణి. ఈటె పోటు తిని కుడిచేయి చచ్చుపడి పోయింది. ఎడమకాలి కిళ్ళిరిగి నట్టు అనుమానం. ఇంక చేసిన వాడెవడో తెలుసా? నీ కొడుకు శిఖిముఖి! వాడు ధైర్యసాహసాల్లో, కత్తి, యీటె సాముల్లో నా అంతటివాడు. వాడికి యీడొచ్చిన

చందమామ

అనుచు డలా చెప్పగానే గండుపాతు,
 కివారుడి కేసి తిరిగి, "నేను మీ బాతివాళ్ళకు
 చాలా అన్యాయం చేశాను. పూజారికుక్క
 నాకు బంగారం ఆశ చూపి, నా చేత పాడు
 పనులు చేయించాడు. నన్ను క్షమించు,"
 అన్నాడు పణుకుకున్న గొంతుతో.

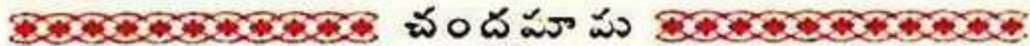
"బరిగిందేదో బరిగింది; యిద్దరం
 మరిచిపోదాం. ముందు నీ కాలికి, చేతికి
 కట్టుకట్టసి. తరవాత ఆ పూజారి వేట
 ఆంధరం కలిసి ప్రారంభిద్దాం," అని చెప్పి,
 కివారుడు అంత దూరాన నిలబడి చూస్తున్న
 పృథ్వుడికణ్ణి దగ్గరకు పిలిచి, "ఈ సవరబాతి
 పెద్దకు వెంటనే చికిత్సచెయ్యి," అన్నాడు.

ఆ పృథ్వుడు గ్రామవైద్యుడు. అతను
 తన వైద్యపరికరాలెప్పుడూ సంచిలో పెట్టు
 కుని భుజానికి వేలాడవేసుకుని తిరుగు
 తూంటాడు. అతడు గండుపాతు చేతిగాయం
 మీద ఏదో ఆకుపసన పండి, అవే అకుల్ని
 కట్టుగా కట్టాడు. తరవాత గండుపాతు
 ఎడమకాలిని వేళ్ళతో పట్టి చూసి, యిద్దరు
 సవరుల్ని గండుపాతు చేతులు పక్కలకు
 లాగి పట్టుకోమని చెప్పి, రెండు వెదురు
 బద్దల్ని అతడి మోకాలుకు పైనా కిందా
 పెట్టి, తాడుతో గట్టిగా బిగించి ముడివేశాడు.
 వైద్యుడిది చేసిప్పుడు గండుపాతు బాధతో

గిలగిల్లాడిపోతూ, "అంత బాధకూ కార
 కుడు ఆ పూజారికుక్క! వాడిచ్చిన బంగారు
 అటుకల్ని మహానదిలో పారెయ్యండి. వాణ్ణి
 ఈ బెగ్గుచ్చి, టేకుమాను చిరాయుకోమ్మన
 ఎండగట్టండి!" అంటూ అరిచాడు.

కట్టు కట్టడం అయిపోగానే గ్రామ
 వైద్యుడు లేచి నిలబడి, గండుపాతు
 ముఖంలోకి తీక్షణంగా చూస్తూ, "గండు
 పాతు, వైద్యుడూ నా ధర్మమేదో నేను
 చేశాను. ఇప్పుడు చెప్పు; మా గ్రామం
 నుంచి దొచుకుపోయిన ధాన్యం మాకు
 తిరిగి యివ్వదలిచావా, లేదా?" అని
 ప్రశ్నించాడు.

చందమామ

"మా వాళ్ళు ఎత్తుకుపోయింది బహు కొద్ది ధాన్యమే. అంతా ఎత్తుకుపోకుండా శిఖిముఖి పులిగంధులా వచ్చి వచ్చాడు. మా వాళ్ళు ఎత్తుకుపోయిన ప్రతి బస్తా ధాన్యానికి రెండు బస్తాల మా సొంత ధాన్యం చేర్చి, మీ గ్రామ పాతల్లో పోయి స్తాను," అని చెప్పి, గంధుపోతు తన అనుచరులతో, "బస్తాలుగా కట్టిపుస్తూ ధాన్య మంతా పాతల్లో పోయింది. మనవాళ్ళు గూడెం దాటించిన ప్రతి బస్తాతోనూ, మరి రెండుబస్తాల ధాన్యం మన పల్లె నుంచి యిక్కడికి తిసుకురండి," అని చెప్పాడు. తమ నాయకుడు ఇలా అజ్ఞాపించగానే,

సవరులు కొందరు తమ పల్లె శేసి బయలు దేరబోయారు. గంధుపోతు వాళ్ళను అపి, "పూజారికుక్క, తన గుహ వదిలి అరణ్యంలో తిరుగుతూండొచ్చు. ఒక వేళ మీ శెదురువడి అడిగితే, ఇక్కడ మన సవరులందరూ, శిఖిశివాలిడికి బైదీలుగా దిక్కిపోయారని చెప్పండి," అన్నాడు.

తరవాత గంధుపోతును, శివాలిడు యిద్దరి చేత గ్రామచావడిలోకి మోయించుకు పోయాడు.

గ్రామచావడిలో శివాలిడూ, శిఖిముఖి, విక్రమశేసరి ఒక పక్కగా కూర్చున్నారు. గంధుపోతు తన అనుచరులు పరిచిన జంతుచర్మాల మీద గోడకు చేరగిరిబడి కూర్చున్నాడు. శివాలిడు ప్రశ్నించిన మీదట ఆతడు, శిథిలాలయ పూజారి వారం రోజుల క్రితం తమ పల్లెకు రావటం, లంచంగా చాలా బంగారం యిచ్చి, విక్రమశేసరి నుంచి తాళపత్ర గ్రంథం సంపాదించి తన కివ్వమని ఆడగటం గురించి చెప్పాడు.

"శివాలి, శేవలం వాడిచ్చిన వెధవ బంగారం కోసమే, నేనిన్ని పాడుపనులు చేశాననుకోకు. వాడు నాకు మహాత్తరమైన మంత్రాలు నేర్పి, నన్ను ఈ అరణ్య రాజ్యానికి మహారాజును చేస్తానన్నాడు.

చందమామ

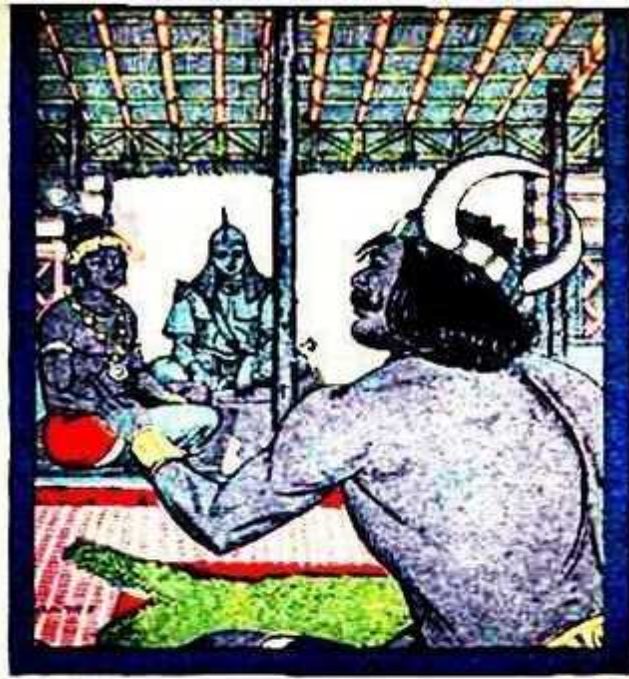

వాడింతకీ కావాలనే ఆ తాళపత్ర గ్రంథం రహస్యం ఏమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు, గండుపాతు.

"అది సువ్యధగవలసిన ప్రశ్న కాదు, గండుపాతు. ఒక విధంగా నాకూ ఆ తాళపత్రాల్లో వున్న రహస్య విషయా లేమిటో పూర్తిగా తెలియవు. అదలా వుంచుదాం. ఈ శిథిలాలయ పూజారి, ఈ ప్రాంతాల నుంచి స్వేచ్ఛగా తిరిగి బ్రహ్మపుత్రానదీ లోయలకు పోవటం, ముందు ముందు కొన్ని చిక్కులకు దారితీస్తుంది. వాణ్ణిక్కడే పట్టుకుని హతమార్చాలి. ప్రస్తుతం వాడు దాగివున్న కొండగుహ ఎక్కడ?" అని అడిగాడు శివాలుడు.

గండుపాతు, శిశిముఖి కేసి తలతిప్పి, "మీ శిశికి యీ చుట్టుపక్కల వున్న అరణ్యం, కొండలూ ఖన్డంగా తెలిసినవే కదా. శిశి! నందికొండ దిగువున వున్న తాటితోపు నీ వెరిగే వుంటావు. ఆ తోపుకు దక్షిణపు అంచున ఒక అయిదుతలల తాటిచెట్టున్నది. ఆ తాటిచెట్టెక్కి అన్నిటి కన్న ఎత్తుగావున్న తల మీంచి చూస్తే, ఆ పూజారిగాడు వుంటున్న గుహ నూటగా కనబడుతుంది. ఆ గుహ పక్కనే మరి కొన్ని గుహలున్నవి గనక, ఆ దుర్గార్హ

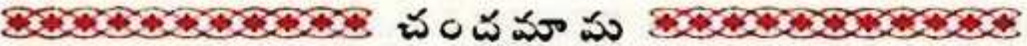

దున్న గుహను గుర్తించటానికి యిదొక్కటే మార్గం," అన్నాడు.

"ఆ గుహ ముందు కావలి వాళ్ళెవరైనా వున్నారా?" అన్నాడు శిశిముఖి.

"గుహ ముందు లేరు, తాటితోపులో మా వాళ్ళు యిద్దరు ముగ్గురున్నాము. నీకు సహాయం చేయమని వాళ్ళకు యివ్వుడే కబురు పంపుతాను," అన్నాడు గండుపాతు.

శివాలుడి అనుమతి పొంది, శిశిముఖి, విక్రమకేశరీ సలుగురు అనుచరులను వెంట బెట్టుకుని నందికొండ కేసి బయలు దేరారు. అవసరం రావచ్చున్న సమ్యకంతో శిశిముఖి విల్లంబులు వెంట పెట్టుకు

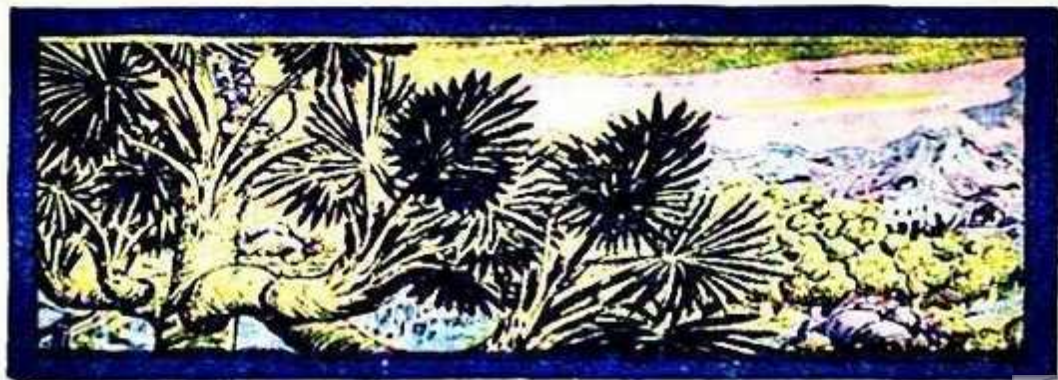
పోయాడు. వాళ్ళు నందికొండను చేరేసరికి సూర్యుడు బాగా పడమటికి వాలాడు. కాబట్టి తోపులో వున్న గండుపోతు అనుచరులు తమ నాయకుడి నుంచి ముందే వార్త అంది వుండటంతో, శిఖిముఖిని, విక్రమ కేశసరిని అయిదుకలల కాటి చెట్టున్న చోటుకు తీసుకుపోయి, "మీరు కాటి చెట్టెక్కి చూడండి. పూజారి గుహలోనే వున్నాడు. రెండు మూడు గంటల సేపు నుంచి ఎందుకనే గుహంతా కలయ తిరుగు తున్నాడు. గుహలో అంతగా వెలుగు లేక పోవటంతో, వాడేం చేస్తున్నది స్పష్టంగా తెలియటం లేదు," అని చెప్పారు.

శిఖిముఖి, విక్రమకేశసరి సంప్రతించు కున్నారు. విక్రమకేశసరి కొందరు అనుచరులతో గుహ దగ్గరకు పోయేట్టూ, ఒకవేళ పూజారి వాళ్ళు రావటం చూసి పారి పోయేందుకు ప్రయత్నిస్తే, శిఖిముఖి చెట్టు మీది నుంచి బాణం వదిలి వాణ్ణి చంప

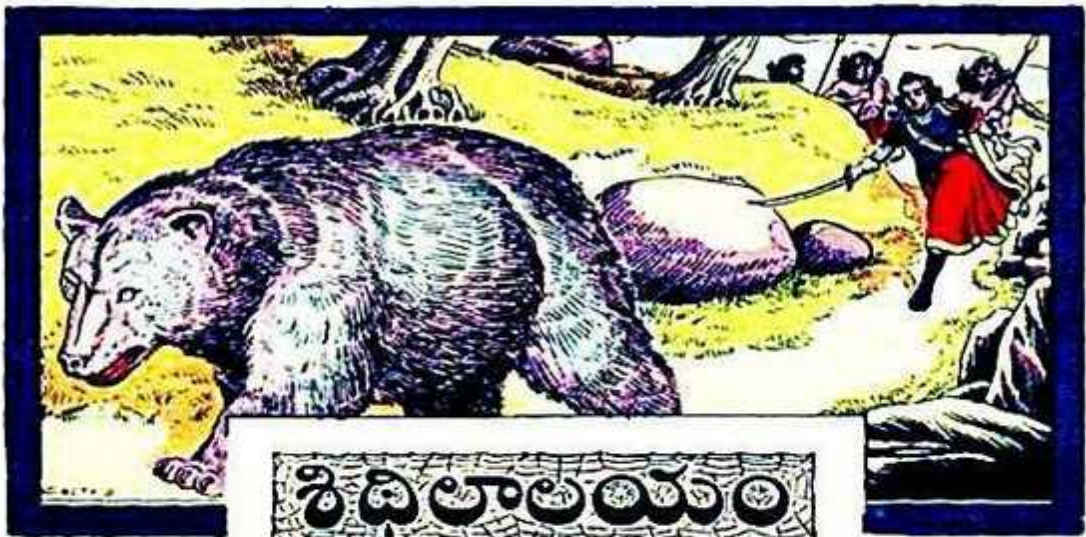
టమో, గాయపరచటమో చేసేట్టూ నిర్ణయించుకున్నారు.

పావుగంట తరవాత విక్రమకేశసరి కొండ ఎక్కి గుహను సమీపించేంతలో, అప్పటి వరకూ గుహలో నీడలా అటూ యిటూ తిరుగుతున్న పూజారి అకారం, ఒక్కసారిగా ఎగిరి గంకెసినట్టు, చెట్టు మీదున్న శిఖిముఖికి తోచింది. పూజారి పారిపోయే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడని భావించి, శిఖిముఖి గురి చూసి బాణం వదిలాడు. బాణం దెబ్బ తగలగానే, గుహలో వున్న అకారం బాధతో ఎలుగు బంటిలా ఒక్కసారి గొండ్రించింది.

అ గొండ్రింపు వింటూనే విక్రమకేశసరి, అకడి వెంట వున్నవాళ్ళూ, గుహ కేసి వేగంగా పరిగెత్తారు. "పూజారి ఎలుగ్గడ్డుగా మారాడు!" అనుకుంటూ శిఖిముఖి చెట్టు మీంచి దిగి, గుహ కేసి పరుగుతీయ సాగాడు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

8

[నవరగండుపోతు, శివాలుడికి శిథిలాలయ పూజారి దాగి పున్న కొండగుహ సంగతి తెలియజేశాడు. శిథిముఖి, విక్రమశేసరీ కొండ ప్రాంతాలకు వెళ్ళాడు. శిథిముఖి గుహలో కదులుతున్న ఆకారాని కేసి గురి చూసి బాణం వదిలాడు. బాణంబెబ్బి తింటూనే గుహలోని ఆకారం ఎలుగుబంటులా పెద్దగా గొండ్రించి బయటికిదూకింది. తరవాత—]

శిథిముఖి చెట్టు మీది నుంచి దిగి గుహను చేరేసరికి, విక్రమశేసరీ ఆకడి వెంట పున్న వాళ్ళూ, పెద్దగా కేకలు పెడుతూ ఎలుగు బంటును వెంటపడి తరుముతున్నారు. బాణం బెబ్బి తింటూనే ఎలుగుబంటు గుహ నుంచి బయటికి వచ్చి, కొండ దిగి పారిపోయేందుకు ప్రయత్నించింది.

"కేసరీ! ఆ ఎలుగ్గొడ్డును పట్టుకునేందుకు ఎందు కంత శ్రమపడుతున్నావ్?

ముందు గుహలో ఆ పూజారిగా దున్నాడేమో చూడటం ఆవసరం," అన్నాడు శిథిముఖి, విక్రమశేసరీని సమీపిస్తూ.

ఆ మాటలు వింటూనే గండుపోతు అను చరులైన నవరలు, "కంకెక్కడి పూజారి! మనసు మోసగించేందుకు వాడే యిలా ఎలుగుబంటుగా మారిపోయాడు. వాణ్ణి యీ ఆకారంలోనే పట్టుకుని విలుపునా కాల్చి భస్మం చేసేద్దాం," అన్నారు.

'చందమామ'

అది పూజారి అయినా కావచ్చు. అయినా కాకపోయినా వాళ్ళకు మనం కోపం తెప్పించటం ఎందుకు? నేను యీ లోపల గుహలోకి పోయి, ఆ దుర్మార్గుడు చీకట్లో ఎక్కడైనా సక్కి పున్నాడేమో చూస్తాను," అని చెప్పి గుహలోకి వెళ్ళాడు.

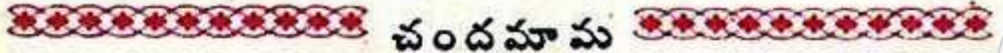
గుహలో జాగ్రత్తగా పరిశీలించిన మీదట శిఖిముఖికి, శిథిలాలయ పూజారి ఇందులో కొన్నాళ్ళపాటు పున్న గుర్తులు కనిపించినై. గుహలో ఒక మూలగా పులిచర్మం ఒకటి పరిచి వున్నది. మరో మూల వంట చేసుకునేందుకు పొయ్యి, కొన్ని పాత్రలూ కనిపించినై. పొయ్యి వక్కనే చమురుతో బాగా తడిపి పున్న రెండు దివిటిలు రాళ్ళకు అనించబడి వున్నవి.

పూజారి గుహ నుంచి పారిపోయేందుకు మరే రహస్య ద్వారం వున్న సూచనలూ శిఖిముఖికి కనిపించలేదు. అతడు యిప్పటికి చాలా గంటల క్రితమే గుహ వదిలి పోయాడు. ఎలుగ్గడ్డును మహా తెలివిగా యిందుకు ఉపయోగించుకున్నాడు.

శిథిలాలయ పూజారి జిత్తులమారి తనానికి శిఖిముఖి అబ్బుర పడుతూండగా గుహ బయటి నుంచి విక్రమశేనరి ఎలుపు వినిపించింది. శిఖిముఖి వెంటనే బయటికి

శిథిలాలయ పూజారి కున్నవని చెప్పబడే ఆపూర్వశక్తుల్లో శిఖిముఖికి రవంత నమ్మకం వున్నది. కాబిచెట్టు పై నుంచి దిగి వచ్చేప్పుడు అతడూ, గుహలో వున్నది ఎలుగ్గడ్డుగా మారిపోయిన పూజారి అయి పుండొచ్చునుకున్నాడు. ఆలాంటప్పుడు, యీ అమాయకులైన నవరలు ఎలుగు బంటును పూజారి అని భ్రమ పడటంలో ఆశ్చర్యపడవలసిందేమీ లేదు.

శిఖిముఖి యిలా ఆలోచించి, ఎగ్ర గండును ఎలుగుబంటు మీదికి ఉనికొలుపుతూ, "శేనరి, మీరు ఎలుగును పట్టుకొండి గండుపోకు ముఠావాళ్ళు అన్నట్టు

చ్చాడు. ఎలుగొడ్డును ఎత్తయిన రాళ్ళ మధ్యకు తరిమి నవరలు దాని మెడకు వాడు తగిలించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఎరగంటు రాళ్ళ మధ్య వున్న ఒకే ఒక యిరుకు దారి నుంచి అది బయటికి పారి పోవడా, అక్కడ నిలబడి పెద్దగా మొరుగుకున్నది.

విక్రమశేనరి, శిఖిముఖి దగ్గర కొచ్చి చిన్న గొంతుతో, "శిఖి! యీ వల్లమొడ్డు శిథిలాలయ పూజారి కాదని నాకూ తెలుసు. కాని, నవరల మూడ విశ్వాసాన్ని తృప్తికరిస్తే కొన్ని అనవసర చిక్కులు ఎదురయ్యే ప్రమాదం వున్నది. వీళ్ళు తమ నాయకులైన గండుపోతుతో, ఎలుగుబంటుగా మారిన పూజారిని చేజిక్కులా బారవిడిచామని చెప్పి తిరుకారు. అతడికి పూజారి మంత్రశక్తుల్లో పూర్తి విశ్వాసం వున్నట్టు కనబడుతుంది," అన్నాడు.

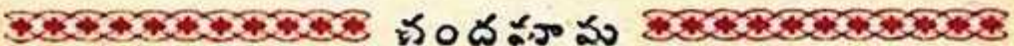
"ఆ దుర్మార్గుడి వల్ల చిక్కుల్లో పడిన తరవాత గండుపోతుకు అతడి మీద సమ్మకం పోయి, ద్వేషభావం కలిగిందని నే ననుకుంటున్నాను. ఏమైనా, కొండ కింద వుండి పూజారి గుహను కాపలా కాస్తున్న వాళ్ళకు, వాడు బయటికి పోయిన సంగతి గాని, యీ ఎలుగుబంటు లోపల వున్న

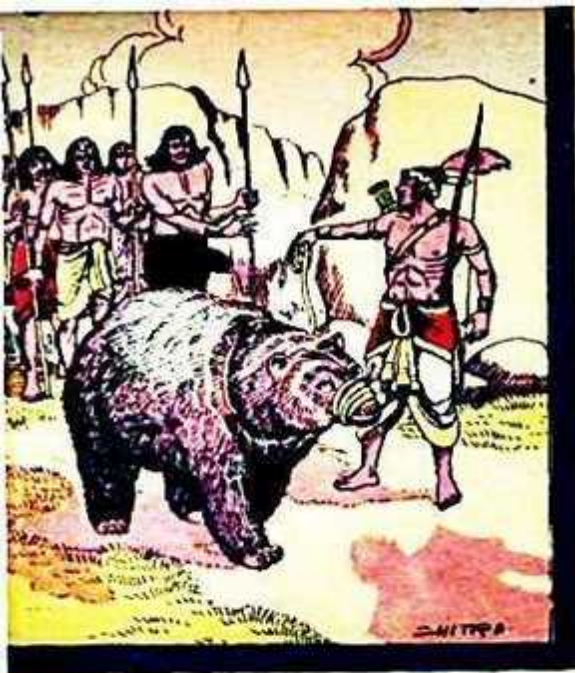
విషయం గాని తెలియదు. అందువల్ల మనం దీన్ని పట్టుకుపోయి, మా అయ్యకూ, గండుపోతుకూ చూపటం మంచిది. అతర వాత అరణ్యంలో పూజారిగాడి వేట ప్రారంభిద్దాం," అన్నాడు శిఖిముఖి.

శిఖిముఖి ఎలుగుబంటు వున్న చోటుకు పోయి, రాళ్ళ మీది నుంచి దాని కేసి చూశాడు. అది పెద్దగా గొండ్రిస్తూ పారి పోయేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది.

శిఖిముఖి చుట్టూ కలియచూసి, అల్లంత దూరంలో వున్న పొదల మీది అడవికిగల్చి కోసుకువచ్చి, వాటిని కాదుగా పేసి, ఉచ్చువేసి దానిని ఎలుగుబంటి మెడ

మీదికి గురిగా విసిరాడు. అది ఎలుగుబంటి మేడకు తగులుకోగానే ఉచ్చు గొంతుకు దిగిసేలా బలంగా లాగాడు.

ఎలుగు బంటు గొండ్రిస్తూ చేతులతో తాడును తెంచేందుకు ప్రయత్నించింది. శిలిముఖి హెచ్చరించగానే, విక్రమకేసరితో పాటు, ఇద్దరు ముగ్గురు నవరులు ఆతడి చేతిలో వున్న తాడును బలంగా పైకి గుంజారు. ఎలుగుబంటు ఒకటి రెండ దుగులు నేల మీది నుంచి పైకి లేచింది. శిలిముఖి అదే అదనుగా దాని మూతికి ఒక అడవికిగను గట్టిగా రెండు చుట్లు చుట్టి ముడివేసేశాడు.

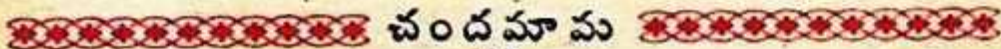

శిలిముఖి, విక్రమకేసరి కలిసి ఎలుగు బంటును రాళ్ళ మధ్య నుంచి బయటికి లాగి, దాని మేడకు దిగిసివున్న తాడును నవరలకు యిచ్చి, "ఇక తిమ్మగూడేనికి వదండి. ఇది అడవిగడ్డో, లేక ఇధిలాలయ పూజారో మీ వాయుకుడు నవరగండే తేలుస్తాడు," అనిచెప్పారు.

వాళ్ళు ఎలుగుబంటుతో గూడేన్ని చేరే సరికి, ఆక్కడ స్త్రీలు, పిల్లలూ గుంపులుగా పోగై, "పూజారి ఎలుగు! పూజారి ఎలుగు!" అని కేకలు పెడుతూ, వాళ్ళతో పాటు శివాలుడూ, నవర గండుపోతూ వున్న గ్రామదావడికి వచ్చారు.

శివాలుడు యీ గండరగోళం ఏమిటా అని దావడిలోంచి బయటికి వచ్చి, తన కొడుకునూ, ఎలుగుబంటునూ చూస్తూనే, "ఏమిటిది? ఆ దుర్మార్గుడు పూజారి గుహలో లేడా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"పూజారి గుహలో నుంచి ఎప్పుడో పారిపోయాడు. ఆ సంగతి కాపలావాళ్ళకు తెలియకుండా వుండేందుకు ఈ ఎలుగు బంటును గుహలో కట్టివేశాడు," అని శిలిముఖి ఆక్కడ ఆరిగినదంతా తండ్రికి చెప్పి, "గండుపోతు కులంవాళ్ళకు యీ ఎలుగే ఇధిలాలయ పూజారి అన్న నమ్మకం

వున్నది. అందుకనే దీన్ని యిక్కడికి పట్టు
కొచ్చాం. గండుపోతు కూడా దీన్నేసారి
చూడటం బావుంటుంది. అతడు చెప్పితే
తప్ప, అతడి మనుషులకు నమ్మకం కల
గదు," అన్నాడు.

ఈ లోపల గండుపోతును అతడి అను
చరు లిద్దరు భుజాలు పట్టుకుని దావిడి
బయటకు తీసుకు వచ్చారు. అతడు తన
అనుచరులు చెప్పినదంతా విని, ఎలుగు
బంటు కేసి గుచ్చి గుచ్చి చూస్తూ, "అ
పూజారి కుక్క ఎంతకైనా సమర్థుడే!
ఎందుకైనా మంచిది, యీ మెకాన్ని
యింటికి తీసుకుపోయి, నా కూతురు నాగు

మల్లికి ఒప్పచెప్పతాను. మల్లి ఈటే, కత్తి
తీసుకున్నదంటే, యిది నిజం చెప్పితిరు
తుంది!" అని తన అనుచరుల కేసి తిరిగి,
"మన జాగ్రత్తలో మనం వుండాలి. ఒక
వేళ ఆ పూజారికుక్క అరణ్యంలోనే
తిరుగుతూండొచ్చు. మన గూడెలన్నిటికి
కబురందించి, ఆ దుష్టుణ్ణి పట్టుకునే
ప్రయత్నం చెయ్యండి," అన్నాడు.

గండుపోతు అనుచరులు ఎలుగు
బంటును వెంట తీసుకుని అక్కణ్ణించి
వెళ్ళిపోగానే ఇవాలుడు స్నేహపూర్వకంగా
నవరగండుపోతు భుజం తట్టి, "గండు
పోతూ! ఇక మేం మా పల్లెకు వెళతాం.

పూజారి మనకూ మనకూ ఆ నవనర విరోధం తెచ్చిపెట్టాడు. అదంతా మరిచి పోదాం. నీ గాయాలు మాని త్వరలో ఆరోగ్యం కలుగుతుందని నమ్ముతున్నాను. నా కొడుకు కొందరపాటుకు విచారిస్తున్నాను," అన్నాడు.

ఆ మాటలకు గండుపాతు బిగ్గరగా నవ్వి, "కొందరపాటా! ఆ వయసుకు ఆ మాత్రం కొందరపాటు లేకపోతే, పెరిగి పెద్దయిం తరవాత ఎందుకు పనికొచ్చేట్టు? నేనూ వయసులో పుండగా కాబోయ్యే మామ మీద యిలాంటి కాస్త మోటు నరసమే అదాను. నా కూతురు నాగుమ్మలికో పోలిస్తే, నీ కొడుకు

శిఖిముఖి ఎంతో మేదకుడుగా కనిపిస్తాడు. మీరంతా మా గూడెనికి వచ్చి రాత్రికి నే నిచ్చే విందుభోజనం తినాలి. ఈ లోపల ఆ పూజారికుక్క ఎక్కడ వున్నదీ తెలిసినా తెలియొచ్చు," అన్నాడు.

ఈ అహ్వనం అంగీకరించటమే, మానటమే అన్నట్టు శివారుడు, తన కొడుకు కేసి, విక్రమకేసరి కేసి చూశాడు. వాల్లిడ్డపూ ఏ భావం కనబరచలేదు. కాని, ఆ ఇద్దరి శళ్ళూ గండుపాతు మీదే వున్నవి. అతడు మరేదైనా కుతంత్రం పన్నుతున్నాడేమో అన్న అనుమానం వాళ్ళను ఏడిస్తున్నది.

శివారుడి అలోచన గ్రహించిన వాడిలా సవరగండుపాతు తలాడిస్తూ, "ఒక కురి పెద్ద విందుకు అహ్వనిస్తే, మరొక కురి పెద్ద రాననటం నే నింతవరకూ చూడలేదు, వినలేదు," అన్నాడు.

"నరే, గండుపాతు అలాగే వస్తాం. కాని, యిక్కడ వున్న మా పల్లెవాళ్ళందరూ మాత్రం మీ గూడెనికి వచ్చే అవకాశం లేదు. నేనూ, శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి, మరి సలుగురైదుగురు మా వాళ్ళూ మీ గూడెనికి వస్తాం. మిగిలిన వాళ్ళంతా చీకటి పడేలోపల మా పల్లెకు పోవటం అవసరం. ఆ శిథిలాలయ పూజారి పల్లె మీద మరలాంటి

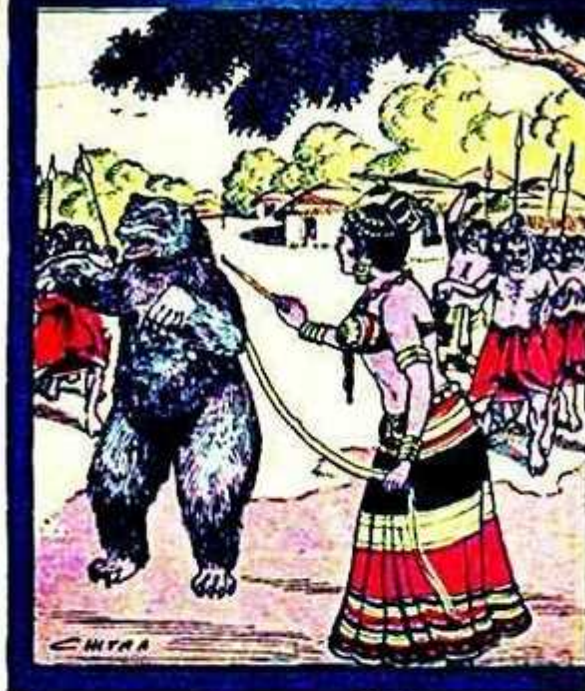

మొరానికి పూనుకుంటాడో ఉపాచలం గదా," అన్నాడు.

"అది నిజమే. ఆ కాట్లకుక్కను పట్టుకుని చిత్రవధ చేసేవరకూ నాకు మనశ్శాంతి వుండదు. ఊ, బయలుదేరదామా?" అన్నాడు గండుపోతు.

శివాలుడు తన అనుచరుల్లో నలుగురు దురుగుని మూత్రం తన వెంట వుంచుకుని తతిమ్మా వాళ్ళను కుంభారమిట్ట వల్లెకు పోయి, రాత్రెల్లా తగు జాగ్రత్తలో వుండమని హెచ్చరించాడు. ఆ తరువాత గండుపోతు అనుచరులు తమ నాయకుడికి డోరి ఒకటి తయారు చేసి, అందులో ఆతల్లి కూర్చుంటే, దాన్ని అబద్ధరూ యిబద్ధరూ భుజాలకు ఎత్తుకుని తమ గూడెం కేసి బయలుదేరారు. శివాలుడూ, శిఖిముఖీ, విక్రమకేసరీ దాన్ని అనుసరించి ప్రయాణమయ్యారు.

దాదాపు ఓ గంట ప్రయాణం తరువాత అందరూ సవరవల్లెకు చేరేసరికి, వల్లె మధ్యలో వున్న గండుపోతు ఇంటి ముందు పల్లెవాసులంతా గుమిగూడి నవ్వుతూ, కేరిం తలు కొడుకూ గంతులు వేయటం వాళ్ళ క్కనివించింది. శివాలుడు పల్లెవాసుల ఉత్సాహం చూసి, శిథిలాలయ పూజారిని

వాళ్ళు పట్టుకొచ్చారేమో అనుకున్నాడు. కాని, తిరా దగ్గరకు పోయి చూస్తే, గండుపోతు కూతురు నాగుమల్లి గుహ దగ్గర దొరికిన ఎలుగుబంటు చేత రకరకాల ఆటలు ఆడిస్తున్నది.

"ఇప్పటికిప్పుడు పట్టుకున్న ఆ క్రూర మృగాన్ని యింతలోనే నీ కూతురు ఎలా మచ్చిక చేయగలిగింది, గండుపోతు?" అంటూ శివాలుడు అశ్చర్యపోయాడు.

"సాహసమే సవరమహరిక్కి, అన్నాడు పెద్దలు. నా కూతురు సాహసంలో, ధైర్యంలో నాకు సమానురాలు, మీ శిఖిముఖీ దానికి ఉజ్జీ అవునా కాదా అన్న సంశయం నన్ను

బాధిస్తూనే వున్నది. యిలా అన్నానని ఏమీ అనుకోకు, శివాలా!" అన్నాడు గండు పోతు, కూతురు కేసి అప్యాయంగా చూస్తూ.

నాగుమల్లి, తండ్రిని చూస్తూనే ఎలుగు బంటు మెడకు కట్టి వున్న కాడును వదిలి, "అయ్యా, నడవలేనంతగా గాయపడ్డావా? ఏదో చిన్న దెబ్బ తగిలించని చెప్పారే, మన వాళ్ళు," అంటూ తండ్రిని కావలించు కుని కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నది.

"తగిలిన గాయం చిన్నదేనమ్మా, కాని ఎదం కాలి కీలెదో కాస్త..." అని గండు పోతు నవ్వుతూ శిశిముఖి కేసి చేయి చూపి, "ఇంత నవరగండుపోతును డోలీ ఎక్కించిందెవరో తెలుసా? ఆ కోడెకాదు శిశిముఖి. అలా కనబడుతున్నాడు గాని—ఎంత తెగువ! ఎంత గుండె బలం!" అన్నాడు.

నాగుమల్లి చచ్చిన తల తిప్పి, శిశిముఖి కేసి చూసింది. క్షణంలో ఆమె కన్నీళ్ళు మాయమయినై. కోపంతో ఆమె కళ్ళు ఎర్ర

బడినై, ముక్కుపుటాలు అదిరినై. ఏదో అనబోయిన దల్లా అగి చచ్చిన తల పక్కకు తిప్పుకున్నది.

ఇదంతా గమనిస్తున్న విక్రమకేసరి, శిశిముఖికో రహస్యంగా, "శిశి! మనకు విందు చేయటంలో గండుపోతు ఎత్తుగడ ఏమిటా అనే యింతవరకూ మనం అలో చిస్తున్నాం. అతడు మహా చేయగలిగితే అహారంలో విషం కలిపించగలడు. కాని—కూతురు నాగుమల్లి నీ మీద పగ పట్టినట్టు న్నది, బాగ్రత్త!" అన్నాడు.

శిశిముఖి ఏదో అనబోయేంతలో ఎలుగు బంటు గొండ్రిస్తూ, అక్కడ చేరిన గుంపు మీద పడి, పంజాలతో అందిన వాణ్ణి అంది నట్టు కొట్టి రక్కసాగింది. గుంపులో హహా కారాలు బయలుదేరినై. నాగుమల్లి, శిశిముఖి "తప్పుకోండి, తప్పుకోండి," అని పెద్దగా కేకలు పెడుతూ ఎలుగ్గొడ్డు కేసి పరిగెత్తారు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

9

[కొండగుహలో శిథిముఖి, విక్రమశేషులకు శిథిలాయ పూజారి కనిపించలేదు. అక్కడ దొరికిన ఎలుగుబంటును వాళ్ళు సవరగంధుసాకు ముకావాళ్ళకు ఒప్పు చెప్పారు. నాగుమల్లి దాన్ని కొంతసేపు అడించి, యివకలికి రాగానే, అవి చుట్టూ చేరిన గుంపు మీద విరుచుకు పడింది. దాన్ని పట్టుకునేందుకు శిథిముఖి, నాగుమల్లి పరిగెత్తారు. తరవాత—]

ఎలుగుబంటు చేత గాయపడిన వాళ్ళల్లో ఎక్కువమంది సవర ప్రిలూ, పిల్లలూ. మగవాళ్ళు దాన్ని చంపేందుకు యీబెలూ, కర్రలూ అందుకునేలోపలే ఎలుగుబంటు చేయవలసిన పూరం అంకా చేసి, పారి పోయే ప్రయత్నంలో వున్నది. అదేలో దాన్ని పట్టుకునేందుకు నాగుమల్లి, శిథిముఖి ముందుకురికారు. వాళ్ళు ఎలుగు కేసి పరిగెత్తటం చూసిన సవరలు ఈబెల్లి

దావికేసి వినరకుండా అగారు. అవి గురి తప్పి తమ నాయకుడి కూతురుగ్గాని, శిథిముఖిగ్గాని తగలపచ్చని వాళ్ళు భయపడ్డారు. ఎలుగుబంటు ఒకసారి రెండు కాళ్ళ మీద నిలబడి తనను సమీపిస్తున్న నాగుమల్లి మీదికి దూకబోయింది. నాగుమల్లి ఏమీ చలించక విడికెళ్ళు విగించి వున్న చోటునే నిలబడింది. అసరికి ఎలుగుమ సమీపించిన శిథిముఖి కాలికో బలంగా

'చందమామ'

దాని నడుం మీద ఓ తన్ను తన్నాడు. ఎలుగుబంటు గొండ్రిస్తూ కిందపడి చప్పన లేచి అరణ్యం కేసి పరిగెత్తసాగింది.

ఏడవిరగడయిందన్నట్టు చూసి, శిశిముఖి వెనుదిరగబోయాడు. కాని అంతలో అకడి దృష్టి మెరుపులా ఎలుగుబంటు కేసి పరిగెత్తు తున్న నాగుమల్లి మీద పడింది. యిప్పు డామె చేతిలో ఒక యీటె వున్నది. వెనక నుంచి తండ్రి గండుపోతూ మరి కొందరూ ఆగమని కేకలు పెడుతున్నా ఆమె లక్ష్మి పెట్టకుండా ముందుకు పరిగెత్తసాగింది.

నాగుమల్లి సాహసం చూసి శిశిముఖి మనసులోనే మెచ్చుకున్నాడు. కాని, ఆమె

చేస్తున్నది దుస్సాహసమని, ప్రమాదం తెచ్చి పెట్టేదని అతడికి కోపింది. ఆ వెంటనే అతడు, "మల్లి!" అంటూ కేకపెట్టి ఆమె కేసి పరిగెత్తాడు. ముందు ఎలుగుబంటూ, దానికి కొంచెం వెనకగా నాగుమల్లి, ఆమెకు కాస్త దూరంలో శిశిముఖి పరిగెత్తుతూ, చూస్తూండగానే అరణ్యపుజాల వెనక మాయమయ్యాడు.

"ఆ ఎలుగుబంటు రూపంలో వున్న వాడు పూజారీ! సందేహంలేదు. ఆ పూజారి కుక్క మంత్ర తంత్ర విద్యల్లో సాటిలేని వాడు. శివాలా! వాడు నాకూతుర్ని, నీ కొడుకునూ చంపబానికో లేక ఎత్తుకుపోవ బావికో, యీ మాయారూపంలో వచ్చాడు. ఇద్దర్నీ సమ్మోహపరిచి వెంట తీసుకు పోయాడు. ఇప్పుడేంచేయటం?" అంటూ గండుపోతు అరవసాగాడు.

శివాలాడికి, పూజారి కత్తిసామర్థ్యాల్లో గండుపోతుకున్నంత గుడ్డినమ్మకం లేదు. ఎలుగుబంటును తరుముకుంటూ తన కొడుకూ, గండుపోతు కూతురూ పరిగెత్త టంలో అతడికి పూజారి సమ్మోహన విద్య ఏమీ వున్నట్టు అనుమానం కలగలేదు. కాని, వాళ్ళిద్దరూ ఒకసారి కీకారణ్యంలో జొరవడిం తరవాత, ఆ దుర్మార్గుణ్ణించి

ఎలాంటి ప్రమాదమైనా సంభవించవచ్చని అతడికి కొంచెంగా భయం కలిగింది.

శివారుడు ఏమి చేయటమో అని అలోచించేంతలో విక్రమశేసరి ముగ్గురు శిబురుల్లో అకణ్ణ సమీపించి, "శివారూ! నేను శివముఖికి సాయం వెళతాను. అతడికి ఎరుగు బంటు నుంచి ప్రమాదం వస్తుందని కాదు, నా భయం. ఆ శిథిలాలయ పూజారి యీ చుట్టుపక్కల అరణ్యంలో ఎక్కడో మాటేసి వుంటాడని నానమ్మకం," అన్నాడు.

"నేనూ అదే అనుకుంటున్నాను, శేసరి! వాణ్ణి, నాగుమల్లిని కన్నవడిన వాళ్ళను కనవడినట్టు యిక్కడికి రాక్కురండి," అన్నాడు శివారుడు.

"నేను వద్దని శేకలు పెడుతున్నా పరిగెత్తింది, నాగు. నేను వెంటనే తిరిగి రమ్మన్నానని చెప్పండి," అని గండుపోతు విక్రమశేసరితో చెప్పి, అతడు బయలుదేరి పోవోకూండగా భుజంపట్టుకు అని, "ఆ ఎలుగ్గొడ్డుండే—అది పూజారి అనే నా అనుమానం. దాన్ని దొరికితే ప్రాణాలతో యిక్కడికి పట్టుకురాకండి, చంపి చర్మం పలుచుకువస్తే సరిపోతుంది. ఆ చర్మాన్ని ఎండగట్టి నా ఇంటి గడప దగ్గర కాళ్ళుకుదుచు కునేందుకు ఉపయోగిస్తాను," అన్నాడు.

విక్రమశేసరి అతడి మాటలకు పరే అని కలూపి, అనుచరులతో అరణ్యం శేసి వరుగు తీశాడు. వాళ్ళు అరణ్యం చేరగానే, "శివముఖీ! శివముఖీ!" అంటూ శేకలు ప్రారంభించారు. కాని, జవాబు రాలేదు. వాళ్ళల్లో కొందరు అడుగు జాడల కోసం నేలమీద వెకకటం ప్రారంభించారు. ఆ ప్రాంతాల అడవిజంతువులూ, మనుమలూ నడిచిన కాలి గుర్తులు అనేకం కంటిబడినై. నాగుమల్లి, శివముఖుల కాలిగుర్తులు వాటిల్లో ఏదో తెలుసుకోవటం ఎలా?

"ఎరుగుబంటు వాళ్ళిద్దర్నీ అరణ్యంలో చాలా రోపలికి తీసుకుపోయినట్టుంది.

మనం రెండు ముకాలుగా చీలి వెతకటం వల్ల ప్రయోజనం వుండొచ్చు." అన్నాడు కేసరి. ఆ వెంటనే ఇద్దరిద్దరు ఒక జిప్టుగా బయలుదేరి అరణ్యంలో కేకలు పెడుతూ శిఖిముఖి, నాగుమల్లి కోసం వెతకసాగారు. కాని, నాగుమల్లి, శిఖిముఖులు ఆ ప్రాంతం ఎక్కడా లేరు. తన కులంవాళ్ళను గాయపరిచింది గవక, ఎలుగును చీల్చి చెండాడాలన్న కోపంతో నాగుమల్లి దాన్ని వెంటబడి తరమసాగింది. తమ కాకిభ్యం యిస్తున్న గండుపోతు కూతురు ప్రమాదంలో చిక్కుకుంటుందేమో అని శిఖిముఖి ఆమెను వెన్నంటి పరిగెత్తసాగాడు. పైగా, ఆ ఎలుగు

బంటును కొండగుహ దగ్గర పట్టుకుని వవర వల్లెకు చేర్చింది తను.....

శిఖిముఖి యిలా ఆలోచిస్తూ ఎలుగు బంటూ, నాగుమల్లిల వెనక కొండలోయలో వున్న అరణ్యంలోకి దాలాదూరం పరిగెత్తాడు. చివరకు ఎలుగుబంటు బాగా అరినిపోయినట్టుంది. అది ఒక ఓకుమాను వక్కన నిలబడి కోరలు దాస్తూ, చిన్నగా గోండ్రించసాగింది. నాగుమల్లి దాన్ని సమీపించి చేతిలోని యీటెతో దాని గుండెల మీద పొడవబోయింది. కాని, ఎలుగు ఆ దెబ్బ తప్పకుని మాను వెనకకుపోయి గోండ్రిస్తూ నిలబడింది.

ఆ సమయంలో శిఖిముఖి, నాగుమల్లిని సమీపించాడు. నాగుమల్లి అతడి రాకను చూసి, చూడనట్టు తల వక్కకు తిప్పకుని ఎలుగుబంటి మీద యీసారి యీటెతో కలియబడేందుకు, దాని కేని ఒక్కొక్క అడుగే వేయసాగింది.

"మల్లి, దానికి మరి దావులకు వెళ్ళకు. పారిపోయే ఆశలేనవ్వుడు క్రూరమృగం ఎంత సాహసం చేయగలదో, ఏకు తెలిదా?" అన్నాడు, శిఖిముఖి.

"అహా, తెలిదు! శబరకుర్రాడెచ్చి చెవికే తప్ప, ఏది ఎలుగుబంటో, ఏది ఎలక

విల్లో కూడా నాకు తెలిదు," అని వెటక
రంగా అంటూ నాగుమల్లి తల తిప్పి కలి
ముఖి కేసి చూడబోయేంతలో, అదే అవ
కాకంగా తినుకుని ఎలుగుబంటు అమె
మిదికి దూకింది. కాని, అది మిదికి దూక
బోయేముందు పెట్టిన గుర్రుధ్వని వింటూనే
నాగుమల్లి ఈటెను రెండు చేతులతో దాని
గుండెల కేసి బలంగా పూసింది. ఈటె
ఎలుగు గుండెల్లో గట్టిగా పొడుచుకున్నది.
కాని, అది ఎగిరి మీదబడ్డ వేగానికి నాగు
మల్లి కాలు విరిచుకుకోలేక వెనక్కు పడి
పోయింది. ఎలుగుబంటు అమె తలను గాఢ
పట్టు వట్టేందుకు పెద్దగా నేరు తెరిచింది.

కలిముఖి నడుం నుంచి వేలాడుకున్న
చురకత్తిని చూసినలాగి, మెరుపులా ఎలుగు
బంటి మిదికి దూకి, ఎడంచేత్తో దాని
కంకాన్ని వెనక్కు లాగుతూ, కుడి చేతిలో
పున్న చురకత్తిని బలంగా దాని మెడమీద
గుచ్చి నరాలు తెగేట్టుగా మెలి తిప్పాడు.
ఎలుగుబంటు నాగుమల్లిని పదిలి పెద్దగా
గొండ్రిస్తూ, కలిముఖి మీద విరుచుకు
పడింది. కలిముఖి ఒక చేత్తో ఎలుగుబంటి
మెడను గట్టిగా పట్టుకుని, దాని వాడి కోర
లకు తన తల దొరక్కుండా చూసుకుంటూ,
చురకత్తితో దాని కరీరం మీద అందిన
చోటనల్లా బలంగా పొడవపాగాడు.

శిఖిముఖి లేచి నిలబడ్డారు. అతడి శరీరం మీద అక్కడక్కడా ఎలుగుబంటి వాడి గోళ్ళవల్ల చిన్నచిన్న గాయాలై కొద్దిగా నెత్తురు కారుతున్నది. అతడి కుడి చేతిలోని చురకత్తి రక్తం పీడుతున్నది.

నాగుమల్లి అతణ్ణి సఖిసఖ పర్యంతం పిసారి పరీక్షగా చూసి చిరునవ్వు నవ్వు బోయి అంతలోనే ముఖం మీద చిరుకోపం కనబరుస్తూ, "అంత చిన్న కత్తితో ఎవలైనా ఎలుగుబంటు మీద కలియబడతారా? మీ శిఖరకులం వాళ్ళల్లో ధైర్యసాహసాలున్న య్యోమోగాని, యుక్తి నేర్పుల్లాంటివి కన బడవు. నీకేమైనా ప్రమాదం జరిగివున్నట్టయితే, అందుక్కారణం నేనని, మీ తండ్రి మామీద దొమ్మి చేసివుండేవారు," అన్నది.

"యుక్తులూ, కుయుక్తులూ మనుషుల మీద పారినంత తేలిగ్గా, క్షూరమృగాల మీద పారవు. నిన్ను చంపబోతున్న ఎలుగును ఏ యుక్తి నేర్పు వుపయోగించి నేను విడిపించగలిగివాణ్ణి? అక్షిణంలో నా దగ్గిర యీ చిన్న కత్తి కూడా లేకపోతే, వట్టి చేతులతోనే దానిమీద కలియబడి వుండే వాణ్ణి," అన్నాడు శిఖిముఖి.

నాగుమల్లి ఆ మాటలకు కొంచెంగా ఆశ్చర్యపోయి, "నీ శత్రువు కూతురు

ఈలోపం నాగుమల్లి లేచి నిలబడింది. అమెకు శిఖిముఖి మీద తన తండ్రిని కొట్టి గాయపరిచాడన్న వగా, కోపం వున్నా, యీ సమయంలో అతడు తనను రక్షించేందుకు ప్రయత్నించి ఎలుగు వల్ల ప్రమాదం తెచ్చు కున్నాడన్న గ్రహంపు కలిగింది. వెంటనే అమె ఎలుగుబంటు శరీరంలో దిగి వున్న తన యీటెను ఒక్క గుంజా గుంజి బయట పడితే, దానితో ఎలుగు డెక్కలో యిటు నుంచి అటు దూసుకుపోయేట్టుగా ఒక్క పాటు పొడిచింది. ఎలుగుబంటు ఒకపారి పెద్దగా గొండ్రించి, వెల్లికిలా పడి గిలగిల తమ్ముకోసాగింది.

చందమామ

ప్రాణాలు కాపాడేందుకు అంత సాహసం చేసేవాడివా?" అని అడిగింది.

"గండుపోతు నాకు శత్రువు కాదు. ఏ పరిస్థితుల్లో మేం యిద్దరం యీబిలు తినుకుని పోల్లాడుకోవలసి వచ్చిందో, అ సంగతి మీవాళ్ళకూ మావాళ్ళకూ కూడా బాగా తెలుసు. జరిగిపోయిందాన్ని గురించి యిప్పుడు వాదోపవాదాలెందుకు? ఈ గాయాలకు ముందు అకుపసరు పూయాలి. నీవు బాగా గాయవడ్డావు. వాటి నుంచి తీవ్ర పరివరం మొదలవక ముందే అకు రసం తెచ్చి పూసుకో. నెత్తురు కట్టించి గాయాన్ని మోస్తే ఓవధి వక్రాలేవో గుర్తించి తెచ్చుకో గలవా? లేక నేను కోనుకోచ్చిపెట్టనా?" అంటూ శిశిముఖి చుట్టూ ఓమారు కలయ చూసి, మహావృక్షంకు దిగువున అల్లిబిల్లిగా పెరిగిన పాదల కేసి బయలుదేరాడు.

నాగుమల్లి అకట్టి అగమని హెచ్చరించి, "నేనూ అరణ్యంలో పుట్టి పెరిగినదాన్నే. మందుకు పనికికొచ్చే అకులేవో నాకు తెలియనివికావు. వాటిని నీక్కుడా నేనే తెచ్చి యిస్తాను. మావాళ్ళు అన్నట్టు ఈ చచ్చిన ఎలుగుబంటు ఆ దొంగ పూజారేనేమో! లేచి పారిపోకుండా చూస్తూండు," అంటూ దిరునవునవ్వి చెట్లలోకి పోయి, నాలుగైదు

నిమిషాల్లో యిన్ని అకులు గుప్పెళ్ళతో పట్టుకు వచ్చింది.

నాగుమల్లి తిరిగి వచ్చేసరికి, శిశిముఖి ఓక ఎండుమోడు మీద కూర్చుని అమెను గురించే దీర్ఘంగా అలోచిస్తున్నాడు. నాగుమల్లి కనబరిచిన దైర్యసాహసాలేకాక, అమె అందచందాలు కూడా అతడి హృదయాన్ని బాగా ఆకర్షించినై.

"ఏవిటూలోచన? ఇదుగో ఆకురసం!" అంటూ నాగుమల్లి, శిశిముఖిని నమిపించింది. అతడు ఉలిక్కిపడి విద్ర లేచినట్టు అమె కేసి చూసి, చేయి దాపాడు. కాని నాగుమల్లి అకుల్ని అతడి కివ్వక, "ఏవు

మీదా, భుజాలమీదా కూడా ఎలుగు గోళ్ళతో బాగా రక్కింది. అక్కడ వనరు రాను కోవటం నివల్ల నేమవుతుంది? నేరాస్తాను," అంటూ శిఖిముఖి గాయాల మీద అకు నలివి దాని వనరు పూయసాగింది.

శిఖిముఖి వనరు తగిలినవృద్ధుల భగ్గుమని మండే గాయాల బాధ మరిచి పోయి, ఆమె ముఖం కేసి చూస్తూ వుండి పోయాడు. వనరు రాయటం పూర్తవగానే నాగుమల్లి అతణ్ణించి కొంచెం ఎడంగా పోయి తన శరీరం మీది గాయాలకు వనరు రాసుకోబోయింది. కాని, శిఖిముఖి చప్పున లేచి ఆమె దగ్గిరకుపోయి, చేతిలో వున్న అకుల్ని లాక్కునేందుకు ఆమె గుప్పెళ్ళను బలంగా పట్టుకుని, "నాకు నువ్వవు చెప్పిందే, ఏకూ చెల్లుతుంది. ఇప్పుడు వంతు నాది," అంటూ ఆమె యిచ్చిన అకుల్ని మరి కాస్త రనం వచ్చేరా అరచేతుల్లో నలివి, ఆమె శరీరం మీద దెబ్బలు తగిలినచోటనల్లా

రాయసాగాడు. నాగుమల్లి లేసి బాధను తన బరుస్తూ చిన్నగా మూలుగులు ప్రారంభించింది.

ఈ స్థితిలో లోయపైనున్న కొండభాగం మీది గుబురు చెట్లల్లోంచి, "నా బిడ్డల్లా! అప్తాప్తా!" అన్న వికృత కంఠ ధ్వని వినిపించింది. శిఖిముఖి, నాగుమల్లి తలలు ఎత్తి పైకి చూశారు.

"మిమ్మల్నిద్దర్నీ హమాలయాలకు అటూయిటూ మారు యోజనాల వరకూ మహారాజా, మహారాణిలను చేయబోతున్నాను. ఇదుగో, నా దూత మీ దగ్గిరికి వస్తున్నాడు. వాడిద్వారా నా నందేశం వర్యం తెలుసుకోండి," అంటూ ఆ వికృత కంఠం మరోసారి పలికింది. తలలు ఎత్తి నిశ్చేష్టులై చూస్తున్న శిఖిముఖి, నాగుమల్లిల కేసి చెట్లకొమ్మల మీదుగా ఒక మానవాకారం, ఎగురుతున్న పక్షిలా చేతులు దాచి కిందికి దిగసాగింది. —(అంకా వుంది)

శిథిలావస్థ

10

[వనరజాతి వాళ్ళను గాయపరిచి ఎలుగుబంటు అరణ్యంలోకి పారిపోసాగింది. కాని శిథిముఖి, నాగుమల్లిచాన్ని కొంత పోరుజరిగాక, చంపారు. ఆ సమయంలో కొండ మీది నుంచి పూజారి కంకం వినిపించింది. మరుక్షణంలో ఒక మానవాకారం ఎగురుకున్న పక్షిలా చేతులు చాచి చెట్లకొమ్మల మీదుగా కిందికి రాసాగింది. తరవాత—]

చెట్ల కొమ్మల్లోంచి తమ కేసి వస్తున్న వింత ఆకారాన్ని చూసి, శిథిముఖి, నాగుమల్లిలు చాలా ఆశ్చర్యం పొందారు. ఆ ఆకారం చూడటానికి మామూలు మనిషిలాగే వుంది. కాని, పక్షిలా గాల్లో తేలియాడుతూ కిందకు దిగి రావటం వాళ్ళిద్దరికీ కొంత భయాన్ని కూడా కలిగించింది. అది, శిథిలారయ పూజారి తన మంత్ర ప్రభావంతో కల్పించిన పక్షి మనిషిమో అనుకున్నాడు,

శిథిముఖి. కాని, అంతలోనే అతడి అనుమానం పటాపంచలైంది. ఆ వింత మనిషి కాళ్ళూ చేతులూ ఊపుతూ భూమికి పడి పన్నెం డడుగుల ఎత్తులోకి వచ్చేసరికి, అతడి నడుముకు ఒక బలమైన మోటు కట్టివున్నట్టు శిథిముఖి చూశాడు. అంటే, పూజారి కొండ మీద పడి, యీ మనిషి నడుముకు తాడు కట్టి చెట్లల్లోంచి తమ ముందుకు జారుస్తున్నాడన్నమాట!

‘చం ద మా మ’

ఈ సంశయం కలగ్గానే శివుముఖి పెద్దగా నవ్వి, నాగుమల్లికో, "చూశావా, ఆ శివు లాలయ వూజారి మంత్రశక్తులు ఎంత మహత్తరమయినవో? మీ ఆయ్య అమాయ కంగా అకడి దొంగమాటలు నమ్మి, మాతో విరోధం తెచ్చుకున్నాడు," అన్నాడు.

ఆ మాటలకు నాగుమల్లి కోపం తెచ్చు కుని, "మీ శివరవాళ్ళు తెలివిమంకులూ, మా నవరలు అమాయకులూ అనా నిస్స ఆనేది? అందరూ మందబుద్ధులే! ఆసలు కావాలని మాతో విరోధం పెట్టుకున్నది, మీ జాతివాళ్ళు. మా ఆయ్య సంగతి..." అంటూ ఏమో చెప్పబోయేంతలో పక్షి

మనిషి దభిమంటూ కింద పడ్డాడు. వాడి పడుముకు కట్టపన్న తాడు తెగిపోయింది.

విలుపునా నేల మీద పడిపోయిన పక్షి మనిషిని శివుముఖి, నాగుమల్లి పట్టుకుని కదిలించి చూశారు. కాని, వాడు శవంలా కొంచెం సేపు బిర్రబిగుసుకు పోయి, హఠాత్తుగా ప్రాణం పచ్చినవాడల్లా ఎగిరి గంతేసి నిలబడుతూ, "జై, వూజారి దేవా!" అంటూ పెద్దగా కేక పెట్టాడు.

"ఆ వూజారి, దేవుడు కాదురా, దయ్యం! ఇంతకీ నీ వెవడివి? ఆ దుర్మార్గుడి బంటువా? చెప్పు," అంటూ శివుముఖి వాడి మెడ పట్టుకుని వూసాడు.

"నేను గండభయం పక్షి జాతివాణ్ణి. చుక్కలకంటా ఎగరగలను, ఈ భూప్రపంచాన్ని కిలుకలం లో చుట్టి రాగలను," అంటూ వాడు గణాచారిలా వూగిపోసాగాడు.

"ఏ దేదో మాంచి తాగిన మైకంలో వున్నాడు. ఏడి నుంచి మనం వూజారి సందేశం వినటం ఎలా సాధ్యం?" అంటూ శివుముఖి వాణ్ణి భుజాలు పట్టుకుని ఒక్క తోపు కోశాడు. ఆ కోపుకు వాడు పోయి ఒక చెట్టు బోదెకు కరుచుకుని, మెల్లిగా కూనిరాగాలు తీయసాగాడు.

అప్పుటివరకూ జరుగుతున్నదంతా పరీక్షగా చూస్తున్న నాగుమల్లి చప్పున పక్షి మనిషి దగ్గరకు పోయి, ఈటె తిప్పి వాడి భుజాన పాడుస్తూ, "నీవు నవరజాతి వాడివి కాదా? నీది తిమ్మగూడెమే కదా? గండుపోతు తెలుసా?" అని ప్రశ్నించింది.

గండుపోతు అన్న పేరు వింటూనే వాడు అదిరిపడి, "నవరగండుపోతా? అతడికి చావు తప్పదు. పూజారి దేవుడికి కోపం తెప్పించాడు. చూస్తూండు, రెండుమూడు రోజుల్లో పూజారి దేవుడు పంపే గండ భేరుండం అతణ్ణి కోడిపిల్ల కింద తన్నుకు పోయి, ఏ కొండఃఖరానే పెట్టుకుని పాడు చుకు తినేస్తుంది," అన్నాడు.

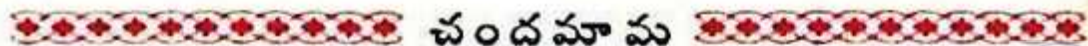
"ఈ తిక్క తిక్క మాటలు కట్టిపెట్టు. నీవు తిమ్మగూడెం వాడివి, నాకు తెలుసు. నేను నవరపెద్ద గండుపోతు కూతుర్ని, నాగుమల్లిని. నీ పేరేమిటి?" అంటూ నాగుమల్లి ఈటె కర్రతో వాడి వెన్నుమీద బలంగా కొట్టింది.

ఆ దెబ్బతో వాడికి తిక్క సగం దిగి పోయింది. వాడు చప్పున తలతిప్పి నాగు మల్లి కని చూస్తూ, "నాగుమల్లివా? చెప్ప వేం? నిన్ను పూజారి దేవుడు మహారాణిని చేస్తానంటున్నాడు—నా పేరా? పాతపేరు

ఏదో గుర్తు లేదు. పూజారి దేవుడు విలిచే పేరు, నవర భేరుండం," అన్నాడు.

"నువ్వు నవర భేరుండానివి కాదు, చవట భేరుండానివి. ఆ దుర్మార్గు దేవే మందుమాకులు ప్రయోగించి నీ మతి చెడ కొట్టి నట్టుంది. లేకపోతే విప్పసారా అతిగా తాగి వుంటావు. అందుకే యింక సేవటి నుంచి పిచ్చి పిచ్చిగా మాట్లాడుతున్నావు. నీ శైవు దించి నిన్నిప్పుడే మామూలు మనిషిగా చేస్తాను," అంటూ ఖలిముఖి, భేరుండాన్ని నడుం పట్టుకు ఎత్తి భుజాన వేసుకుని, దాపులనున్న సెలయేటి దగ్గరకు పరుగు పరుగున పోయి, విసిరి పడవేశాడు.

నిళ్ళల్లో పడుతూనే భేరుండం పెద్దగా ఓ చావుకేక పెట్టాడు. అతడికి కాను నీటి ప్రవాహన వడి కొట్టుకు పోయి ఏ రాతికో తల తగిలి చస్తానన్న భయం కలిగింది. శిఖిముఖి అతణ్ణి నీటివాలు వెంట కొట్టుకు పోకుండా పట్టుకుని, తలను నీటిలో ముంచుతూ, "ఈ దెబ్బతో నీ మత్తు వదులుకుంది, తిరిగి మనిషివవుకావు," అన్నాడు పళ్ళు కొరుకుతూ.

శిఖిముఖి వాణ్ణి ఆ విధంగా నాలుగైదు సార్లు నీటిలో ముంచి ఎత్తేసరికి భేరుండం ప్రాణభయంతో తల్లిగిల్లి పోతూ, "చంపకు నన్ను, మహారాజా! పూజారి దేవుడు

పంపిన సందేశం వినండి, ఆ పటం చూడండి. మహారాజీ ఎక్కడ? కాపాడు, రక్షించు, మహారాజీ!" అంటూ అరిచాడు.

సెలయేటి ఒడ్డున నిలబడి యీ గండ వంకా చూస్తున్న నాగుమల్లి, భేరుండం మాటలకు విరగబడి నవ్వుతూ, "శిఖి! వాణ్ణి చంపకు. నీ వైద్యంతో వాడికి ఉన్న కాస్త మతి కూడా పోయినట్లుంది. ఒడ్డున పడెయ్యి," అన్నది.

శిఖిముఖి ఆ మాటలతో కాస్త కాంతించి, గండభేరుండాన్ని నీటిలో నుంచి సైకెత్తి ఒడ్డుకు గిరవాటు వేశాడు. వాడు పడ్డ చోటునే ఆయాసపడుతూ లేచి కూర్చుని, "నన్ను దయ తలచండి. అకాశంలో నుంత్ దూరం నుంచి ఎగిరి వచ్చిన ఆయాసం, శ్రమా వల్ల ఏదేదో మాట్లాడాను," అన్నాడు వగర్చుతూ.

"ఏదో పటం అన్నావే, ఏమిటది?" అని ప్రశ్నించాడు శిఖిముఖి.

"ఆ మరిచాను, మహారాజా!" అంటూ గండభేరుండం దుస్తుల్లో నుంచి గుండ్రగా చుట్టివున్న చర్మా న్నొకదాన్ని బయటికి తీసి, "ఇది మంచు జింక చర్మం. విన్నీ చూడండి. మీరు పాలించబోయే రాజ్యపు సరిహద్దులూ, ఆ రాజ్యంలోని కొండలూ,

నదులూ, అరణ్యాలూ అన్ని వుంటవి. మీరు వెంటనే బయలుదేరాలి. పూజారి దేవుడున్న చోటుకు తినుకు పోతాను. తరవాత ఆయన మనందర్నీ అకాశమార్గాన బ్రహ్మపుత్రా నదీలోయలకు ఎత్తుకు పోతారు," అన్నాడు సవర భేరుండం.

శిఖిముఖి, నాగుమల్లి అతని మాటలేమీ పట్టించుకోలేదు. వాళ్ళు గుండ్రంగా చుట్టి వున్న జింకచర్మాన్ని విప్పి, దాని మీద రంగుల్లో చిత్రించిన అపూర్వ దృశ్యాలను చూస్తున్నారు. అందులో ఒక చోట శిథిలాలయం చిత్రించబడి వున్నది. దాని పక్కగా ఒక మహానదీ, కొండలూ, అరణ్యాలూ చిత్రికమయ్యాయి. దూరంగా మంచుతో కప్పబడిన హిమాలయ పర్వతాలు కనిపిస్తున్నవి. శిఖిముఖి, నాగుమల్లి ఆ దృశ్యాలు చూస్తూ మైమరిచారు. వారి నేడే అదృశ్య శక్తి ఒకటి ఆ సుందర ప్రాంతాలకు అహ్వనిస్తున్నట్టుగా తోచింది.

"శిఖి! మనం యీ బొమ్మలో వున్న హిమాలయ ప్రాంతాలకు వెళదామా? పూజారి చెప్పే రాజా, రావీ మాటలు నేను నమ్మను. కానీ, తురికే ఒకసారి అతడి వెంట వెళ్ళి, అద్భుతంగా వున్న అకొండలూ అవి చూసివద్దాం," అన్నది నాగుమల్లి.

శిఖిముఖి, అమె కేసి కలతిప్పి చూశాడు. నాగుమల్లి కళ్ళింత చేనుకుని, జింకచర్మం మీద చిత్రించబడ్డ దృశ్యాల కేసి చూస్తూ అనందపారవశ్యంలో మునకలు వేస్తున్నది. శిఖిముఖి ఏదో ప్రమాదాన్ని శంకించిన వాడిలా కనుబొమలు పైకెత్తి, తలాడిస్తూ, నాగుమల్లి భుజం మీద చేయివేసి, "మల్లి! నువ్వి లోకంలోనే వున్నావా? లేక శిథిలాలయ పూజారి మంత్ర ప్రభావానికి కట్టుబడి పోయానా?" అని ప్రశ్నించాడు.

ఆ ప్రశ్నకో నాగుమల్లి ఉలిక్కిపడి, "భేరుండానికి లాగే నాకూ మతిపోయి నట్టుంది. ఆ దుర్మార్గుడైన పూజారి వెంట

ఒకసారి ఆ దుష్టుడు మన కంటబడితే, వాణ్ణి పట్టుకు బంధించటం ఏమంత కష్టం కాదు," అని చెప్పాడు.

నాగుమల్లి అందుకు సంకోపంగా అంగీకరించింది. ఆ వెంటనే శిఖిముఖి, గండభేరుండాన్ని నమివించి, "ఇక పద, మీ పూజారి దేవుడి దగ్గరకు దారితియ్యి," అన్నాడు.

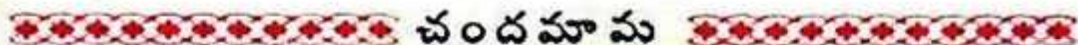
గండభేరుండం ఆ మాటలు వింటూనే వరవకుడై పోయినట్టు గంతులు వేస్తూ, "రండి, రండి. కాబోయే మహారాజా, మహారాణిని పూజారిదేవుడికి పరిచయం చేయటం కన్న నాక్కావలసిందేమున్నది? రాజ్యం వచ్చిందే తరవాత, యీ సవరభేరుండాన్ని మాత్రం మరవకండి," అని చెట్లల్లోంచి కొండ మీదికి దారికీకాడు.

ఆ కొండప్రదేశ మంతా పెద్దపెద్ద పుష్కలతో కప్పకుపోయి వున్నది. భేరుండం ఆ ప్రాంత మంతా ఖుణ్ణంగా తెలిసినవాడిలాగా గబగబా నడవసాగాడు. శిఖిముఖి, నాగుమల్లి చుట్టూ పరికించి చూస్తూ, ఆయుధాలు జాగ్రత్తగా పట్టుకుని వాణ్ణి అనుసరించారు.

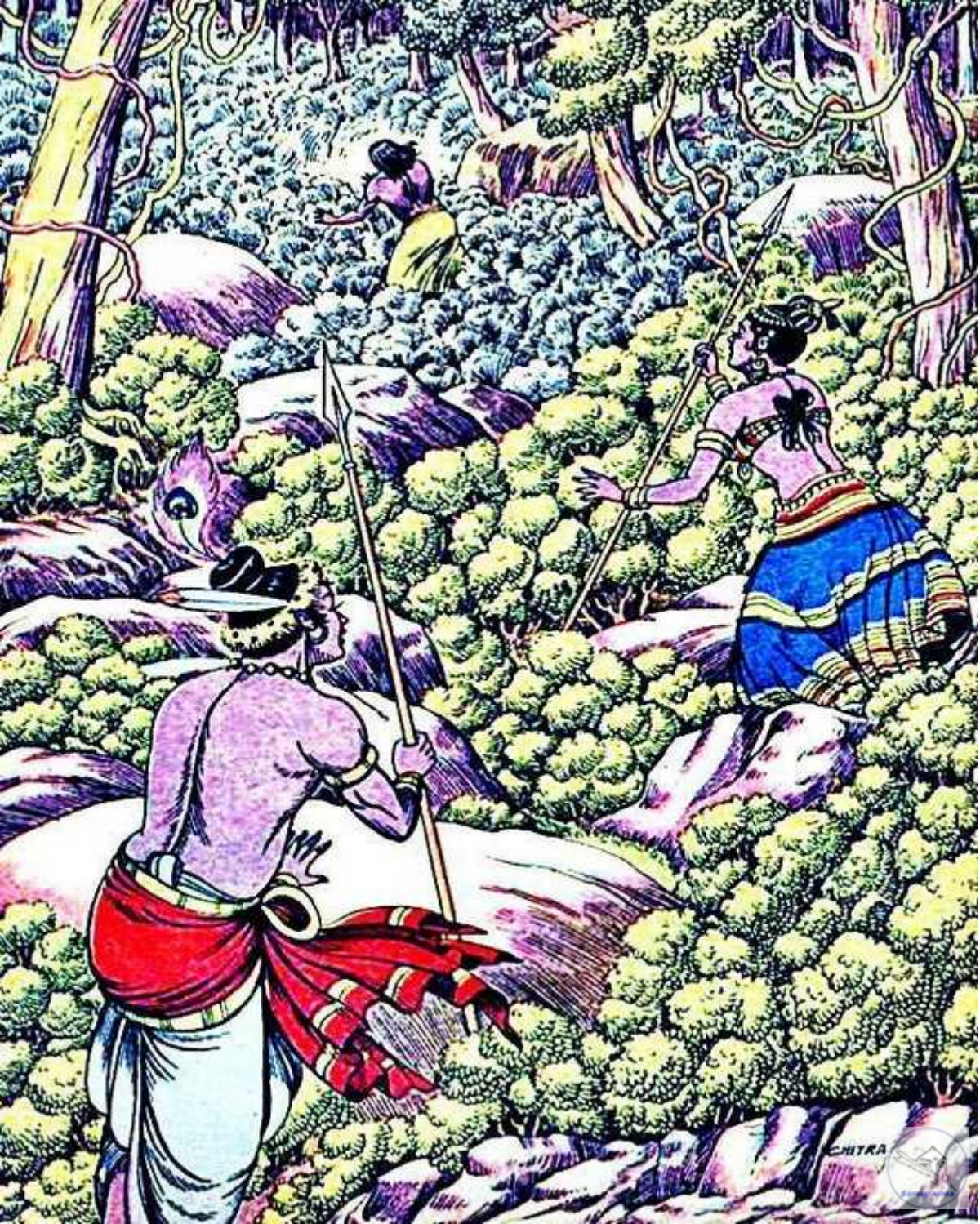
ఒక పావుగంట గడిచింది. ఆ సరికి వాళ్ళు కొండ మీదికి చాలాదూరం ఎక్కారు. ఇప్పుడు భేరుండం ఏదో గుర్తుల కోసం

ఆ బ్రాహ్మపుత్రానది లోయల కేసి వెళ్ళటం ఏమిటి?" అన్నది, నొచ్చుకుంటున్నట్టు.

"నేనూ అదే అడగబోతున్నాను. వాడు మన శత్రువు.." అంటూ శిఖిముఖి అగి, సవర భేరుండం కేసి తల తిప్పి, "నువ్విక్కడే వుండు. నీ వెంట ఆ పూజారి దేవుడి దగ్గరకొస్తాం," అని చెప్పి, నాగుమల్లిని కొంచెం దూరంగా తీసుకుపోయి, "ఆ శిఖిలాలయ పూజారిని పట్టుకునేందుకు యిదోక అవకాశం. వాడు యీ ప్రాంతాల్లో చేసిన ఘోరాలు అన్ని యిన్ని కావు. గండభేరుండం మాటలు నమ్మినట్టు నటించి, వాడి వెంట పూజారి దగ్గరకు వెళదామా?"

చూస్తున్నవాడిలా కల అటూ యిటూ తిప్పకూ మెల్లిగా నడుస్తున్నాడు. శిఖిముఖి, నాగుమల్లులు ఒక మహావృక్షం బోదెను చుట్టి ముందుకు పోయేంతలో, "నా బిడ్డల్లా! వస్తున్నారా? అప్తాప్తా!" అన్న శిఖిలాలయ పూజారి వికృత కంఠధ్వని వినిపించింది.

ఇద్దరూ గతుక్కుమని కలలెత్తి పైకి చూశారు. వాళ్ళ కళ్ళకు భయంకరమైన అద్భుత దృశ్యం ఒకటి కనిపించింది. వాళ్ళు కింద అరణ్యంలో చంపిన ఎలుగు బంటు చెట్లకొమ్మల మీదుగా—గారిలో తేలుతూ పైకి పోతున్నది.

"శిఖి! అది మనం చంపిన ఎలుగే! మెడ ఒక పక్కకు వేలాడవేసి వున్నది కనబడటం లేదా?" అన్నది నాగుమల్లి అశ్రుర్యపడుతూ.

"తెలుస్తూనే వున్నది. దేవి సాయంతో శిఖిలాలయ పూజారి దాన్ని పైకి లాగు

తున్నాడో అర్థం కావటంలేదు. ఓహో, భయందాన్ని మన ముందు దించినట్టు..." అని శిఖిముఖి ఏదో చెప్పబోయేంతలో, పై నుంచి పూజారి కంచుకంతం గణగణ మంటూ మోగింది.

"అవి కాళ్ళనుకుంటున్నావా? కాదు, కర్మపాకాలు! వాటికి బద్ధుడయ్యే, భల్లా కేవలమే నా దగ్గర కొస్తున్నాడు, మీరూ నా దగ్గర కొస్తున్నారు."

ఆ మరుక్షణంలోనే జలయ మంటూ రెండుమూడు బాణాలు చెట్లకొమ్మల మీదుగా పైకి దూసుకుపోయినై. దానికోసాటే విక్రమ కేసరి గంతు కూడా వినిపించింది. "శిఖి! మల్లి! ఆ పూజారి వున్న గుహ తెలిసింది. చుట్టుముట్టుదాం. ఇదుగో వస్తున్నాను."

శిఖిముఖి, నాగుమల్లి ఆ కంఠధ్వని వినవచ్చిన వైపుకు కంలుతిప్పి చూశారు. విక్రమకేసరి వేగంగా వాళ్ళ కని పరిగెత్తుకు వస్తున్నాడు. —(ఇంకావుంది)

శిథిలాలయం

11

[అరణ్యంలో ఎలుగుబంటును చంపింతరవాత, శిఖిముఖి, నాగుమల్లులకు కవిపించిన వింతమనిషి, తన పెను నవరభేరుండం అని చెప్పి, వాళ్ళిద్దర్నీ వెంట బెట్టుకుని పూజారి పద్మకు బయలుదేరాడు. వాళ్ళు కొండ ఎక్కుతూండగా, విక్రమకేసరి వాళ్ళ కేసి పరిగెత్తుకు వస్తూ, తనకు పూజారి దాగివున్న కొండగుహ తెలిసిందని కేకవేశాడు. తరవాత—]

విక్రమకేసరి వేగంగా తమ కేసి పరిగెత్తుకు రావటం చూస్తూనే, శిఖిముఖికి తాను శిథిలాలయ పూజారిని పట్టుకునేందుకు వేసిన పథకం దెబ్బతిని పోయిందని అర్థమైంది. ఇప్పుడు విక్రమకేసరి పెట్టిన కేకలు అదుర్దాల్గుడు విసే వుంటాడు, సందేహం లేదు. తననూ, నాగుమల్లిని కల్లబొర్లి మాటలతో మోసపుచ్చి వెంట తినుకు పోవచ్చని భావించిన పూజారికి, విక్రమ

కేసరి రాకతో ఆ ఎత్తు పారదని తెలిసిపోయి వుంటుంది. ఇప్పుడు చేయవలసిందేమిటి? పూజారి బంటుయిన సవరభేరుండాన్ని బంధిస్తే, పూజారి అతడికి సాయపడేందుకు రావచ్చు. అప్పుడు....

శిఖిముఖి యిలా అలోచించి విక్రమ కేసరి కేసి చేయి పూపుతూ, నాగుమల్లితో, "మల్లీ! అనుగో, ఆ భేరుండాన్ని మంచి మాటలతో పారిపోకుండా చూడు. నేను,

'చందమామ'

కేసరితో ఒక మాట చెప్పి యిప్పుడే పస్తాను," అన్నాడు.

నాగుమల్లి సరే నన్నట్టు తల వూపి, ముందుపాతున్న భేరుండం కేసి గబగబా పరిగెత్తంది. ఇంతలో కొండ మీది నుంచి శిథిలాలయ పూజారి పెద్ద గొంతుతో, "భేరుండం! నువ్వు పరాకు చిత్తగిస్తున్నట్టున్నది. బాగ్రత్త. ఇదుగో కర్మపాశం! దాన్ని పట్టుకుని వెంటనే అకాశంలోకి ఎగురు," అన్నాడు.

శిథిముఖి ఆ మాటలు వింటూనే, భేరుండం కేసి తిరిగి అతణ్ణి పట్టుకునేందుకు పరిగెత్తేంతలో, కొండ పై నుంచి

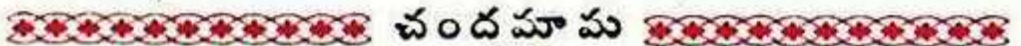
నల్లని తాదాకటి-విసురుగా పచ్చి భేరుండం ముందు పడింది. భేరుండం దాన్ని గబగబా నడుముకు చుట్టుకుని, "పూజారిదేవా! ఈ నవరభేరుండం అకాశంలోకి ఎగిరి పోటానికి సిద్ధంగా వున్నాడు. ఏమిటి, మీ అజ్ఞ?" అని కేక పెట్టాడు.

మరుక్షణంలో భేరుండం తాడు సాయంతో గాలిలోకి లే అతణ్ణి పట్టుకునేందుకు శిథిముఖి, నాగుమల్లిలతోపాటు విక్రమ కేసరి కూడా పరిగెత్తాడు. కానీ, భేరుండం అప్పటికే గాలిలో అయిదారు నిలువుల ఎత్తుకు లేచిపోయాడు. విక్రమకేసరి పళ్లు కొరుకుతూ, "ఓరి, పూజారిబంటూ! నీకు చావు తప్పదు!" అని విల్లంబు పై కెత్తి, బాణం వదలబోయాడు.

శిథిముఖి చప్పున ఏదో ఆలోచన వచ్చిన వాడిలా తల ఎగర వేసి, విక్రమకేసరి చేయి పట్టుకుని అతడు బాణం వదలకుండా ఆపి, "కేసరి, తొందరపడకు. ఆ బంటును చంపి నందువల్ల మనకు కలగబోయే మేలు కన్న కిడే అధికంగా వుంటుంది," అన్నాడు.

"వాడు దుష్టుడి సేవకుడు; దుష్టుడు!" అన్నాడు విక్రమకేసరి కోపంగా.

"వాడు దుష్టుడి సేవకుడే గాని, దుష్టుడు మాత్రం కాదు. కేవలం అల్పజీవి, ఒట్టి

బోళామనిషి. తాగిన మైకంలో వాడు నిబంగా తాను అకాశంలోకి ఎగరగల సమయం అటు న్నాడు. అలాంటి మందమతినీ ఎవరైనా తమ స్వప్రయోజనానికి ఉపయోగించుకో పచ్చు. వాడు బతికి వుండి, పూజారి సేవ లోనే వుంటే ముందు ముందు మనకు పనికి వస్తాడు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"ముందు ఏ నాటి సంగతి? ఎందుకు? ఆ పూజారి వున్న గుహను ఒక కంట కని పెట్టి వుండేందుకు ఇద్దరు శబరుల్ని కావలి వుంచాను. మరొకడు చెట్ల మీదుగా ఎగిరి పోతున్న ఎలుగుబంటి రహస్యం ఏమిటో కనుక్కునేందుకు వెళ్ళాడు. మనం పూజారి వున్న గుహను చుట్టు ముట్టుదాం," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"ఏ కేకల్లో, గండభేరుండం తప్పిం చుకు పోవటంతో ఆ పూజారిగాడు మన ప్రయత్నం ఏమిటో గ్రహించే వుంటాడు," అని శిఖిముఖి తానూ, నా గుమల్లి అరణ్యంలో ప్రవేశించి ఎలుగొట్టును చంపి నప్పటి నుంచి జరిగిన సంఘటనలన్నీ చెప్పి, గండభేరుండం తన తిచ్చిన జింక చర్మాన్ని అతడికి చూపించాడు. దాని మీద చిత్రించబడిన దృశ్యాలు చూసి విక్రమ కేసరి సంభ్రమాశ్చర్యాల్లో మునిగిపోయాడు.

"ఈ చర్మం మీది చిత్రాలు మనకు బ్రహ్మపుత్రా లోయల్లో ప్రవేశించినప్పుడు మార్గాన్వేషణలో సహాయపడతవి. దాన్ని నీ దగ్గరే వుంచు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

విక్రమకేసరి అ జింకచర్మాన్ని ఎప్పటిలా గుండ్రంగా చుట్టి, తాడుతో నడుముకు బిగించుకున్నాడు. అంతలో శబరు డొకడు అక్కడికి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి, "కేసరి డొర! ఆ మంత్రాల మారిగాడా, మరో కదూ గుహలో చేరి ఏదో మాట్లాడుకుంటు న్నారు. లోపల వాళ్ళు వెలుగు కోసం మంట చేసినట్టున్నది. గుహ ద్వారం పొగతో మూసుకు పోయింది," అని చెప్పాడు.

"గుహలో వాళ్ళు మంట చేసింది వెలుగు కోసం కాదు, మన కళ్ళల్లో అంత పొగా, దుమ్ము కొద్ది అక్కణ్ణించి పారి పోయేందుకు. నాకు వాడు దొరుకుతాడన్న నమ్మకం లేదు. అయినా ప్రయత్నం చేసి చూద్దామంటావా, కేసరి?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

"దొరక్క మాయమైపోతాడా? వాడే మన్నా అకాశభూతమా?" అన్నది నాగు మల్లి వినుచుగా.

"నాగుమల్లి బాగా చెప్పింది, శిఖి! అక బయల్పెరుదాం," అంటూ విక్రమకేసరి ముందుండి దారి తీశాడు. అతడు లోగడే

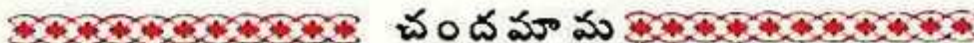
పూజారి పున్న గుహ చూసిన వాడు కాపటం చేత, దారికోసం వెతుక్కోవలసిన అవ సరం లేకుండా పోయింది.

కొద్దిసేపటి తరవాత వాళ్ళు గుహను సమీపించేసరికి, గుహ ముఖాన్ని దట్టంగా పొగ కమ్మి పుండటం వాళ్ళ కంటబడింది. ఆ పొగ చూస్తూనే శిఖిముఖి, "ఆ దుష్టుడు లోపల లేడు. అంత పొగలో ఏ ప్రాణి అట్టే కాలం బతకడు," అన్నాడు.

"అయితే వాడు తప్పించుకు పోయి నట్టేనా?" అన్నాడు విక్రమకేసరి పెరు క్కాహపడిపోతూ.

శిఖిముఖి జవాబిచ్చేంతలో, వాళ్ళ వెంట పున్న శిబిరుడు ఒక నిత్రయిన కొండరాతి మీద నిలబడి, "దొరా! పొగ యిక్కణ్ణించే కాదు, గుహ వెనక మరి రెండు మూడు చోట్ల నించి కూడా వస్తున్నది," అని పెద్ద కేకపెట్టాడు.

"అంటే, ఆ దుర్మార్గుడు పారిపోయేం దుకు గుహలో మరికొన్ని రహస్య మార్గా లున్నవన్నమాట. కేసరిదొర కావలి పెద్దిన ఇద్దరు శిబిరవాళ్ళూ ఏం చేస్తున్నారు? నిద్రపోతున్నారా లేకపోతే వాళ్ళను కూడా పూజారి భుజానేసుకు పోయాడా?" అన్నది నాగుమల్లి అవహేళన చేస్తున్నట్టు.

చందమామ

అది గుర్తించిన శిశిముఖి వచ్చే కోపాన్ని అప్పుకుంటూ, "అ దెయ్యాలపాతు శబ రుల్నే కాదు, సవరవాళ్ళను కూడా గాడి దల్ని చేశాడు. ఇప్పుడు మనం కాస్త తెలి విగా ప్రవర్తించాలి. కేసరి, నువ్వు కావలి పెట్టిన వాళ్ళిద్దరూ ఆ పూజారిని అను సరించి పోయారని నా అనుమానం," అని అక్కడున్న చెట్టు కొమ్మ ఒకటి విరిచి గుహ ముందుకు వెళ్ళి. దానితో గుహ ద్వారం ముందు గట్టిగా విసిరాడు. గారికి పొగ కాస్తా చెల్లా చెదరైంది. అంతలో విక్రమకేసరి గుహ లోపలికి రెండు మూడు బాణాలు కొట్టాడు. లోపలి నుంచి ఎలాంటి శబ్దమూ రాలేదు.

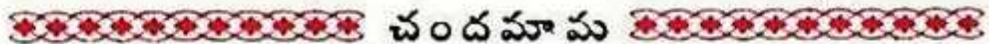
ఇప్పుడేమి చేయటమో అని శిశిముఖి ఆలోచించేంతలో, గుహ మీది నుంచినాగు మల్లి పెద్దగా చప్పుట్లు చరిచి ఒక పెద్ద కేక పెట్టింది. ఆమెకు గుహ వెనక దిగువగా వున్న లోయ కేసి పోతున్న పూజారి, సవర భేరుండం కనిపించారు. వాళ్ళకు కొంచెం వెనక రాళ్ళచాటున నక్కుతూ యిద్దరు వ్యక్తులు పోతున్నారు. వాళ్ళు విక్రమకేసరి చెప్పే శబర కావలి వాళ్ళని అమె అను కున్నది. ఆమె కేక పెట్టి ఎలవగానే వాళ్ళల్లో ఒకడు వెనక్కు తిరిగి చూసి, రెండో

వాడితో ఏమో చెప్పి గబగబా కొండ ఎక్కి గుహ కేసి రాసాగాడు.

నాగుమల్లి తాను పూజారిని చూసిన సంగతి శిశిముఖి వాళ్ళకు చెప్పబోయేం తలో, అతడూ, విక్రమకేసరి, వెంట వున్న శబరుడూ గుహ మీదికి వచ్చి, దిగువనున్న లోయ కేసి చూశారు. వారికి తమ దగ్గర కొస్తున్న శబరుడితో పాటు, లోయలోకి దిగిపోతున్న శిథిలాలయ పూజారి కూడా కనిపించాడు.

"శిశి! మనం ఆ పూజారిగాణ్ణి వెంట తగిలి పట్టుకోవటం ఏమంత కష్టం కాదు," అన్నాడు విక్రమకేసరి ఎంతో ఉత్సాహంగా.

చందమామ

"నాకూ అలాగే అనివిస్తున్నది. మల్లి ఏమంటుందో?" అంటూ శిఖిముఖి నాగు మల్లి కేసి చూశాడు.

"వాడు అందకపోతే బాణం కొట్టి చంపుతాం. ఒకవేళ అందికూడా తిరగబడితే యీటెకో పొడిచి ప్రాణాలు తీస్తాం. ఈ పదండి," అంటూ నాగుమల్లి గుహ మీది నుంచి కిందికి దూకింది.

నాగుమల్లి ధైర్యసాహసాలు లోగడే రుజువు అయివుండకపోతే, శిఖిముఖి, విక్రమకేసరీ కూడా ఈ మాటల్ని కేసరిం వాచాలకగానే, బడా యి చూపటంగానే జమకట్టి వుండేవాళ్ళు. కాని, వాళ్ళిద్దరికి

అమె శక్తిసామర్థ్యాలు తెలుసు. అయినా, అమె రక్షణబాధ్యత తమ మీద వున్నదని నమ్మివున్న ఆ ఇద్దరూ కూడబలుక్కుని, నాగుమల్లికి అటూ యిటూ తాముండి, అమెకు ఎలాటి ప్రమాదం జరక్కుండా చూడాలనుకున్నారు. శిథిలాలయ పూజారి ఏ క్షణంలో ఏ రకమైన దుష్టవన్నాగం వస్తుందో కాదో అన్నది ఎవరికీ అంతు చెక్కిన సంగతి....

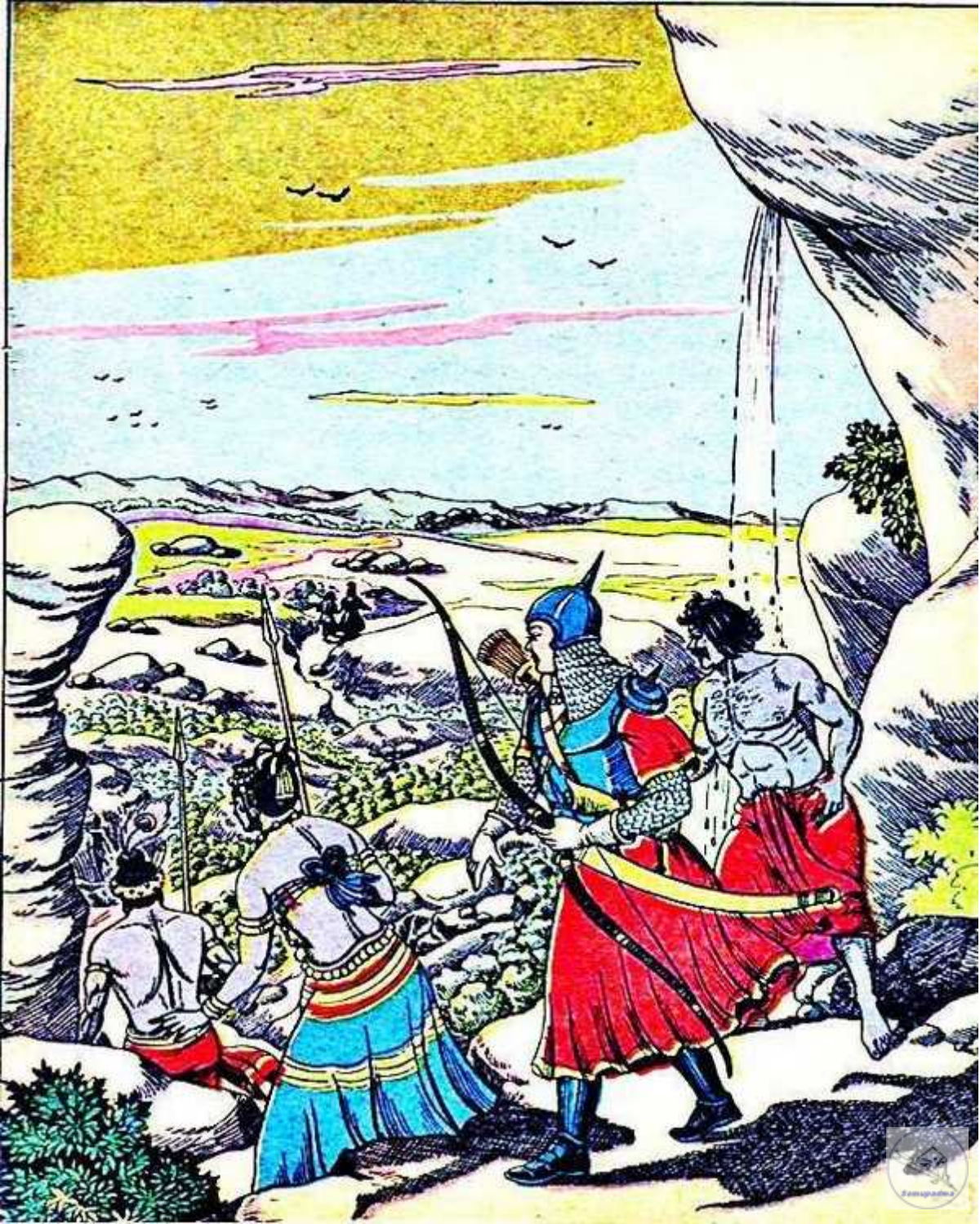
శిఖిముఖి ముందుండి దారిశిస్తుండగా తతిమ్మా ముగ్గురూ అతణ్ణి అనుసరించి వేగంగా లోయలోకి దిగసాగారు. వాళ్ళ దృష్టి శిథిలాలయ పూజారి మీదనే వున్నది. వాడు తమ కనుగవ్వి, ఏ రాళ్ళచాటు నుంచో పారిపోకుండా చూడాలని వాళ్ళను కున్నారు. కాని పూజారి నిర్భయంగా, తాపీగా లోయలోకి దిగిపోతున్నాడు. అతడు ఒకటి రెండు సార్లు తలతిప్పి శిఖిముఖి వాళ్ళ కేసి చూసి, భేరుండంతో చేతు లూపుకూ ఏదో చెప్పాడు.

"అ దుష్టుడి ప్రవర్తన చూస్తూంటే నా కేదో అనుమానంగా వున్నది, కేసరీ. వాడు మన నుంచి పారిపోయేందుకు ఎలాంటి ప్రయత్నమూ చేయకపోగా, మనను ముక్కుకు తాడుపోసి లోయలోకి

చందమామ

లాగుకున్నట్టు ప్రవర్తిస్తున్నాడు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"లోయలో వాడి బ్రహ్మరాక్షసి సేన కావలా వుండేమో!" అన్నది నాగుమల్లి వెటకారంగా.

"ఉంటే...నవరగండుపోతు కూతురు వాళ్ళను ఏకాకిగా ఎదుర్కుని జయించే న్తుంది! మన తెలాంటి భయమూ లేదు కేసరి," అన్నాడు శిఖిముఖి.

ఆ మాటలకు విక్రమకేసరి పెద్దగా నవ్వాడు. అంతలో శిఖర కావలి వాళ్ళల్లో రెండవవాడు వాళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చి, పూజారి గుహలో వున్న మరొక దారి కుండా ఎలా బయటపడిందీ, తాను వాణ్ణి దృష్టి నుంచి తప్పకు పోనీయకుండా లోయలోకి ఎలా వెన్నంటి పోయిందీ— శిఖిముఖి వాళ్ళకు చెప్పాడు.

"నీ దగ్గర వదిలెం వుంది కదా? ఇప్పట్లో నీ యీటె కన్న దాని ఉపయోగం

ఎక్కువలా కనబడుతున్నది. చేతికి అందక పోతే ఆ పూజారిగాణ్ణి ఒక్క వదిలెం దెబ్బతో కింద పడగట్టాలి," అన్నాడు విక్రమకేసరి, ఆ శిఖరుడితో.

శిఖరుడు ఈటెను భుజాన పెట్టుకుని, వదిలెంలో రాయిపెట్టి దాన్ని అటూ యిటూ ఊపుతూ నడవసాగాడు. అంతలో పూజారి కొండ దిగి ఎదురుగా వున్న మైదాన ప్రదేశంలో ప్రవేశించాడు. శిఖిముఖి వెంట వున్న వాళ్ళను వేగంగా కదలండని హెచ్చరించి, పరిగెత్తుకుంటూ పోయి కొండ దిగి మైదానం చేరుతూనే, "ఓహోయే, దొంగ పూజారి, అగు! పారిపోవాలని ప్రయత్నిస్తే దాపు తప్పుదు," అని కేక పెట్టాడు.

శిఖిలాయ పూజారి వెనక్కు తిరిగి, "అదుగో, ఆ ఆర్థవంధ్రాకారంగా కనబడే గండశిలలున్నవే, అక్కడికి పోయి అగు తాను. తాపిగా రండి, అంతా మాట్లాడు కుందాం," అన్నాడు. —(అంతా వుంది)

శిథిలాలయం

12

[శిఖిముఖి, విక్రమశేనరి పూజారి దాగి వున్న గుహ దగ్గరకు వెళ్ళారు. కాని, అతడు అందులో లేడు. సవర భేయండాన్ని వెంటబెట్టుకుని పూజారి శంఖ దిగి లోయ కేసి పోతూండటం వాళ్ళకు కనిపించింది. శిఖిముఖి వాళ్ళు అతన్ని వెంటబడించారు. పూజారి లోయలో ఉన్న గండశిలలను శిఖిముఖికి చూపి, అక్కడికి రమ్మన్నాడు. తతవాత—]

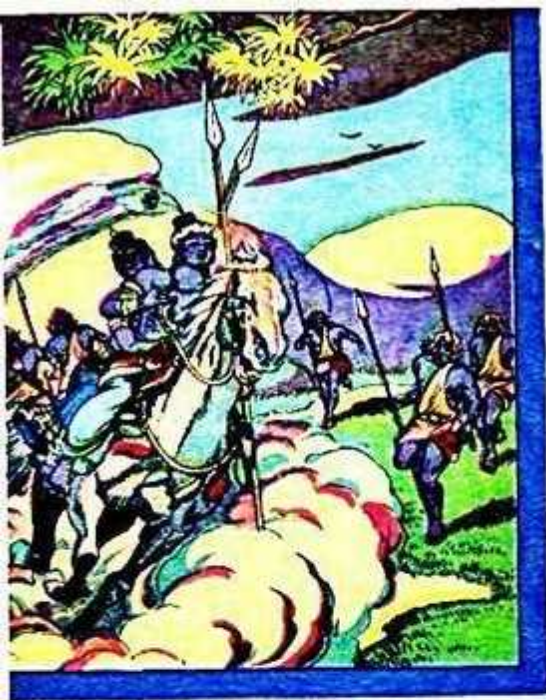
శిథిలాలయ పూజారి మాటలు, శిఖిముఖి వాళ్ళకు చాలా కోపాన్ని తెప్పించినై. వాళ్ళు దెగంగా లోయలోకి దిగి, రాళ్ళ ముందు నిలబడి ఉన్న పూజారి, సవరభేయండాన్ని సమీపించేంతలో, రాళ్ళ వెనక నుంచి దాదాపు పదిమంది చెంచులు పెద్దగా కేకలు పెడుతూ ముందుకు దూకారు. వాళ్ళ నాయకుడు ఒక గుర్రం మీద రాతి చాటు నుంచి ముందుకు వచ్చి, "ఎవరు? శిఖి

ముఖి, నాగుమల్లులా? శబర, సవర నాయకుల పిల్లలన్నమాట! మీరు నా బందీలు. మీ తండ్రులు ఏ పాటి ధనం యిచ్చి మీమ్మల్ని విడిపించుకు పోతారో చూస్తాను," అన్నాడు.

"భయే, బావుంది! అదీ అసలు కథ! ఇందులో నె నెలాంటి బోక్యం కల్పించుకోను, అర్థమైందా, శిఖి!" అంటూ పెద్దగా నవ్వాడు శిథిలాలయ పూజారి.

"నాడు చెంచు బందిపోట్ల నాయకుడు, బడచెంచు, కేశరి!" అన్నాడు శిఖిముఖి ఈటె ఎత్తుతూ.

"ఇది పూజారి దుర్మార్గుడు మన కోసం పెట్టిన మాటు!" అన్నది నాగుమల్లి ఈటె రుళిపిస్తూ.

విక్రమకేశరి ఏమీ జవాబివ్వకుండా మెరుపులా ముందుకు దూకి, బడచెంచు తల మీద ఈటెతో బలంగా ఒక డెబ్బకొట్టి, ఆ డెబ్బకు చెంచు గుర్రం మీది నుంచి కింద పడుతూండగానే, గుర్రం కళ్ళాన్ని గట్టిగా పట్టుకుని, "శిఖి, మల్లి! మాటల్లో కాలయాపన ప్రమాదం. మీ రిద్దరూ

దీన్నెక్కి పారిపోండి. పూజారి మీ కోసమే యింత చుప్తతంత్రం పన్నాడు," అంటూ శిఖిముఖిని భుజం పట్టుకుని ముందుకు లాగి, బలవంతంగా గుర్రం ఎక్కించాడు. నాగుమల్లి ఏదో అభ్యంతరం చెప్పబోయింది. కాని విక్రమకేశరి ఆమెకు అవకాశం యివ్వకుండా, పడిన పట్టుకుని శిఖిముఖి వెనక గుర్రం మీద ఎక్కించి, గుర్రాన్ని డెక్కలో గట్టిగా ఒక్క తన్ను తన్నాడు.

ఇదంతా కన్నుమూసి తెరిచేంతలో జరిగి పోయింది. బడచెంచు అనుచరులు తెప్ప రిల్లి కేకలు పెడుతూ ముందుకు వచ్చే లోపలే శిఖిముఖి, నాగుమల్లి ఎక్కిన గుర్రం లోయలో పరిగెత్తసాగింది. నేల మీద పడ్డ బడచెంచు అబ్బా అంటూ లేచి నిలబడి, "మీరు ఆ గుర్రం మీద వెళ్ళే వాళ్ళను పట్టుకోండి. యీ చపటల సంగతి నేనూ, పూజారి ప్రభుపూ చూస్తాం," అన్నాడు.

చెంచులు బదారుగురు ఆరుస్తూ గుర్రం వెనక పరిగెత్తారు. శిథిలాలయ పూజారి అక్కడ నిలబడి పున్న మిగతా చెంచులతో, "ఈ విక్రమకేశరిని ప్రాణాలతో పట్టుకోండి. శిథిలేశ్వరీదేవికి బలి పెట్టటానికి యింతకంటే అర్హుడు యీ భూప్రపంచంలో దొరకడు," అన్నాడు పళ్ళు కోరుకుతూ.

చందమామ

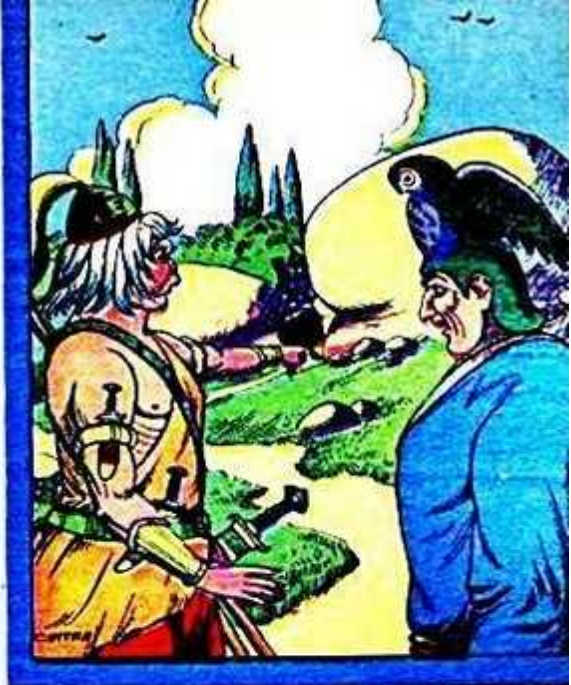

విక్రమశేసరి తన ముగ్గురు అనుచరులనూ హెచ్చరించి, ఒక్కొక్క అడుగే వెనక్కు వేస్తూ, కొండ శేసి కడలసాగాడు. చెంచులు భయంకరంగా శేకలు పెడుతూ వాళ్ళను చుట్టు ముట్టేందుకు ముందుకురికారు.

"బడేచెంచూ, నువ్వు పెద్ద పాపాటు చేశావు. నీ వాళ్ళను మరో ఇరవై మందిని వెంట తెస్తే పని సానుకూల మయ్యేది. ఈ విక్రమశేసరి మహా పాగరుబోతు. గాయ పరచకుండా అతణ్ణి పట్టుకోవటం సాధ్యం కాదు. శిథిలైత్యరీదేవికి కీతగాత్రుస్థి బలి పెట్టటం గొప్ప అపచారం. అందుపల్ల మనం ప్రస్తుతానికి యీ విక్రమశేసరిని వదిలి మన నివాసాలకు పోవటం ఉత్తమం," అన్నాడు పూజారి.

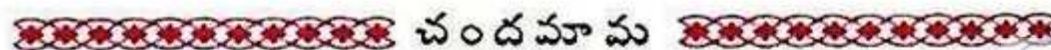
"పూజారి ప్రభూ! చూడండి, వాడు నా వాళ్ళను రాళ్ళ చుట్టూ ఎలా గిరికిలు తిప్పిస్తున్నాడో. తమరొక పని చేయకూడదా? మంత్రం ప్రయోగించి వాడి కాళ్ళూ చేతులూ అడకుండా బంధించండి," అన్నాడు బడేచెంచు.

ఆ మాటలకు పూజారి పెద్దగా నవ్వుతూ, "నా మహా మంత్రశక్తిని యీ హినుణ్ణి పట్టుకునేందుకు ప్రయోగించటమా? ఎంత మాటన్నావు, చెంచూ! పాపబాటు, పాప

బాటు. నే చెప్పినట్టు చెయ్యి. నీ వాళ్ళను తిరిగి రమ్మను. కావాలంటే వాళ్ళను కూడా ఆ శిథిముఖి, నాగుమల్లలను పట్టుకునేందుకు వంపు," అన్నాడు.

"చిత్తం, పూజారి ప్రభూ, చిత్తం!" అంటూ బడేచెంచు తలవంచి పూజారికి సమస్కరించి, విక్రమశేసరితో పోరుకున్న తన అనుచరులను తిరిగి రావలసిందిగా పెద్ద శేక పెట్టాడు. ఆ శేక వింటూనే చెంచులు బతుకుజీవుడా అనుకుని, విక్రమశేసరి వల్ల గాయపడిన తమవాణ్ణాకణ్ణి భుజాన వేసుకుని, తమ నాయకుడి వద్దకు తిరిగి వచ్చారు.

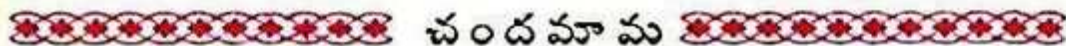
"కావచ్చు, పూజారి దొరా! మనకి కౌతి వెధవల్లో పనేం? చక్కా బ్రహ్మపుత్రా నది లోయలకు వెళ్ళిపోదాం. బయలుదేరండి. ఊ! ఎగరమన్నారా, అకాశంలోకి?" అంటూ సవరభయందం చేతులు పైకి కిందికి ఆడించసాగాడు.

పూజారి, భయందం మెడ మీద ఒక్క చుపు చరిచి, "ఎగరటానికి వెళిపోతా లేదా? ఇది వాయునవేళ, బెరుండాలు యీ నేళపుడు పై కెగరలేవు, నేల నంట పెట్టుకుని వుండాలిందే, తెలిసిందా? ఇక నేరు మూసుకుని బుద్ధిగా వెంటరా," అంటూ బయలుదేరాడు.

"పూజారి ప్రభూ! ఇక మనం మన అకాశ గుహకు వెళదామా? నా వాళ్ళు ఆ శిఖిముఖిని, నాగుమల్లిని అక్కడికే పట్టుకు వస్తారు. నా తలదిమ్ము యింకా వదలేదు," అన్నాడు బడేచెంచు.

"అలాగే వెళదాం. కాని...నీ వాళ్ళు వాళ్ళిద్దర్నీ పట్టుకోగలరా అన్న సంశయం నాక్కలుగుతున్నది. నేనీ ప్రాంతాలకు వచ్చినప్పటి నుంచి, ఎందుకనో అన్నీ విఘ్నాలే ఎదురవుతున్నవి. వింధ్యకు దక్షిణాన శిఖిలేశ్వరీదేవి ప్రభావం అంతగా చెల్లుబిడి అవుతున్నట్టు కనబడదు," అన్నాడు పూజారి నిస్పృహగా.

చెంచు నాయకుడి వెంట పూజారి తతిమ్మా చెంచులూ అతడి సవాసమైన అకాశ గుహకు బయలుదేరారు. అదే సమయంలో విక్రమకేసరి తన వెంటపున్న శబరులతో కలిసి, శిఖిముఖి, నాగుమల్లులు గుర్రం మీద పారిపోతున్న లోయప్రాంతం కేసి పరిగెత్తసాగాడు. అతడికి గుర్రం మీద వున్న వాళ్ళిద్దరూ, వాళ్ళను పట్టుకునేందుకు వెనకగా పరిగెత్తుతున్న చెంచులూ కనబడు తూసే వున్నారు. గుర్రం ఎగుడు దిగుడుగా వున్న ఆ ప్రాంతాల వేగంగా పరిగెత్తలేక పోతున్నది. అది అపకాశంగా తీసుకుని

చందమామ

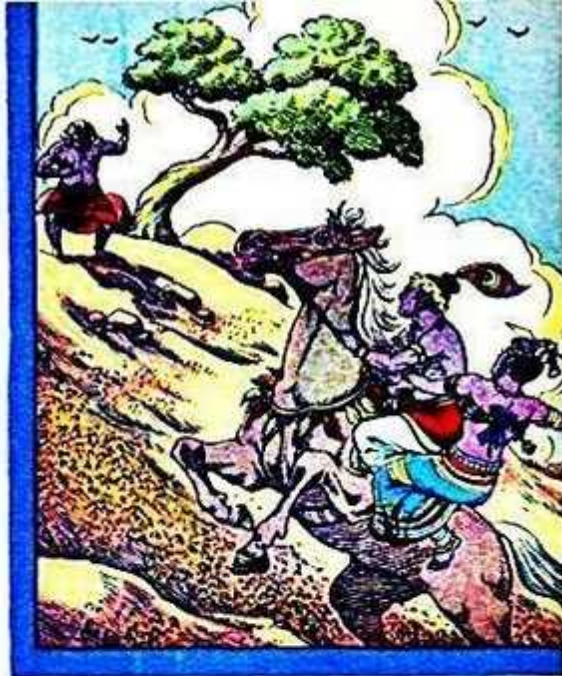

చెంచులు దాన్ని చుట్టు ముట్టేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు.

విక్రమకేసరి పెద్దగా, "ఇది, మర్రి! మేం వస్తున్నాం. పూబారి, బడెంచేమా పారి పోయాడు," అని కేకలు వేస్తూ వారి కేసి పరిగెత్తసాగాడు. కాని, అతడు వాళ్ళను సమీపించే లోపలే యిద్దరు ముగ్గురు చెంచులు ముతానుంచి విడివడి, అట్ట దారిన వాళ్ళ మీదుగా దూకుతూపోయి, ముందు వైపునుంచి గుర్రం దారిని అట కాయించాడు.

ఇఖముఖి కత్తితోనూ, నాగుమల్లి ఈటెతోనూ ఆ చెంచులు గుర్రాన్ని సమీపించ కుండా అవ సాగాడు. ఒకటి రెండు నిమిషాల తరవాత ఇఖముఖి గుర్రం కళ్ళాన్ని గట్టిగా పట్టుకుని పక్కకు లాగి, దాన్ని లోయలో నుంచి కొండ మీదికి ఎక్కించసాగాడు. అతడికి విక్రమకేసరి కేకలు వినిపించినై. కేసరి కొండ మీది నుంచి తన కేసి దిగి వస్తున్నాడని అతడు భావించాడు.

ఇఖముఖి గుర్రాన్ని కొండ మీదికి ఎక్కించే ప్రయత్నం గమనిస్తూనే, ఒక చెంచు అటుగా పరిగెత్తి గట్టిగా చప్పట్లు చుస్తూ, దాన్ని బెదరకట్ట సాగాడు. గుర్రం

కొంచెంగా బెదిరి వెనక కాళ్ళమీద లేచింది. ప్రమాదాన్ని గుర్తించిన నాగుమల్లి తన చేతిలోని ఈటెను చెంచువాడి కేసి విసి రింది. కాని, చెంచు ఆ బెప్పు తప్పుకుని మరింత గట్టిగా చప్పట్లు చుస్తూ, గాఢ కేకలు పెట్టసాగాడు.

ఇఖముఖి, నాగుమల్లులకు రానున్న ప్రమాదాన్ని గుర్తించిన విక్రమకేసరి చప్పున వడివల వున్న కబరుణ్ణి దగ్గరకు పిలిచి, "బాగా గురిచూసి ఒక్క బెబ్బతో గుర్రం ముందున్న చెంచువాణ్ణి కింద పడ కొట్టారి. ఆ వెనక పరిగెత్తు కొస్తున్నవాళ్ళ సంగతి తరవాత చూద్దాం," అన్నాడు.

చందమామ

శబరుడు వడిశెలలో రాయి పెట్టి, దాన్ని గిరున రెండుసార్లు తిప్పి, చెంచు మీదికి విసిరాడు. అది జాయ్ మంటూ పోయి గుర్రాన్ని అడ్డగిస్తున్న చెంచు గుండెలను బలంగా తాకింది.

ఆ చెబ్బకు వాడు అరుస్తూ నేల మీది నుంచి అంతెత్తు ఎగిరి దభిమంటూ కిందపడి గుర్రం కేసి దొడ్లుకుంటూ పోయాడు. గుర్రం వెదురుకుని గిరున వెనుదిరుగటోయి, వెనక కాళ్ళకింద వున్న గుంకరాళ్ళు పట్టు తప్పి బారటంతో పక్కకు పడి, ఏటవాలుగా వున్న కొండమీది నుంచి దిగువకు దొడ్లుకు పోసాగింది. గుర్రంతో పాటు కిందపడిన

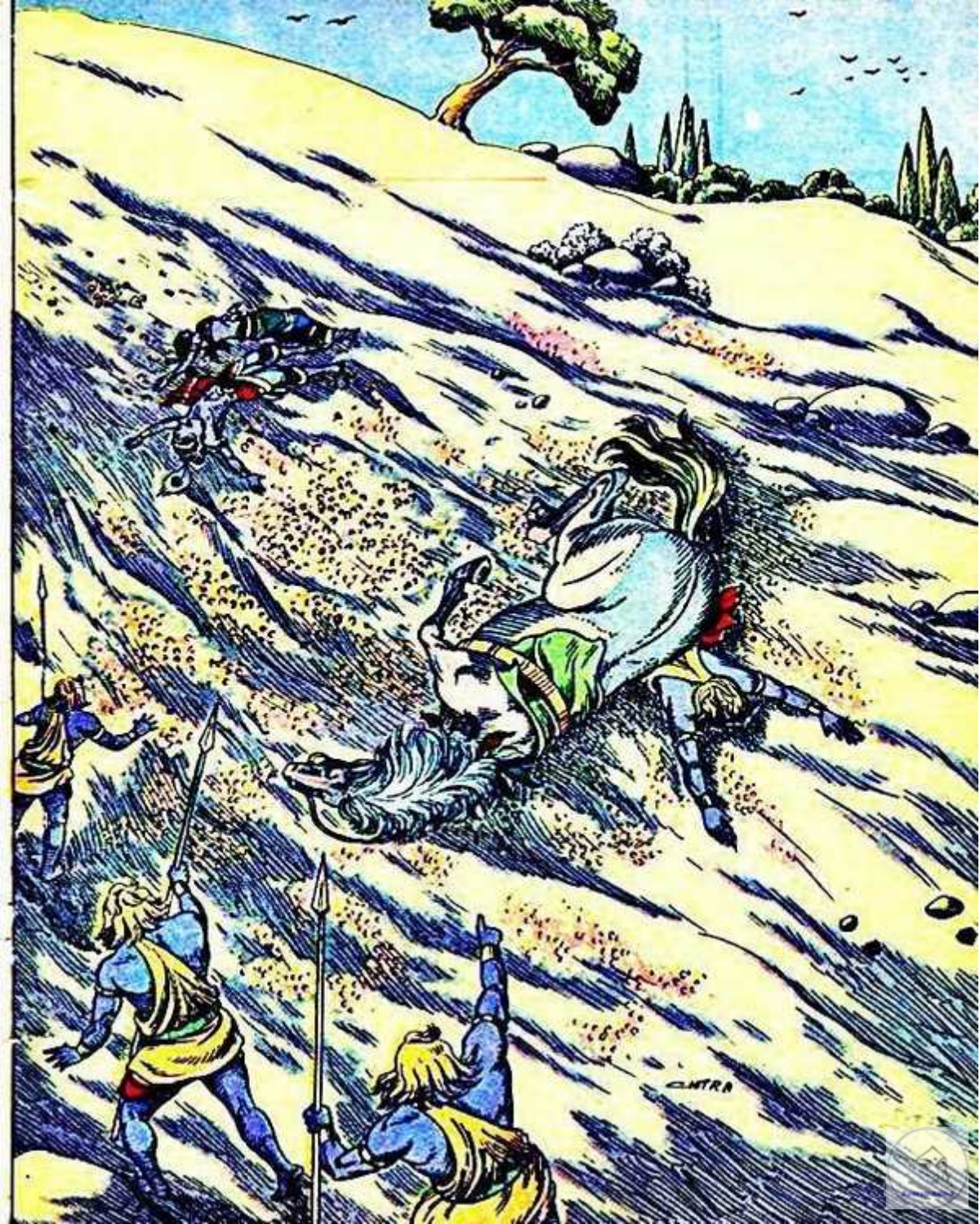
శశిముఖి, నాగుమల్లులు కూడా కిందికి దొడ్లుకు పోయారు.

చెంచువాళ్ళు యీ దృశ్యం చూస్తూనే, సంతోషం పట్టలేక పెద్దగా చప్పట్లు చరిచి కేకలు పెడుతూ, "పట్టుకొండి, పట్టు కొండి," అంటూ శశిముఖి, నాగుమల్లుల కేసి పరిగెత్తారు. వాళ్ళు శశిముఖి వాళ్ళను సమీపించే లోపలే విక్రమకేసరి బాణం ఎక్కుపెట్టి గుంపు మధ్యకు వదిలాడు. బాణం ఒక చెంచును తాకింది. వాడు ఒక్క చాపుకేక పెట్టి కిందపడి పోయాడు. అంతలో శశిముఖి లేచి నిలబడి తనను పట్టవచ్చే చెంచువాణ్ణి ఒక్క తన్ను తన్ని, అతడి చేతిలోని ఈటెను లాక్కున్నాడు.

కానీ, యీ లోపల గుర్రం మీంచి కింద పడటంవల్ల గట్టి దెబ్బ తగిలి స్పృహ కోల్పోయిన నాగుమల్లని, ఇద్దరు చెంచులు భుజాలమీద వేసుకుని లోయకు అడ్డంపడి పరిగెత్తసాగారు. తతిమ్మా చెంచులు ఓ క్షణకాలం శశిముఖిని ప్రతిఘటించి, దూరం నుంచి పరిగెత్తుకు వస్తున్న విక్రమ కేసరిని, శబరుచ్చి చూసి, యిక లాభం లేదనుకుని తాము కూడా లోయలోకి పారి పోయి, చూస్తూండగానే రాళ్ళ వెనక మాయమయ్యారు.

శిఖిముఖి, విక్రమకేశరి కేసి చేయి పూపి రాళ్ళవెనుకకు పారిపోయిన చెంచుల వెంట పడ్డాడు.

కాని, అతడు గుర్రం మీది నుంచి పడ్డ పాటుకు మోకాలు కొంచెం బెణకటంతో, వాళ్ళ ననుసరించి వేగంగా పరిగెత్తలేక పోయాడు. ఆ దశలో విక్రమకేశరి వచ్చి అతణ్ణి కలుసుకున్నాడు.

“కేశరి! పెద్ద ఘోరం జరిగిపోయింది. ఇంత మందిమి వుండి, నాగుమల్లిని రక్షించలేక పోయామంటే ఆమె కండ్రే కాదు, మా అయ్య కూడా మనల్ని—ముఖ్యంగా నన్ను అసహ్యించుకుంటాడు. మనం చెంచు ముఠాతో యుద్ధం చేయ కుండా నాగుమల్లిని రక్షించలేం. నువ్వు గూడెనికి పోయి మనవాళ్ళను పాతికా ముప్పై మందిని వెంటబెట్టుకు రా. ఈ లోపల నేను కాలిజాడలను బట్టి పోయి, ఈ చెంచులు మల్లిని ఎక్కడికి తీసుకు

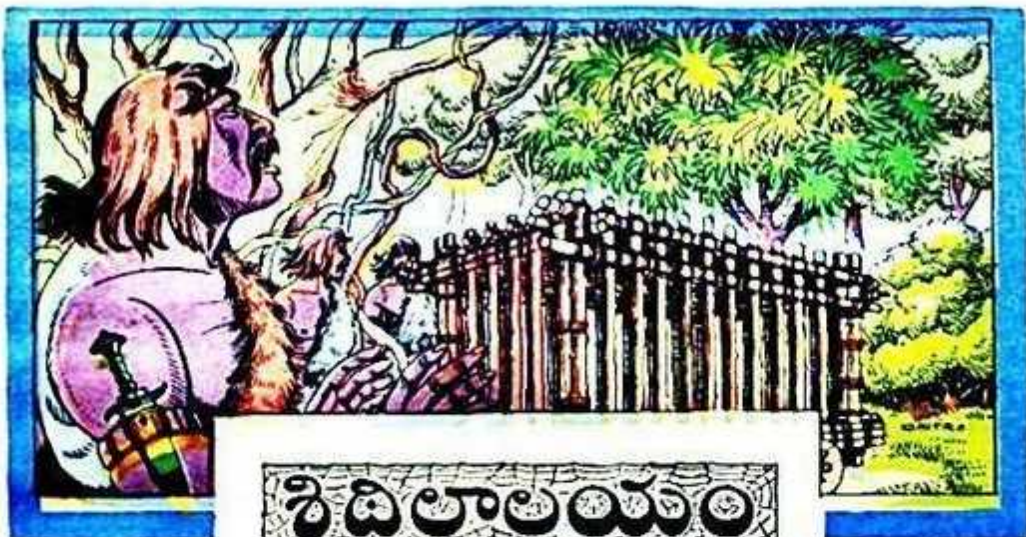
పోతున్నది గమనిస్తాను,” అన్నాడు శిఖిముఖి.

విక్రమకేశరి ఏదో అభ్యంతరం చెప్ప బోయాడు గాని, శిఖిముఖి వినిపించుకోక, అతణ్ణి వేగిర పెట్టాడు. విక్రమకేశరి చేసేది లేక ఒక శబరుణ్ణి శిఖిముఖి వెంట పదిలి, తతిమ్మా యిద్దరితో గూడెనికి బయలుదేరాడు.

శిఖిముఖి, చెంచులు పోయిన మార్గాన్ని కాలిజాడల వల్ల గుర్తిస్తూ, ఓ అరగంట తరవాత కొండపాదంలో వున్న ఒక అరణ్య ప్రాంతాన్ని చేరాడు. అతడికి చెట్లచాటు నుంచి ఏదో గొంతులు వినిపించినై. అతడు వెంటవున్న శబరుణ్ణి నిశ్శబ్దంగా వుండమని హెచ్చరించి, దాపుల నున్న ఒక చెట్టు ఎక్కి దిగువకు చూశాడు. చెట్లలో ఒక చోట పులిబోను ఒకటి వున్నది. చెంచులు నాగుమల్లిని దాని కేసి మోసుకు పోతున్నారు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

13

[పూజారి ప్రోత్సాహంతో చెంచునాయకుడూ, అతడి అనుచరులూ, శిథిముఖి వాళ్ళమీద హతాత్తుగా దాడిచేశారు. విక్రమశేఖరి, చెంచునాయకుణ్ణి గుర్రం మీది నుంచి పడగొట్టి, గుర్రాన్ని శిథిముఖి, నాగుమల్లలకు ఒప్పజెప్పారు. చెంచులు గుర్రం మీదినుంచి జారి పడిన నాగుమల్లని అరణ్యంలోని ఒక పులిబోను దగ్గరకు తీసుకుపోసాగాడు. తరవాత—]

చెంచులు నాగుమల్లని పులిబోను దగ్గరకు తీసుకుపోయి, దాని పక్కగా నేల మీద పడుకోబెట్టారు. నాగుమల్లికి యింకా స్పృహ కాలేదు, చెట్టు మీది నుంచి యిథంతా చూస్తున్న శిథిముఖికి ఒక్క క్షణంపాటు, మల్లని పులిబోనులో ఎరగా పెడతారేమో అన్న భయం కలిగింది. కాని, అంతలోనే అతడికి చెంచునాయకుడైన బడే చెంచు అన్న మాటలు గుర్తుకు వచ్చినై. వారు ఆమెను బందిగా చేసి, ఆమె తండ్రి అయిన నవరంగండుపోతు నుంచి ధనం గుంజాలని చూస్తున్నాడు. కాని, వాడి అనుచరులు మల్లని పులిబోను దగ్గర ఎంచుకు దించారు?

శిథిముఖి యిలా ఆలోచిస్తున్నంతలో, చెంచువాళ్ళల్లో ఒకడు చుట్టూ కలయచూసి, పెద్దగా గొంతెత్తి, "బూతాలదొరా!" అని కేక పెట్టాడు.

‘చందమామ’

ఉత్తరకిణంలో పులిబోనుకు వెనకపున్న గుబురు చెట్లలోంచి, "ఎవర్రావాడు? చారలమెకాన్ని జెవరకొడుతున్నావా? నిలుపునా పాతెస్తాను! పో అక్కణ్ణించి," అన్న బవాబు వచ్చింది.

చెంచులు ఆ బవాబుకు బెదిరిపోయి అటు మాసెంతలో చెట్ల కొమ్మల్లోంచి ఊడల సాయంతో, నల్లగా, పొట్టిగా, బక్క చిక్కి పున్న వాడెకడు నేల మీదికి దిగాడు. వాడి మెడలో ఎముకల దండ ఒకటి పున్నది, చేతిలోవంకర బింకరగా పున్న పాడవాటి కర్ర ఒకటి పట్టుకుని పున్నాడు. వాడు చెంచు దయ్యాలపాతు.

దయ్యాలపాతు పులిబోనును సమీపిస్తూనే, నెల మీద పడి పున్న నాగుమల్లి కని అక్కర్తంగా చూస్తూ, "ఎవ్వరాయ్ది, బెడతా పిల్లలా వుండి? ఎందు కిక్కడికి తీసుకొచ్చారు? ఎవరు చంపారు?" అని ప్రశ్నించాడు.

చెంచుల్లో ఒకడు జరిగిందంతా అతనికి చెప్పి, "బడెవర యీ పిల్లని అకాశగుహ దగ్గరకు తీసుకురమ్మన్నాడు. కాని, చాలా సెపుగా కడలా మెడలన వడన్నది. చచ్చి పోయిందేమో అని భయంగా పున్నది. దొర మా ప్రాణాలు తీసెస్తాడు," అన్నాడు వణికిపోతూ.

ఘాతాలచాయుడు, నాగుమల్లి ముక్కు పుటాల దగ్గర వేలుపెట్టి చూసి, "చావ లేడు, ప్రాణం వున్నది. గుర్రం మీంచి పర్త పాటుకు ప్రాణం కడబట్టింది. మంచూ మంత్రం వేసి యివ్వుడు మెళ్ళకుప తెప్పించామో—మీ కందకుండా పారిపోతుంది. ఇడుగో, యీ భస్మం తీసుకోండి. అకాశ గుహ చేరిం తరవాత ముక్కు దగ్గర పెట్టండి. నాలుగు తుమ్మి లేచి కూచుంటుంది," అని సదుం సుంచి వేలాడుతున్న సంచీలోంచి, ఒక పొట్లం తీసి చెంచు వాడికి యిచ్చాడు.

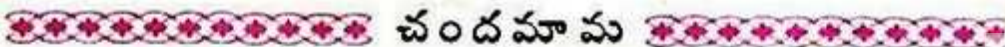

చెంచువాడు ఆ పాట్లం తీసుకుని రొండిన దేవుకుని, రెండోవాణ్ణి హెచ్చరించాడు. ఇద్దరూ కలిసి నాగుమల్లిని తిరిగి భుజాన చేసుకుని బయలు దేరారు. ఇదంతా చూస్తున్న శిఖిముఖికి నాగుమల్లిని వాళ్ళ బారి నుంచి రక్షించటం చాలా తేలిక అన్న ధైర్యం కలిగింది. అతడు నాగుమల్లిని ఎత్తుకు పోతున్న చెంచులను మధ్య మార్గంలో అటకాయించా లనుకున్నాడు.

శిఖిముఖి తన వెంట పున్న శబరుడితో తాను తిరిగి వచ్చేవరకూ, చెంచు భూతాల రాయుణ్ణి ఓ కంట కనిపెట్టి పుండమని చెప్పి, చెట్ల కొమ్మల మీదుగా ముందుకు కొంత దూరం పోయేసరికి, గండశిలల దగ్గర తమను ఎదుర్కున్న చెంచులు కొందరు, నాగుమల్లిని ఎత్తుకుపోతున్న వాళ్ళను సమీపిస్తూండటం అతడి కంటబడింది. ఆ దృశ్యం చూస్తూనే శిఖిముఖి నిరుత్సాహ పడిపోయాడు. ఇందర్ని ఎదిరించి నాగు మల్లిని రక్షించటం సాధ్యమయ్యేది కాదని అతడు నిర్ణయించుకున్నాడు. విక్రమకేసరి వెంట తీసుకువచ్చే శబరుల సహాయంతో, తాను చెంచునాయకుడి ఆకాశగుహను ముట్టడించటం ఒక్కటే, నాగుమల్లిని రక్షించడానికి మిగిలిన మార్గం...

విక్రమకేసరి వచ్చేవరకూ తాను చేరులు ముడుచుకు కూర్చో వలసిందే అను కున్నాడు, శిఖిముఖి. అంతలో అతడికి భూతాలరాయుడూ, పులిబోనూ గుర్తుకు వచ్చినై. అటవికుల్లో ఒకడుగా అతడికి, అలాంటి బాతివాళ్ళ మీద మంత్రతంత్రాలు ఎరిగిన వ్యక్తులు చలాయించే అధికారం గురించి బాగా తెలుసు. చెంచు భూతాల రాయుణ్ణి కాస్త హడలకొట్టి, ఏలయితే అతడి ద్వారా కొంత సహాయం సంపాదించా లనుకున్నాడు, శిఖిముఖి. ఆ వెంటనే అతడు నిశ్శబ్దంగా చెట్ల కొమ్మల్లో కదిలి, పులి బోను పున్నచోటుకు వచ్చాడు.

కాలా? నిన్ను మారేడుకాయలో దట్టించి ముక్కుపాడుం కింద పిల్చేస్తాను," అన్నాడు రౌద్రంగా.

శిఖిముఖి ఏమీ మాట్లాడకుండా, ఎడమ చేత్తో అతడి చేతిలోంచి కర్ర లాక్కుని, కుడిచేత్తో అతడి జుట్టు పదిసి పట్టు కున్నాడు. భూతాలరాయుడు పట్టు విడిచిం చుకునేందుకు పెనుగులాడుతూ, "ఎవర్రా నువ్వు, వెరికుంకా! బతుకు మీద రోకావా, ఏం? నే నెవర్ననుకున్నావ్? బడేచెంచు ముతావాణ్ణి, ఆ చెంచు తరవాత అంతవాణ్ణి, వదులు!" అన్నాడు.

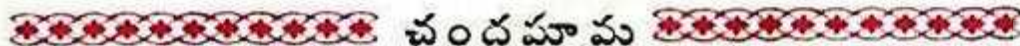
భూతాలరాయుడు ఒక చిన్న మేకను, మెడతాడు పట్టుకుని బోను దగ్గరకు లాక్కురా ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కాని అది అరుస్తూ అటూయిటూ గొంతుకున్నది. శిఖి ముఖి కొద్దిసేపు యిదంతా చూసి, పులిలా పెద్దగా ఒక్కసారి గోండ్లుపెట్టి, చెట్ల కొమ్మల్లోంచి చేగంగా భూతాలరాయుడి ముందు దూకాడు.

భూతాలరాయుడు అదురుకుని కేక పెట్టి పారిపోబోయినవాడల్లా, తన ముందు దూకినది పులి కాదని, శబరయువకుడని చూసి, వంకరకర్ర పైకెత్తుతూ, "ఎవర్రా నువ్వు? చెంచు దయ్యాలపోతుతోనే పరాచ

శిఖిముఖి పెద్దగా నవ్వి, "నువ్వెవడివైతే వాకేం, దయ్యాలపోతూ? ఒక మాటచెప్పి, ఈ పక్కనే నీటిమడుగు చూశాను. పులి ఏ వేళప్పుడు దప్పిక తీర్చుకునేందు కక్క డికి వస్తుంది?" అని ప్రశ్నించాడు.

భూతాలరాయుడు ఆ ప్రశ్న వింటూనే కళ్ళెర్రచేసి, "ఎవర్రానువ్వు, నన్ను ప్రశ్న లడగటానికి? జుట్టు వదులు ముందు!" అంటూ హుంకరించాడు.

"అయితే నిన్ను ఏం ప్రశ్నలడగను, అంతా ఆ పెద్దపులే చూసుకుంటుంది!" అంటూ శిఖిముఖి, దయ్యాలపోతును నడుం పట్టుకుని వెకెత్తి పులిబోను దగ్గరకు తీసుకు

చందమామ

పోయి, "మేక బదులు నిన్ను పులికి ఎరగా పెడుతున్నాను, తెలిసిందా?" అంటూ బోనులోకి తోయబోయాడు.

భూతాలరాయుడు గడగడ పణికిపోతూ, "నువ్వెవరో తెలియక దూషించాను, క్షమించు! నన్ను పులికి ఆహారంగా వెయ్యకు. బతికున్నాళ్ళూ నీకు సేవ చేస్తాను," అంటూ బావురుమన్నాడు.

శిఖిముఖి, అతణ్ణి వదిలి, "ఆలా అయితే నిన్ను పెద్దపులికి మేతగా వెయ్యను. బతికున్నాళ్ళూ నాకు సేవచేయ నవసరం లేదు, ఒక్క ఇరవైనాలుగ్గంటలు నేచెప్పి నట్టు చెయ్యి, చాలు," అన్నాడు.

"చిత్తం. ఆజ్ఞాపించు. నీ దాసుణ్ణి," అంటూ భూతాలరాయుడు, శిఖిముఖికి ప్రాణాచారం పదిపొయాడు.

శిఖిముఖి అతణ్ణి లేపమని చెప్పి, "నవరగండుపోతు కూతుర్ని మీవాళ్ళు బలవంతంగా ఎత్తుకుపోయారు; నువ్వు చూశావుగదా? ఆమెను యీ రాత్రి నేను కాపాడడలిచాను. ఎలా అని అడక్కు. కాని, నువ్వొకటి చేయాలి. మీ ఆకాశగుహ ముందుండే గుడిసెల చుట్టూ పున్న కంచె ద్వారాన్ని యీ రాత్రికి తాళ్ళతో లోపలి నుంచి బంధించకుండా అట్టే పెట్టాలి. గండుపోతు కూతుర్ని ఆ ద్వారానికి సాధ్య

వాత దాన్ని నీకు తిరిగి యిచ్చేస్తాను," అన్నాడు శిఖిముఖి, ఎముకల దండను చేత గట్టిగా పట్టుకుని.

భూతాలరాయుడు లబలబ లాడిపోతూ, "ఈ మహత్తు గల దండలోనే వుంది, నా మంత్రశక్తంతా! అది మెళ్ళి లేకపోతే నేను చిల్లిగవ్వకు మారను. చెంచులంతా నన్ను కొండగచ్చిలాని కన్న హీనంగా చూస్తారు," అన్నాడు.

"సరే, అడిసమాట తప్పవుగదా? బాగ్రత్త. మోసం చేయాలని ప్రయత్నించావే, నిన్నేదే ఒకనాడు పట్టుకుని పెద్ద పులికి అహరంగా వేస్తాను," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"మూడు కోట్ల కొండదయ్యాలూ, అరు కోట్ల అరణ్యభూతాలూ సాక్షిగా చెప్పుతున్నాను; నేను అన్నమాట నిలబెట్టుకుంటాను," అన్నాడు భూతాలరాయుడు.

"అలా అయితే, నువ్వు మీ ఆకాశ గుహకు వెళ్ళిపో. నాగుమ్మల్లికి ఎలాంటి హాని జరక్కుండా చూడు. ఈ బోను సంగతి నే చూస్తాలే," అన్నాడు శిఖిముఖి.

"చిత్తం, అలాగే పోతాను. అసలు నేను ఎక్కువగా వుండేది యీ అరణ్యంలోనే. ఆ కనబడే మాను వెనకే నా గుడిగ వున్నది.

మైనంత దగ్గిరగావున్న గుడిగలో వుంచాలి. ఈ పనులు చేయగలవా?" అన్నాడు.

"చిత్తం. నీ అజ్ఞ శిరసావహస్తాను. చెంచు ముతాలో నా మాటకు తిరుగు లేదు," అన్నాడు భూతాలరాయుడు.

"అది నిజమేకావచ్చు. కాని, నువ్వు అన్నమాట నిలుపుకోపోతే? నన్ను మోసం చేస్తే?" అని ప్రశ్నించాడు, శిఖిముఖి.

"ఆకాశదేవర మీద ఒట్టెస్తినాను, సరా?" అంటూ భూతాలరాయుడు మెళ్ళి వున్న ఎముకల దండను కళ్ళకద్దుకున్నాడు.

"అలా అయితే ఆ దండను నా దగ్గిర యిచ్చిపో. నువ్వు చెప్పినట్టు చేస్తే, ఆ కర

నిలవు," అంటూ ఘాతాలరాయుడు అక్కణ్ణించి బయలుదేరాడు.

శిఖిముఖి చెట్టెక్కి ఘాతాలరాయుడు ఎటు పొరుస్తుంది పరీక్షిగా చూసి, వాడు అకాశగుహ కేసి పొరుస్తుట్టు తెలుసుకుని, చెట్టుదిగి వచ్చాడు. తరవాత అతడు మేకను దోసులో కట్టవేసి, అంతవరకూ రహస్యంగా చెట్టు మీదవున్న శబరుణ్ణి కేకవేశాడు. వాడు చెట్టుదిగి రాగానే, శిఖిముఖి వాణ్ణి వెంట బెట్టుకుని, ఘాతాలరాయుడు చెప్పిన గుడి ఇలో ఎమున్నుదో చూసేందుకు వెళ్ళాడు.

గుడిఇలో శిఖిముఖికి కొన్ని పులితెళ్ళూ, ఎలుగుచర్మాలూ గోడకు వేళ్ళాడుతూ కనిపించినై. నడిమెంటి గుంజకు వున్న కొయ్య మేకులకు కొన్ని కపాలాలు తగిలించబడి వున్నయ్. శిఖిముఖి వాటిని పరీక్షించి చూసి, ఒక పులితెలునూ, ఒక కపాలాన్నీ తీసుకున్నాడు. రాత్రికి చెంచుముతా పుండే ప్రాంతానికి వెళ్ళినప్పుడు, వాటితో కొంత అవసరం కలిగవచ్చున్న అలోచన అతడి క్కలిగింది.

సూర్యాస్తమయానికి కొంచెం ముందుగా విక్రమకేసరి యాభై అరవైమంది అనుదనులతో శిఖిముఖి వున్నచోటుకు వచ్చాడు. వాళ్ళల్లో నవరత్నా, శబరులూ కూడా

వున్నారు. శిఖిముఖి, విక్రమకేసరికి అతడు లేనిసమయంలో జరిగినదంతా చెప్పి, "అ దయ్యాలపాతు అన్నమాట నిలబెట్టుకుంటాడన్న పూర్తి సమ్మతం నాకున్నది. అందువల్ల మనం అయిదారుగురం రాత్రికి వాళ్ళ గుడిఇల్లో జొరబడి నాగుమల్లిని విడిపించుకు రావచ్చు. అలాకాక మనం గుంపుగా వెళ్ళి వాళ్ళ మీద దాడి చేస్తే, అనవసర రక్తపాతమే కాక, కోపంకొద్దీ చెంచులు నాగుమల్లి కేదైనా హని కలిగించవచ్చు," అన్నాడు.

"ఈ అలోచన బావుంది. ఒకటి మాత్రం మంచిపాటు. మన ప్రధాన శత్రువు శిఖి

లాలయ పూబారి! వాడే యీ దుర్మార్గుల కన్నిటికీ కారకుడు. వాడి సంగతే నీవు మరిచినట్టున్నది," అన్నాడు విక్రమశేఖరి.

"వాణ్ణి పట్టుకునే ప్రయత్నంలోనే గదా, మనం యీ చిక్కులోపడింది. వాణ్ణిలా మరుస్తాను? వాడి రాత్రి కంటబడ్డాడో నూకలు చెల్లినవాడికింటే లెక్క!" అన్నాడు శిఖిముఖి పళ్ళుకొరుకుతూ.

ఆ తరువాత వాళ్ళిద్దరూ కొంతసేపు సంప్రతింపులు జరిపి, మొత్తం అనుచరుల్ని వెంటబెట్టుకుని అకాశగుహ ప్రాంతానికి వెళ్ళేట్టూ, అక్కడికి చేరిన తరువాత ఒక పదిమందితో మాత్రం ముందుగా చెంచుల గుడిశల దగ్గరకు పోయి, పరిస్థితుల్ని బట్టి అవసరం అయితే తరిమూవాళ్ళ సహాయం కూడా తీసుకునేట్టూ నిర్ణయించుకున్నారు.

సూర్యాస్తమయం అవగానే అందరూ అరణ్యమార్గాన చెంచుల నాయకుడుండే కొండప్రాంతానికి బయలుదేరారు. ఒక

పావుగంట కాలం గడిచేసరికి వాళ్ళకు వెనక వైపునుంచి పులి పెద్దగా గాండ్రించిన ధ్వని విసబడింది. ఆ ధ్వని వింటూనే అందరికన్న ముందు నడుస్తున్న శిఖిముఖి అగి, "దయ్యాలపోతు పెట్టిన బోనులో పెద్దపులి పడినట్టుంది. మీలో ఆయిదారు గురు పోయి బోనుతో సహా దాన్ని లాక్కు రండి. అపకాశం దొరికితే చెంచుల్ని కొండ మీది నుంచి కింది లోయల్లోకి గొంతెత్తాం," అని చెప్పాడు.

శిఖిముఖి యిలా చెప్పగానే, పదివన్నెందు మంది శబరులు వెనుదిరిగి బోను దగ్గరకు పరిగెత్తారు. ఆతడు పూహించినట్టు పెద్దపులి బోనులో చిక్కుకుని, బయటపడే మార్గం లేక పెద్దగా అరుస్తూ నా నా హంగామా చేస్తున్నది. చిన్న కొయ్యచక్రాల మీద కట్టిన ఆ బోనును శబరులు తాళ్ళ సాయంతో, శిఖిముఖి పున్న చోటుకు యీడ్చుకు పోసాగారు. —(ఇంకా ఉంది)

శిథిలాలయం

14

[పులిబోను దగ్గర కాపలాచేసి శిథిముఖి, చెంచుదయ్యాలపొతును పట్టుకున్నాడు. యీ లోపల నాగుమల్లిన చెంచువాళ్ళు అకాశగుహకు తినుకుపోయారు. దయ్యాలపొతు ప్రాణదయం కొద్ది శిథిముఖికి అకాశగుహ దగ్గర సాయపడతానని మాలయిచ్చాడు. బోనులో పడిన పులిని కాళ్ళసాయంతో శబరులు యాచుకు పోసాగారు. తరవాత—]

శిథిముఖి, విక్రమకేసరుల వెనకగా నడుస్తున్న శబరులూ, సవరలూ పులిబోను దగ్గరకు రాగానే, దాని చుట్టూ మూగారు. వాళ్ళల్లో ఒకరిద్దరు ఈటెలతో దాన్ని బెడద కొట్టబోయేసరికి, పులి రెచ్చిపోయి పంజాలు బయటికి దాచి పెద్దగా గొండ్రించసాగింది. శిథిముఖి వాళ్ళను వారింది పులిని ఓ సారి పరీక్షగా చూసి, తన భుజం మీద వున్న పులిచర్మాన్ని దాని కేసి పూపాడు. వెంటనే

పులి బోనుమూలకు వెళ్ళి గుర్రుపెట్టుతూ వెనక కాళ్ళ మీద కూర్చున్నది.

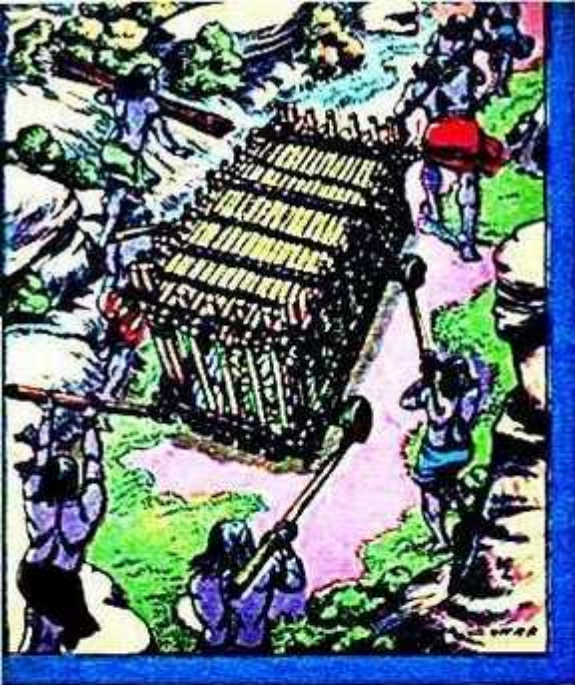
"పులి నే భయపెట్టే యీ పులిచర్మంతో మనం చాలా చాలా ఘనకార్యాలు చెయ్యొచ్చు. నా అనుమానం చెంచు దయ్యాలపొతు దీన్నేదో మంత్రించాడని," అన్నాడు శిథిముఖి పెద్దగా నవ్వుతూ.

విక్రమకేసరి, శిథిముఖి చేతిలో వున్న కపాలాన్ని, పులిచర్మాన్ని ఓ మారు తాకి

'చందమామ'

చూసి, ముఖంలో లేని బాధ కనబడుస్తూ,
 "ఏటిని అంటుకుంటే నిప్పును అంటు
 కున్నట్టుగా చెయ్యి చురుమన్నది.
 ఈ దయ్యాలపోతూ, ఇథిలాలయ పూజా
 రంత గివ్వు మంత్రవేత్తలా వున్నాడు,"
 అన్నాడు. అతడి మాటలకు అనుచరు
 లందరూ పొట్టలు చెక్కిలయ్యేలా నవ్వారు.
 తరవాత అందరూ ఆరణ్యమార్గాన
 కొంతదూరం పోయి, లోయలో నుంచి వున్న
 కాలిబాటల వెంట కొండ పై నున్న గుహ
 ప్రాంతానికి నడవసాగారు. ఫులిబోనును
 మిట్ట పైకి ఎక్కించటం ఇళిముఖి అనుచరు
 లకు కొంత క్రమగానే వున్నది. కాని,

అ ఫులి ద్వారా తమ కులపెద్ద కొడుకు
 ఏదో సాహసకార్యం చేయబోతున్నాడని
 పూహించి వాళ్ళు ఉత్సాహంగా బోనును
 పైకి రాక్కుపోసాగాడు. ఫులి చాలాసేపు
 గొండ్రించి, ఓపిక పోయి కొంతా, పరిసరా
 లకు అలవాటు పడి కొంతా — కాంతించి
 బోనులో ఒక మూల నక్కి కూర్చున్నది.

అకాశగుహ ప్రాంతం చేరగానే ఇళిముఖి,
 విక్రమకేశనరులు తమ అనుచరుల్ని
 రెండు ముఠాలుగా విభజించారు. ఒక
 ముఠా వాళ్ళు తాము కొండ ఎక్కి వచ్చిన
 మార్గం నుంచి చెంచులు లోయలోకి పారి
 పోకుండా కావరాకాయాలి. రెండవ ముఠా
 వాళ్ళు చెంచు గూడెం చుట్టూ వున్న కంచె
 దగ్గర వుండి, పరిస్థితుల్నిబట్టి లోపలికి
 దూకటమో లేక అక్కడే వుండి, బయటికి
 వచ్చే చెంచుల్ని బెడరకొట్టటమో చేయాలి.
 నాగుమల్లి తమ వశం అయే వరకూ,
 చెంచుల్లో ముఖాముఖి పోరు లేకుండా
 చూడాలని ఇళిముఖి అందర్నీ హెచ్చ
 రించాడు. ఫులిబోను కంచె దగ్గరగా
 వుంచబడింది.

చెంచు గూడెంలో అంకా కలిసి సలపై
 యాపై గుడిసెల కంటే ఎక్కువ వుండవు.
 వాటి చుట్టూ ఆయిదారడుగుల కంచె—బల

చందమామ

మైన కర్రలతో కట్టినది వున్నది. కంచె ఆవ
తల అక్కడక్కడా ఎత్తుగా పెరిగిన కొన్ని
చెట్లున్నవి. వాటి కొమ్మలు కంచె మీదుగా
వారి, గూడెంలోకి దిగేందుకు అనువుగా
వున్నవి. శిశిముఖి, విక్రమశేసరి ఆలాంటి
చెట్టు నెకడాన్ని ఎక్కి, కొమ్మ మీద కూర్చుని
గూడెంలో రేగే కొలాహలానికి కారణం
ఏమిటా అని చూడసాగారు.

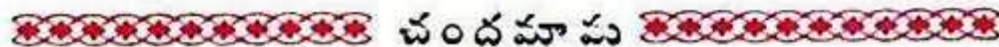
బడేచెంచు నివశించేది, మామూలు
గుడికెలాంటిది కాదు. ఒక పెద్ద కొండ
గుహను ఆతడూ, ఆతడి కుటుంబం
ఇల్లుగా వాడుకుంటారు. ఆ గుహ పక్క
లనా, సైనా సున్నం పులిమి వాటి మీద
రంగులతో రకరకాల బొమ్మలూ అవి చిత్రం
చారు. ఆ గుహ ముందున్న భాళి బాగాలో
పెద్ద పెద్ద నెగళ్ళు ముందుకున్నవి. వాటి
చుట్టూ చెంచు ప్రిలూ, పురుషులూ చేరి
పాడుతూ, నాట్యాలు చేస్తున్నారు. ఒక
ఎత్తయిన కొయ్యడుంగ మీద కూర్చుని
శిథిలాలయ పూజారి యిదంతా చూస్తున్నాడు.
బడేచెంచు కొంచెం దూరంలో నిలబడి
దయ్యాలపొరుతో ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు.

"శిశి, యిదా ఆకాశగుహ? పేరు
గప్పగానే వుంది! ఈ గడవంతా ఏమిటి?"
అని అడిగాడు విక్రమశేసరి, శిశిముఖిని.

"ఏదో జాతర! మనం యిక్కడికి చేరే
సరికి గూడెం అంతా నద్దుమణిగి వుంటుం
దని నే ననుకున్నాను. నా పథకం అంతా
పాడయింది. చెంచు దయ్యాలపొతు నేను
చెప్పిన చోట నాగుమల్లిని వుంచాడో లేదో
చూసి వస్తాను," అంటూ శిశిముఖి కొమ్మ
మించి దిగి, కంచె ద్వారం కేసి వెళ్ళాడు.

కంచె ద్వారం మూసివున్నది. కాని,
శిశిముఖి దాన్ని గట్టిగా రెండుచేతులతో పట్టి
తోసేసరికి కొంచెం గా తెరుచుకున్నది.
అతడు ఆ భాళిలోంచి లోపలికి పోయాడు.
అక్కడికి దాపులనే ఒక చిన్న గుడికె లాంటి
చుట్టిల్లు అతడి కంటబడింది. లోపల

వెలుగు లేదు. దాని ముందు కాపలా వాడెవడూ అతని కంటబడలేదు. చెంచు దయ్యాలపోతు ఆన్నమాట ప్రకారం అందు లోనే, నాగుమల్లిని పుంచివుంటాడని శిఖిముఖి బాగ్రత్రగా గుడికె దగ్గరకు పోయి ద్వారానికి అడ్డంగా పున్న వెదురుతడికను తోసి, ఓ కీణకాలం లోపల ఏమయినా అలికిడి అవుతుందేమో అని విని, అలాంటి దేమీ లేకపోవటంతో లోపల ప్రవేశించాడు.

గుడికెలో ఎవరూ పున్నట్టు లేదు. అంకా చీకటిమయంగా పున్నది. శిఖిముఖి తన దగ్గరున్న చెకుముకిరాయి కొట్టి దూది అంటించి, ఆ వెలుగులో గుడికె అంకా

పరీక్షించి చూశాడు. గుడికెలో ఒక మూల అతడికి రెండు మూడడుగుల పొడవున్న కాళ్ళు కనిపించినై. వాటిని పరీక్షించి చూసిన మీదట, అవి నాగుమల్లిని బంధించేందుకు చెంచువాళ్ళుపయోగించిన వని అతడికి అర్థమైపోయింది. అంటే—నాగుమల్లిని కొంత కాలం వాళ్ళు యీ గుడికెలోనే పుంచారన్నమాట. అయితే ఇప్పుడామెను ఎక్కడికి తీసుకుపోయివుంటారు? తనకు వాగ్దానం చేసిన విధంగా మల్లిని కంచెద్వారం దగ్గర గుడికెలో దాచిన దయ్యాలపోతు, ఏ కారణం వల్ల అమెను మరో చోటుకు మార్చాడు?

శిఖిముఖి యిలా ఆలోచిస్తూ కాలం వృథా చెయ్యటం ప్రమాదకారణం అవుతుందనుకుంటూ, తిరిగి విక్రమకేసరి పున్న చోటుకు వచ్చి, తాను చూసినది అతడికి చెప్పి, "మనల్ని చెంచుదయ్యాలపోతు మోసం చేయటమో లేక అతణ్ణి మరొకడు మోసం చేయటమో జరిగింది," అన్నాడు.

"అలా అయితే మనం అందరం ఒక్కసారిగా కంచె దూకి పోయి చెంచుల్ని హత మార్చి, నాగుమల్లిని వాళ్ళే గుడికెలో దాచారో వెతికి పట్టుకుందాం," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

చందమామ

శిశుముఖి పి క్షణం అలోచించి, "కేసరి, నువ్వు చెప్పింది బాగా నేను ఉంది కావ, చెందుల్ని అంత తేలిగ్గా లొంగదీయటం సాధ్యమని నాకు తోచటంలేదు. వాళ్ళు సంఖ్యలో మన కన్న కాస్త ఎక్కువే వుంటారు. పైగా, మనం వాళ్ళ మీద దాడి ప్రారంభించగానే, వాళ్ళలో కొందరు నాగు మల్లినీ మరెక్కడికైనా ఎత్తుకుపోయి దామొచ్చు. నేను లొగడే ఒక పథకం చేసి వుంటాను గదా," అంటూ కేసరికి పులి చర్యం, కపాలం చూపించాడు.

"ఏం చెయ్యబోతున్నావు? ఏమిటా పథకం?" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

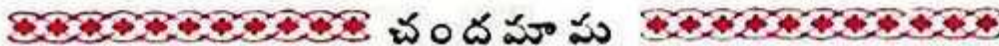
"ముందుగా మనం ఈ కంచెలోంచి పులి లోపలికి పొగలిగినంత దూరం ఒకటి ఏర్పరిచి, దాన్ని బోనులో నుంచి నరైన సమయంలో బయటికి వదిలేందుకు సిద్ధంగా వుండాలి. ఈలోపల నేను లోపలికి పోయి, నాగుమల్లినీ వాళ్ళు ఎక్కడ దాచారో తెలుసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తాను. ఒక చెంచును రహస్యంగా దొరకపుచ్చుకో గలిగితే, వాణ్ణించి ఆ రహస్యం లాగవచ్చు," అన్నాడు శిశుముఖి.

"నువ్వు ఒంటరిగా పోవటం ప్రమాదం అవుతుండేమా!" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"అలాంటి భయం ఏమీ లేదు. ఈ పులి కోలా, కపాలం వున్నవి గదా? ఏం జరుగు తుందో నువ్వే చూద్దువుగాని. ఈ లోపల నువ్వు పులిబోను ముందు కంచె నరికించి, దాన్ని చెంచుల మీదికి వదిలేందుకు సిద్ధం చెయ్యి. నేను కపాలాన్ని చెంచుల మీదికి విసిరివెయ్యటమే అందుకు హెచ్చరిక," అని చెప్పాడు శిశుముఖి.

విక్రమకేసరి నరేనని తన అనుచరుల దగ్గరకు పోయి, పులిబోను ముందున్న కంచెకర్రలను కింది నుంచి మూడునాలు గడుగుల ఎత్తువరకూ నిశ్శబ్దంగా నరికి వెయ్యమన్నాడు. ఈ లోపల శిశుముఖి

కొమ్మల మీది నుంచి లోపలికి దిగి, చీకటి ప్రాంతాల్లో నక్కుతూ గుడికెల కేసి పోసా గాడు. హఠాత్తుగా అతడికి తా నింతకు ముందు చూసిన గుడికె ముందుకు ఒక చెంచు చిన్న దివిటి తీసుకుని రావటం కనిపించింది.

దివిటితో పచ్చిస చెంచు గుడికె ద్వారాని కద్దంగా వున్న తదికను తోని లోపలికి వెళ్ళాడు. అదే ఆవనుగా శిశిముఖి గుడికె ముందుకు పరిగెత్తి, ద్వారం పక్కనే నిలబడ్డాడు. చెంచువాడు దివిటితో లోపల అంతా వెతికి అశ్చర్యపడుతున్నవాడిలా కళ్ళింత చేసి, ఏదో గొణగసాగాడు. శిశి

ముకిరి వాడు అక్కడికి రావటం నాగు మల్లి కోసమన్న అనుమానం కలిగింది. వెంటనే అతడు పిల్లిలా విశృంఖలా గుడికె లోపలికి పోయి, వెనక నుంచి చెంచువాడి మీదికి ఎగిరి, వాడి కంఠాన్ని ఎడమచేత్త వెనక్కి విరిచిపట్టుకుని, కుడిచేత్త నోరు మూసి, "బతకదలస్తే అరవకు!" అన్నాడు బునకొడుకున్నట్టు.

చెంచువాడి చేతిలోంచి దివిటి కింద పడిపోయింది. విడిపించుకునేందుకు వాడే మాత్రం పెనుగులాడకుండా, శపంలా బిగ దీసుకుపోయాడు. శిశిముఖి వాడి మెడపట్టు పదిలి, చిన్న గొంతుతో, "నువ్వెక్కడి కెందుకు వచ్చావు?" అని ప్రశ్నించాడు.

చెంచువాడు కళ్ళింత చేసి, ఏదో భూతాన్ని చూసినట్టుగా శిశిముఖి కేసి ఓమారు చూసి వణికిపోతూ, "నవర నాగు మల్లిని మా బడేదొర తీసుకురమ్మన్నాడు. అందుకోసం వచ్చాను," అన్నాడు.

"నాగుమల్లిని ఇక్కడ దాచినట్టు మీ దొరకు ఎవరు చెప్పారు?" అని ప్రశ్నించాడు శిశిముఖి.

"భూతాలదొర!" అన్నాడు చెంచు.

"మరి నాగుమల్లి సేమయింది? నిజం చెప్పు. అబద్ధమాదా చె చంపెస్తాను,"

చందమామ

అంటూ శిశిముఖి నడుం నుంచి వేలాడు
తున్న చురకత్తిని పైకెత్తాడు.

"నన్ను చంపకు, దొరా! నేను బడే
చెంచు మనిషిని కాదు; భూకాలదొర సొంత
నౌకర్ని. ఆయన నా చేత అమల్లని ఇక్కడ
రహస్యంగా దాయించి, కంచె ద్వారాన్ని
పురికే దగ్గరికి చేరవేసి వుంచమన్నాడు.
చెప్పినట్టే చేశాను," అన్నాడు చెంచు.

"భూకాల దొర యిలా ఎందుకు చేశాడో,
తెలుసా?" అని అడిగాడు శిశిముఖి.

"బాగా తెలీదు. సవరమల్లని, ఆకాశ
చేవరకి పూజారిని చేయవోతున్నానని
అన్నాడు. ఆ మాట ఎవళ్ళతో అనెదన్నాడు.

నే చెప్పేదంతా నిజం, నన్ను చంపకు,
దొరా!" అంటూ చెంచు శిశిముఖి కాళ్ళ
మీద పడవోయాడు.

శిశిముఖి వాణ్ణి వారింది, "అయితే పో.
నన్ను చూసిన సంగతి మాత్రం ఎవరితోనూ
అనకు, బాగ్రత్త!" అని హెచ్చరించాడు.

చెంచు వెళ్ళిపోయాడు. శిశిముఖి పురి
తెలు మీద కప్పకుని, కాళ్ళమీదా చేతుల
మీదా నడుస్తూ, ఆకాశగుహకు దాపుల
నున్న గుడిశాల కేసి బయలుదేరాడు.
అంతలో బడేచెంచు వాళ్ళున్న ప్రాంతాన
పెద్ద గలభా లేచింది. శిశిముఖి చీకటి
మాటిన దాగుతూ అటు చెళ్ళెసరికి, చెంచు

దయ్యాలపాతూ, శిథిలాలయ పూజారి తగువు
లాడుతున్నట్టు మాట్లాడుకుంటున్నారు.
వాళ్ళుద్దరి పక్కనా బడచెంచు, "మోసం!
మోసం!" అంటూ కేకలు పెడుతున్నాడు.

అసలీ గడవకంతకూ కారణం తెలుసు
కుందామన్న ఆదుర్దాలో శిఖిముఖి మరి
కాస్త ముందుకు పోయేసరికి, అతడి మీద
నెగళ్ళవెలుగు పడింది. వెంటనే ఒకరిద్దరు
చెంచులు "పురి! పురి!" అని అరిచారు.

బడచెంచూ, దయ్యాలపాతూ, పూజారి
చప్పున కదిలి అకాకగుహ కేసి పరిగెత్తారు.
వాళ్ళని ఈటతో కొట్టాలనే ఉద్రేకంలో
శిఖిముఖి లేచి నిలబడ్డాడు. పులిచర్యం
జారి కిందపడింది. పారిపోయే చెంచులు
అది చూసి, "పురి కాదు! మనిషి!" అంటూ
వెనుదిరిగి శిఖిముఖి కేసి రాసాగారు.

శిఖిముఖి ఒక్కొక్కడుగే వెనక్కు
వేస్తూ, ఈటె పైకెత్తి కంచె కేసి బయలు
దేరాడు. చెంచుల కేకలు విన్న బడచెంచూ

వాళ్ళు తిరిగి నెగళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తుకు
వచ్చారు. శిథిలాలయ పూజారి పట్టరాని
కోపంతో వళ్ళు కొరికి, "ఆ పులివేషగా
దెవరో నాకు తెలుసు! ప్రాణాలతో పట్టు
కోండి!" అంటూ హుంకరించాడు.

చెంచువాళ్ళు ఈటెలు తీసుకుని
శిఖిముఖి కేసి రాసాగారు. ప్రమాదం
రాసున్నదని గుర్తించిన శిఖిముఖి కపాలాన్ని
పూజారి మీద పడేలా విసిరి, పెద్దగా ఒక
కేక పెట్టాడు. మరుక్షణంలో విక్రమకేసరి
బోనులో నుంచి వదిలిన పులి పెద్దగా
గొండ్రిస్తూ, శిథిలాలయపూజారి వాళ్ళున్న
వైపుకు దూకింది.

"పారిపోకండి. మరొక పులివేషగాడు.
చంపండి!" అంటూ శిథిలాలయ పూజారి
కేకలు పెట్టాడు. పులి ఎదురైన యిద్దరు
చెంచుల్ని పంజాతో కొట్టి బడచెంచూ,
పూజారి వున్న దిశకు కుప్పించి దూకుతూ
పోసాగింది. —(అంకా వుంది)

శిథిలాలయం

15

[శిథిలాలయం అనే అనుచరులూ అకాశగుహ ప్రాంతం చేరేసరికి, అక్కడ చెంచులు కోలాహలంగా నాట్యాలు చేస్తున్నాయి. నాగుమర్రి బంధించబడిన గుడిగారో శిథిలాలయం చెంచు వాడేకడు పట్టబడ్డాడు. శిథిలాలయం పురిచర్యం కప్పకున్నాడు. శిథిలాలయం పూజారి అని గ్రహించగానే, విక్రమశేనరి పురిని దోసు నుంచి వదిలారు. తరవాత.—]

ఈసారి తమ మీదికి వస్తున్నది. నిజమైన పురి అని శిథిలాలయం పూజారికి, బడే చెంచుకూ తెలిసిపోయింది. పురి ఆ సరికే నలుగు రైదుగురు చెంచుల్ని పంపా చెప్పి లతో పడగెత్తింది. ఇక అక్కడ వుండటం ప్రమాదం అని తెలుసుకుని శిథిలాలయం పూజారి, అకాశగుహ వక్కసున్న కొండ అంచు కేసి పరిగెత్తసాగాడు. బడేచెంచు తన గుహ కేసి పారిపోతూ, అనుచరుల

నుద్దేశించి, "చచ్చు వెధవల్లారా! పురిని చూసి భయపడుతున్నారా? నెగళ్ళలో మండే కట్టెలు తీసుకుని ఎదురు తిరగండి!" అని కేకలు పెట్టాడు.

చెంచులు తమ నాయకుడు చెప్పినట్టే భగభగ మండే కట్టెపల్లెలు తీసుకుని పురి మీదికి పరిగెత్తారు. నిప్పుంటే భయపడని అడవి మృగం వుండదు. పురి మంటలు చూస్తూనే బెదురుకుని వెనుదిరిగింది.

'చందమామ'

ఇంతలో శిథిలాలయ పూజారి పెద్ద గొంతుతో, "ఎక్కడ్రా, భేమండం! తొరగా వచ్చి చాపు," అంటూ అరిచాడు.

పులి ప్రవేశంతో అకాశగుహ ముందు రేగిన గందరగోళంలో శిఖిముఖి, పూజారి ఎటు పరిగెత్తి పోతున్నదీ గమనించ లేదు. బడేచెంచు అందుబాటులో వున్నట్టు కన బడేసరికి, అతడు అటు కేసి పరిగెత్తాడు. శిఖిముఖి మీద ఒక కన్ను వేసి వుంచిన పూజారి, యిది చూస్తూనే తన నౌకర్లు గట్టిగా కేకపెట్టి పిలిచాడు.

"పూజారిదేవా, యిక్కడున్నాను, వచ్చే వచ్చే!" అంటూ సవరభేమండం శిథిలా

లయ పూజారి దగ్గరకు వరుగు వరుగు న వచ్చిచేరాడు.

"అక్కడ మనం వచ్చిన పని తీరి పోయింది. ఇక మన ప్రయాణం బ్రహ్మ పుత్రా నదీ లోయలకే," అంటూ పూజారి కొండ అంచు కేసి కడిలాడు.

"అయితే, యీ భేమండాన్ని అకాశం లోకి ఎగరమని తమ సెలవా?" అన్నాడు సవరభేమండం.

"ఈ కటిక చీకటిలో పై కెగరటం ప్రమాదం, ముందు లోయలోకే దిగిపోవాలి. చాప చుట్టి గట్టిగా కట్టావా? తాటి మోకును నే చెప్పిన కొండ రాతికి బలంగా దిగిం చావా?" అని అడిగాడు శిథిలాలయ పూజారి.

"తమ అజ్ఞ ప్రకారం అంతా సిద్ధపడి పుంచాను. కొండ కింది లోయలోకి ఎగిరి పోదామంటావా, దేవా?" అన్నాడు సవర భేమండం.

"అలాంటి పిచ్చి పని చెయ్యకు, కాళ్ళూ చెతులూ విరిగి చస్తావు. మోకు సాయంతో నేను ముందుగా లోయలోకి దిగుతాను. నువ్వు చాప చుట్టను ఎత్తుకుని కాస్త వెనకగా దిగు," అన్నాడు పూజారి.

ఇద్దరూ కొండ అంచుకు పోయారు. అక్కడ ఒక పెద్ద రాతికి బలమైన మోకు

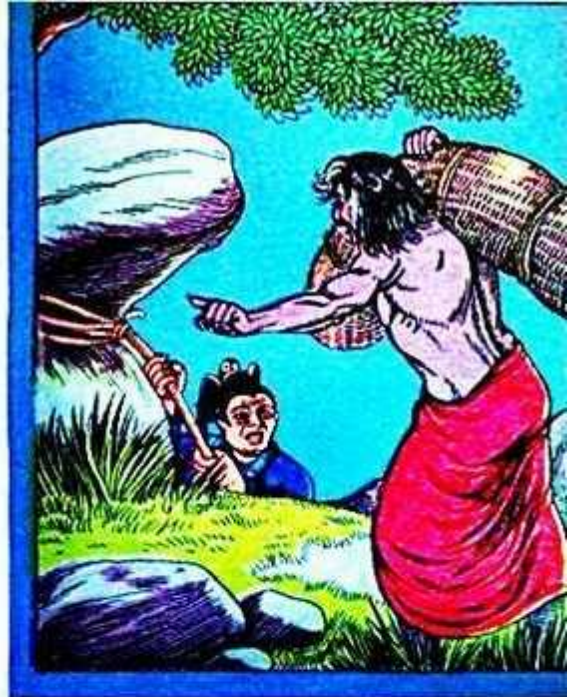
ఒకటి కట్టబడి వున్నది. రాతి పక్కన తాళ్ళతో కట్టబడిన చాప చుట్ట ఒకటి వున్నది. అందులో బంధించబడి వున్నది నాగుమల్లే! ఆమె తల మాత్రం బయటికి కనబడుతున్నది. అరవకుండా వుండేందుకు ఆమె నోటికి అడ్డంగా ఒక వస్త్రం ముక్కు దిగించారు.

శిథిలాలయ పూజారి, నాగుమల్లి కేసి ఓ మారు చూసి, తృప్తిగా తలాడించి రాతి దగ్గరకు పోయి మోకును లాగి చూశాడు. తరవాత భేరుండం కేసి తిరిగి, "మోకు లోయలోకి దిగేందుకు సరిపడా వున్నదా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"లోయలోకేంటి, దేవా! నువ్వు కాస్త మంత్రం ప్రయోగిస్తే అది బ్రహ్మపుత్రానది ఉత్తరం గట్టునే తాళేస్తుంది," అన్నాడు భేరుండం.

"ఈ రాత్రి తాగెద్దని చెప్పానే, తాగావా? ఏవిటా ఏచ్చి మాటలు! నేరు మూసుకుని, ఆ చాప చుట్ట ఎత్తుకుని, నా వెనక్కి లోయలోకి దిగు," అంటూ శిథిలాలయ పూజారి తాడు పట్టుకుని, కొండ మీంచి లోయలోకి దిగసాగాడు.

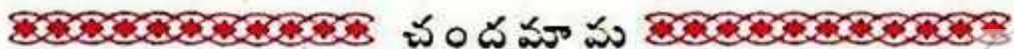
సవర భేరుండం చేతుల్ని పైకి కిందికి ఓ సారి పూసి, "అంతా పూజారిదేవుడి

అజ్ఞ," అంటూ నాగుమల్లి కట్టబడి వున్న చాప చుట్టను భుజానికి ఎత్తుకోబోయేంతలో, అకాశగుహ వైపు నుంచి పెద్ద రణగొలు ధ్వని వినిపించింది.

భేరుండం చిరుకు చిరుకు మంటూ అకాశగుహ కేసి ఓ క్షణకాలం చూసి, "పూజారి దేవా! ఆ శిశిముఖి వాళ్ళు, మన బడేచెంచు మీద చాడి చేస్తున్నట్టున్నది. మనం చెంచుకు సాయంపోవద్దా?" అన్నాడు.

"ఆ చెంచు చవటకు సాయం పోవటమా? ఛీ, నేరు మూసుకుని త్వరగా రా. ఆ చెంచు వెధవ, నే చెప్పిన పని ఒక్కటి సక్రమంగా చేయలేక పోయాడు. వాణ్ణి

చదులూ, బడెచెంచుతోపాటు అతడి ముతా వాళ్ళను చుట్టుముట్టారు. ఆ ప్రయత్నంలో చెంచుల్లో ఇద్దరుముగ్గురు వాగా గాయ పడ్డారు కూడా. సాధ్యమైతే ఎలాంటి రక్త పాతం లేకుండా చెంచుల్ని లొంగదీసుకుని, నాగుమల్లిని బంధవిముక్తురార్చి చేసి తీసుకుపోవా లనుకున్న ఇళిముఖి, బడె చెంచుతో, "మీవాళ్ళ సందర్భ ఆయుధాలు కింద పడవేయమని చెప్పి. అలా చేస్తే మీలో ఎవరికీ హని కలిగించను. నాక్కావల నింది సవరనాయకుడి కూతురు నాగు మల్లి," అన్నాడు.

"నాగుమల్లినే కాదు, ఇధిలాలయ పూజారిని కూడా మా వశం చెయ్యాలి," అన్నాడు నిక్రమకేసరి ఈ బును బడెచెంచు కేసి గురి చేస్తూ.

బడెచెంచు గడగడ . వణికిపోతూ, "ఇందులో నా తప్పు మీ లేదు. ఏదో దురాశ కొద్ది డబ్బాక పడి నాగుమల్లిన పట్టి తెచ్చాను. అవిడ తండ్రి చాలా డబ్బున్న వాడని విన్నాను. కాని చివరికిల్లా బరి గింది!" అన్నాడు.

"బరగబ్బాయ్ దానితో పోలిస్తే, యీ బరిగింది నీకు సన్నానం కింద లెక్క. ముందు చెప్పి, ఆ పూజార్చీ, నీ దయ్యాల

ఆ దయ్యాలపోతు మోసం చేస్తే, నేను వాళ్ళిద్దర్నీ మంత్రకక్షితో బుద్ధిహీనుల్ని చేసి, నాగుమల్లిన వశం చేసుకున్నాను. ఇక వాళ్ళని వాళ్ళని కొండ మీంచి దూకి చావనీయ్," అన్నాడు ఇధిలాలయ పూజారి.

"పాపం, బడెచెంచు మంచివాడు! అతడికి ఇళిముఖి చేతుల్లో చాపు రాసిపెట్టి పున్నదిగామాయి!" అని ఓసారి గట్టిగా గొంతు సవరించుకుని సవరభయందం, నాగుమల్లిన పిపుకు వేలాడవేసుకుని మోకు సాయంతో లోయలోకి దిగసాగాడు.

సవరభయందం ఊహించినట్టే ఆకాశ గుహ ముందు ఇళిముఖి అతడి అను

పోతునూ ఏక్కడ దాచావ్?" అంటూ విక్రమకేసరి, బడచెంచు కేసి రెండడుగులు వేశాడు.

బడచెంచు మరింతగా పణిపాతూ ఏదో అనబోయేంతలో, కంచె ప్రాంతాల్నించి, దయ్యాలపాతు విడ్డుగొంతుతో, "ఈ పులి మాటే అందరూ మర్చివేట్టుంది. బాబులూ, పచ్చి సాయపడండి! ఇది నా గొంతు కొరికేందుకు చూస్తున్నది," అని కేక పెట్టాడు.

దయ్యాలపాతు కేక వింటూనే విక్రమకేసరి ఇద్దరుముగ్గురు అనుచరులతో కంచె దగ్గరికి పరిగెత్తాడు. పులి కంచె కానుకుని

నిలబడి వున్నది. చెంచు దయ్యాలపాతు మోకాళ్ళ మీద కూర్చుని, ఆరిపోవటానికి నిద్రంగా వున్న ఒక నిప్పుకట్టెను దాని కేసి పూపుతున్నాడు. పులి మీదికి దూకేందుకు కోరలు చాచి గుర్రు పెడుతున్నది.

"ఈ దయ్యాలపాతును తెల్లారింతర్వాత పులికి ఆహారంగా వేద్దాం. ప్రస్తుతానికి యితడితో మనకు పని వున్నది. మీరు రెండుమూడు మండేకట్టెలు తేండి. పులిని మెల్లిగా తిరిగి బోనులోకి పంపుదాం," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

విక్రమకేసరి యిలా అనగానే కబురులు నెగళ్ళ దగ్గరకు పరిగెత్తిపోయి బాగా

మందుతున్న కర్జలలో తిరిగి పచ్చారు. విక్రమకేశరి, దయ్యాలపాతు పారిపోకుండా ఒకస్థానానికి కాపలా పెట్టి, రెండు చేతుల్లో రెండు మందుతున్న కర్జల్ని పట్టుకుని పులిని నమిపించాడు. పులి పెద్దగా ఓసారి గొండ్రించి, వెనుదిరిగి కంచెవారగా నడవ సాగింది. అది కంచె ఆవరణ బోను వున్న ప్రదేశం చేరగానే, ఒకడు దాన్ని రెండవ వైపు నుంచి అటకాయించాడు. పులి పంజా సాచి అతని మీద దూకబోయినదల్లా, భయ పడి బోనులో బొరబడింది. వెంటనే విక్రమ కేశరి కంచె పైకెక్కి బోను తలుపును దళి మంటూ మూసేశాడు.

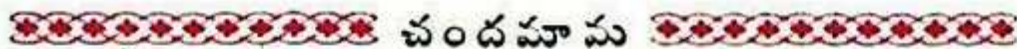

విక్రమకేశరి, చెంచు దయ్యాలపాతు దగ్గరకు తిరిగి వచ్చేసరికి, వాడు బట్టు పీక్కుంటూ మతిపోయిన వాడిలా గొణు కుక్కుంటున్నాడు. విక్రమకేశరి కాపలా వున్న కబరవాస్త్ర పక్కకు పిలిచి, "ఏమిట వాడు వాగేడి? పారిపోవాలని ఏమైనా ప్రయత్నం చేశాడా?" అని అడిగాడు.

"దయ్యాలపాతుకు పిచ్చెక్కిందని నా కనుమానం కలుగుతున్నది, దొరా! పూజారి గాడెక్కడ అని అడిగితే, నా మాట విని వించుకోకుండా, 'వాడెత్తుకు పోయాడు, చావు తప్పదు, పులివాత పడక తప్పదు,' అంటూ ఒకే వరసన గొణుగుతున్నాడు," అన్నాడు కబరుడు.

విక్రమకేశరి, దయ్యాలపాతును భుజం పట్టుకుని కుదిరించి, "అ గొణుగుడు మాని, నిజం చెప్పు. ఎత్తుకుపోయిందెవర్ని? చావు తప్పందెవరికి? నాగుమల్లిని ఎక్కడ చాచావు?" అని ప్రశ్నించాడు.

దయ్యాలపాతు ఆ ప్రశ్నతో ఈ లోకం లోకి వచ్చినవాడిలా విక్రమకేశరిని నిలుపు గుడ్డెసుకుని ఓ క్షణకాలం చూసి, "నాగు మల్లిని నేను చాచిన గుడిసెలోంచి ఆ పూజారి ఎత్తుకుపోయాడు. నేను అన్న మాట తప్పినని శిశిముఖి నన్ను పులికి

మేతగా వేస్తాడు...నాకు చావు తప్పదు," అన్నాడు బొంగుడుగొంతుతో.

దయ్యాలపాతు మాటల్లో విక్రమకేసరికి, నాగుమల్లిని శిథిలాలయ పూబారి అకాశ గుహ ప్రాంతం నుంచి చల్లగా మరెక్కడి కైనా దాటజేశాడేమో అన్న సంశయం కలిగింది. అతడు మారు మాటాడకుండా దయ్యాలపాతును మెడ పట్టుకుని బరబరా శిశిముఖి వున్న చోటుకు లాక్కువచ్చి, అతడన్న మాటలు శిశిముఖికి చెప్పాడు.

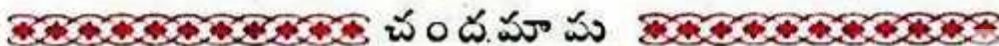
శిశిముఖి పట్టరాని కోపంతో ఈటె పైకెత్తి, "దయ్యాలపాతూ, నీకు చావు తప్పదు. సుహృద్, ఆ పూబారి దుర్మార్గుడూ తోడుబొంగలు. వాడి కోసం యీ చుట్టు పక్కల అంతా గాలించాం, కనిపించలేదు. నాగుమల్లి కూడా కనబడటం లేదు. వాడు దాగే రహస్యస్థలం ఎక్కడ?" అన్నాడు.

"ఆ దుర్మార్గుడూ నేనూ బద్ధ శత్రువులం, దొరబాబూ! ఆ సంగతి మా బడే చెంచుక్కుడా తెలుసు. నాగుమల్లిని నువ్వు దాయమన్న గుడిసెలోనే దాచాను. వాడూ, వాడి నౌకడూ చీకటి పడింతర్వాత ఒకటికి రెండుసార్లు కొండ అంచు కేసి పోవటం చూశాను. అక్కడేమన్నా..." అంటూ దయ్యాలపాతు అగిపోయాడు.

శిశిముఖి, దయ్యాలపాతు మెడ పట్టుకుని, "త్వరగా రా. ఆ ప్రదేశం విచార చూపు," అన్నాడు తొందరపెడుతూ.

దయ్యాలపాతు కొండ అంచు కేసి గబగబా నడిచాడు. అతని వెన్నంటి పోయిన శిశిముఖి, విక్రమకేసరులకు శబరవాళ్ళు తెచ్చిన కాగదాల వెలుగులో, ఒక పెద్ద గండశిలా, దానికి కట్టివున్న బలమైన తాటి మోకూ కనిపించినై. శిశిముఖి చప్పున వంగి మోకును బలంగా లాగి చూశాడు, అది బిగుసుకుపోయి వుంది. అప్పుడతను తల వంచి దాన్ని చెవికానించుకుని కొద్ది సేపు విని "మోకు ఆధారంతో ఆ పూబారి

వాళ్ళు కొండ మీంచి లోయలోకి దిగిపోతున్నారు, అనుమానం లేదు," అన్నాడు.

"అలా అయితే ఒక్క వెంట్రుక మోకు సరకండి. ఆ నీచుడు కింద లోయలో రాళ్ళ మీద పడి తల పగిలి చస్తాడు," అన్నాడు బడేచెంచు ఆ సమయాని కక్కడికి వచ్చి.

"చెంచూ! కొండరపడి అలాంటి బుద్ధి తక్కువ పని చేసేవు. అలా మోకు నరికితే చచ్చేది ఒక్క పూజారీ కాదు, అతడి వెంట నాగుమల్లి కూడా వున్నది," అన్నాడు శిశి ముఖి. అతడు యిలా అనేంతలో చెంచుల్లో కొందరు తమ చేతుల్లో వున్న కాగడాలను లోయలోకి విసిరాడు. వాటి వెలుగులో మోకు సాయంతో కిందికి దిగిపోతున్న శిశి లాలయ పూజారీ, సవరభయంకరం, అతడి భుజాన వేచాడుతున్న చాప చుట్టా— అందరికీ కనిపించినై.

"శిశి! ఇప్పుడేమిటి ఉపాయం? ఆ దుర్మార్గుడు నాగుమల్లితో కూడా మనకు

కనిపించకుండా పారిపోయే ప్రమాదం వున్నది," అన్నాడు విక్రమకేశరి.

"నేనూ మరో మోకు సాయంతో వాడి వెంట బడతాను. ఈ వున్న మోకు నలుగురిని మోయలేక పోవచ్చు," అని శిశి ముఖి బడేచెంచుతో, "త్వరగా ఒక మోకు తెప్పించు," అని చెప్పాడు.

క్షణాల మీద చెంచులు ఒక మోకు తెచ్చారు. శిశిముఖి దాని కొన దొకదాన్ని గండశిలకు కట్టించి, మిగతా దాన్ని లోయ లోకి పారేసి, దాని వెంట కిందికి దిగుతూ, "కాగడాలను పూజారీ వాళ్ళకు తగలకుండా కొంచెం దూరంగా విసరండి," అన్నాడు.

చెంచులు విసిరిన కాగడాల వెలుగులో శిశిలాలయ పూజారీ వాళ్ళు దాదాపు లోయ అడుగు భాగాన్ని చేరబోవటం శిశిముఖికి కనిపించింది. వెంటనే అతడు మోకు వెంట సర్రుమంటూ వేగంగా లోయలోకి దిగసాగాడు. —(అంక వుంది)

శిథిలాలయం

16

[పెద్దపులి మీద పడటంతో, చెండులు నెగళ్ళ దగ్గర నుంచి పారిపోయారు. ఎంత వెతికినా శిశిముఖి, నాగుమల్లిని కనిపించ లేదు. శిథిలాలయ పూజారి ఆమెను తీసుకుని పారిపోయినట్లు చెండు దయ్యాలపోతు అతడికి చెప్పాడు. మోకు సాయంతో నంద మిది నుంచి లోయలోకి దిగి పోతున్న పూజారిని, శిశిముఖి వెంటబడించాడు. తరువాత—]

శిశిముఖి లోయలోకి దిగేసరికి అతడికి పోతున్న గిట్టల ధ్వని తప్ప అతడికి గుర్రం పూజారిగాని, నాగుమల్లిని ఏపుకు చేలాడ కనిపించలేదు.

కట్టుకున్న గండభేరుండంగాని కనిపించ లేదు. వాళ్ళు అతడికన్న కొంచెం ముందుగా లోయలోకి దిగగలిగారు. శిశిముఖి చుట్టూ కలయ చూసేంతలో అతడికి దూరంగా గుర్రం సరిలించిన ధ్వని వినిపింది. వెంటనే అతడు ఆ దిక్కు వేసి వెగంగా పరిగెత్తాడు. చికట్లో క్రమంగా దూరమై

శిశిముఖి నిరుత్సాహ పడిపోతూ, యిప్పుడేమి చేయటమో అని ఆలోచించేంతలో, మోకు సాయంతో లోయలోకి దిగిన విక్రమ శేసరి, అతణ్ణి "శశి!" అని పిలిచాడు.

శిశిముఖి ఆ పిలుపు వింటూనే అదిరి పడి, వెనక్కు తిరిగాడు. విక్రమశేసరి అతడి భుజంమీద చేయి వేసి చిన్న

గంతుతో, "ఏం, ఆ దుర్మార్గుడు నీకు అందకుండా పారిపోయాడా?" అని ప్రశ్నించాడు.

"అందకపోవటమే కాదు, వాడు నా కంటితే కనిపించలేదు. దూరాన గుర్రం పరిగెత్తిపోయిన శబ్దం మాత్రం విన్నాను," అన్నాడు కిశిముఖి.

"వాడుగాని, ఆ భయండాంగాని నాకు మర్రిని గుర్రం మీద వెనుకుని త్వరత్వరగా యీ ప్రదేశం వదిలి పారిపోయివుంటారు. ఆలా జరిగివుంటే మాత్రం ఆ పూజారిగాడికి యిక్కడ సహాయపడేందుకు మరికొందరు మనుషులు వుండి వుండాలి. లేకపోతే

గుర్రం ఎక్కణ్ణుంచి వస్తుంది!" అన్నాడు విక్రమశేసరి.

"అంతే అయిందాలి. మనం మాటలతో కాలయాపన చేయటం ఎందుకు. యీ చుట్టుపక్కల వాళ్ళకోసం వెతుకుదాం. మనవాళ్ళందరూ కొంత దిగి వస్తున్నారని గదా?" అన్నాడు కిశిముఖి.

"వస్తున్నారు. వాళ్ళు యిక్కడికి చేరేందుకు కొంత ఆలస్యం అవుతుంది. నువ్వు గుర్రం పరిగెత్తిపోయిన ధ్వని ఏ దిక్కుగా విన్నావు?" అని అడిగాడు విక్రమశేసరి.

కిశిముఖి పున్న చోటు నుంచి కదిలి, అక్కడికి దాపుల నున్న చెట్ల కేసి చేయి చూపాడు. ఇద్దరూ అటు కేసి నిశ్శబ్దంగా బయలుదేరారు. ఆ ప్రదేశం లోయకు కొంచెం ఎగువగా వున్నది. అంత చికటి లోనూ చెట్ల మధ్య నుంచి సన్నని కాలి బాట ఒకటి వాళ్ళ కంటి బడింది. ఆ బాట వెంట వాళ్ళు కొంతదూరం వెళ్ళేసరికి, బాటకు వక్రంగా వున్న పాదల చాటు నుంచి చిన్న వెలుగు వాళ్ళకు కనిపించింది. కిశిముఖి, విక్రమశేసరికి ఆ వెలుగు చూపి, "ఎవరో ఆ పాదల వెనక నెగడు వెనుకుని కూర్చున్నట్టున్నది. అరణ్య

చందమామ

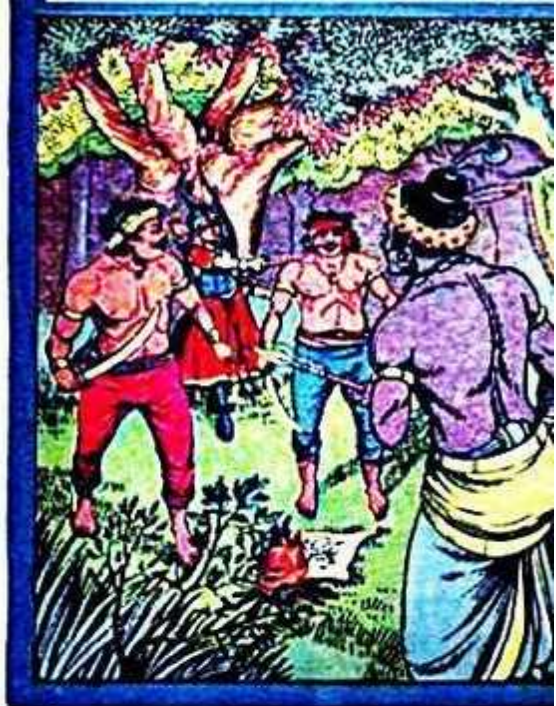

మృగాల భయంకౌడ్డి, యీ ప్రాంతాల దొంగలైనా దొరలైనా రాత్రివేళల్లో నిప్పు ముందు కాలక్షేపం చేయవలసిందే. విశ్వేవరో తెలుసుకుందాం," అంటూ పాదల చాటునే సక్కుతూ ముందుకు కదిలాడు.

శిశిముఖి, విక్రమశేసరి ఆ నెగడు పున్న చోటుకు చాపుల నున్న పాదల వెనక్కు పొయేసరికి, వాళ్ళకు నెగడు ముందు ఇద్దరు మనుషులు కనిపించారు. వాళ్ళ దుస్తుల తీరు అదీ చూస్తూంటే, వాళ్ళు అదవి దొంగలలా పున్నారు. వాళ్ళు లోకం మాటే మరిచి కాళ్ళ ముందు పరుచుకున్న పస్త్రం మీద కుప్పగా పొసివున్న వెండి కానుకల్ని లెక్కిస్తున్నారు.

శిశిముఖి, విక్రమశేసరిచి, ఆ దొంగల వెనక పున్న పాదల చాటుకు వెళ్ళమని చెప్పి, తాను పాదల చాటు నుంచి కత్తి దూసి వాళ్ళ ముందుకుపోతూ, "ఉన్న చాటు నుంచి కదలకండి, బాగ్రత్త!" అని గట్టిగా హెచ్చరించాడు.

వెంగ లిద్దరూ అదిరివడి, కత్తులు దూయటో యీస వాళ్ళల్లా శిశిముఖిని చూస్తూనే ఓ క్షణకాలం తటవటాయించారు. ఆ అదనులో విక్రమశేసరి పాదల చాటు నుంచి వాళ్ళ వెనక్గా వచ్చి నిలబడి, కత్తిని

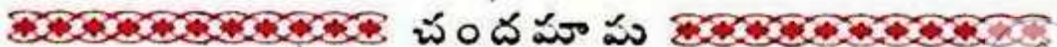

వాళ్ళ కంఠాల మీద అడిస్తూ, "బాగ్రత్త, కదలకండి!" అంటూ హుంకరించాడు.

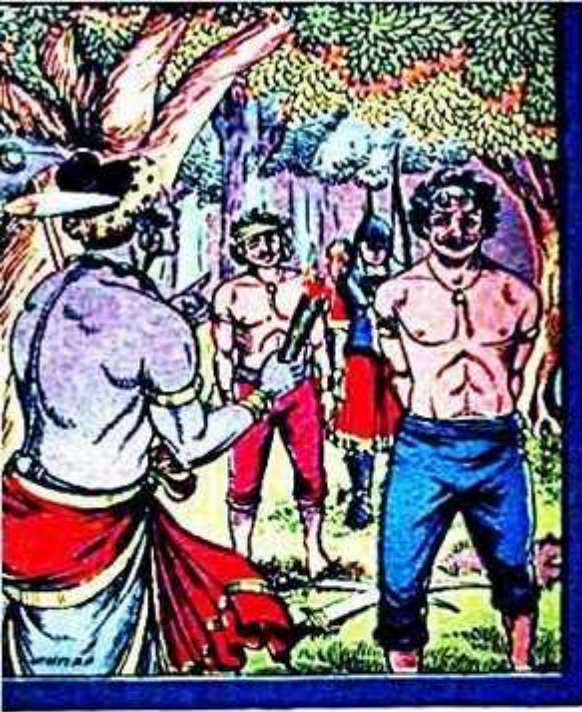
దొంగలు ఆ హెచ్చరికతో కుక్కిరిసి పేసుల్లా అయిపోయారు. శిశిముఖి వాళ్ళను నమీపించి, ఒరల నుంచి కత్తులు లాగి దూరంగా విసిరివేస్తూ, "శిశిలాలయ పూజారి ఎక్కడ?" అని ప్రశ్నించాడు.

ఆ ప్రశ్న వింటూనే దొంగల్లో ఒకడు అమాయకుడిలా ముఖం పెట్టి, "శిశిలాలయ పూజారా? ఆ పేరే వినలేదే!" అన్నాడు.

"ఆ పేరు వినటమేగాదు, ఆ దుర్మార్గుడి నుంచే యీ వెండి కానుకల్ని సంపాదించారు. మోసం చెయ్యాలని చూడ

కంది," అని, విక్రమశేషరితో, "శేసరి! విళ్ళ చెత నిబం చెప్పించటం ఏమంత కష్టం కాదు. పారిపోవాలని ప్రయత్నించిన వాణ్ణి నిర్భాగిణంగా కత్తితో నరుకు," అని చెప్పి, దొంగల్లో ఒకడి తలకు పున్న పట్టాన్ని లాగి, దానితో వాడి చేతులను వెనక్కు విరిచికట్టాడు శిశిముఖి.

"ఇప్పుడు నిబం చెప్పబోతున్నారు, తెలిసిందా?" అని శిశిముఖి నెగడు సుంచి కాలే కట్టె ఒకటి తీసుకుని, ఒక దొంగ వాడి శని ముందుకొక అడుగు వేశాడు.

రాసున్న ప్రమాదాన్ని గుర్తించగానే దొంగ లబోమంటూ, "అయ్యా, నన్ను

కార్చి చంపకండి. ఆ పూబారి ఎక్కడున్నాడో తెలిదు. అతడికి ఒక గుర్రాన్ని అమ్మాలి. ఆ డబ్బు పంచుకుంటున్నాం," అన్నాడు.

"నీకు తెలిసింది యింతే నన్నమాట. నరే, నీ స్నేహితుడికి మరికొంత తెలిసి వుంటుంది," అంటూ శిశిముఖి కాలే కట్టెను రెండవ దొంగ మీదికి గురి చేశాడు.

ఈసారి ఆ రెండవ దొంగ ఒక చాపు శేక పెట్టి, "అయ్యా, నన్ను కార్చుకు. అంతా నిబం చెబుతాను. ఆ పూబారి వెంట దుక్కలాంటి నవరవా వెళుతున్నాడు. వాడు చావలో చుట్టె తెచ్చిన ఒక మనిషిని పూబారి గుర్రం మీద చేసుకుని అరణ్యంలోకి దోరు తీశాడు. ఇంతే మాకు తెలిసింది," అన్నాడు.

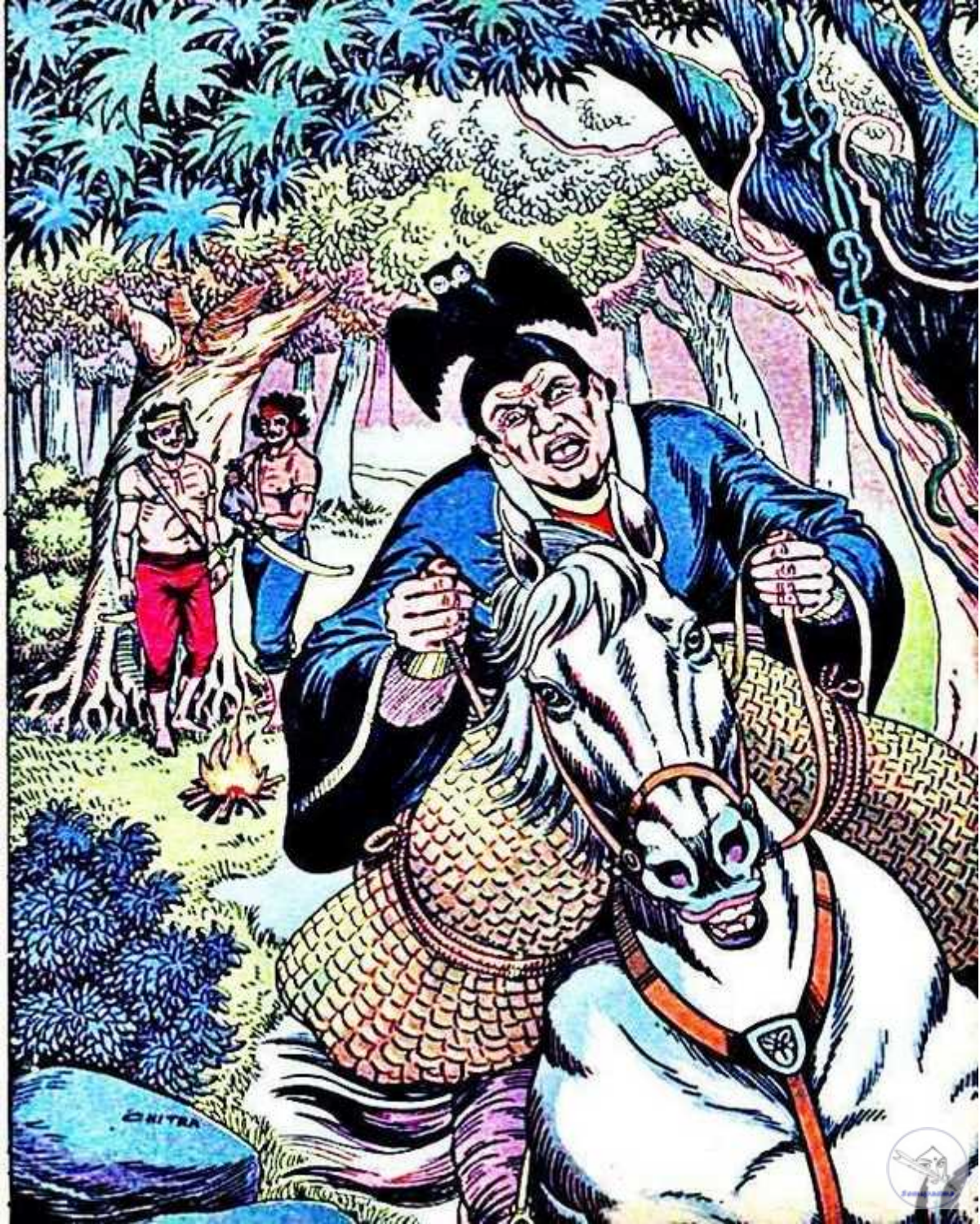
"కాదు, మీరింకా చాలా తెలుసు. శేసరి, నువ్వు ఒక నిప్పు కట్టె అందుకో," అన్నాడు శిశిముఖి.

విక్రమశేషం నెగడులో నుంచి బాగా ముందుతున్న కట్టె దొంగదాన్ని తీసుకుని మొదటి దొంగను సమీపిస్తూ, "ఏపు కార్చటం కంటే తల కాలిస్తే విళ్ళకు మరి కాస్త నుఖంగా వుంటుంది," అని కట్టెను మొదటి దొంగ తలమీద పెట్టబోయాడు.

దొంగ గడగడ పణికిపోతూ, "అయ్యో ద్దారా, మమ్మల్ని హింసించకండి. ఇప్పుడు

మాకు తెలిసినదంతా చెప్పేస్తాం. ఆ పూజారి, అతడి నౌకరూ మాట్లాడుకునేదాన్నిబట్టి, వాళ్ళు రాత్రికిరాత్రే బయలుదేరి బ్రహ్మ పుత్రానది ప్రాంతాలకు వెళ్ళిపోతున్నట్టు తెలిసింది. సత్యం చెబుతున్నాను. ఆ పైన కొండదేవతే సాక్షి!" అన్నారు.

"ఇక, యీ వెధవలు బ్రహ్మపుత్రానది యీ పక్కన ఎక్కడో వున్నదనుకుంటున్నారలావుంది ఒళ్ళు కాలితే తప్ప నిజం చెప్పరు," అంటూ విక్రమకేసరి ఇళిముఖి చేతులో వున్న విప్రు కట్టెను కూడా లాస్కుని, యిద్దరు దొంగల తలల మీదా అనించబోయాడు.

"మా కింతకన్నా ఏం తెలియదు. రక్షించండి," అంటూ దొంగలు గగ్గలు ప్రారంభించారు. ఇళిముఖి, విక్రమకేసరిని వారించి, "విప్లు నిబం చెప్పుతున్నట్టే వున్నది. పాపం, నాలుగు రాళ్ళ కోసం గుర్రాన్ని ఆ పూజారికి అమ్ముటం నేరం కింద బహు కట్టలేంకదా," అని, దొంగలతో, "నేరే, గాక మీ దావేదో మీరు దాపండి. ఒకవేళ మీ కెప్పుడైనా ఆ పూజారిగాని, సవర వాడు...వాడి పేరు వేరుండంగాని కనిపించితే, ఆ సంగతి కుంభారమిట్ట పల్లెలో చెప్పాలి. అలాచెయ్యక పోయారో మీ చర్యం వలిచి తీరుతాను," అన్నారు.

"అయ్యో, మీరు ప్రానిదాతలు. మాటిస్తున్నాం. ఆ పూజారి కనిపిస్తే అగమేగాల మీదపచ్చి, మీ పల్లెలో ఆ సంగతి చెప్పతాం," అన్నారు దొంగల్లో ఒకడు.

ఇళిముఖి అంగీకార సూచకంగా తలా దించి, విక్రమకేసరిని వెంట బెట్టుకుని చెట్లల్లోకి కొంతదూరం పోయి అగి, "కేసరీ, ఈ దొంగలు మనతో చెప్పకుండా దాచిన ముఖ్య రహస్యం ఒకటున్నదని నా కను మానం కలుగుతున్నది. పూజారికి గుర్రాన్ని అమ్మిన మాట నిజం. కాని, వాడెక్కడ వున్నది తమకు తెలియదనటం పూర్తి

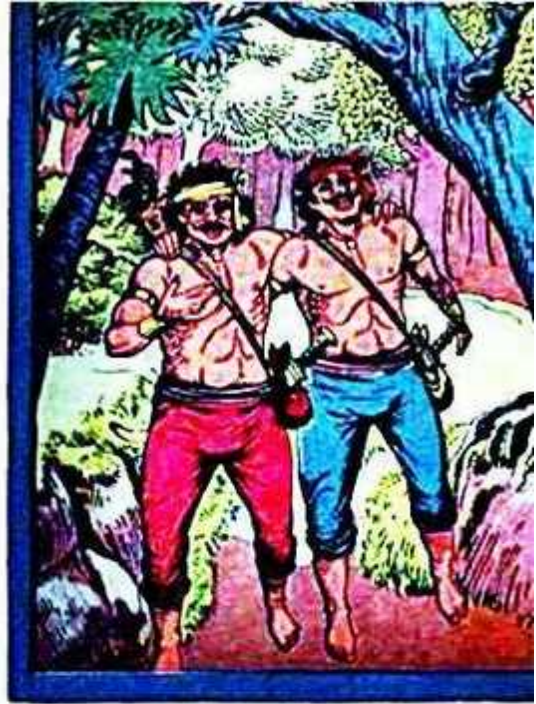

అబద్ధం. ప్రాణభయం పెట్టినా మనసు వాళ్ళు అబద్ధాలతో పక్కదాడ్లు తొక్కించ వచ్చు. అందుకని, నేను వాళ్ళను వెంట దించి ఎటుపోయేదీ తెలుసుకోదలిచాను. నువ్వు, యీ ప్రాంతాల్లోనే వుండి, మన వాళ్ళు రాగానే, వాళ్ళను నాలుగు దిక్కులకూ పూజారిని వెతికేందుకు పంపి, యీ నమిపంలోనే నా కోసం కాచుకుని వుండు," అన్నాడు.

విక్రమకేసరి సరే నన్నాడు. ఆ వెంటనే కళిముఖి దొంగలున్న చోటుకు పోయాడు. అతడు పొదలచాటు నుంచి వాళ్ళెమి చేస్తున్నదీ చూసేంతలో దొంగలు డబ్బును రెండు చిన్న మూటలుగా కట్టి, నడుముకు వేలాడ వేసుకుని, పొదల్లో వెతికి, పోయిన కత్తుల్ని సంపాదించి, నవ్వుకుంటూ అరణ్యంలోకి వున్న కాలిబాట వెంట బయలుదేరారు. కళిముఖి నిశ్చలంగా వాళ్ళను అనుసరించాడు.

విక్రమకేసరి చీకట్లో అటూ యిటూ పదార్థు చేస్తూ తన అనుచరుల రాకకోసం ఎదురు చూడసాగాడు. ఓ పాపు గంట గడిచింది. హఠాత్తుగా అతడికి తోయ దిగువ ప్రాంతం నుంచి కుక్క ఆరవటం విన బడింది. ఆ అరుపు కళిముఖి వేటకుక్క

ఎర్రగండుచని అతడు గ్రహించాడు. దాని అర్థం కుంభారమిట్ట నుంచి కివాలుడుగాని, లేక కళిముఖి బంధువుల్లో మరెవరైనాగాని అటువస్తున్నారన్నమాట.

అతడు చప్పున కదిలి కుక్క అరుపు వినబడిన వైపుకు నడవసాగాడు. కొద్ది సేపట్లోనే అతడికి తోయ పైకి ఎక్కి వస్తున్న కివాలుడూ, గండుపోతూ వాళ్ళ వెంట నలుగు రైదుగురు శబర స ప ర వాళ్ళూ కనిపించారు. ఒక శబరుడు ఎర్రగండు మెడ నున్న తాడు పట్టుకు ని వున్నాడు. కుక్క తాడును గుంజుతూ ముందుకు పరిగెత్తాలని పెనుగులాడుతున్నది.

శివారుడు, విక్రమశేసరిని చూస్తూనే,
"శేసరీ, క్షమంగా వున్నావా? శివ ఎక్కడ?
నాగుమల్లిని ఆ దుర్మార్గుడైన పూజారి ఎత్తుకు
పోయిన మాట విజమా?" అని ప్రశ్నించాడు.

విక్రమశేసరి జవాబు చెప్పటానికి,
సవరగండు పోతు పెద్దగా గంతెత్తి,
"ఆ పూజారి నీదుణ్ణి ప్రాణాలతో చర్మం
ఒరిపిస్తాను. వా డెక్కడ?" అన్నాడు అనేక
పదిపోతూ.

శివారుడు అతడి భుజం పట్టుకుని,
"కొందరవడకు, గండుపోతూ! ముందు
సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకోనియ్,"
అన్నాడు కాంతవరుస్తూ.

విక్రమశేసరి కాము అరణ్యంలో ప్రవేశించి,
బడచెంచు నివసించే ఆకాశగుహ
చేరటం, అక్కడ జరిగిన గొడవలూ—అన్ని
టూకీగా చెప్పి, చివరకు శివముఖ దొంగ
లను ఆసునరించి పోవటం సంగతి తెలియ
పరిచాడు.

"ఒంటరిగా ఆ అడవి దొంగలను వెంట
డించటంలో కొంత ప్రమాదం వున్నా, శివ
ముఖ తెలివైన పనే చేశాడు. ఎన్నైనా
యీ చీకట్లో ఆ పూజారిని పట్టుకోవటం
సాధ్యమయ్యే పని కాదు. తెల్లవారిం తరవాత
ఈ అరణ్యాలూ, కొండలూ వాడికోసం
గాలింపవలసి వున్నది," అని, శివారుడు
గండుపోతుతో, "నువ్వేమీ దిగులు వడకు.
నాగుమల్లి ఆ దుర్మార్గుణ్ణించి స్వశక్తితోనే
బంధవిముక్తురాలు కాగలదని నా నమ్మకం.
అలా జరగకపోయినా, పూజారి మన వలలో
చిక్కకుండా పోడు," అన్నాడు.

శివారుడు మాట ముగించి ముగించక
ముందే, లోయ పక్కనే వున్న ఒక ఎత్తయిన
ప్రదేశం నుంచి భగభగ మందుతున్న దివిటి
కనిపించింది. ఎవరో దాన్ని గాలిలో పూపు
తున్నారు. శివారుడూ అతడి వెంట వున్న
వాళ్లూ అటు కేసి చూసేంతలో, సన్నని ఈల
వినపించింది. —(ఇంకా వుంది)

17

[శిథిలాలయ పూజారి తన బంటు వపరవేయడం సాయంత్రం, నాగుమర్రిని అపహరించి, పారిపోయాడు. అరణ్యంలో శిశుమూర్తి, పూజారికి గుర్రాన్ని అమ్మి పాయవడిన దొంగలు కనిపించగా, వాళ్ళను వెన్నుంచి పోయాడు. శివాలయా, గంధుపోతూ లోయలోకి వచ్చాడు. వారికి దూరం నుంచి ఎవరో ఈలవేస్తున్న ధ్వనిని వినిపించింది. తరవాత—]

శివాలయా దివిటి వెలుగు కనిపిస్తూ కనిపించింది. తన అనుచరులతో, "దివిటిని గాలిలో అల్లల్లాదిస్తున్న వాడెవడు? ఆ ఈల లోగడ ఎక్కడో విన్నట్టున్నదే," అన్నాడు అశ్వరథపడుతూ.

అప్పుడు శివాలయాలో ఒకడు శివాలయాడితో, "దొరా, అదివిటి కనబడుతున్న చోటున బడచెంచు వేటకు వచ్చినప్పుడు విక్రాంతి తీసుకునే పాత ఒకటి వున్నది. చీకటి వడె

వేళ నేను ఆటు నుంచే వచ్చాను. ఆ సమయంలో ఎవరూ అక్కడ లేరు," అన్నాడు.

దివిటిని శివాలయా వాళ్ళున్న వైపుకు రమ్మన్న సూచనగా పైకి కిందికి చూపుతూ, వాడెవడో మరింత దిగ్భ్రమగా ఈల వేయ సాగాడు. శివాలయా, గంధుపోతూ తో మాట్లాడి, అనుచరులతో, "వాడెవడో గాని మననే పిలుస్తున్నట్టున్నది. పోదాం పదండి," అంటూ బయలుదేరాడు.

'చందమామ'

శివారుదూ వాళ్ళు పాకను సమీపించేంతలో, దివిటి పట్టుకున్నవారు తలలు వెలుటం మాని పాక లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు. శివారుదు పాకను సమీపించి చూసేసరికి దాని వెదురుకర్రల తలుపు మూయబడి వున్నది. లోపల వెలుగుతున్న దివిటి కాంతి టిటి లోంచి బయటికి పడుతున్నది.

శివారుదు తలుపు దగ్గరకు పోయి దాన్ని గట్టిగా తడుతూ, "ఎవరూ లోపల? తలుపు తెరపండి!" అన్నాడు.

లోపలి నుంచి బవాబు లేదు. శివారుదు తలుపును గట్టిగా తోకాడు. అది కిక్కు

మంటూ తెరుచుకున్నది. లోపల ఒక కొయ్యబల్ల మీద శిథిలాలయ పూజారి కూర్చుని వున్నాడు. అతడు శివారుదు చూస్తూనే వికృతంగా నవ్వి, "ఓహో, కులపెద్ద లంతా కలిసికట్టుగా వచ్చి నట్టుండే! స్వాగతం అనక తప్పదు గదా? లోపలికి రండి," అన్నాడు.

పూజారి ధైర్యం, తెగువతనం చూసి శివారుదు నిర్విస్మయడయిపోయాడు. సవర గండుపోతు పెద్దగా హుంకరించి కత్తి రుఖి విస్తూ పూజారి కేసి దూకబోయాడు.

శివారుదు, గండుపోతును భుజం పట్టుకుని అపి, "తొందరపడకు, పోతూ! మన చేతిలో చిక్కిన యీ దుష్టుడు మరెక్కడికీ పారిపోలేడు," అన్నాడు.

గండుపోతు అ మాటలతో కాస్త కాంతించాడు. కాని, అతడి కళ్ళు నిప్పులు చెరుగుతున్నవి. ఏమాత్రం ఏలు దొరికినా పూజారిని కత్తితో రెండుగా సరకాలన్న ఉద్రేకంలావున్నాడతను.

శివారుదు, శిథిలాలయ పూజారిని సమీపించి, "మా ఆందరికీ ఎంతో కష్టనష్టాలు కలిగించటమే గాక; సవరపెద్ద కుమార్తెను కూడా నువ్వు అవహరించుకు పోయావు. అలాంటి నువ్వు యింక ధైర్యంగా మా

మధ్యకు రావటం నాకు అశ్చర్యాన్ని కలిగి వున్నది," అన్నాడు.

శిథిలాలయ పూజారి ఆ మాటలకు వికవిక మంటూ నవ్వి, "నువ్వు గండుపాతు కన్న ఎన్నో రెట్లు విచేకవంతుడివి, నా శక్తిసామర్థ్యాలు ఎలాంటివి యిప్పుటికి నీ కర్తవ్యమైన వనుకుంటాను," అన్నాడు.

పూజారి నవ్వు, అతడి మాటల వెనక వున్న అపహేళనా చూసి శివారుడు మండి పడి, ఒక్క అంగలో అతణ్ణి సమీపించి మెడ గట్టిగా పట్టుకుని, "నీచుదా, అంత ధీమాగా మాట్లాడకు, నాగుమల్లిని ఎక్కడ దాచావు? వెంటనే చెప్పు," అంటూ హుంకరించాడు.

పూజారి మాట్లాడటం, మెడమీద శివారుడు గుప్పెట బిగిసివుండటంతో గిరిగిల్లాడుతూ కళ్ళు తేలవేసి స్థితికి వచ్చాడు. వాణ్ణి చంపే ముందు, నాగుమల్లి ఎక్కడ వున్నది తెలుసుకోవటం ముఖ్యం అనుకుని శివారుడు అతడి మెడపట్టు వదిలాడు.

పూజారి మెడను రెండుచేతులతో కాపాడుకుని, ఒకసారి గట్టిగా కాండ్రించి, పట్టరాని కోపంతో ముక్కుపూటలు ఆదురు తూండగా శివారుడి కేసి తీవ్రంగా చూస్తూ, "శివారూ, చివరికి నువ్వు ఆటవికుడి వన్న

సత్యాన్ని బయట పెట్టుకున్నావు. నేను నీ మిత్రుడి కుమార్తెను అపహరించి కూడా, మిమ్మల్ని కావాలని యిక్కడికి ఎందుకు పిలిచానో, నీ కర్తవ్యసట్టు లేదు. మరొక మాట, శిథిలాలయ పూజారి పాదాలను తప్ప మరే శరీరభాగాన్ని మానవమాత్రుడెవరూ తాకరాదు. ఆటువంటి పవిత్రమైన శరీరంలో మెడభాగాన్ని పట్టుకుని, నువ్వు నీ నాశనాన్ని, నీ వంశనాశనాన్ని శోరి తెచ్చుకున్నావు," అన్నాడు.

"ఆ వెధవ కోతలన్నీ కట్టిపెట్టి, ముందు నాగుమల్లిని ఎక్కడ దాచావో చెప్పు! అలా చెప్పకపోయారే, యీ సారి నీ తుచ్చ

దేహాన్ని నేను తాకను. దాన్ని మా పెంపుడు కుక్క ఎర్రగంటు ఆకలియినప్పుడల్లా కొంచెంకొంచెంగా తినేస్తుంది," అన్నాడు శివాయితు.

ఎర్రగంటు అన్నమాట వింటూనే కుక్క శివాయిణ్ణి సమీపించి, అతడి పక్కగా నిలిచి చిన్నగా మొయగుతూ, శిథిలాలయ పూజారి కని దూకెందుకు కాళ్ళు చాచబోయింది. శివాయితు దాని తల నిమిరుతూ, "ఈ నెయ్యిడి దేహం విషంతో సమానమన్న భయం నా కుంది. తంపరపడి రి. ప్రాణాపాయం తెచ్చుకోవటం ఎందుకు, కొంచెం అగు," అన్నాడు.

"శివాయి, ఈ అవమానాన్ని నేను సహించను. నీ మేలు కోరి ఒక మాట చెప్పదామని వచ్చాను. కాని, నీ భరణ నాకు కోపం తెచ్చిస్తున్నది. నేను వెళుతున్నాను," అంటూ శిథిలాలయపూజారి బిల్ల మీది నుంచి లేచాడు.

అప్పటి వరకూ తనలో పొంగే కోపాన్ని అణుచుకుని, ఓ పక్కగా నిలిచి అంతా వింటున్న సవరగండుపాతు, పూజారి లేచి నిలిచడగానే, యిక కోపాన్ని పట్టలేక ఎగిరి అతడి మీద పడి, రెండుచేతుల్లో పైకెత్తి నెలకు విసిరి కొట్టబోయాడు. శివాయితు చప్పున, గండుపాతు ముందుకుపోయి, అతడి చేతుల్లో విలవిల తన్నుకుంటున్న పూజారిని నడుం పట్టుకుని కిందకు దింపి, "పాతూ, కొంచెం అగు. ముందు నాగు మిర్చి ఎక్కడ వున్నదో తెలుసుకోనియ్. తరవాత విణ్ణి నీ యిష్టం వచ్చినట్లు ప్రత్రవభ చేర్చువుగాని," అన్నాడు.

శిథిలాలయ పూజారి భయంతో వణికి పాతూ, "మీ రింత బుద్ధిహినులని తెలిస్తే, నే నిక్కడికి వచ్చేవాణ్ణి కాదు. నా దారిన నేను హమాలయాలకు వెళ్ళిపోయాణ్ణి. సరే, నాగుమిర్చి ఎలాంటి ప్రమాదంలో చిక్కుకుని వున్నదో మీకు అంటుబట్టినట్లు

లేదు. మీ గార్డరు మూర్ఖ ఆటపెకుల్ని చంపేందుకు నేను నా మహా మంత్రక్రిని వృధాపరచ దలచలేదు. ఇక్కడ నేను మరణించటమే బరిగితే, ఆ మరుక్షణంలో నాగుమల్లి ఆక్కడ చిత్రవధ చేయబడుతుంది. అందుకు ఆవసరం అయిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసి నేను మీ మధ్యకు వచ్చాను. బాగ్రత్త!" అన్నాడు.

పూజారి యిలా అనెనరికి శివాలిడికి, గండుపోతుకూ వాడి ఎత్తుగడ ఆర్తమై పోయింది. ఇక్కడ పూజారికి ఎలాంటి హాని జరిగినా, అతడి భృత్యులు నాగుమల్లిని హత్య చేస్తారు...

"పూజారి, యిప్పుటికి నీ కుతుత్రం పిమిటో నాకు పూర్తిగా అర్థమైంది. సరే, నీకు ఎలాంటి ప్రాణాపాయం రాదు. నాగుమల్లిని ఎక్కడ మా స్వాధీనం చేస్తావు?" అని అడిగాడు శివాలిడు.

"నాగుమల్లిని వట్టినే మీకు తెరిగి ఒప్పు చెప్పదలిస్తే, అసలు యిక్కడికి నేను రావటం ఎందుకు? నేను ఏదీవాణ్ణి కున్నారా? చిత్రమ కేసరి నీకు తెచ్చి యిచ్చిన, తాళపత్రాలు నా స్వాధీనం చేస్తే, నాగుమల్లి సజీవంగా మిమ్మల్ని చేరుతుంది. రెకపోతే, రెపు సూర్యోదయంవేళ, తలలెని అమె మొలచెం, కొండ మలుపున వున్న

రావిచెట్టుకు వెళుతున్నా వుంటుంది," అన్నాడు శిథిలాలయ పూజారి.

"సరే, అలాగే ఆ తాళపత్రాలు పల్లె నుంచి తెప్పించి నీకిస్తాను. కాని, నాగు మల్లిని నువ్వు వదులుతావన్న నమ్మకం ఏమిటి?" అని అడిగాడు శివాలయ.

"నేను అటవికుణ్ణి కాను, దేవీభక్తుణ్ణి! దేవీభక్తుడు మాట తప్పడు. ఆ తాళ పత్రాలున్న నందిని, తెల్లవారే లోపల ఆ రావిచెట్టుకు వెళుతా కట్టండి. వాటిని నా శిష్యుడు తీసుకోగానే, నాగుమల్లి అక్కడే మిమ్మల్ని కలుసుకుంటుంది," అన్నాడు శిథిలాలయ పూజారి.

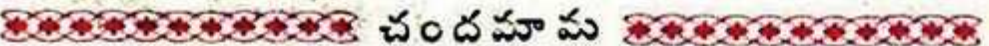

"మాట తప్పవు గదా?" అన్నాడు శివాలయ.

"ఆ మూర్ఖ ప్రశ్నకు యింతకు ముందే జవాబు చెప్పాను. మరో ఆరగంటలో నేను నా స్థానానికి చేరకపోతే, నాగుమల్లి మొండెం రావిచెట్టును చేరుతుంది. వెళతాను... నూర్యోదయం లోపల— గుప్తుందిగదా?" అంటూ శిథిలాలయ పూజారి పాకలోంచి బయటికి నడిచి, చికట్లో కలిసిపోయాడు.

పూజారి పోగానే శివాలయ, గండు పోతుడే, "పోతూ! మొత్తం మీద యీ పూజారి దుర్మార్గుడు మన మీద విజయం సాధించాడు. నాగుమల్లి ప్రాణం కన్న ఆ తాళపత్రా లేమీ ఎక్కువ కాదు. కాని, నా పూర్వ యజమాని పుత్రుడు ప్రాణ ప్రదంగా నా దగ్గిరకు పంపిన వాటిని కాపాడ లేకపోయానే అన్న విచారం నాకు కలుగు తున్నది," అంటూ వాకిలి వక్రంగా నిలబడి వున్న విక్రమశేఖరి కేసి తిరిగి, "శేఖరి! నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? ఇంతవరకూ నువ్వు ఒక్కగానొక్క మాట కూడా మాట్లాడ లేదు," అన్నాడు.

"పెద్దలు మీరంతా సంప్రతించు కుంటున్నప్పుడు, నేను మధ్యలో కల్పించు

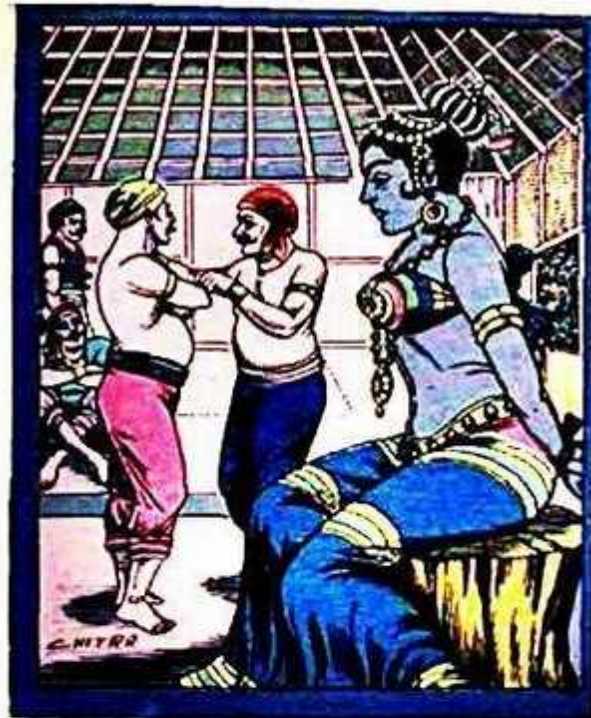

కోవటం చావుండదని పూచుకున్నాను. నాగు మల్లిని రక్షించేందుకు, ఆ తాళపత్రాలను పూజారి పరం చెయ్యట మొక్కటే మార్గంగా నాకూ తోస్తున్నది. ఒకసారి నాగుమల్లి సుర క్షితంగా మనసు చేరింతరవాత, తాళపత్రాలను తిరిగి సంపాదించేందుకు పూజారిని వెబాడవచ్చు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"కుర్రవాడివైనా, చాలా వివేకమైన మాట చెప్పావు," అని కవాయిడు విక్రమ కేసరిని మెచ్చుకుని, తన అనుచరులైన శబరులతో, వెంటనే కుంభారమిట్టపల్లెలోని తన యింటికి వెళ్ళి, తాళపత్రాలను తీసుకు రమ్మని చెప్పాడు.

ఈలోపల కథిలాలయ పూజారికి గుర్రాన్ని అమ్మామని చెప్పిన దొంగ లిద్దరినీ అను సరించిపోయిన కళిముఖి, అరణ్యంలో వాళ్ళుండే ఇంటిని చేరుకున్నాడు. దొంగ లిద్దరూ తలుపు తట్టగానే అది తెరుచు కున్నది. కళిముఖి ఇంటి నానుకుని వున్న చెట్ల చాటునుంచి కిటికీలో కుండా లోపలికి చూశాడు. లోపల కాగడాల వెలుగులో మరిద్దరు దొంగలు అతడి కంటబడ్డారు. నాగుమల్లి గొడ పక్కగా వున్న ఒక కొయ్య బల్ల మీద కూర్చుని వున్నది. ఆమె చేతులు రెండూ తాళతో బంధించబడి వున్నవి.

ఆ దృశ్యం చూస్తూనే కళిముఖి కోపంతో నిలువెల్లా కంపించి పోయాడు. ఓ క్షణం అతడు తలుపు తోసుకుని లోపలికి పోయి దొంగల్ని హతమార్చాలనుకున్నాడు. కాని, మరుక్షణంలో అతడు ఆ ప్రయత్నం తనకే కాక, నాగుమల్లికి కూడా ప్రమాదకారణం అవుతుందని గ్రహించాడు. ఇప్పుడు తను చేయవలసింది కొండ లోయలోకి పాద్య మైనంత త్వరగా పోయి, విక్రమకేసరిని మరి కొందరినీ వెంటబెట్టుకుని వచ్చి, ఇంటిని చుట్టుముట్టి పూజారి అనుచరుల్ని హతమార్చి, నాగుమల్లిని విడిపించుకు పోవటం....

శిశిముఖి యిలా అలోచించేంతలో అతడికి పూజారి ఎక్కడ అన్న ప్రశ్న ఎదురైంది. వాడూ, వాడి బంటు సవరణకుండం ఎక్కడికి పోయారు? ఒకవేళ పూజారి, నాగు మల్లిన దొంగల పరం చేసి, తాను తన బంటుతో బ్రహ్మపుత్రానది ప్రాంతాలకు తిరిగి ప్రయాణమయ్యాడా?

అలోచిస్తూ కాలం పృథాపుచ్చటం నుంచి కాదనుకుంటూ శిశిముఖి కిటికి నుంచి యివతలికి వచ్చి, పాదల చాటున నక్కుతూ, అరణ్యం కేసి పోయే కార్తీబాట మీదికి వచ్చాడు. హఠాత్తుగా అతడికి గుర్రపు గిట్టల సవ్వడి వినిపించింది. శిశిముఖి చప్పన దారికి పక్క నున్న పాదల చాటుకు పోయాడు. అంతలో ఒక చెట్టు చాటు నుంచి సవరణకుండం పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి, "ఎవరక్కడ? పాదల చాటున దాగిందెవరు? బయిటికి వచ్చేయండి!" అంటూ శేక పెట్టాడు.

శిశిముఖి ప్రమాదాన్ని గుర్తించి, అక్కణ్ణించి మరి కొంచెం దూరంగా కదిలేంతలో శిథిలాలయ పూజారి గుర్రం మీద చేగంగా అక్కడికి వస్తూ, "ఎవడూ, భేరుండమా? ఏమిటా శేకలు? శత్రువులకు మన సేవాసం తెలియ పరచా లనుకుంటున్నావా?" అన్నారు కోపంగా.

"కాదు, పూజారిదేవా! పాదల్లో ఏదో అరికిదయింది!" అన్నారు భేరుండం తడబడుతూ.

"ఆ అరికిదేదో నీ బుర్రలో అయింది. వద్దంటే మళ్ళీ అతిగా తాగుతున్నావ్. సరే, ఆ అరికిడికి కారణం ఏమిటో చూసి, త్వరగా రా," అంటూ పూజారి గుర్రాన్ని నంది కేసి దోడు కీయించాడు.

సవరణకుండం చేతిలో వున్న ఈ పెను యుళివిస్తూ, శిశిముఖి దాగివున్న పాదల కేసి అడుగులో అడుగు చేసుకుంటూ బయలుదేరాడు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

18

[నాగుమల్లిని ఎత్తుకుపోయిన శిథిలాలయ పూజారి, అమెను విడిచి వుచ్చేందుకు, శివాలిని తాళపత్రగ్రంథం మూల్యంగా చెల్లించమన్నాడు. శివాలి అందుకు అంగీకరించాడు. దొంగలువున్న చోటదూని శిథిలాలయ తిరిగి వస్తాండగా, అరికిది ఎన్న నవరభేరుండం, ఈదెను యుళివస్తూ ఆతడి పైకి రాసాగాడు. తరవాత—]

శిథిలాలయ కీలాల మీద తను ఏమి చెయ్యటం కీమమో ఆలోచించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. నవర భేరుండాన్ని వెనక నుంచి వెళ్ళి తలమీద బలంగా ఒక దెబ్బ కొట్టి చడి చప్పుడూ లేకుండా చంపేయ్య వచ్చు. కాని, అందువల్ల పూజారి ముఠా తమ రహస్య వివాసం శత్రువులకు తెలిసి పోయిందని, నాగుమల్లిని మరొక చోటుకు ఎత్తుకుపోయి దాయవచ్చు...

ఇలా ఆలోచించిన శిథిలాలయ, నవర భేరుండం కంట బడకుండా పారిపోయేందుకు ఒక ఎత్తు వేశాడు. అతను దాగివున్న పాదల్లో నుంచి దాపుల నున్న మరికొన్ని పాదల కేసి నాలుక్కాళ్ళ మీద నడుస్తున్న జంతువులా కుప్పించి దూకుతూ, చిరుత గండు కొపంతో అరిచినట్టు పెద్దగా గర్జన చేశాడు. ఆ ధ్వని వింటూనే నవరభేరుండం బెదురుకుని తక్కున అగిపోయి, వెనక్కు

‘చందమామ’

సవర భేరుండం వున్న పాదల దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చారు.

సవర భేరుండం అప్పటికి తేరుకుని, పెద్దగా నవ్వుతూ, "ఇంకెక్కడి చిరత? అది నా మీదికి దూకబోయే సమయంలో ఈ పెత్తే గట్టిగా ఒకే పాటు పాడిచాను. ఆ దెబ్బకు వెల్లకిలా పాదల్లో పడి లేచి అరణ్యం కేసి దొడు తిసింది," అన్నాడు.

"భేష, సాహసంలో, తెగువతనంలో మాతో సరితూగలవాడివి. ఇక రా. పూజారి దొర నీ కేదో ప్రమాదమైన పని ఒప్పు చెప్ప బోతున్నాడు," అన్నాడు దొంగల్లో ఒకడు.

"ప్రమాదమైన పని? ఉహూ, నాకేం భయం లేదు. దొర అజ్ఞాపిస్తే, అలా అకాశంలోకి ఎగిరిపోగలను. నేను మావప గండభేరుండాన్ని, తెలుసుగా!" అన్నాడు సవరభేరుండం.

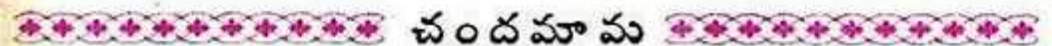
"ఆ సంగతి మాకు తెలుసు. తెలియని వాళ్లు నువ్వేదో హెచ్చులు మాట్లాడు తున్నావనుకుంటారు. పూజారి దొర మంత్ర శక్తికి తిరుగేమిటి?" అన్నాడు దొంగల్లో రెండోవాడు.

"ఏవేంటా చచ్చు కబుర్లు? భేరుండాన్ని చిరుతపులి పీక కొరికి ఎత్తుకు పోలేదు, నయం! వాడు బాగా మైకంలో ఉన్నట్లు

ఒక్కొక్క అడుగే వెస్తూ, "చిరుతగండా! ఏదో మనిషనుకున్నాను," అన్నాడు భయం వల్ల వణుకుతున్న గొంతుతో.

భేరుండాన్ని యింత తేలిగ్గా మోసగించ గలిగినందుకు సంతోషపడిపోతూ, శిఖిముఖి మరింత బిగ్గరగా ఆరుస్తూ, పాదల చాటు నుంచి మహా వృక్షాలున్న అరణ్యంలోకి పరిగెత్తాడు. బయట అడవి జంతువు అరవటం వింటూనే, ఇంట్లోకి పోయిన శిఖి తాలయ పూజారి, దొంగల్లో యిద్దర్ని సవర భేరుండానికి సాయం వెళ్ళమని చెప్పాడు.

ఆ దొంగ, రిద్దరూ కత్తులాపుకుంటూ, "ఎక్కడ చిరతపులి? ఎక్కడ?" అంటూ

చందమామ

న్నాడు. వాగుడు కట్టి పెట్టి రమ్మనంది," అంటూ శిథిలాలయ పూజారి కేకపెట్టాడు.

సవర భేరుండాన్ని యింత తెలిగ్గా మోసం చేసి అరణ్యంలోకి పారిపోయిన శిఖిముఖి అతి వేగంగా లోయలోకి పరిగెత్తాడు. అక్కడ అతడు దివిటిల వల్ల లోయ అంచున వున్న ఇంటిని గుర్తించి, అక్కడికి చేరేసరికి, శివాలుడూ, సవర గండుపోతూ—అందరూ కనిపించారు. శిఖిముఖి వాళ్ళకు, నాగుమల్లి బంధించబడి వున్న ఇంటిని గుర్తించి చెప్పి, దాన్ని చుట్టుముట్టితే, అమెను రక్షించటమే గాక, శిథిలాలయ పూజారిని కూడా పట్టుకుని బంధించవచ్చని తెలియపరిచాడు.

శివాలుడు తన కొడుకు చెప్పినట్టు చేయటమే సరిఅయిన మార్గం అని సవర గండు పోతుకో సంప్రతించి నిష్క్రమించాడు. తండ్రి ద్వారా శిఖిముఖి, పూజారి తాళపత్రాలున్న సంచినీ వేలాడకట్టమన్న రావించెట్టు సంగతి విన్నాడు. అతడు ముందు బాగ్రత్రగా, ఆ రావించెట్టు ప్రాంతాల కావలాకోసం అద్దరు శిఖరయువకుల్ని పంపాడు.

ఆ తర్వాత ధైర్యసాహసాలు గల పది మంది శిఖర యువకుల్ని, విక్రమకేసరినీ వెంటబెట్టుకుని శిఖిముఖి, శిథిలాలయ

పూజారివున్న ఇంటి కేసి వేగంగా ప్రయాణమయ్యాడు. అరగంట తరవాత ఆ ఇంటి ప్రాంతాన్ని చేరేసరికి శిఖిముఖికి, యీ సారి ఇంటి ముందున్న పొదల ప్రాంతాల దొంగల్లో ఒకడు అటూ యిటూ గస్తీ తిరుగుతూం డటం కనిపించింది, కిటికీలోంచి దీపకాంతి బయటికి పడుతున్నది.

ఆ గస్తీవాణ్ణి చూస్తూనే శిఖిముఖికి, పూజారి ఏదైనా ప్రమాదాన్ని శంకించాడా అన్న అనుమానం కలిగింది. వాడు బహుటక్కరి. నాగుమల్లిని మరోచోటుకు ఎత్తుకు పోలేడు గదా అన్న భయం కలిగిందతడికి. ఏది ఏమైనా ముందు ఇంటిని చుట్టు

ముట్టాలి. శిఖిముఖి, విక్రమకేశసరితో తాను చేయబోయే పని గురించి చెప్పాడు. గస్తీవాడు ముందుగా హెచ్చరిస్తే, ఇంట్లో వున్న శత్రుమూక అంతా పారిపోయే ప్రమాదం వున్నది. కనక గస్తీవాణ్ణి కిక్కురుమనకుండా తుదముట్టించాలి.

శిఖిముఖి అనుచరుల్ని అంత దూరాన వదిలి పాదల వెనక్గా పాకుతూ పోయి, గస్తీవాడు తానున్న పాద వక్కగా నడిచే సమయంలో వెనకనుంచి కత్తిపిడితో బలంగా నెత్తిమీద కొట్టి, వాడు కింద పడబోయే సమయంలో అరవకుండా వుండేందుగాను గొంతు వట్టుకోబోయాడు. కాని,

దొంగ దెబ్బ తిని ముందుకు తూలి పడబోతూనే పెద్దగా చావుకేక పెట్టాడు.

ఆ కేక వింటూనే ఇంట్లో వున్న శిఖిలాలయ పూజారి ప్రమాద మేదో ముంచుకు వస్తున్నదని గ్రహించి, సవర భేరుండంతో, "ఒరే, భేరుండం! మనం తక్షణం యీ ఇల్లు వదిలి పోవాలి. నా వెంట పరిగెత్తుకురా!" అంటూ ఇంటికి వెనకవైపు నున్న వాకిలి తెరుచుకుని, చాపుల నున్న అరణ్యం కేసి పరిగెత్తాడు.

శిఖిముఖి గస్తీ దొంగ కేక పెట్టగానే తాను వేసిన పథకం చెడిందని గ్రహించి, తన అనుచరుల్ని ఇంటిని చుట్టు ముట్టమని హెచ్చరించాడు. విక్రమకేశసరి, శబర సవర యువకులూ ఇల్లు చుట్టుముట్టారు. శిఖిముఖి ఇంటి ముందు ద్వారం నుంచి, విక్రమకేశసరి వెనక వైపు నున్న ద్వారం నుంచి కత్తులు ఝళివిస్తూ లోపలి కడుగు పెడుతూనే, "అందరూ లొంగి పొండి. ఎదురు తిరిగిరో ప్రాణాలు దక్కవు, బాగ్రత్త!" అన్నారు.

కొయ్యబల్ల మీద కూర్చుని వున్న నాగు మల్లి వాళ్ళిద్దరి కేసి వింతగా చూస్తూ, "భలే తెలివైన వాళ్ళు. మీరు పట్టుకోదలిచిన పూజారి వెధవ భేరుండంతో యింతకు

ముందే పారిపోయాడు. అదుగో, ఆ మూల వున్న ముగ్గురు సోమరి వెధవలూ మాంచి కైపుతో కళ్ళు మూశారు. భూకంపం వచ్చి బిల్లు కూరినా లేవరు," అన్నది.

శిఖిముఖి, నాగుమల్లిని సమీపించి మౌనంగా ఆమె కారి చేతి కట్టను విప్ప సాగాడు. విక్రమకేసరి అతడి దగ్గర కొచ్చి, "ఏం, శిఖి! ఆ పూజారి దుర్మార్గుణ్ణి వెంబడించే ప్రయత్నం చేయిందా? వాడు మరో సారి మనందరినీ మోసగించి పారిపోయాడు," అన్నాడు.

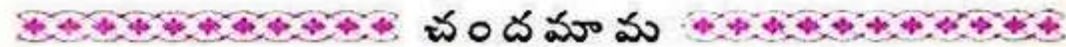
"వాడు రోజులు మూడిననాడు గాని మన చేతబడడు. ఈ గుడ్డి వెన్నెల్లో వాణ్ణి యీ మహారణ్యంలో ఎక్కడని వెతుకుతాం? మనకు అనవసర శ్రమ తప్ప ఫలితం వుండదు. ఇదిగో, యీ గండుపాతు కూతుర్ని తండ్రికి ఒప్ప చెప్పితే, మన బాధ్యత తీరి పోతుంది. ఆ తరువాత మనం నిష్పంతగా మీ తాతగారిని గురించి తెలుసుకునేందుకూ, ఆ శిథిలాలయ రహస్యం ఏమిటో కనుక్కునేందుకూ బ్రహ్మపుత్రా నదీ ప్రాంతాలకు పోదాం," అన్నాడు శిఖిముఖి.

నాగుమల్లి కట్టు పూడతీయగానే లేచి నిలబడటోయి, రక్తప్రసారం సరిగా జరగక కాళ్ళు చచ్చు పడటంతో తిరిగి బిల్లమీద

కూర్చుంటూ, విక్రమకేసరితో, "ఈ శబర కుర్రాడికి ఆ శిథిలాలయ పూజారి ఎంత జిత్తులమారో యింకా తెలిసినట్టు లేదు. వాడు మీకంటే ముందుగా ఆ బ్రహ్మ పుత్రా లోయల్లోని శిథిలాలయాన్ని చేర తాడు," అన్నది.

"అక్కడికి వెళ్ళేందుకు అవసరం అయిన దారి గుర్తులూ అవి వున్న పటం గల తాళపత్రాలు మా దగ్గర వున్నవి. ఆ దారేదో తెలుసుకునేందుకే పూజారి ఆ తాళ పత్రాల కోసం యింతగా తెగించి ప్రయత్నించాడు. అవి బస్సులో వాడిచేత బడవు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

అంతలో గది మూల నిద్రపోతున్న దొంగల్లో ఒకడు పెద్దగా అవులిస్తూ కళ్ళు తెరిచి, శిఖిముఖి వాళ్ళను చూసి, భయంతో కంపించి పొతూ తోటి వాళ్ళను నిద్ర లేపాలని చూశాడు. కాని వాళ్ళు కదల లేదు. శిఖిముఖి వాళ్ళను సమీపించి కత్తిపిడితో ఒక్కొక్కణ్ణి పాడుస్తూ, "ఇక లేవండి. మీ యజమాని పొరీపోయాడు. మీ ముగ్గురి కలలూ రావి చెట్టుకు వేళ్ళాడ గట్ట బోతున్నాను," అన్నాడు.

తతిమ్మా యిద్దరు దొంగలూ కళ్ళు తెరుస్తూనే, శిఖిముఖిని చూసి అదురుకు పోయారు. శిఖిముఖి మరోసారి వాళ్ళకు

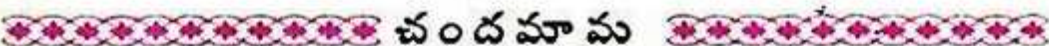

తలలు నరక బోతున్నట్టు చెప్పాడు. దొంగలు ముగ్గురూ అతడి కాళ్ళా వేళ్ళా పడుతూ, "ఆ పూజారి దుర్మార్గు డిచ్చిన డబ్బంతా నీ కిస్తాం. మమ్మల్ని ప్రాణాలతో వదులు," అన్నారు.

"ఏదీ, ఆ డబ్బు చూపండి?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

దొంగలు ఒకరి ముఖాలోకరు చూసుకుని, చుట్టూ కలయచూడసాగారు. వాళ్ళివరి కోసం చూస్తున్నారో గ్రహించిన శిఖిముఖి, "నాలుగోవాడి కోసం చూస్తున్నారా? వాడు కూడా వస్తేగాని, ఆ దాచిన డబ్బు బయటికి తియటానికి లేదన్న మాట! నరే, బహుశా వాడిపాటికి నరకంలో వుండి వుంటాడు. వాడివంతు డబ్బు కూడా మీరే వంచుకుని, ఎక్కడనైనా యింత పొలం కొనుక్కుని సన్నార్గంలో బతకండి. దొంగల్లా మళ్ళి ఏనాడైనా నా కంట బడ్డారో, అ కనానే మీ ప్రాణాలు తిస్తాను," అన్నాడు.

శిఖిముఖి వెంట నాగుమల్లి తతిమ్మా అనుచరులూ ఇంటి బయటికి వచ్చారు. విక్రమకేశరి, శిఖిముఖితో, "శిఖి! పూజారికి, దొంగలకూ ఆశ్రయం అయిన యీ ఇంటిని యిలా వుండ నివ్వటం నా కిష్టం లేదు, వాళ్ళు మరోసారి యిక్కడ చేరి సుర్మార్గ

చందమామ

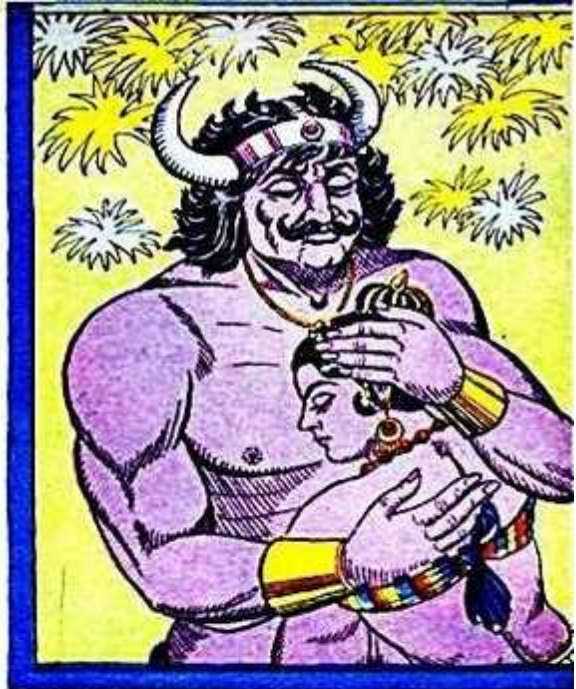

కార్యాలు చేయవచ్చు. దీనికి నిష్పష్టబం
మందిది," అన్నాడు.

శిఖిముఖి, "నీ యిష్టం," అంటూ తల
పూపాడు. విక్రమకేసరి ఇంట్లోకి పోయి
వెలుగుతున్న దివిటి తిసుకుని బయటికి
వచ్చి, ఇంటి నాలుగు పక్కలా చాచితో
అంటించాడు. చూస్తూండగానే పెద్ద
మంటలు లేచినై. శిఖిముఖి అతడి అను
చరులూ సంతోషంగా చప్పట్లు చరుస్తూ
లోయ కేసి బయలుదేరారు. చచ్చినవాడు
చాపగా మిగిలిన ముగ్గురు దొంగలూ, కాలే
ఇంట్లో నుంచి తమకు వనికి వస్తవనుకున్న
కొయ్యబల్లలూ, వంటపాత్రలూ హడా
విడిగా బయటికి తెచ్చుకోసాగారు.

లోయ సమీపంలో వున్న పూరిపాక దగ్గర
తిరిగి అంతా కలుసుకున్నారు. సవరగండు
పాతు తన కుమార్తెను చూసి పొందిన
ఆనందం అంతా యింతా కాదు. అతడు
నాగుమల్లిన బుజ్జగిస్తూ, "నిన్నా పూజారి
కుక్క ఉత్తరాదికి ఎత్తుకు పోయాడే అను
కున్నాను. అదృష్టం కొద్దీ దొరికావు.
ఆ విచ్చికుక్కగొట్టి ఏదో విధంగా పట్టుకుని
కండకు కండ కోసి కాకులకూ గడ్డలకూ
వెయ్యకపోతే నేను గండుపాతునే కాదు,"
అన్నాడతను.

శిఖిముఖి చిరునవ్వు నవ్వుతూ, "గండు
పాతూ, మనం యిలాంటి ప్రతిజ్ఞలు చేసి
నెరవేర్చుకోగలిగిన స్థితిలో లేం, పెద్దవాళ్ళ
మయి పోయాం. శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి
ముందుగా శూరసేనదేశం వెళ్ళి, విక్రమ
కేసరి తండ్రిగారితో మాట్లాడి బహుశా అక్క
ణ్ణించి బ్రహ్మపుత్రా నదీలోయ ప్రాంతాలకు
వెళతారు. ఒకవేళ వాళ్ళకు తిరిగి ఆ శిఖి
లాలయ పూజారి సని చెప్పకునే దుష్టుడు
ఎదురైతే, తప్పక వాణ్ణి నీ కోసం కాళ్ళూ
చేతులూ కట్టి తిసుకు పస్తారు. అప్పుడు
నువ్వు వాణ్ణి చిత్రహింసలకు గురిచెయ్య
వచ్చు," అన్నాడు.

శివాలిడి మాటలకు అందరూ వినోదంగా నవ్వారు. తరవాత సూర్యోదయం అవుతూనే శివాలిడూ, గండుపాతూ తమవాళ్లను వెంటబెట్టుకుని తిమ్మగూడెం చేరారు. అక్కడ ఆ పగలూ, రాత్రి వినోదాలతో, విందులతో కాలంగడిపి శివాలిడు మర్నాటి ఉదయం తన కుంభారమిట్ట పల్లెకు బయలుదేరాడు. అతడు ప్రయాణమయే సమయంలో నాగుమల్లి, శిఖిముఖిని ఒక పెద్ద చెట్టు చాటుకు విలిచి, తనను కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి హింస పెట్టిన శిఫిచాలయ పూజారి శిఖి కావాలన్నది.

"వాడు మాకు ఆ లోయల్లో తటస్థ పడాలే కాని, వాడి తలె నరికి తెచ్చి నీ కిస్తానని వాగ్దానం చేస్తున్నాను. కాని, తిరిగి రావడానికి ఎంతకాలం పడుతుందో చెప్పలేను. ఈ లోపల నువ్వు మరొక సవరవాడి పెళ్ళాం అయిపోతే, వాడు నా మీద ఈ పెత్తుకాడు," అన్నాడు శిఖిముఖి.

ఆ మాటలు నాగుమల్లికి కోపం, సిగ్గు కూడా తెప్పించినై. అమె తలవంచుకుని నేల చూపులు చూస్తూ, "నన్ను సవరవాడు కాదు గదా, మరే శిఖరవాడు కూడా చేసుకోలేడు," అన్నది పణుకుతున్న కంఠ స్వరంతో.

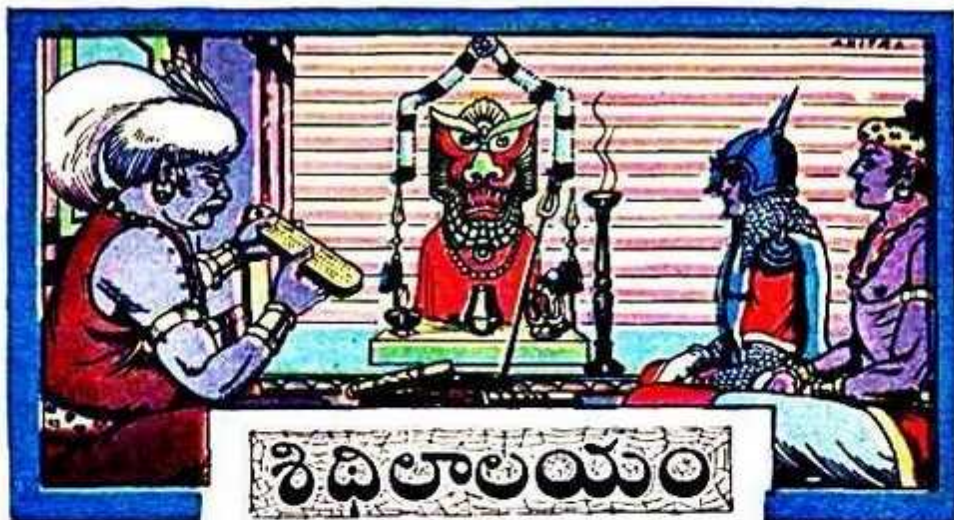
"అంటే....నాకేం తెలియటం లేదు," అంటూ శిఖిముఖి అమాయకంగా, నాగుమల్లి ముఖం కేసి చూశాడు.

నాగుమల్లి ఏదో చెప్పబోయింది, కాని అంతలో శివాలిడు పెద్దగా, "ఊ, యిక అందరూ బయల్దేరండి. శిఖిముఖి ఏక్కడ?" అన్నాడు.

నాగుమల్లి చప్పున కదిలి ఇంటి కేసి పరిగెత్తింది. ఎర్రగండు అరుస్తూ శిఖిముఖి దగ్గిరకు వచ్చింది. శిఖిముఖి దాని తల నిమిరి నాగుమల్లి అన్న మాటల్లోని భావ మేమిటా అని అలోచిస్తూ తండ్రి దగ్గిరకు బయలుదేరాడు. —(మీరకా వుంది)

19

[శిథిముఖి, విక్రమకేసరి తమ అనుచరులతో శిథిలాలయ పూజారి వున్న ఇంటిని చుట్టు ముట్టి నాగుమర్రిని బంధవిముక్తురార్చి చేశారు. పూజారి, వనరభేదుండంతో అరణ్యం లోకి పారిపోయాడు. నాగుమర్రి, శిథిముఖితో అతడు బ్రహ్మపుత్రా నదీ లోయల నుంచి తిరిగివచ్చేవరకూ తాను పెళ్ళాడబోవటం లేదని చెప్పింది. తరవాత—]

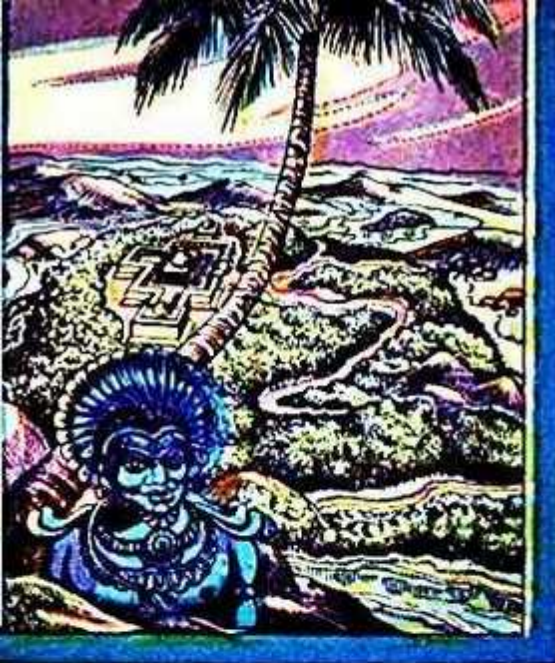
శివాలయం తన అనుచరులందరినీ వెంట బెట్టుకుని మధ్యాహ్నం వేళకు కుంభార మిట్టపల్లె చేరాడు. తాను పల్లెలో లేని సమయాన శిథిలాలయ పూజారి పల్లెపై వీలైనా అఘాయిత్యం చేసివుండవచ్చున్న భయం అతణ్ణి దారి పొడుగునా దాధిం చింది. కాని పల్లె చేరుకూనే ఆలాంటి ఉపద్రవం ఏమీ జరగలేదని తెలిసి, అతడు చాలా సంతోషించాడు.

ఇన్నాళ్ళకు శివాలయిడి, విక్రమకేసరి తండ్రి జయపాలుడు తనకు పంపిన తాళ పత్రాలు తీరిగ్గా చదివిచూసే అవకాశం దొరికింది. జయపాలుడి తండ్రి విక్రమ కేసరి రెండవసారి బ్రహ్మపుత్రా లోయలకు ఎందుకు వెళ్ళటం జరిగిందో, వాటిల్లో అతడికి సూచనప్రాయంగా వున్న కొన్ని స్థలాల పేర్ల ద్వారా అర్థమైంది. అతడు యీ రెండవ యాత్ర పెట్టుకున్నది, బ్రహ్మ

'చందమామ'

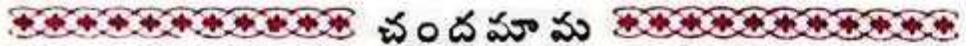

సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించినది. ప్రకృతి
వైపరీత్యాలవల్లా, బ్రహ్మపుత్ర వరదల
వల్లా, ఆ లంక చుట్టుపక్కల చాలా
ప్రాంతం బలమయం అయిపోయి, కొన్నే
ళ్ళుగా ఆ దేవాలయం పున్న లంక ఎక్క-
డున్నదో కూడా ఎవరికీ తెలియకుండా
పోయింది. కాని, ఇభ్యుబాతి వాళ్ళలో
కొందరు వృద్ధులకు మాత్రం ఆ ఇథిలా-
లయం పున్న లంకను గురించిన సమా-
చారం కొంతలో కొంత తెలుసునన్న
వాడుక పున్నది.

పుత్రానది లోని అసంఖ్యాకమైన లంకల్లో
ఒకటైన వృశ్చికలంక చేరేందుకు. ఆ లంక
మీదే ఇథిలాలయం పున్నదని వాడుక.
అందులో అంకులెని ధనకనకాలే కాక,
వెలలెని ఇల్పనంపద కూడా పున్నదని
చెపుతారు. విక్రమకేసరి ఆ ధనాన్ని, వీల-
యితే అపూర్వకళాఖండాలుగా చెప్పబడే
శిల్పాలనూ తీసుకువచ్చి తన రాజధానినాన్ని
అలంకరింప చేయాలనుకున్నాడు.

తాళపత్రాల్లో విక్రమకేసరి ఆ ఇథిలాల-
యాన్ని చేర్చేందుకు తనకు తెలిసిన వర్త-
మానమంతా రాకాడు. ఆ దేవాలయం
ఇభ్యు లనబడే అటవికులు కొన్ని వందల

శివాలిడు, వందల సంఖ్యలో పున్న
తాళపత్రాల్లో అక్కడా యిక్కడా పున్న
ఇథిలాలయానికి సంబంధించిన విషయాన్ని
విక్రమకేసరికి చెప్పి, "కేసరి, మీ తాత
గారైన విక్రమకేసరి దొర యింకా సజీవుడే
అన్న సమ్మకం నాకు లేదు. ఆయన
వయసులో నా కన్న చాలా పెద్ద. అంతే
కాక ఆ లోయల్లో ఒంటరిగా తిరుగుతూ
విషజ్వరాలకూ వాటికి గురై యింతకాలం
సజీవుడై పుంటాడని నేననుకోను. ఏమైనా,
సంగతి మీ నాయనగారితో చెప్పి. ఆయన
ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్ళితీరాలంటే మనం
చేయగలిగిందేమీ లేదు. నీకు తోడుగా
ఘోరసేనదేశం వరకే గాక, ఆ బ్రహ్మపుత్రా

చందమామ

నదీ లోయలకు కూడా నా కొడుకు శిఖిముఖిని పంపుతున్నాను," అన్నాడు.

విక్రమకేసరి, శిఖిముఖిని కృతజ్ఞత తెలియపరిచాడు. మర్నాటి ఉదయం అతడు శిఖిముఖిని వెంటబెట్టుకుని తన దేశానికి బయలుదేరాడు. దారిలో దొంగల బెడదగాని, శిథిలాలయ పూజారి నుంచి ఏమైనా ఆపదగాని రావచ్చున్న అనుమానంతో శిఖిముఖి వారి వెంట దృఢ కాయులైన యిద్దరు శబరయువకుల్ని అంగరక్షకులుగా పంపాడు.

మార్గమధ్యంలో ఎలాంటి చిక్కులకూ గురి కాకుండానే పక్షం రోజుల తరవాత శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి కూరసేనదేశం చేరారు. జయపాలుడు విక్రమకేసరి ద్వారా సంగతి సందర్భాలన్నీ తెలుసుకుని, ఎంత ప్రమాదంతో కూడిన కార్యం అయినా సరే, తాను తప్పక బ్రహ్మపుత్రానదీ లోయలకు పోయి, తన తండ్రి సజీవుడో కాదో అన్న సంగతి తెలుసుకు తీరాలన్నాడు.

జయపాలుడి ఆలోచనకు మంత్రి, యితర రాజుద్వేగులూ అభ్యంతరం చెప్పారు. ఇటువంటి కష్టస్థాధ్యమైన పనికి యువకుడే తగినవాడని, ఈ వయసులో జయపాలుడు అంత దూరప్రయాణానికి

పూనుకోవటం క్షేమంకాదని నలహ యిచ్చారు. వారి నలహను పాటించి జయపాలుడు తన కొడుకైన విక్రమకేసరి పైన యీ కార్యభారం పెట్టాడు.

ప్రయాణానికి అవసరం అయిన ఏర్పాట్లన్నీ ఒక వారం రోజుల్లో పూర్తయ్యాయి. విక్రమకేసరి, శిఖిముఖుల వెంట రక్షణగా జయపాలుడు సుశిక్షితులైన ఇద్దరు క్షత్రియువకుల్ని పంపేందుకు ఏర్పాటు చేశాడు. అందరూ ఒకనాటి ప్రాతఃకాలాన బ్రహ్మపుత్రానదీ లోయలకు ప్రయాణం అయ్యారు. బయలుదేరే ముందు జయపాలుడు శిఖిముఖిని ఆప్యాయంగా కొగలించుకుని,

చందమామ

అతడి మెడలో ఒక రక్షరేకు కట్టాడు. అది బయటపాలుడికి తన తండ్రి నుంచి లభ్యమయిన కాశపత్రాలు గల పెచ్చెలో దొరికింది. దాని మీద కాశీమాత రూపం చెక్కబడి వున్నది.

శిశిముఖి, విక్రమకేశనరులు తమ యిద్దరు సహచరులతో నాలుగైదు నెలల కాలం ఆరణ్యంలో, కొండల్లో ప్రయాణించి, చిన్నపెద్ద సదులను అనేకం దాటి చివరకు కామఖ్యపురం చేరారు. అక్కడ కొద్ది రోజులపాటు విక్రాంతి తీసుకుని తరవాత దారిచూపే వాణ్ణివేయినా కుదుర్చుకుని అభ్యుహతి వాళ్ళుండే ప్రాంతం చేర

లని వాళ్ళు నిర్ణయించుకున్నారు. తాత విక్రమకేశనరి యీ బాతివాళ్ళు నివసించే ప్రాంతాల కొంతకాలం వున్నట్టు శూరసేన దేశపు పండితుడు బయటపాలుడికి లోగడ చెప్పి వున్నాడు.

విక్రమకేశనరి అతడి అనుచరులూ కామఖ్యపురం చేరి, ఒక సత్రంలో బస చేశారు. ఆ సమయాన పట్టణంలో దేవీ ఉత్సవాలు బరుగుతున్నవి. అవి చూసేందుకు చుట్టుపక్కల పదీ పన్నెందు కోసుల దూరం నుంచి కూడా బసం వస్తున్నారు. వీళ్ళల్లో అనేక తెగలవాళ్ళూ, జాతుల వాళ్ళూ వున్నారు. బ్రహ్మపుత్రా నదీ లోయల్లో దారి చూపేందుకు సమ్యక్స్థులైనవాడి కోసం వెతకబాసికి యిది మంచి అదనుగా శిశిముఖికి తోచింది. అతడు విక్రమకేశనరిని, తతిమ్మా యువకుల్ని వెంటబిట్టుకుని ఉత్సవం బరుగుతున్న ప్రాంతానికి బయలుదేరాడు. వీధులకు యిరువైపులా చిన్నచిన్న దుకాణాలు అనేకం వాళ్ళ కంటబడినై. ఆ దుకాణాల్లో ఏనుగు దంతంతో చేసిన రకరకాల వస్తువులూ, పాలరాతితో చెక్కిన విగ్రహాలూ, బంతు చర్మాలతో తయారైన సామగ్రిలూ అమ్ముతున్నారు.

చంద్రమామ

నలుగురు యువకులూ అదుకాబాల్లోని విచిత్ర వస్తువులను చూస్తూ ముందుకు కదిలారు. వాళ్ళకు ఒక వీధి మలుపున వినుగుచర్మాలు పరుచుకుని వాటి మీద మానవాస్త్రీకలు పెట్టుకు కూర్చున్న ఒక బొమ్మిడి కనిపించాడు. పెద్ద గద్దం, జడలు కట్టిన తల వెంట్రుకలతో, ముఖాన ఎర్రని పెద్ద కుంకంబొట్టుతో, అతడు చూప రుల్ని బాగా అక్కర్లేస్తున్నాడు.

శిఖిముఖి వాళ్ళూ అతడి కేసి ఒక కణ కాలం చూసి ముందుకు కదలబోయేంతలో, బొమ్మిడి "కూరసేనదేశపు కేసరీ, ఆగు! ఒక్క మాట," అన్నాడు పెద్దగొంతుతో.

తనను ఆ విధంగా పేరుపెట్టి విలిచిన బొమ్మిడి కేసి అశ్చర్యంగా చూస్తూ విక్రమకేసరీ నిలబడ్డాడు. బొమ్మిడి చేత సాముద్రీకం చెప్పించుకుంటున్న కొందరు విక్రమకేసరీనీ, అతడి వెంటవున్న వాళ్ళనూ పరీక్షగా చూడసాగారు.

శిఖిముఖి బొమ్మిడి కేసి రెండడుగులు వెసి, "అయ్యా, చేయి చూసి మనుమల పేర్లు చెప్పి బొమ్మిడిమిల్లి కొందరిని నే నెరుగుదును. కాని, మీరు మనిషి ముఖం చూసి పేరూ పూరూ తెలుసుకోగలిగారు. లోగడ మా ప్రాంతాల ఏమన్నా వున్నారా?" అని అడిగాడు.

జ్యోతిష్యుడు వికవిక మంటూ నవ్వి, "నేను అహోరీ జ్యోతిశ్శాస్త్ర వందితుణ్ణి, శిఖి! భూతభవిష్యత్ వర్తమానాలు అన్ని వున్నపాళంగా చెప్పగలను. మీరిక వచ్చిన దారినే ఇంటికి తిరిగిపొంది. వృద్ధ విక్రమ కేసరి బతికిలేడు. పైగా మీరు వెయ్యేళ్ళ పయను గల మహాశక్తిమంతుడితో విరోధం తెచ్చుకున్నారు. సాహసించి బ్రహ్మపుత్రా నదీ లోయల్లోకిపోయారో మీరు బల వన్మరణం పొందుతారు," అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే విక్రమకేసరి కత్తి దూయబోయాడు. శిఖిముఖి అతణ్ణి వారింది చిన్నగొంతుతో, "కేసరి! కొందర

పడకు. మనం వున్నది దేశంకాని దేశం. ఈ కపట జ్యోతిష్యుడు శిఖిలాలయ పూజారి మిత్రుడో సేవకుడో అయివుంటాడు. ఆ దుర్మార్గుడి ద్వారానే ఏడు మనను గురించి విన్నాడు. అంటే దాని అర్థం, ఆ పూజారి యీ పట్టణంలోనే ఎక్కడో వున్నాడన్న మాట; మనను యిన్నాళ్ళుగా ఒక కంట కనిపెట్టే వున్నాడని తెలుస్తున్నది గదా!" అన్నాడు.

"అలాగే తోస్తున్నది. ఆ దుర్మార్గుడి పీడ విరగజైపోయిందనుకున్నాను. సరే, మనం యిక యీ జనంలో తిరగటం మంచిది కాదు. వాడి బంట్లు మనను చాటు నుంచి దెబ్బ తియవచ్చు. మన విడిది సక్రంకు పోదాంపదండి," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

నలుగురూ ఓ ఆర గంట తరవాత సక్రం దగ్గిరకు వచ్చేసరికి, సక్రం యజమాని వాళ్ళతో, "మీ గురువుగారు, మీరు విడిది చేసిన గదిలో వున్నారు. ఓ గంట కాలంగా మీ కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు," అని చెప్పాడు.

సక్రం యజమాని యిలా అనగానే నలుగురూ ఎక్కడలేని ఆశ్చర్యం పొందారు. శిఖిముఖి సక్రం యజమాని కేసి అను

చందమామ

మానంగా చూస్తూ, "మాకు గురువంటూ ఎవరూ లేరు. వాడెవడో దొంగ అయి వుంటాడు. మేం దిగిన గది వాడికి చూపావా?" అని అడిగాడు.

సత్రం యజమాని కళవేళపడిపోతూ, "గది చూపాను. అతడు గొప్ప కాళి భక్తుడిలా వున్నాడు. ఏదో గుడికి పూజారి ననీ, మీకు చాలా కాలంగా గురువుననీ చెప్పాడు," అన్నాడు.

"సరే, వాడి సంగతి మేం చూసు కుంటాం. మా గది వైపు నుంచి కేకలూ అరుపులూ వినిపించినా, ఓ ఆర గంట వరకూ అటు కేసి ఎవర్నీ రానియ్యకు," అంటూ శిఖిముఖి గబగబా మిట్టెపై నున్న తమ గది కేసి బయలుదేరాడు. విక్రమ కేసరి, క్షత్రియయువకు లిద్దరూ అతడి వెనకనే నడిచారు.

విక్రమకేసరి వాళ్ళు విడిదికని తీసు కున్న గది తలుపులు బిల్లా తెరిచి వున్నవి. అందరికన్న ముందు నడుస్తున్న శిఖిముఖి గదిలో అడుగు పెడుతూనే శిఖిలాలయ పూజారిని చూశాడు. పూజారి ఒక చిన్న కొయ్యపెట్టెను బద్దలు కొట్టేందుకు ఒక చురకత్తి పిడితో దాని మీద బలంగా కొడుతున్నాడు.

శిఖిముఖి వాకిట్లోకి రాగానే పూజారి తల ఎత్తి అతడి కేసి చూసి, వికృతంగా నవ్వుతూ, "శిఖి, మంచి సమయానికే వచ్చావే! సరే, సుహృద్ సేవకులు గదవ దగ్గరే అగండి. ఈ తుక్కుపెట్టెను తెరిచేందుకు నా మంత్రశక్తిని పృథా చెయ్యటం ఎందుకని, యీ చురకత్తిని వాడుతున్నాను," అన్నాడు.

శిఖిముఖి గదవ దగ్గరే అగి, వెనక నిల బిడివున్న క్షత్రియ యువకులైన అజితు డిశి, వీరభద్రుడికి కనుసైగతో ద్వారాన్ని కాపలాకాయమని హెచ్చరించి, ముందుకు రెండడుగులు వేసి, "పూజారి! ఆ పెట్టెలో

శిథిలాలయానికి పోయేందుకు అవసరం అయిన దారి గుప్తులు గల తాళపత్రం పున్నదనుకుంటున్నావా? ఉహు, అది అక్కడ లేదు. అదుగో, కేసరి దాన్ని సర్వదా తన దుస్తుల్లో దాచుకు తిరుగు తున్నాడు. కొంచెం దగ్గరకొచ్చి అడుగు, యిచ్చేస్తాడు," అన్నాడు.

విక్రమకేసరి తన దుస్తుల్లో నుంచి ఒక పెద్ద తాళపత్రం తీసి పూజారి కేసి రెపరెప లాడించాడు. పూజారి దాన్ని చూస్తూనే పళ్ళుకొరికి, "దాని కోసం అడగాలా? అడుగుతున్నాను; నేటికో కాదు కత్తికో!" అంటూ తన చేతుల్లోపున్న చురకత్తిని విక్రమకేసరి కేసి విసిరాడు.

రానున్న ప్రమాదాన్ని ముందుగానే గుర్తించిన శిఖిముఖి, విక్రమకేసరిని భుజాలు పట్టుకుని కిందికి లాగాడు. చురకత్తి రివ్వమంటూపోయి ద్వారబంధానికి బలంగా గుచ్చుకుపోయింది. శిఖిముఖి,

పూజారిని పట్టుకునందుకు ముందుకు దూకేంతలో అతడు గది వెనకపున్న తలుపు తెరుచుకుని పక్కనేపున్న పెట్టగోడ మీంచి కిందికి దూకేశాడు.

శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి పెట్టగోడను ఒక్క తృటికాలం ఆలస్యంగా చేరారు. పూజారి అంత ఎత్తు నుంచి కిందపడి మరణిస్తాడని వాళ్ళనుకున్నారు. కాని, మిడ్డె కింది అవరణలో నిలబడివున్న సవర భేరుండం, పూజారి నేల తాకకుండా మధ్య లోనే పట్టుకుని, అతణ్ణి, దాపులనున్న రెండు గుర్రాల్లో ఒకదాని మీద ఎక్కించి, తాను రెండో గుర్రం మీదికి లంఘించాడు.

శిఖిముఖి చప్పున వెనక్కు తిరిగి, "అజితా! వీరభద్రా! మీరు సత్రం అవరణలోకి పరిగెత్తి, గుర్రాల మీద పారిపో చూస్తున్న ఆ దుర్మార్గుల్ని పట్టుకోండి!" అని కేకపెట్టాడు. అజితుడూ, వీరభద్రుడూ కిందికి పరిగెత్తారు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

20

[శిశిముఖి, విక్రమశేసరి యిద్దరు అనుచరులతో బ్రహ్మశ్రుతానందీ లోయలకు బయలు వెళుదు. వాళ్ళు కామాఖ్యనగరం చేరి ఒక స్త్రీతో విడిది చేశారు. వాళ్ళు లేని వసు యంతో పూజారి వాళ్ళుంటే మిద్ర మిది గదిలో ప్రవేశించాడు. శిశిముఖి అతన్ని పట్టుకోవాలని ప్రయత్నిస్తే, పట్టగోడ దూకి గుర్రం మీద పారిపోయాడు. తరువాత—]

స్త్రీతం ముందు పెద్ద కలకలం లేగింది. ఇద్దరు చాచావిడిగా గుర్రాల మీద పారి పోతుండటం, కత్తులు చూసిన యువకు లిద్దరు 'అగండి!' అంటూ వాళ్ళునే పరి గెత్తుతుండటం చూసి, స్త్రీతో విడిది చేసినవాళ్ళు చాలామంది ఆపరణలోకి పరి గెత్తుకొచ్చారు. అజితుడూ, వీరభద్రుడూ వెగంగా పూజారివాళ్ళ వెనక కొంతదూరం పరిగెత్తారు. కాని, గుర్రాల మీద పారి

పోతున్న అతన్నే, సవరభయందాన్ని చట్టు కోవటం వాళ్ళకు సాధ్యమయ్యేదని కాదు. శిశిముఖి, విక్రమశేసరి తమ గది తలుపు బంధించి మిద్ర మిది నుండి గి.దికి దిగి వచ్చారు. ఆ స్త్రీకి అనంత వీరభద్రులు రావ్వతూ వాళ్ళ దగ్గిరను వచ్చి, పూజారి దొరకలెవని చెప్పారు. ఆ దుర్మార్గుణ్ణి చేజిక్కించుకునే అవకాశం కొద్దిలో విఫల మైనందుకు శిశిముఖి విచారపడ్డాడు.

'చందమామ'

అంత ఎత్తు మిథై మీది నుంచి పూజారి కిందికి దూకుతాడని అతడు అనుమానించ లేకపోయాడు. సవరభేరుండం కింద కాచుకుని వున్న సంగతి అతడికి తెలియదు.

"ఇళి! ఈ దుర్మార్గుడి బెడద మనకు పదితెలాలేదు. మనం వాడితో తెలివి తక్కువగా మాటలు పెట్టుకున్నాం. గదిలో ప్రవేశిస్తూనే వాణ్ణి కత్తితో నరకవలసింది," అన్నాడు విక్రమకేశరి.

"అవును. ఈసారి వాడు తటస్థపడితే మనం చేయబోయేది అదే. ఆ నీచుడితో మనకు మాట లేమిటి?" అన్నాడు ఇళిముఖి.

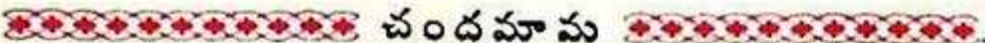

అక్కడ చేరినవాళ్ళు ఇళిముఖిని, విక్రమకేశరిని రకరకాల ప్రశ్నలు అడగ సాగారు. ఎవరో యిద్దరు, పెద్ద దొంగతనం చేసి గుర్రాల మీద పారిపోయారని వాళ్ళను కున్నారు. సత్రపు యజమాని చేతులు నలుపుకుంటూ సంగిగా, "అయ్యా! ఇందులో నా పాతపాటు చాలా వున్నది. మీరు లేనప్పుడు ఆ పూజారిని చెప్పి సత్రాన్ని మిగిదిలోకి పోనివ్వవలసింది కాదు. విలువగల వస్తువు లేమైనా ఎత్తుకు పోయాడా?" అని అడిగాడు.

"వాడిక్కావలసిన విలువైన వస్తువు లేవీ మా దగ్గర లేవు. మేము యాత్రి ఖులం! పుణ్యరీతాలు సేవించేందుకు బయలుదేరినవాళ్ళం. మా దగ్గర విలువైన వస్తువు లేంవుంటవి?" అన్నాడు ఇళిముఖి.

"తమ గదిలో దొంగతనం జరిగితేదని విసటం నాకు చాలా సంతోషం కలిగిస్తున్నది. ఆ పూజారినిన్నవాధి ముఖంకీనాలు చూస్తే, వాడు ఇభ్యుబాతి వాడిలా వున్నాడు. వాళ్ళెంత సమ్మకస్థులో అంత సమ్మక ద్రోహులు," అన్నాడు సత్రం యజమాని.

ఆ రాత్రి ఇళిముఖి, విక్రమకేశరి సుప్రతింతుకుని బ్రహ్మపుత్రానదీ లోయల్లో

చందమామ

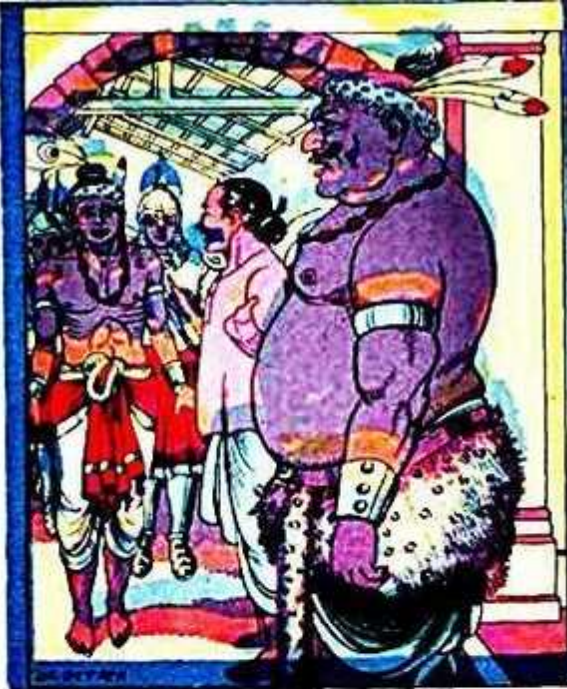

ఇభ్యుజాతి వాళ్ళుండే ప్రాంతాలకు దారి చూప గల వాణ్ణొకణ్ణి కుదుర్చుకోవటం మంచిదని విశ్వయించారు. పెద్దమనిషిలా కనబడుతున్న సత్రం యజమానితో యీ మాట చెప్పితే, అతడు ఆశ్చర్యపడి, "ఆ ప్రాంతాలకు పోవటం అంత క్షేమం కాదు," అన్నాడు.

కలిముఖి ఆ మాటకు చిన్నగా నవ్వి, "మాకు ప్రాణాపాయం కలగవచ్చనే కదా మీరు భయపడుతున్నది. అలాంటి భయం మాశేం లేదు. మమ్మల్ని చంపినందువల్ల ఎవరికీ ఒరిగేదేంవుండదు. ఆ లోయల్లోని చిన్నాపెద్ద పవిత్ర స్థలాలన్నీ చూడ దలిచాం. ముఖ్యంగా ఇభ్యుజాతివాళ్ళుండే ప్రాంతాల అతి పురాతనమైన దేవాలయాలున్నవని విన్నాం. ఎంత కష్టనష్టాలకైనా సరే ఓర్చి వాటన్నిటినీ తప్పక దర్శించి తిరలి," అన్నాడు.

"అయితే మీ యిష్టం. మీ ప్రయాణం ఎప్పుడో చెప్పండి. ఆ ప్రాంతాలు బాగా తెలిసిన వాణ్ణొకణ్ణి మీ వెంట పంపుతాను. వాడికి తిండి తిప్పలూ మీరే చూడాలి. తిరిగివచ్చిం తరవాత పారితోషికంగా కొంత డబ్బు యివ్వవలసివుంటుంది," అన్నాడు సత్రయజమాని.

కలిముఖి, విక్రమశేసరి అందుకు అంగీకరించారు. మర్నాడు సూర్యోదయంవేళ పాట్టిగా బలంగా గున్నపినుగుపిల్లలా వున్న ఒక నడి వయసువాణ్ణి, సత్రయజమాని వాళ్ళ దగ్గరకు తినుకువచ్చి, "అయ్యా, ఇతడి పేరు జాంగ్ లా. ఇభ్యుజాతి వాళ్ళుండే ప్రాంతాలన్నీ తనకు బాగా తెలుసుంటున్నాడు. ఇతడూ ఆ జాతివాడే," అని చెప్పాడు.

కలిముఖి అతణ్ణి సఖిఖ పర్యంతం పరీక్షగా చూశాడు. మనసిమణులం చూసి స్వభావాన్ని కనిపెట్టే దుకు అతడికి సావ్య మయేలా కనిపించలేదు. జాంగ్ లా పెదాల

మీద చిరునవ్వు కదులుతున్నది. ముఖం మీద ఎలాంటి భావం ప్రస్ఫుటం కావటం లేదు. ఎండ వానలకు గురై, బాగా చీటలు బారిన నల్ల రాతిపలకలా వున్నది అతడి ముఖం.

బాంగ్లాను పరిచయం చేసి సత్రం యజమాని వెళ్ళిపోగానే, శశిముఖి అతడితో, "నీవు నమ్మకస్తుడినా కావా అన్న భయం మాకు లేదు. మేం నలుగురం, నువ్వొక్కడివి. కాని, నీకు ఇభ్యుబాతి వాళ్ళుండే ప్రాంతాలు పుణ్యంగా తెలుసునా ఎదా అన్నదే నా కనుమానంగా వున్నది." అన్నాడు.

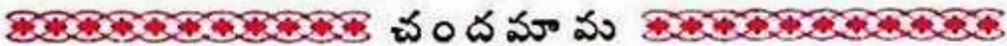
"నేనెంత నమ్మకస్తుణ్ణో మీరే తెలుసుకుంటారు. పోతే, నేను పుట్టి పెరిగింది ఇభ్యుబాతి వాళ్ళుండే ప్రాంతానే. నేను ఆ బాతివాణ్ణేనని సత్రంయజమాని తమకు చెప్పాడు గదా? ఆయన నన్ను బాగా ఎరుగు," అన్నాడు బాంగ్లా.

"సరే, నీకు దారిభత్యం మేమే జరుపుతాం. ప్రయాణం ముగిసి తిరిగి ఈ కామాఖ్యసగరం చేరింతరవాత, నీకు పారి తప్పకంగా అయిదు బంగారుకాసు లిస్తాం. ఇష్టమేనా? అలో చించుకుని చెప్పు," అన్నాడు శశిముఖి.

"అలో చనెందుకు, తమ దయ!" అన్నాడు బాంగ్లా.

"మమ్మల్ని ఆ లోయల్లోని గోరేభరా అన్న ఇభ్యుబాతి గ్రామం చేర్చాలి. ఆ దాపుల్లో ఎక్కడో ఆతిథురాతనమైన ప్రసిద్ధ దేవాలయం వున్నదని విన్నాం." అన్నాడు శశిముఖి.

గోరేభరా అన్న పేరు వింటూనే బాంగ్లా కొంచెం ఉలిక్కిపడి, "చిత్తు. అలాగే అక్కడికి దారి చూపుతాను, ఆ గ్రామం నే నెరిగినదే. కాని, మీ రన్నట్టు అక్కడ ప్రసిద్ధ దేవాలయం ఏమీ లేదు. తరవాత నన్ను తప్పుపట్టకుండా ముందే

చందమామ

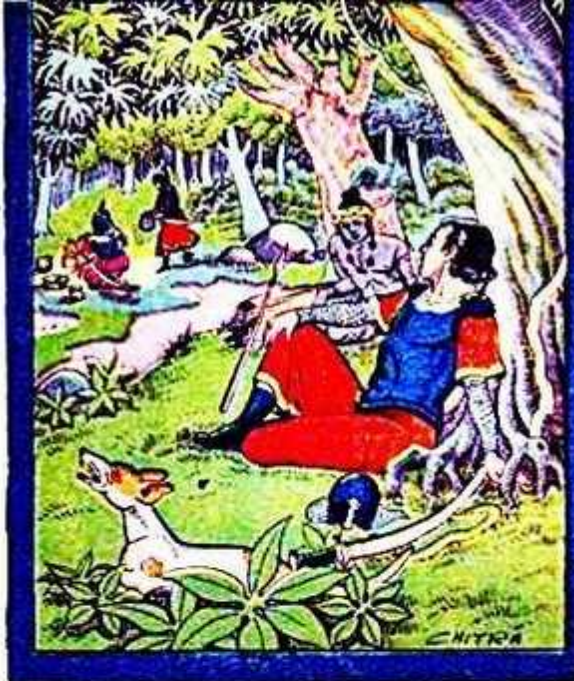

పున్న సంగతి తమకు మనవి చేసుకుంటున్నాను," అన్నాడు.

"ఈన్నట్టు మేం విన్నాం, అవునా, కేసరి?" అంటూ కిఖిముఖి విక్రమకేసరి కేసి చూసి, అతడు అవునన్నట్టు తల వూపగానే, బాంగ్లాలో, "నువ్వు మాళ్ళు ఆ గ్రామానికి దారి చూపు. అక్కడికి చేరింతరవాత, సంగతి మేం చూసుకుంటాం. ప్రయాణం యీ సాయంకాలమే, నిద్రంకా," అన్నాడు.

బాంగ్లా వాళ్ళకు నమస్కరించి వెళ్ళి పోయాడు. ఆ సాయంత్రం తమకు దారిలో అవసరం అయిన అహార పదార్థాలనూ, ఇతర సామగ్రిని రెండు కంచరగాడిదల మీద వేసుకుని, కిఖిముఖి, విక్రమకేసరి నదీ లోయల కేసి బయలుదేరారు. బాంగ్లా వాళ్ళకు ముందు నడుస్తూ దారి చూప సాగాడు.

చికిటిపడుతూనే అందరూ అరణ్యం లోని ఒక చిన్న కొలను ప్రాంతం చేరారు. ఆ రాత్రికి అక్కడ అగి, వంట చేసుకుని, మర్నాటి వేళువజామున తిరిగి ప్రయాణం కావటానికి వాళ్ళు నిశ్చయించుకున్నారు. వంటపనిలో అజితుడూ, వీరభద్రుడూ నిమగ్నులయ్యారు. బాంగ్లా ఎండుపుల్లలు

తమకువస్తానని కిఖిముఖితో చెప్పి, అరణ్యం లోకి పోయాడు

కిఖిముఖి, విక్రమకేసరి ఒక చెట్టు వానుకుని కూర్చుని తమ ముందు కార్యక్రమాన్ని గురించి మాట్లాడుకో సాగారు. విక్రమకేసరికి, బాంగ్లా మీద పూర్తి నమ్మకం కలగలేదు. వాడు తమను తప్ప దారి పట్టిస్తాడేమో అన్న అనుమానం అతడు బయటపెట్టాడు. కిఖిముఖిని యిలాంటి అనుమానమే అప్పడప్పుడూ పిడిస్తున్నది.

"మన జాగ్రత్తలో మనం వుందాం. ఈ బాంగ్లా, కిధిలాలయ పూజారి అను

చందమామ

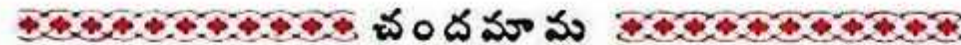
ఎర్రగండు చెట్లలో కొంత దూరం ముందుకు పోయి ఒక చోట అగి, తల పై కెత్తి మొరగ సాగింది. నేలకు దాదాపు అయిదా రడుగుల ఎత్తులో దట్టంగా పరుచుకుపోయిన చెట్లకొమ్మల కేసి, శిఖిముఖి పరీక్షగా చూశాడు. అక్కడ శత్రు వెపడైనా దాగివున్నాడేమో అన్న సంశయం అతడి క్కలిగింది. కాని అక్కడ ఎవరూ వున్నట్టు లేదు. అంతలో అతడికి దూరంగా ఎవరో చిన్నగంటుతో మాట్లాడుతున్నట్టు అనుమానం కలిగింది. అతడు ముందుకు నడవ బోయాడు. ఎర్రగండు అతడి దారిని ఆడ్డగిస్తూ తల పైకెత్తి పెద్దగా మొరగటం ప్రారంభించింది.

ఈసారి శిఖిముఖికి అడుగుల చప్పుడు స్పష్టంగా విసబడింది. చూస్తూండగానే జాంగలా భుజం మీద యిన్ని ఎండుపుల్లలు పెట్టుకుని వేగంగా అతడి కేసి రాసాగాడు. శిఖిముఖి అతడి కేసి రెండడుగులు వేసేంతలో చెట్లకొమ్మల్లోంచి ఒక పెద్ద కొండ చిలువ తపి మంటూ జాంగలా మీద పడి, అతడి శరీరాన్ని బలంగా చుట్టివేయ సాగింది. ఎర్రగండు పెద్దగా అరుస్తూ ముందుకు దూకింది. జాంగలా ఒక చావు కేక పెట్టాడు.

చరుడేమో అనేకదా నీ భయం. ఆ దుర్మార్గుడే మనసు ఏమీ చేయలేనప్పుడు, యీ వెధవ చేయగలిగిందేమిటి?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

విక్రమకేసరి ఏదో జవాబు చెప్పబోయేంతలో, ఎర్రగండు చిన్నగా మొరిగి, దాపుల నున్న గుబురుచెట్ల కేసి బయలుదేరింది. శిఖిముఖి కుక్క వాలకం మాని, విక్రమకేసరిని హెచ్చరించి, దాని వెనకనే విశృంఖలాగా నడిచాడు.

విక్రమకేసరి కత్తి దూసి నిలబడి, మాట్లాడాలముకుంటున్న చీకటిలోకి గుచ్చి గుచ్చి చూడసాగాడు.

శిశుముఖి ఓ కనుకాలం కొయ్యచారి పోయాడు. మరుక్షణంలో ఆతడికి బాంగలా ఏలాంటి మోర ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నాడో అర్థమైంది. ఆతడు పరిగెత్తుకుంటూ పోయి కొండచిలువ తల సరికేం దుకు కత్తి దూకాడు. కాని, కొండచిలువ బాంగలాను నడుము నుంచి పైకి తన దేహంతో బలంగా చుట్టి ఆతడి తలను ఒడికి పట్టుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నది. ఆ చికట్లో కత్తి గురి ఏమాత్రం తప్పినా కొండచిలువ తలకు మారుగా బాంగలా తల తెగి గొవ పడి ప్రమాదం వున్నది.

బాంగలా ఉక్కిరిక్కిరిస్తూ పోతూ చిన్నగా మూలుగుతున్నాడు. శిశుముఖి, "భయ పడకు బాంగలా! ఇదుగో కొండచిలువను నరికివేస్తాను." అంటూ ఎత్తమచ్చెల్ల పాము మొడ పట్టుకుని యివతడికి చాగుతూ, అదే సమయంలో కత్తితో దాని మొడ మీద బలంగా కొట్టాడు.

తల తెగిపోగానే, బాంగలా శరీరం మీది నుంచి కొండచిలువ దేహం మెరికలు తెరుగుతూ గొంప పడిపోయింది. బాంగలా పెద్దగా మూలిగి ఒక పక్కకు దర్జిమంటూ పడిపోయాడు. ఈ గండరగోళం అలా విన్న విశ్రమకేసరి, అజిత వీరభద్రులూ అక్కడికి పరిగెత్తుకు వచ్చారు.

శిశుముఖి, బాంగలాను లేపనెత్తేందుకు పంకుతూ, "కొండచిలువ తల నరికాను. దాని పట్టులో చిక్కి నీ కాళ్ళూ చేతులూ ఏమైనా విరిగిపోలేదు గదా?" అన్నాడు.

బాంగలా బవాబచ్చేందుకు గొంతు నది లించుకునేంతలో చికట్లో నుంచి, "అమో రీలు భక్తితో పూజించే కొండచిలువ తల నరికిన వాడెవడు? ఇదుగో, నీ తల సరిక బోతున్నాం, కాదుకో!" అంటూ నలుగు రైదుగురు భయంకరాకారులు, పెద్ద పెద్ద సూతాలు పైకెత్తి, శిశుముఖి కేసి పరిగెత్తుకు రాసాగారు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

21

[శిథిలాలయం అయినది, పాంగరా అనే ఒక అయ్యవారివాడు దాని మామం దుకు చెప్పబట్టుకుని బ్రహ్మపుత్ర నదీలోయందు బయలుదేరాడు. వాళ్ళు ఒక మహా రణ్యంలో పుంసగా పాంగరాను కొండచిలువ పట్టుకున్నారు. శిథిలాలయం దాన్ని చూపాడు. అదిచూసిన అయ్యవారిని నవ్వానులు కొందరు అతని పిప్పి రాసాగాను. తరవాత—]

తన మీదికి వచ్చి అయ్యవారిను చూసి శిథిలాలయం, తనకు చావు తప్పదనుకున్నాడు. వాళ్ళంత క్రూరులో తన తండ్రి చెప్పగా లోగడ అతడు వినివున్నాడు. కాని, ఈ నమయంలో పారిపోవటం గాని, వాళ్ళను ప్రాణానికి కోరటం గాని అపమానకరంగా శిథిలాలయం కోరింది. చావు తప్పనినది అయితే, వాళ్ళను ప్రతిఘటించి పోరా డురూ చావటమే మేలనుకున్నా డతను.

శిథిలాలయం అలా అలోచించి కత్తి పైకెత్తి పెద్ద గంతుతో, "ఏకమకేనరీ! నువ్వు మన అంగరక్షకులతో తక్షణం ఇక్కణ్ణించి పారిపో. నన్ను అయ్యవారి దండు చుట్టు ముట్టుకున్నది. నా రక్షణకు వచ్చి నువ్వు అనవసరంగా చావటం ఎందుకు?" అని కేకపెట్టాడు.

శిథిలాలయం మాట ముగించే లోపలే, అయ్యవారిలో ఒకడు అతన్ని శూలంకో పొడవ

'దండమామ'

టోయారు. శశిముఖి దాని బెట్టు తవ్వకుని, ఆ ఆహారాన్ని కత్తితో మెద మెద ఇలాగా కొట్టాడు. వాడు, "మహాకాకా!" అని అరుస్తూ పక్కకు పదిపాడూడు. ఇంతలో ఆహారాల్లో ఒకడు, "అగండి! చాణ్ణి చంప కండి. వాడు విక్రమశేనరి గురువు పేరు ఉచ్చరిస్తున్నాడు." అని శక పెట్టాడు.

ఆ సమయానికి ఆక్కరికి మరి నలుగురు ఆహారాలు వచ్చారు. శశిముఖి శక వింటూనే, పారిపోవటానికి మారుగా, విక్రమశేనరి, అజితుడూ, విరభద్రుడూ కత్తులు దూసి అతడి రక్షణకు పరిగెత్తుకు వచ్చారు. ఆహారాల్లో మొదట మాట్లాడిన

వాడు చేతులు దావి తన వాళ్ళను కొంచెం వెనక్కు పొమ్మని చెప్పి, శశిముఖిలో, "మీ కత్తులూ, ఈ బెల్లా మా ఆహారాల ముందు ఎందుకూ కొరగావు. నేను నా అనుచరుల్ని వెనక్కు పొమ్మన్నది, మీకు భయపడి కాదు, ఇంతకు ముందు నువ్వు విక్రమశేనరి గురువు పేరు తలిచావు. అంతే కాకుండా అయన్ని పారిపోమ్మన్నావు. ఇది చాలా ఎంతగా వున్నది! ఎవరిని నువ్వు? ఆ విక్రమశేనరి గురువు ఎక్కడ?" అని ప్రశ్నించాడు.

శశిముఖి ఆ ప్రశ్నతో పరిస్థితి చాలా పరకు అర్థమైపోయింది. తాత విక్రమశేనరి చాలాకాలం పాటు ఆహారాలు వుండే ప్రాంతాన వివసించినట్టు, అతడు వదిలి పోయిన తాతవారాల ద్వారా తెలుస్తున్నది. తను శకపెట్టి పారిపోమ్మన్నది, ఆ విక్రమశేనరినేనని చిక్కనుకుంటున్నాడు.

విక్రమశేనరి తన సమీపానికి రాగానే శశిముఖి అతణ్ణి తనను ప్రశ్నించిన ఆహారానికి చూపుతూ, "ఇకదే విక్రమశేనరి! ఈయన తాతగారైన విక్రమశేనరి మహారాజు కొన్నెళ్ళ క్రితం ఈ ప్రాంతాలనే వచ్చాడు. అయన ఏమైనదీ తెలియలేదు. అయన్ని వెతికేందుకే మేము కూరమే

చందమామ

లేకం నుంచి బయలుదేరి ఈ ప్రదేశానికి వచ్చాం." అన్నారు.

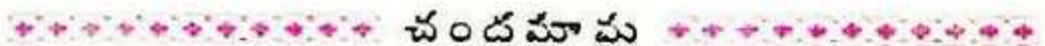
శిశిముఖిని ప్రశ్నించిన అహోరీ తతిమ్మా వాళ్ళు నాయకుడు. అతడు శిశిముఖి ఇచ్చిన బహు వింటూనే. విక్రమశేఖరి ముందుకు వచ్చి పింగి సమస్కరించి, "విక్రమశేఖరి గురువు పోలికలన్నీ చిటో వున్నవి. అయిన మా ముఖా అహోరీలకు అపదసమయాల్లో సలహా తిచ్చి, దీర్ఘ లోకాలను మూలికా దిశ్చతో నయంచేసి పంకగాలే పాడుపడ్డాడు. ఆయన యింక తిమ్మకలేనది. కాని..." అంటూ శిశిముఖి ముఖంలోకి గుచ్చిగుచ్చి చూస్తూ, "అతడు చెప్పేది నా శం అర్థం కావడంలేదు. విక్రమ శేఖరి గురువు యింకా బతికుంటాడని మీ రెండుకు భావించారు? ఒకవేళ అయిన బతికే వుంటే మీ లోగానికి ఎవ్వరై తిరిగి వచ్చేవాడు గదా?" అన్నారు.

"అయిన యింకా సజీవరై అన్న కొన్ని వదంతులు మేం విన్నాం. బ్రహ్మపుత్రా నది లోయల్లోని ఒకానొక శిథిలాలయ ప్రాంతానికి ఆయన వెళ్ళినట్టూ, తరవాత ఆయన బాత రెలియకుండా పోయినట్టూ, మాకు లభించిన లోకపుత్రాల ద్వారా మేము ఊహించాం." అన్నారు శిశిముఖి.

"మీ ఊహ సరైనది. విక్రమశేఖరి గురువు ఇప్పుడూ తి వాళ్ళు నివసించే లోయ ప్రాంతాలకు వెళ్ళారు. తరవాత ఆయన బాత మాకు రెలియలేదు. ఇప్పుడు ఆయన్ని చంపి వుంటారని మేం అనుకోం. ఆ ప్రాంతాల ఆయన పిటో దయంగర వ్యాధికి గురై మరణించి వుంటారని మా నమ్మకం." అన్నారు అహోరీల నాయకుడు.

"అదేదో యిదమిత్తం గా తెల్పుకో దలిచాం. కాని, మాకు ఒకానొక పూజారి నుంచే కాక, మీ అహోరీల నుంచి కూడా ప్రమాదాలు తప్పనట్టున్నవి." అన్నారు శిశిముఖి.

చందమామ

అ మాటకు ఆహారీల నాయకుడు నవ్వి, "మా వాళ్ళ నుంచి మీకు ఏదాంటి హాని కలగకుండా, అదిగో ఈ రుద్రాక్షం దండ వీ ముంతరికి కడుతున్నామ. ఆ పూజారి సంగతి నాకు తెలియదు. మీ బాగ్రత్తలో మీరుండండి. మీ దేశానికి తిరిగి పోయేలోపల మిమ్మల్ని ఈ మహారణాల్లో ఎక్కడో మరోసారి మేం తప్పక కలుసు కుంటాం. నా పేరు హొరచిత్తుడు," అని చెప్పి, కలిముఖి చేతికి రుద్రాక్షం దండ కట్టి, చావు చరుగుల్లో వున్న తమ అనుచరుల్లో తనవాళ్ళచేత వట్టించుకుని ఆహారీల నాయకుడు వెళ్ళిపోయాడు.

కలిముఖి తామంతా దిగిన చెట్టు కిందికి వచ్చారు. అజిత, విరభద్రులు వంటపనిలో నిమగ్నులయ్యారు. కలిముఖి, విశ్రమకేసరిని దూరంగా తీసుకుపోయి, బాంగ్‌లాను కొంత చిలువ పట్టుకునే ముందు, తాను చెట్ల చాటున ఎవరో మాట్లాడుతున్న శబ్దం వీన్న సంగతి చెప్పారు.

"బాంగ్‌లాను ప్రశ్నించి నిజం తెలుసు కోవచ్చు గదా?" అన్నారు విశ్రమకేసరి.

"వాడు మనకు తెలియకుండా మరెవరి తోనో చెట్ల చాటున మాట్లాడివుంటే—మన ప్రశ్నలకు వాణ్ణించి నిజం బయటపడదు, ఒకవేళ నేనే పిరబడి వుండినప్పు. గాఢికి చెట్ల అకులూ, చిరుకొమ్మలూ చేసే శబ్దం కూడా ఒకే సారి ఎవరో గుసగుసలాడు తున్నట్టు భ్రమించటం జరుగుతుంది. ఏమైనా మనం మరి కాస్త ఆవ్రమర్తులంగా వుండాలి," అన్నారు కలిముఖి.

వంట పూర్తవగానే అందరూ రోజునాలు చేశారు. అసరికి బాంగ్‌లా ఒళ్ళునెప్పలు పోయి, మామూలుగా నడవసాగాడు. చెట్టు కింద కలిముఖి, విశ్రమకేసరి తమ వెంట తెచ్చిన నారపట్టాలతో చిన్న గుడారం వేసు కుని, దానిలో నడుకున్నారు. అజితుడూ, విరభద్రుడూ, బాంగ్‌లా కందరగాడిదలకు

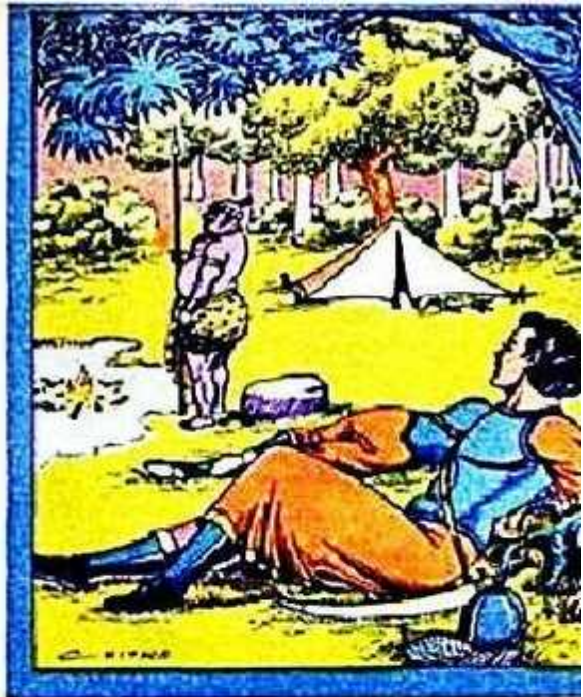

మేత వెసి, తాము దిగిన చోటుకు చుట్టూ అక్కడక్కడా నెగళ్ళు చెరిగిందాడు. అప్పటికే బాము పొద్దుపోవటంతో తరిస్సూ మూడు బాముల రాత్రిలోనూ, బాము కొకరు చొప్పున మెల్కుని పుండి, కావరా కాయటానికి విర్యాక్లు చేసుకున్నారు.

మొట్టమొదటి కావరా వంతు అజేతుడిది. అతడు నెగళ్ళు అరిపాకుండా మధ్యమధ్య వారి మీద ఎందుపుల్లలు వేస్తూ, చుట్టూ పున్న చికల్లో నుంచి ఎన్నైనా మృగాలు గావి. శత్రువులు గాని వస్తున్నారేమో శనిపెట్టెం చుకు గుచ్చి గుచ్చి చూడ సాగాడు. అ బాము కాలమూ ఎలాంటి దుర్వటనా లేకుండా గడిచిపోయింది. దూరంగా అరణ్యంలో పులి అరుపు, సెక్క కూరలూ మాత్రం అజేతుడు విన్నాడు. మధ్యమధ్య ఏదో ఈల లాంటి ద్వని కూడా అతడి చెవుల బడింది. బహుశా అది చెడురు పొడల్లో గారి చేసే శబ్దం అయివుంటుందనుకున్నాడతను.

అజేతుడి వంతు అయిపోగానే బాంగరా కావరాకు పూనుకున్నారు. అజేతుడు పోయి వీరభద్రుడికి అంత ఎడంలో వడుకున్నాడు. కాని అతడికి నిద్ర సరిగా పట్టలేదు. అమోరీల దాడి చూసినంతరవాత

అతడికి యీ అరణ్యంలో ఏ సమీపిన ఎలాంటి ప్రమాదం వస్తుందో అన్న భయం పట్టుకున్నది.

కొద్ది కాలం గడిచింది. అజేతుడు కొంచెం సేపు నిద్రలో దోగి, దూరాన్నించి ఏదో క్రూరజంతువు అరుపు విసవడగానే మరుగా కళ్ళు తెరిచి చూశాడు. బాంగరా నెగళ్ళ పక్కగా నిలబడి అరణ్యంలోకి చూస్తున్నాడు. వాడు సరిగా కట్టెలు వేయ నందున నెగళ్ళు క్రమక్రమంగా అరి పోతున్నవి.

అజేతుడు లేచి వాస్తవికతగా కోప్పడదా మనుకున్నంతలో, చెట్ల చాటు నుంచి

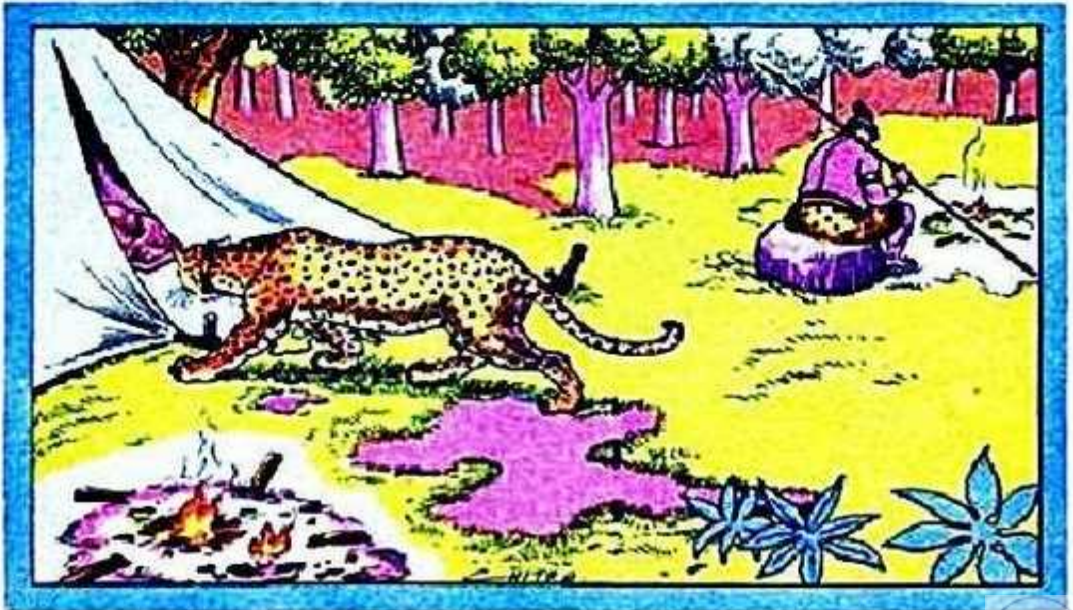
నన్ను ఇలా వివరించింది. ఆ వెంటనే బాంగ్లా ఈటె భుజాన పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు. పిటి మోసం జరగబోతున్నదని అజితుడు అనుకుని వెళ్ళబుంగా తల తిప్పి శిఖిముఖీ, విక్రమశేనరులు వెద్రహారున్న గుడారం కని చూశాడు. ఆ సమయంలో అక్కడ కనిపించిన దృశ్యం అతణ్ణి నిలు వెల్లా కనిపించేలా చేసింది.

చిరుతపులి ఒకటి గుడారాన్ని నమిపించి, నెలను మూచూసి, గుడారం వట్టాల కాలి రొంచి రొవలికి తలపెట్టబోతున్నది. అంత అరుగుతుంటే ఎద్రగండు పిం చేస్తున్నట్లు? అనుకున్నాడు అజితుడు. అతడికి చానున్న

ప్రమాదం అర్థం కాగానే, అంతపరకూ పున్న దయం కాస్తా ఎగిరిపోయింది.

"వీరభద్రా, లే! ప్రమాదం ముందుకు వస్తున్నది!" అంటూ అతడు ఎగిరి లేచి, చేతిలో పున్న ఈటెను గురిచూసి చిరుత పులి కని విసిరాడు. అదృష్టం కొద్ది ఆ ఈటె మెటిగా పోయి చిరుతపులి రొమ్ముల్లో గుచ్చుకున్నది. బాధతో అది పెద్దగా బొబ్బి రిస్తూ, వమకూ లేస్తూ దూరంగా పున్న పొదలి కని పోసాగింది.

అజితుడి కేకలా, చిరుతపులి బొబ్బి రింతలో శిఖిముఖీ, విక్రమశేనరీ నిద్ర లేచి కర్తులు చూస్తూ గుడారం నుంచి బయటికి

వచ్చారు. తులవల అజతుడు, నిద్రలేచిన
పిరబ్రదుతితో, బాంగరా పారిపోతుంటా
చూస్తూవస్తుని చెప్పి, కలిముఖి వాళ్ళు
దగ్గరకు వంగితి పోయి, జరిగిన దేమిటో
రెండు మాటల్లో చెప్పి, "ఆ పాదల చాటు
నుంచి తల విసిరివేసింది. అక్కరెవరో
దాగివున్నాడని నా అనుమానం," అన్నాడు.

విక్రమకేసరి ఆ మాట వింటూనే, వెళ్లు
తీసుకుని బాణం ఎక్కుపెట్టి, అజతుడు
చూపిన పాదం కేసి ఒకదాని వెంట ఒక
టిగా మూడు బాణాలు కొట్టాడు. మూడో
బాణం జాయ్(మంటూ పోయి ఒక పాదను
తానేనరికి, అక్కణ్ణించి పెద్దగా ఒక దాపుకేక
విసిరివేసింది మరుక్షణంలో పాద బాగాకదిలి
నట్టయి, అందులో నుంచి నల్లని అకారం
ఒకటి బయటకీ పారిపోవటం కనిపించింది.

కలిముఖి, అజతుణ్ణి హెచ్చరిస్తూ, "ఈ
గుడ్డివెన్నెల్లో వాణ్ణి ఒంటరిగా వెంటదించి
దడం ప్రమాదం. శత్రువులు మరి కొందరు
ఆ చుట్టుపక్కల ఎక్కచైనా దాగివుండొచ్చు.
మి యిద్దర్లో ఒకరు బాంగరాను కనిపెట్టి
వుండండి. మరొకళ్ళు మన సామాను
రక్షణ చూడండి. నేనూ, కేసరి పోయి
ముందుగా, ఆ గాయపడిన చిరుతపురి
ఏదా వుంటే చూసి వస్తాం. గాయపడిన

క్రూరస్థుగావు పదిలి హరుకోవటం చాలా
ప్రమాదం," అన్నాడు.

కలిముఖి, విక్రమకేసరి బయలుదేర
గానే, అజతుడు, "కలిదరా! ఇంత జరుగు
తున్నా ఎర్రగండు అరవటంలా మొరగ
కుండా వున్నదే?" అన్నాడు.

"దానికి ఎవరో ఎవరో ఏమిటి—ఈ
బాంగరా మత్తుమందు పెట్టాడు. ని కేక
విసవడగానే దాన్ని తట్టి లెపాలని చూశాను.
అది మత్తుగా పడి వున్నది....అదంతా తర
వార చూద్దాం," అన్నాడు కలిముఖి.

వెలుగుతున్న శబ్దం ఒకటి తీసుకుని
కలిముఖి, విక్రమకేసరి పాదాలను సమీపం

చందమామ

చేంతలో చిరుతపులి ఒకసారి గర్జగా అరిచి
వాళ్ళ మీదికి చూకబోయింది. కానీ, బాగా
గాయపడి వుండటం వల్లా, గుండెల్లో గుచ్చు
కున్న ఈటె ముందుకాళ్ళకు అడ్డవడటం
వల్లా, అది పాదలో నుంచి దూకుతూనే
పక్కకు పడి గిలిగిల్లాడ సాగింది.

శిశిముఖి ఈటెతో బాని తల మీద
రెండుసార్లు బలంగా పాడిచి, గుండెల్లో దిగి
వున్న ఈటెను పట్టుకుని ఒక్క గుంజతో
బయటికి బాగాడు. చిరుతపులి ఓ క్షణ
కాలం గిరి గిరి తన్నుకుని ప్రాణాలు
విడిచింది.

"శిశి! అది చూశావా?" అంటూ
విశ్రమకేసరి రస ఈటెను చిరుతపులి
మెద మీద అనించాడు. అక్కడ ఒక తోలు
పట్టెడ—చిరుతపులి మెదడు దిగించి
వున్నది కనిపించింది.

"ఇది పెంపుడు చిరుత. దీన్ని పెంచిన
వాడు వ్యయంగా వచ్చి మనం వున్న

గుహారం మీదికి దీన్ని పదిరి పాదల్లో
దాక్కున్నాడు. వాడు నీ బానించెప్ప
తిన్నాడు. ఇక వాడి సంగతి చూద్దాం
వడ," అంటూ శిశిముఖి బయలుదేరాడు.

ప్రాణభయంతో గజగజ పయికిపోతున్న
బాంగలా దగ్గరకు అతడు రాగానే, బాంగలా
దణ్ణంపెడుతూ అతడి పాదాల మీద వడ
బోయాడు. శిశిముఖి, వాల్లి మెడ పట్టుకు
గుంజ నింబెట్టి, వాడి చేతిలో ఒక వెరిగి
కప్పెప్పల్ల పెడుతూ, "అన్ని సంగతులూ
తరవాత మాట్లాడదాం. బానించెప్పి తిన్న
నీ మిత్రుడు ఎలా వున్నాడో చూడాలి.
ముందుండి దారితియ్యి. పారిపోవాలని
చూశావే, నీ వెన్నులో ఈటె గుచ్చుతాను." అన్నాడు కఠినంగా.

బాంగలా మరింతగా పయికిపోతూ
పాదల కని సడవసాగాడు. వెనక్కి శిశిముఖి,
విశ్రమకేసరి బయలుదేరారు.

—(అంకాపుంధి)

శిథిలాలయం

22

[అహోరీతి శిశుముఖితో కాశీమాలలు మట్టాది తమ దారిని వెళ్ళిపోయారు. కాశీదేశ శత్రువులు తమ మిషికి వెంగదాటుగా పదిరిన చిరుతపురిని శిశుముఖివాళ్ళు చూపారు. వాళ్ళకు సాయపడిన బాంగరాను, గాయపడిన వాడు ముతుడు ఎక్కడున్నాడు తెలుసుకునేందుకు, ముందుంటే దారి పోయిపోయి శిశుముఖి అడ్డంపందాడు. తరువాత—]

నోగదాకాంతిలో శిశుముఖివాళ్ళు పాదం పక్కగా నడుస్తూ, గాయపడిన శత్రువు కోసం వెతకసాగారు. వారి కోక పాద చిగ్గిర నిల్చుచు మరకలు కనిపించినై. అక్కడ విరిగిన కొన్ని చెట్టురెమ్మలూ, అనురా చెల్లాచెదురుగా పడివున్నవి.

"శిశురీ, వారు నీ బానించెట్టు తిన్నది, యీ పాద చిగ్గిరే. కాని, ఎలాగో యిక్కడ నుంచి పారిపోగలిగాడు. తెల్లవార వస్తు

న్నది. ఇంకా యిక్కడ కాచియాపిన చెయ్యబట్టం ఎందుకు? ప్రయాణసన్నాహాలు చేద్దాం," అన్నారు శిశుముఖి.

"మన ప్రయోజనానికి దారి చూపి సాయపడేవాడెవడు? ఈ బాంగరా శత్రు పక్షింవాడని తెలిసిపోయింది గదా?" అన్నారు ఎక్కుమంది.

"ఏ పక్షింవాడయినా, వీడు ప్రస్తుతానికి మన ఆధీనంలో వున్నాడు. కామాఖ్య

'చందమామ'

నగరం నుంచి బయలుదేరిపోవుడు, ఏడు మనసు ఇద్దరుబారివాళ్ళు వివసించే గోల్ల చరా గ్రామం చేరుస్తానని మాట యిచ్చారు. ఆ పని విడిచేత చెయించుదాం." అన్నాడు శశిముఖి.

"అంక యా దుర్బాధుల్లో నమ్మటమా? మనసు తప్పచారి వట్టించి, అశ్విదాయు పూజారికి ఒప్పచెప్పగండు!" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"అలాంటి కయం ఏమీ లేదు. పిదైనా మోసం చేయబోరున్నట్టు అనుమానం కలిగిన మరుక్షణం, ఈ బాంగ్లాను కత్తిలో ముక్కలు ముక్కలుగా నేరుకుతాను, మన

కొచ్చిన విక్రమమిటంటే, ఈ మహారాజాల్లో, నదీ లోయల్లో ఏడు తప్ప, చారి మావగల వాడు మరొకడు లేడు. పిన్న అందుకు ఉపయోగించుకోక తప్పదు," అన్నాడు శశిముఖి.

"ఆ ఉపయోగించుకోవటం అది నివేచనానుకోవాలి. నేను మాత్రం ఈ బాంగ్లాను ఒక్క క్షణం కూడా నమ్మను," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

"నేనూ అంతే," అని శశిముఖి, బాంగ్లా కేసి తిరిగి, "బాంగ్లా, నెలం చెప్ప, నీకు తప్ప మిద ఎక్కువ అకా, ప్రాణం మిద ఎక్కువ అకా?" అని ప్రశ్నించాడు.

బాంగ్లా ఒక క్షణకాలం తటపటా యించి, తరవాత చిన్నగంతుతో, "శశి దేరా! నాకు రెంటి మీదా నమానమైన అకా వున్నది. ఒకటి లేకపోతే రెండోది వుదా!" అన్నాడు.

"ఎంత విశ్వాసపూతుకుడినైనా, ఇప్పుడు అబాగ్రత్తవల్లనే, పరధ్యానం చేతనే నెలం చెప్పినట్టు కనబడుతున్నావు. ఈ క్షణం నుంచి నీ ప్రాణం నా గుప్పిల్లో వున్నది. ఎలాంటి మోసం చేయకుండా గోల్లచరాకు మమ్మర్ని చేర్చిన మరునిమిషంలో నీకు

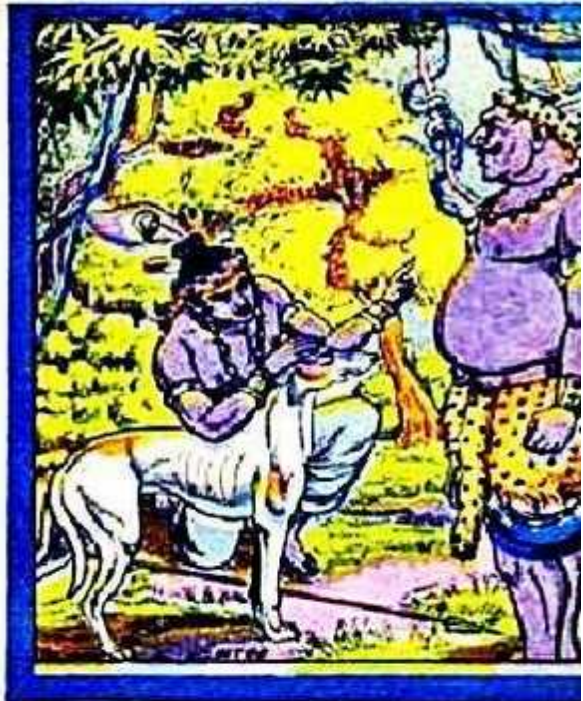
స్వచ్ఛ యిస్తాను. కొంత ధనం కూడా యిస్తాను. విన్నావా?" అన్నాడు శిశిముఖి.

"విన్నాను, దేరా! కామాఖ్యనగరంలో శిశిరాజయ పూజారి అంటుబేసి ధనం అశ చూపి, సమ్మ పక్రమార్గం పట్టించాడు. అశనుంచి మీకు విశ్వాసపాత్రుడుగా ఇళుకు తాను." అన్నాడు జాంగలా.

శిశిముఖి తలవూపి, జాంగలాను ముందు సడపమని, విక్రమకేసరితో రాత్రి తాము బసచేసిన చెట్టు దగ్గరకు బయలు దేరాడు. వాళ్ళు ఆ చెట్టు దగ్గరకు వచ్చే సరికి అజతుడూ, పిరభద్రుడూ ఎర్ర గండుతో వినోదంగా ఆడుకుంటున్నారు. శిశిముఖిని చూస్తూనే కుక్క ఆతడి దగ్గరకు పరిగెత్తుకు వచ్చింది.

శిశిముఖి, ఎర్రగండు తల ఎముడుతూ, "మర్తుమందు బెల్లు నుంచి యిప్పటికి కొలుకున్నావన్న మాట! ఇదుగో, ఆ మందు ప్రయోగించినవాణ్ణి ఓ కంటి కనిపెట్టి వుండు. పారిపోవాలని చూస్తే, మమ్మల్ని హచ్చరించ నవసరం లేదు, కంతం కొరికి పెత్తురు తాగు," అన్నాడు జాంగలాను చూపుతూ.

ఎర్రగండు విన్నగా మొరిగింది. జాంగలా వెలవెలపాతూ, "నే నిక నుంచి

తమకు విశ్వాసపాత్రుడైన పెవకుణ్ణి, దేరా!" అన్నాడు.

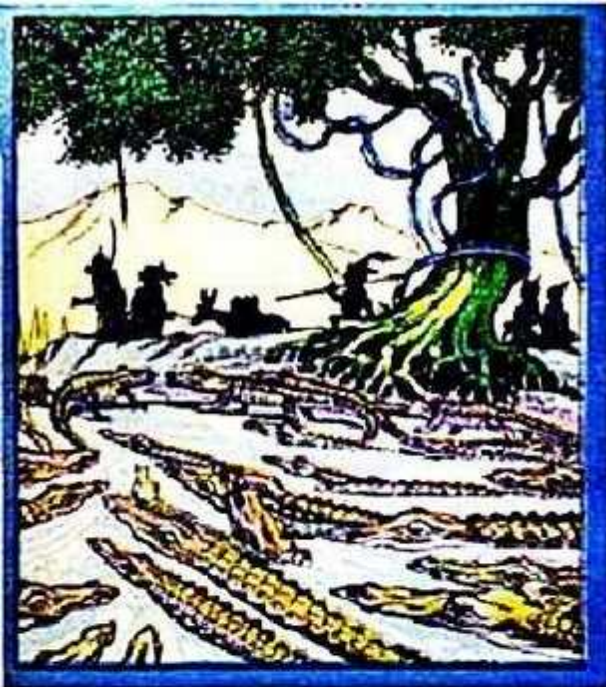
"ఆ సంగతి ముందుముందు నువ్వు రుజువు చేసుకోవాలని వున్నది. ప్రస్తుతానికి తాడుతో ని చేతులు వెనక్కు వరిచెట్టి, పారిపోకుండా వుండేందుకు కంచరగాడిద మెడకు, ఆ తాడు దిగించబోతున్నాను," అన్నాడు శిశిముఖి.

ఆ తరవాత అందరూ కలిసి తమ సామానులను రెండు కంచరగాడిదల మీదా వేసి కాళ్ళతో గట్టిగా కట్టారు. అజతుడు, జాంగలా చేతుల్ని వెనక్కు రాగి తాడుతో బలంగా ముడివేసి, రెండవ కొనను కంచర

చందమామ

గాదిర మెదకు కట్టాడు. శశిముఖి అబ్బా పించగానే బాంగలా ముందుంచి దారి తీయసాగాడు.

మెట్టమెట్టాహ్లాం పరకూ వాళ్ళు అరణ్యంలో నడిచి, ఒక రోయలో ప్రవేశిస్తున్న ఒక నది పాయను చేరారు. అది హమాలయాల్లో పుట్టిన ఏదో ఒక పెద్ద నదికి ఉపనది అయివుంటుంది. నదిలో అక్కడక్కడా ఎత్తయిన రాళ్ళగుట్టలు ఉన్నవి. వారి మీదా, నది అంచులనా ఆనెక వందల సంఖ్యలో మొసళ్ళు వున్నవి.

శశిముఖి ఆ మొసళ్ళు కనిపించగా చూస్తూ, "కేసరి! మనం బయటగా యీ

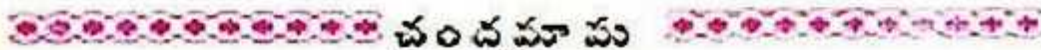
నది దాటవలసి వుంటుందనుకుంటాను. నీటి వెగం హెచ్చుగా వున్నా. నది వెడల్పు మారు గజాలకన్న ఎక్కువ వుండదు. కానీ, యీ మొసళ్ళు చిక్కకుండా దీన్ని దాటటం పెద్ద చిక్కు సమస్యే," అన్నాడు.

"బాంగలా కావాలని మన నిక్కడికి నడిపించాడేమో అని నా అనుమానం. గోరేదరా గ్రామం చేరేందుకు యీ నదిని దాటవలసిన అవసరం వున్నదే లేదో వాణ్ణి అడిగి చూస్తాను," అన్నాడు కేసరి.

అందరికన్న ముందు నడుస్తున్న బాంగలాను నమిపించి విక్రమకేసరి, "బాంగలా! ఈ మొసళ్ళు నదికి దారి తీకాలే! గోరేదరాయంకెంత దూరం?" అని అడిగాడు.

బాంగలా దౌవ్వుతూ, "ఈ నదీతీరం వెంట నాలుగైదు కోసుల దూరం పోయి, ఒక కొండచరియ దారి వెనక్కు తిరిగి ఒక కోసు దూరం వస్తే, గోరేదరా గ్రామం చేరవచ్చు. అలా కాక యిక్కడే నది దారి వెళితే, ఆ గ్రామం సుమారు రెండు కోసుల దూరంలో వుంటుంది," అన్నాడు.

"నీ కోసుల రెక్క పట్టే కాస్త రికమకగా వున్నది. నదిలో యిన్ని మొసళ్ళు వుండగా ప్రాణాపాయం లేకుండా దీన్ని దాటటం ఎలా?" అన్నాడు విక్రమకేసరి.

చందమామ

"చెట్లకొమ్మలు గాని, బోటలు గాని నరికి చెట్టలు కట్టి వాటి మీద నది దాట వచ్చు. దాదా," అన్నాడు బాంగలా.

అంతలో అక్కడికి శిశిముఖి వచ్చాడు. విశ్రమశిశిరి బాంగలా చెప్పినదంతా అతడికి చెప్పి, నీ అధిపాయం ఏమిటని అడిగాడు.

"అది కొంచెం తాపిగా అలోదించడం నీ నంగతి. మనసు యీ బాంగలా గోల్తాతా గ్రామం చేరుస్తున్నాడ. లేక శిశిలాలయ: పూజారి మాటు పెట్టుకు కూచున్న బోటుకు చేర్చబోతున్నాడే ముందుగా తెలుసుకోవాలి. ముందు యిక్కడ వంటపనులు కానిర్చి, భోజనాలు ముగించుకుని తరవాత ఏం చేయవలసిందో అలోపదాం," అన్నాడు శిశిముఖి.

అ వెంటనే గంచరగాడివల మీంచి సామానులు దించి ఆవిరుడూ, విరభద్రుడూ వంటపని ప్రారంభించారు. శిశిముఖి, బాంగలా చేతికట్టు విప్పి, పారిపోవాని ప్రయత్నిస్తే దావు తప్పకని హెచ్చరించాడు. ఈ లోపల విశ్రమశిశిరి ఒక ఎత్తయిన చెట్టు ఎక్కి, అక్కణ్ణించి వరిసరాలు వరి కొలిచాడు. అతడికి నది అవతల ముమాడు లెంఘముడు గోసుల దూరంలో, ఒక కొండ

వాచం దగ్గిప్పుంది పొగ వస్తూండటం కనిపించింది.

విశ్రమశిశిరి చెట్టు దిగి వచ్చి, శిశిముఖికి యీ నంగతి చెప్పి, "అది గోల్తాతాయే కావచ్చు," అన్నాడు.

"అయే వుంటుంది. భోజనాలైన తరవాత బాంగలాను చెప్పెక్కించి అ పొగ ఎక్కణ్ణించి పస్తున్నదే చూసి చెప్పమందాం. శిశిలాంయ: పూజారి కూడా మన దారి తెన్నులు చూస్తూ, యీ ప్రాంతాల్నే ఎక్కడో వున్నట్టు తెలుస్తున్నది గదా. మనం తగు జాగ్రత్తలో వుండాలి," అన్నాడు శిశిముఖి.

చందమామ

తరవాత అందరూ చెప్పినదన కూర్చుని తోటనాలు చేశారు. నదిలో నుంచి నీరు తేవడానికి పోయిన అజిరుడూ, వీర భద్రుడూ ఎంతో శ్రమపడి మొసళ్ళమే బిడరకొట్టి పాత్రల్లో నీళ్ళు నింపుకోవలసి వచ్చింది.

"కేసరి దొరా! ఈ నదిని మనం దాటాలని చూడటం ప్రమాదకరం. నది వెంట ఎగువకు పోయి, యీ జాంగిలా చెప్పిన కొండచరియ వద్దో దాటి, గోరేచరా చేరటం బావుంటుంది," అన్నాడు అజిరుడు.

"అదే ఆలోచిస్తున్నాం. అసలు యీ మొసకారి మాటల్లో వున్న నిజమెంతో

ముందు తెలుసుకోవాలి గదా," అన్నాడు విశ్రమకేసరి.

ఇళిముఖి, జాంగిలాను దగ్గరకు పిలిచి, దాపులనున్న మహావృక్షం ఒకటి ఎక్కి చుట్టిపక్కల పూజారిమురాగాని, ఏదైనా గ్రామంగాని వున్నదేమో చూడమన్నాడు.

జాంగిలా ఎరుగుబందీలా చకచక చెట్టు మీదికి పాకిపోయి, చుట్టూ ఏ మారు కలయూ చూసి, చిన్నగా నవ్వుకుని చెట్టు దిగి వచ్చాడు. వాడు నవ్వుకోవటం ఇళిముఖి వాళ్ళు గమనించలేదు.

జాంగిలా, ఇళిముఖి దగ్గరకు వచ్చి, "దొరా! దూరాన కొండల్లో గోరేచరా గ్రామం కొంచెంగా కనబడుతున్నది. గ్రామం చుట్టూ అరణ్యం కావటంతో కొత్త వాళ్ళు దాన్ని గుర్తించటం కష్టం. ప్రయాణమవుదామా?" అని అడిగాడు.

"ప్రయాణం యిప్పుడు కాదు, ఎండ తగ్గి చల్లబడితే తరవాత, నీ మిత్రులు— అ పూజారి మురా నది అపరం ఎక్కడైనా కనిపించిందా?" అని అడిగాడు ఇళిముఖి.

ఆ ప్రశ్న వెంటనే జాంగిలా కొంచెంగా పండి, "నన్నింకా నమ్మటం లేదా, దొరా! ఆ దుర్మార్గులు వా కంటబడితే ప్రాణాలతో వదలను," అన్నాడు.

చందమామ

"గదీ యజ్ఞపు కావలసిన సంగతే. కాని, ఒకవేళ నువ్వు ఏదైనా మోసానికి పాపానిస్తే మాత్రం నిన్ను నేను ప్రాణాంతం చేయాలను." అన్నాడు శశిముఖి.

బాంగ్లా చేతులు రెండూ ఎత్తి శశిముఖికి నమస్కరిస్తూ, ఏమో చెప్పబోయేంతలో మేళకు పదిలిన కంచరగాడిదల్లో ఒకటి, నది ఒడ్డునే వున్న ఒక చెట్లపాద దగ్గిర్చుంచి పెద్దగా ఆరుస్తూ, దూరంగా పారిపోసాగింది. శశిముఖి, అజితవీర భద్రుల్ని దాన్ని మళ్ళీ చేసుకురమ్మని చెప్పబోయేంతలో, బాంగ్లా కర్ర ఒకటి తీసుకుని, గాడిద తేని పరిగెత్తాడు.

విక్రమశేసరి చప్పున విల్లంబులు చేత బట్టి, బాంగ్లా తేని గురి చేశాడు. ఒకవేళ వాడు అరణ్యపుక్కల్లోకి పారిపోవాలని చూస్తే, బాణంతో కొట్టబానికీ అతడు నిద్రంగా వున్నాడు.

ఈలోపల అజిత వీరభద్రులు కూడా అటుకేసి బయలుదేరారు.

బాంగ్లా పరిగెత్తుకున్నవాడల్లా నది ఒడ్డునున్న చెట్లపాద దగ్గిరకు వెళ్తూనే రక్కున అగిపోయాడు. పాదలో నుంచి ఒక ఎరుతగందు కోపంతో అరిచింది. అది అ సమయంలో అక్కడ తాను చంపిన లేడి నొకవాన్ని తింటున్నది. ముందు

కంచరగాడివా. తరవాత బాంగ్లా అక్కడికి పోయి దాన్ని రెచ్చుకొట్టారు.

చిరుతపులి పొదలో నుంచి తల బయటికి పెట్టింది. పొదకు ఒక గజం దూరంలో బాంగ్లా భయభంజితులై, వెనక్కు అడుగు వేసేందుక్కూడా శక్తిదాతక నిలబడిపోయారు. ఒక తృటికాలం యిలా చిరుతపులి, వాదూ ఒకరి ముఖాలోకరు చూసుకుంటూ స్థాయివుల్లా కదలామెదలకవుంచిపోయారు. అంతలో చిరుత కుసగా అరిచి, బాంగ్లా కేసి లంఘించింది. బాంగ్లా రావు వివాసూ తప్పదనుకుని క్రత్రతో బలంగా చిరుతపులి తల మీద కొట్టాడు. కాని, చిరుత బలం ముందు, వెగం ముందు అతడి శక్తి కొరగానివైపోయింది.

చిరుతపులి, తన గొంతువట్టుకొకుండా బాంగ్లా దాని మెడ మీద బలంగా ముష్టి పూతా లివ్వసాగాడు. అది కాళ్ళతో వాడి నడుం వట్టుకుని విడిచింది. చిరుతా,

బాంగ్లా కూడా ఒకళ్ళవొకళ్ళు బలంగా వట్టుకుని వుండటంతో, ఆ ఊపుకు వల్లంగా వున్న నదిలోకి దిప్లుకుంటూ పోయి, ప్రవాహంలో వడ్డారు.

ప్రవాహంలో పడినా ఒకళ్ళనొకళ్ళు వదలకుండా సంఘర్షిస్తున్న చిరుతా, మనిషి మీదికి పడి వన్నెందు మొనళ్ళు అన్ని వైపుల నుంచి వెగంగా వచ్చిపడినై. కిరారం మీద బరిగిపోయిన యీ మారం చూసి, శనిముఖి విచ్చేస్తున్నట్లైపోయాడు. కాని, విక్రమకేసరి, మొనళ్ళకేసి దానిం తరవాత దానిం కొట్టసాగాడు.

పోరాడుతూ ప్రవాహం వెంట కొట్టుకు పోతున్న చిరుతపులి, బాంగ్లాం కేసి, నది అవతలి ఒడ్డునున్న చెట్లలో నుంచి దానాలు చిప్పరిచ్చు మంటూ రాసాగినై. అక్కచెవరో దాగివుంది బాంగ్లాకు తగలకుండా, గురిగా చిరుతపులి మీదికి దానాలు వదులుతున్నాయ. —(నంకా వుంది)

బిడ్డిలాటయం

23

[జాంగలాను కంచగారితో కట్టింది, వాళ్ళి ముందుంది వారికియమని కలిములి అర్థాపించాడు. మర్నాహ్నంవేళకు అందరూ ఒక నదీతీరం చేరారు. అక్కడ జాంగలా పైకి ఒక చిరుకప్పులి దూకింది. పులి, వాడు మొనకప్పు వదిల్ పడ్డాడు. ఆ వసు యందో నది అవతలి నుంచి రిప్పుమంటూ బాబాలు రాసేగినై. తరవాత—]

నది అవలి గట్టు నుంచి జాంగలా, చిరుక పులుల కేసి బాబాలు రావటం చూస్తూనే కలిములి ఓ కణకాలం ఆశ్చర్యపడి, విశ్రమకేసరిని హెచ్చరించాడు. అబాబాలు పడులుతున్నవాళ్ళు జాంగలా మిత్రులని ఆకడకి అనుమానం కలిగింది. ఆ మిత్రులు మరెవరో కాదు, పూజారిముతా!

"కేసరి! మనం నదీతీరం నుంచి కొంచెం వెనక్కు రావటం మంచిది. నది

అవతలి నుంచి బాబాలు కొడుతున్నవాళ్ళు పూజారి ముతా, నందేహం లేదు. మనం వాళ్ళ బాణంబెట్టుకు అందుబాటులో వున్నాం. బాగ్రత్త!" అన్నాడు కలిములి.

కలిములి హెచ్చరిక వింటూనే కేసరి, అజేతవీరభద్రులు నదీతీరం నుంచి బాగా వెనక్కు వచ్చేశారు. ప్రవాహంలో జాంగలా, చిరుకపులి ఒకరి నుంచి ఒకరు వెరువడి పోయారు. జాంగలా మునుగుతూ తేలుతూ,

‘చందమామ’

నది అవకలి ఒడ్డుకు చేరేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు. చిరుతపురి గిరిగిరి తమ్మి కుంటూ ప్రవాహం వెంట కొట్టుకుపోతున్నది. మొసళ్ళు కొన్ని, బాబాలు తగలటంతో బిడిరిపోయి దూరంగా పోసిగినై.

ఈ స్థితిలో చెట్లచాటు నుంచి ఒక దృఢకాయుడు, తెప్ప నెకదాన్ని ఈర్ష్యకుంటూ వచ్చి నదిలోకి పడిచాడు. అతడి వెనకగా పంగిళ్ళుకొచ్చిన యిద్దరు ప్యక్తులు ఎగిరి దావిమీద ఎక్కి, చిన్నచిన్న తెల్లక దాన్ని బాంగోరా కేసి కోసుకుపోసాగాడు. తెప్పరాక్కొచ్చిన ధృఢకాయుణ్ణి చూస్తూనే శశిముఖి నాడెవరైంది గుర్తించాడు.

శశిముఖి, విక్రమశేసరికి వాణ్ణి చూచిస్తూ, "వాణ్ణి గుర్తించావా? నాకు సవరభేరుండం, పూచారి నొకడు. గురిచూసి బాగుం గుండెల్ని చూసుకుపోయేలా కొట్టు." అన్నాడు.

విక్రమశేసరి బాగుం పదిలేందుకు గురిచూసేంతలో, సవరభేరుండం అయిదారడు గురి ఎత్తున్న ఒక చాటును పట్టుకుని, దాని మీంచి తల పైకెత్తి శశిముఖి కేసి చూస్తూ, "నాడెవడు, శశిముఖి? శబర పెద్ద శివారుడి కొడుకా? ఎక్కడి కుంభార మిట్టపల్లె. ఎక్కడి బ్రహ్మపుత్రానది లోయలు! దావదరిస్తే యింత దూరం రావాలా? మృధా ప్రయాస!" అన్నాడు.

సవరభేరుండం మాట ముగించే లోపలే విక్రమశేసరి పదిరిన బాగుం రిప్పుచుంటూ పోయి చాలు పైలాగావ్వి కాకి. శింద పడి పోయింది. బీసండం ఆ చెప్పుకు ఎగిరి పడి, "నా మాటలు విసబదురున్నయ్యా? ఈ చాలు పూచారి దిర మంత్రించి నా కిచ్చింది. దీని వెనక పున్నవాడికి ప్రాలుభయం లేదు!" అన్నాడు.

విక్రమశేసరి విల్లుకు మరో అంబు పెట్టి వదలబోయేంతలో సవరభేరుండం దగ్గిరకు శిథిలాలయ పూచారి వచ్చాడు.

చందమామ

పూజారిని చూస్తూనే శశిముఖి చప్పన విక్రమకేసరి కేసి తలతిప్పి. "కేసరి! ఇప్పుడు సుప్రస కట్టవలసింది శథిలాలయ పూజారివి. బాగా గురి చూడు. మేము తక్కినవాళ్ళ సంగతి చూస్తాం." అన్నాడు.

ఆ వెంటనే శశిముఖి, అజితవీర తద్రులు కూడా నిల్లంబులు చేతికి తీసు కున్నారు. అందరూ మోకాళ్ళ మీద పంగి బాణాలు వదిలేందుకు గురి చూస్తున్నంతలో పూజారి పెద్దగా సప్రసకూ కొంచెం వెనక్కుపోయి. "ఒరే. మూడుల్లారా! మీ బాణాలు యింత దూరం వచ్చి సన్నుతాకలేవు. అయినా ప్రయత్నించండి." అంటూ కేకపెట్టి, తన చిక్కనున్న అడవి దొంగలకు సాంబరచేశాడు.

దొంగలు గబగబా పట్టుకు బాణాలు నందింది. శశిముఖివాళ్ళ కేసి విడవ సాగాడు. కాని, అవి వాళ్ళవరకూ రాకుండా మధ్య పున్న నదిలో పడిపోసాగినై. శశిముఖి అతడి అనుచరులూ వదిలిన బాణాలు కూడా, పూజారి ముఠాను తాక లేదు. ఈ విధంగా నాలుగైదు నిమిషాల పాటు బాణాలు వదిలినంతరవాత, యిందు వల్ల ప్రయోజనంలేదని పూజారికి, శశిముఖికి కూడా తెలిసిపోయింది.

శశిముఖి తన అనుచరులకు యిక బాణాలు ప్యప్తపరచవద్దని చెప్పి, "మనం పూజారినినట్టు శథిలాలయ పూజారి మనమే చెప్పంటే వస్తున్నాడు. మన కన్న ముందుగా వాడు వది బాటాడంటే, బహుశా వాడు యీ సరికే గోల్దడరా గ్రామం పోయి అక్కడివాళ్ళ నుంచి శథిలాలయాన్ని గురించి చాలా లోగట్టా సంపాదించి వుంటాడు." అన్నాడు.

"అలా బరిగినట్టే తోస్తున్నది. బాంగ్ రాను మన మీదే తెలివిగా ప్రయోగించి ఆ దుర్భాగ్యుడు మన రహస్యాలు చాలా గ్రహించాడు." అన్నాడు విక్రమకేసరి.

చందమామ

"ఇప్పటి సమస్య ఎవరు ముందుగా కలిగించానని చెబితారనెడి. గోల్డరా గ్రామంలో దాన్ని గురించిన వివరాలు మనం తెలుసుకుందాం అనుకున్నాం. ఒక వెళ పూవారి అక్కడికి ముందుగా పోయినా ముందుకుపోయింది లేదు. వెళ్లి 'ఓ శిశి' లాలయ ప్రాంతంలోనైనా వెళ్ళింయ పని పర్యవేశనం చేయగలం," అన్నాడు కిశిముఖి.

నదికి అవతలి నుంచి పూవారి ముకా, యివతలి నుంచి కిశిముఖి అతడి అనుచరులూ ఒకళ్ళనొకళ్ళు కొంతసేపు క్రోధంగా చూసుకుంటూ నిలిచారు.

అప్పటి పరిస్థితుల్లో ఎవరికెవరూ హాని కలిగించలేరని ఊహించింది. కిశిముఖి కొంచెం సేపు అలోచించి, విక్రమశివనంతో, "ఇక మనం, ఆ బాంగలా చెప్పిన కొండచరియ కేసి బయలుదేరదాం. గోల్డరా గ్రామం చెరిందుకు అది చుట్టుదారి అయినా తప్పదు. ఈ మొసళ్ళ నదిని క్షయిస్తున్న అవతలి గట్టున కాపు వెనుకను పుండగా దాటాలని ప్రయత్నించటం ప్రమాదానికి దారి తీస్తుంది," అన్నాడు.

కిశిముఖి యిలా అనగానే అందరూ ప్రయాణ సన్నాహాలు ప్రారంభించారు. తమతమ సామానులన్నీ కంచరగాడిదల మీద వేసి, నదితీరం వెంట నడుస్తూ నూర్కాస్తమయం వెళకు కొండ ప్రాంతాన్ని చేరి అక్కడున్న చిన్న కొండచరియ నెక దాన్ని మార్చారు.

సవములలా చీకటి ముసురుకుంటున్న సమయంలో యిరుక్కుగా వున్న కొండచరియను దాటాలని చూడటం ప్రమాద కారణం అవుతుందని కిశిముఖి, విక్రమశివనీ సంప్రతించుకుని నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఆ ఇరుక్కు దారిలో పూవారి ముకా ఏ రాళ్ళదాటునో పుండి తమ మీద పారాత్తుగా దాడి చేయవచ్చు...

చందమామ

రాత్రి రెండు బాములు ముగిసేలోపలే అందరూ బోటవాలు చేశారు. బాము దిగిన బోట నెగడు చేయటంవల్ల, పూజారి ముతాకు తమ ఉనికి తెలిసిపోతుందన్న భయంతో శిశిముఖివాళ్ళు నెగడు వెదిగించ లేదు. కాని, కావలాకు ఒకడు కాసుండా యిద్దరు చొప్పున పుండటం మంచివని నిశ్చయించుకున్నారు.

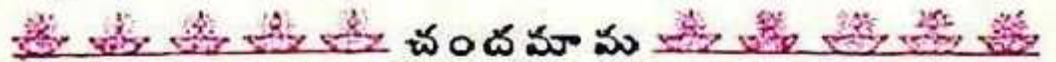
అర్ధరాత్రిపరకూ, ఎక్కడో యారాన అరణ్యమృగాల అరుపులు తప్ప, వాళ్ళున్న ప్రాంతాన మాత్రం ఎలాంటి సంచలనం కలగలేదు. ఆ తరవాత నదినైపు సుంచి విచే ధ్వనులు వినిపించసాగినై. వాటిక్కారణం నదిలోని మొసళ్ళు ఏదో అహారం కోసం పొట్టాడుకోవటంగా ఆశించిర భద్రులు భావించారు. కాని, ఆ ధ్వనులు పున్నకొందికి మరింత అధికం కావటంతో వాళ్ళిద్దరూ కత్తులు చేతబట్టుకుని బాగ్రతగా నడుస్తూ నదిని సమీపించారు.

నల్లనిచీకటి పరుచుకుపోయిన నదిలో కొన్ని మానవాకారాలు కదులుతూండటం వాళ్ళిద్దరి కంటబడింది. శత్రువులు తెప్పల మీద నదిని దాటుతున్నారన్న సూచనగా వాళ్ళ దాములు అటాయిటూ పూగిసలాడు తున్నవి. అలా జరిగినప్పుడల్లా ఏళ్ళు కలి

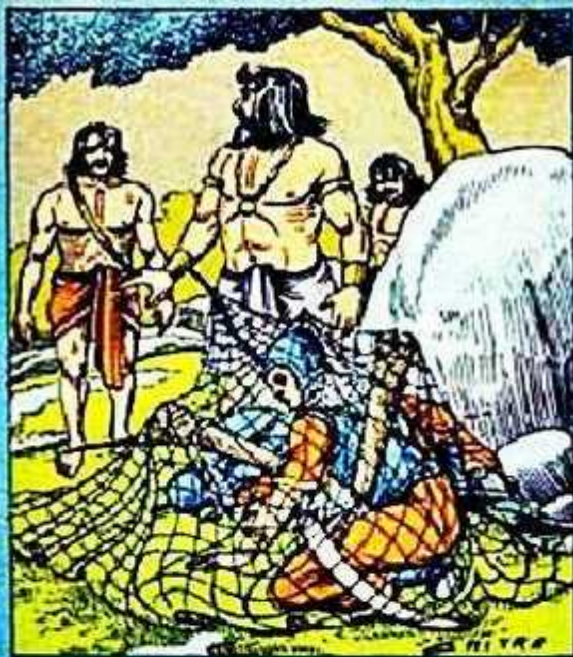

వనట్టు కబ్బల చేస్తున్నవి. వాళ్ళు అతి బాగ్రతగా తెచ్చు వెస్తున్నారన్న మాట!

అజితవీరభద్రులు, శిశిముఖిని, ఎక్రమ శపరిని హెచ్చరించేందుకు చప్పన పుస్త్రు చొటు సుంచి కదిలి వెనక్కు పరిగెత్త బోయారు. అంతలో వాళ్ళమీద చిక్కగా అల్లిన వెడల్పాటి వల ఒకటి విసుడుగా వచ్చి పడింది. వాళ్ళు దాస్తుంచి తప్ప నునేందుకు ప్రయత్నించేలోపలే యిద్దరూ అందులో కదిలేందుక్కూడా విలులేకుండా విగించబడ్డారు. ఈ రకం వలల్ని అటవి కులు జింకలనూ, లేళ్ళనూ వట్టేందుకు ఉపయోగిస్తూంటారు.

అజతవీరభద్రులు వలలో గిరిగిరి తన్ను కంటూ, తమ యజమానున్ని హెచ్చరించేందుకు అరవబోయేంతలో రెండు బలమైన చేతులు వాళ్ళ కంకాల మీద పడినై. వాళ్ళు ఉక్కిరిబిక్కిరిస్తాయారు.

"అరిచేందుకు ప్రయత్నించకండి. మీ నాయకునిద్దర్ని యింతకు ముందే బంధించాం." అన్నదో కంఠం కోవంగా. ఆ మాట్లాడినవాడి దగ్గరకు మరిద్దరు అటవికులు వచ్చారు.

తమను బంధించినవాళ్ళు ఏనుగు చేర్మాలు ధరించి వుండటం అజతవీర భద్రులు గుర్తించారు. అంటే ఏళ్ళు 40

లాయ పూజారి ముఠావాళ్ళు కాదన్నమాట! ఇంతకు ముందు తమను హెచ్చరించినవాడన్నట్టు నిజంగా చిళ్ళు యివరికి 40ముఖిని, విశ్రమకేసరిని కూడా బంధించి వుంటారా?

వాళ్ళిద్దరి సంకయం తొలగిపోయేట్టు మరుక్షణంలోనే 40ముఖివాళ్ళు వడుకున్న గురారం వైపు నుంచి ఎర్రగండు అరుహ, మనుమల కేకలూ వాళ్ళకు వినిపించినై. అక్కడ కొద్ది కదలాడేపు గందరగోళం లేచి సద్దు మణిగిపోయింది. అంతవరకూ అదిక్కు నేని చూస్తున్న అటవికుడు తృప్తిగా తలాడించి, రన వక్కన పున్న వాళ్ళతో, "ఈ యిద్దర్ని అక్కడికి మోసుకురండి!" అంటూ గురారం పున్న చోటుకు కదిలారు.

అజతవీరభద్రులున్న వలను యిద్దరిద్దరాలవకులు కర్రకు వేలాడ కట్టుకుని గురారం దగ్గరకు వచ్చి దింపారు. 40ముఖి చేతులనూ, విశ్రమకేసరి చేతులనూ కాళ్ళతో బంధించి యిద్దరాలవకులు పట్టుకుని వెలబడి వున్నారు. ఎర్రగండు వలలో బంధించబడి వున్నది.

"వాళ్ళిద్దర్ని వలలో నుంచి బయటికి దాగి చేతులకు కాళ్ళు విగించండి.

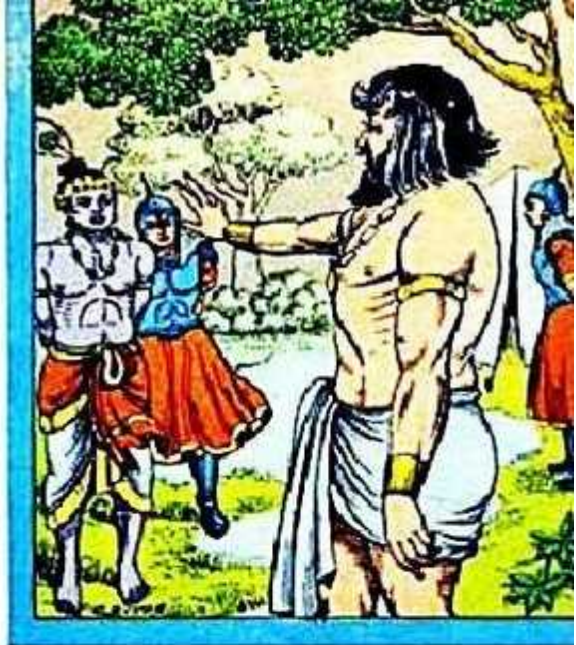
కుక్కను మాత్రం వలలోనే వుంచి కర్రకు వేలాడకట్టి ధువానచేసుకు రండి. బాగ్రత్త, అవి యిప్పటికే మనవాళ్ళిద్దరి గొంతులు కొరికింది," అన్నాడోక అటవికుడు. వారు వాళ్ళ నాయకుడు.

"ఆ కంచవగాదిదం నంగలేమిటి, దిరా?" అని అడిగా రోక అటవికుడు.

"కులపెద్దకు బహుళరిద్దాం. యింత మంచి వాతి కంచవగాదిదలు జీవకన్న," అన్నాడు అటవిక నాయకుడు.

అంతవరకూ యిదంతా నిశ్శబ్దంగా చూస్తూ వూరుకున్న శిశిముఖి పెద్దగా గొంతెత్తి అధికారం వృద్ధిపడే స్వరంతో, "మిరపర మాకు తెలియదు. మేము మా మహారాజును వెతుక్కుంటూ యీ ప్రాంతాలకు వచ్చాం. పాత్రుగా దొంగల్లా మా మీదపడి మమ్మల్ని బంధించారు. ఇందుకు మీరు తప్పక స్రతిఫలం అనుభవిస్తారు," అన్నాడు.

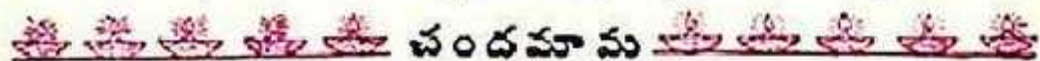
"ఈ విధిరింపులూ, బతిపింపులూ మా కులపెద్ద పద్ద చేద్దువు గాని. కాళి మాతకు ప్రసాదం అయే ముందుగా మీ అందరికీ మాట్లాడేందుకు చాలా సమయం, అపకాశం వుంటుంది," అంటూ అటవికుల నాయకుడు వికవిక నవ్వాడు.

"మీది గల్లరరా గ్రామమా? మీరు ఇథువారివాళ్ళా? మొ అక్కడికి వచ్చేందుకే బయలుదేరాం. కట్టు విప్పండి. మీ వెంటవస్తాం," అన్నాడు శిశిముఖి.

"అదృష్టంకొంచెకీ మీ రెక్కడికి బయలుదేరింది మాకు ముందే తెలిసింది. అంతరాక మీ రెంత ప్రమాదకారులో కూడా వినాం. సుప్రసన్ను మేం ఇథువారి వాళ్ళమే. ఇక మాట్లాడకుండా వెంట రండి," అంటూ ఇథుల నాయకుడు తన అనుచరులను హెచ్చరించాడు.

అందరూ నడిచి చేరి అక్కడ సద్దంగా వున్న తెప్పల మీద ఎక్కి నది దారి

నూర్యోచయంవేళకు గల్గితరా గ్రామం
చేరారు. గ్రామంలోని ఇభ్యుబాతి
వళ్ళంతా—అదా మగా పిల్లరూ వీరుల్లో
చేరి శిశిముఖివాళ్ళను వింతగా చూడ
సాగాడు. గ్రామం మధ్యనున్న ఒక వికాల
మైద చుట్టూ గుడిపెను చేరగానే ఇభ్యుల
నాయకుడు తన అనుచరులను గుడిపె
ద్వారం దగ్గర అగమని చెప్పి, శిశిముఖి
వాళ్ళతో లోపలికి వెళ్ళాడు.

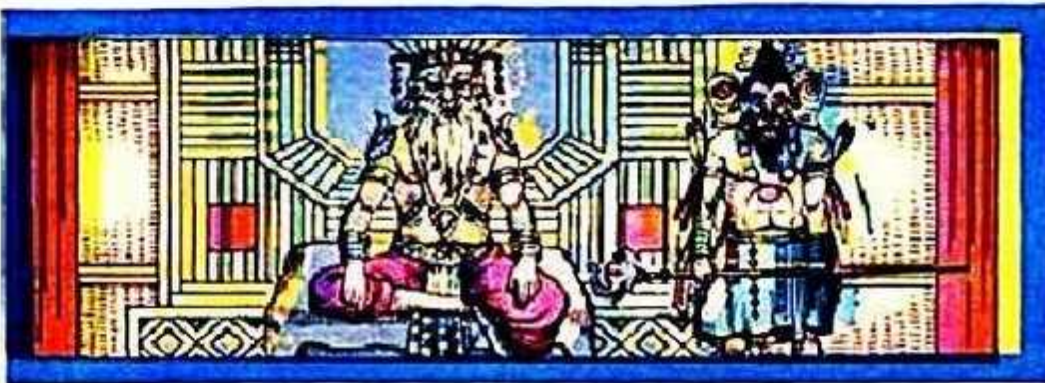
గుడిపె మధ్య గల ఒక ఎత్తయిన
అననం మీద ఇభ్యుల కులపెద్ద కూర్చుని
వున్నాడు. అతడు దాగా వృద్ధుడు. వెడ
ల్చాటి ముఖం. పెద్ద కళ్ళూ, పొడవైన
మీసలూ—అతడు చూడబాసికి భయం
కొల్పేట్టున్నాడు. అతడి వెనకగా ఇభ్యు
బాతి మోండ్రికుడు విలబడి వున్నాడు.
వీగువన ఒక ముక్కాదిపిట మీద తృప్తిగా
దిరుసవ్యసవ్యకూ శిశిలాలయ వూహరి
కూర్చుని వున్నాడు.

"వూహరి కుక్క యిక్కడున్నదా?
అశ్రుర్యం!" అన్నాడు శిశిముఖి హెతన
చేస్తున్నట్టు.

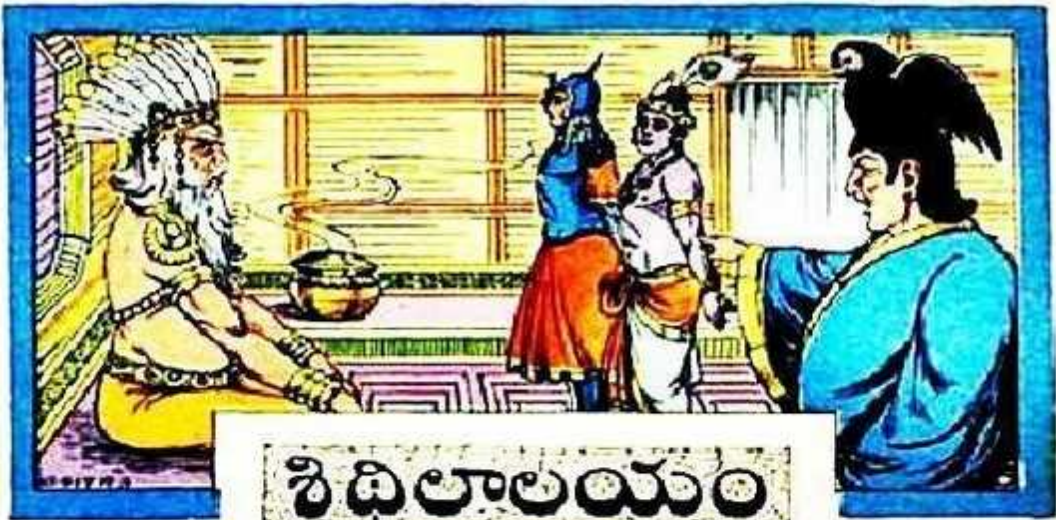
"మిమ్మల్ని శిశిచేష్టంకి బరి పెట్టవల
గిన పని వుంది గదా? అందుకోనం
పచ్చాను." అన్నాడు వూహరి.

"ముందు కాశిమాతకు బలి యిచ్చిం
తరవాత, అ ఎంగిలి ప్రసాదాన్ని సువ్వే
మైనా చేసుకో, తిరిగిందా?" అంటూ
ఇభ్యుబాతి మోండ్రికుడు కోపంగా వూహరి
కేసి కళ్ళురిమాడు.

"కాంతించండి!" అంటూ ఇభ్యుల
కులపెద్ద చేయి వూపి, శిశిముఖి, విక్రమ
కేసరుల కేసి నిశితంగా చూస్తూ, "మీ నలు
గుర్నీ బల్లి చేయాలని నాకు తెలు. మీలో
నాయకు డెవరు? నాబ్బొక్కనై కాశిమాతకు
బలి పెడతాను. కలిమ్యావాళ్ళు స్వేచ్ఛగా
తిరిగిపోవచ్చు. నాయకు డెవరో ముందు
చెప్పండి?" అన్నాడు. —(అంకా వుంది)

శిథిలాలయం

24

[దిగ్భరత, మొదళ్ళ జారమంది వాంగిలాగు శిథిలాలయ పూజారి ముచా రక్షించాడు. అక్కరి కొండచేయి ప్రాంతాన సిద్ధివ్రష్ట శిశిముఖి, అతని అనుచరులగు ఇచ్చు జాతివార్లు పట్టుకుని తమ పల్లెకు తీసుకుపోయారు. వాళ్ళ కులపెద్ద కాశీమాతకు బలి యిచ్చేందుకు శిశిముఖి అనుచరులను తమ నాయకుడెవరో చెప్పమన్నాడు. తరువాత—]

ఇప్పుల కులపెద్ద, శిశిముఖి వాళ్ళను అడిగిన ప్రశ్న వింటూనే శిథిలాలయ పూజారి మహదానంద పదిహేయారు, అతడికి, యీ చెప్పుతో శిశిముఖి కాశీ మాతకు బలి అయిపోతాడని, అ అటవికుడి సహాయం కోల్పోయిన విశ్రమణునిని తేల్చగా హత మార్పవచ్చని అనిపించింది.

"ఇచ్చు నాయకా! మీరు వాళ్ళను అ ప్రశ్న అడగ నవసరం లేదు. వాళ్ళ

నాయకు డెవరో తెలుస్తూనే వున్నదిగా— అ అటవికుడు శిశిముఖి శిథిలాలయం పేరుతో దేశాన చూపి తరిమూ ముగ్గురిని యంత చూడం తీసుకువచ్చాడు." అన్నాడు శిథిలాలయ పూజారి.

పూజారి మాటలు వింటూనే ఇచ్చు కులపెద్ద కోపంగా తల తిప్పి అతడి కేసి చూశాడు. ఇచ్చు మోత్రునియ తన చేతి లోని చుండుతో పూజారి విధిమీద పొడిచి,

'చం ద మా మ'

"కులపెద్ద అనుమతి ముందుగా తీసుకుని తరవాత మాట్లాడాలి! అపార మర్యాద కూడా ఏడు తెలియదా?" అన్నాడు.

పూజారి చెప్పగా మూలగి చెత్త విప్ప తడుపుకున్నాడు. ఇభ్యు కులపెద్ద మరోసారి మొదట వెన్నెన వ్రక్కును కలిములి. ఏక్రమ కేసరుల కేసి చూస్తూ గట్టిగా అడిగాడు. ఏక్రమకేసరి ఏదో జవాబు చెప్పబోయేంతలో కలిములి అతణ్ణి వారించి, "పూజారి చెప్పి నట్టు నేనే యీ అందరికీ నాయకుణ్ణి. కాని, అతడన్నట్టు నేను ఏళ్ళను దనా? చూపి యింత దూతం తీసుకురాలెదు. మేము యీ ప్రాంతాలకు వచ్చింది ఏక్రమకేసరి

అని మా మహారాజు కోసం. అయిన యీ ప్రాంతం ఏక్కడో వున్నాడని సమాచారం అందింది," అన్నాడు.

'ఏక్రమకేసరి' అన్న మాట వింటూనే ఇభ్యు కులపెద్ద చిరిక్కి పడ్డాడు. అది గమనించిన పూజారి, "ఇభ్యునాయకా, మి అనుమతితో మాట్లాడుతున్నాను. ఏక్రమ కేసరి మహారాజు రాకపోక అంతా ఏళ్ళూ పూజ్యునాది మాట గదా? ఏళ్ళు అయిన పేరు ఏక్కడో విని, అ పేరు దొట్టున కపట నాటకం అడుతున్నాడు. ఏళ్ళు నిజంగా పచ్చింది, కథిలాలయంలోని వెండి బంగారాలు దోచుకు పోయేందుకు," అన్నాడు.

ఇభ్యు కులపెద్ద తలాడించి ఒకటి రెండు కీనాలు మోసంగా పూరుకుని, తరవాత కలిములిని, "మిమ్మల్ని గురించి నాకు సర్వం తెలుసు. అసవనర ప్రసంగం వద్దు. మీలో నాయకు డెవరు?" అని అడిగాడు కరిసంగా.

"చెప్పాను గదా, నేనే నాయకుణ్ణి! నాపేరు కలిములి!" అంటూ కలిములి ఒకడుగు ముందుకు వెళాడు.

ఏక్రమకేసరి అతడి భుజం పట్టుకుని రాగుతూ, "నేను రాజవంశంవాణ్ణి, క్షత్రియుణ్ణి! నాకు అటవికుడు నాయకు డెలా

కాగలదు? విశ్వ ముగ్గురికి నాయకుణ్ణి వెను.
నా పేరు విక్రమకేసరి. ఆ కాలిమాతకు
నన్నే బలి పెట్టండి. కాని, బలి అయిపోయే
ముందు మీలో కొందరినైనా బలి పుచ్చుకు
తీరకాను," అన్నాడు శౌద్రంగా.

శిరిదాలయ పూజారి పెద్దగా నవ్వుతూ,
"ఎంత మోసం! తన పేరు విక్రమకేసరి
అని పచ్చిబబిడ్డం అడేస్తున్నాడు. పైగా
ఇభ్యుజాతివాళ్ళను బలి పుచ్చుకుంటావట!
అహ్లాహ్లా!" అన్నాడు.

విక్రమకేసరి మాటలు ఇభ్యు కుల
పెద్దకు బాగా కోపం తెప్పించినై. అతడు
తన అనుచరుల్ని హెచ్చరిస్తూ, "ఈ కలి
ముఖి, విక్రమకేసరులమని చెప్పుకునే
వాళ్ళిద్దరూ చాలా ప్రమాదకారుల్లా వున్నారు.
తక్షిణం యిద్దర్నీ కాలిమాతకు బలి
చెయ్యండి. మిగతా యిద్దరి సంగతి తరవాత
అలోచిద్దాం. సడపండి, కాలిమాత అల
యానికి," అంటూ అననం మీదినుంచి లేచి
బయలుదేరాడు.

కలిముఖి, విక్రమకేసరి ముఖములాలు
చూసుకున్నారు. వాళ్ళకు ఇక ఇభ్యుకుల
పెద్దతో మాట్లాడి ప్రయోజనం లేదన్నభావం
కలిగింది. తమకు మరణం ఎలాగూ
తప్పదు. కాని వెంట పచ్చిన ఆకత వీర

భద్రులు అనవసర కష్టాలపాలు అవుతా
రన్న భయం యిద్దర్నీ దాఢిందపాగింది.

ఇభ్యు కులపెద్ద వెనకగా అందరూ
చుట్టు గుడిసె నుంచి బయటికి వచ్చి, పెద్ద
పిరి వెంట కొంతదూరం నడిచి, గ్రామానికి
అల్లంత దూరంలో ఒక ఎత్తయిన
ప్రదేశంలో వున్న కాలికాలయాన్ని చేరారు.

ఇభ్యు మాంత్రికుడు చేత కత్తి పట్టుకుని,
భయంకర రూపంలో వున్న కాలికాలేవి
విగ్రహం ముందుకు పోయి, పెద్ద స్వరంతో
ఏదో మంత్రాలు చదివి, "కట్టువిప్పి ఇక
ఆ కలిముఖి, విక్రమకేసరి అనేవాళ్ళను
దేవి ముందుకు తీసుకురండి," అన్నాడు.

మాంత్రికుడి బజ్జ కపిలాలయ పూజారికి బాలా సంరక్షించి కలిగించింది. అతడు ఇప్పుడు కులపెద్ద పక్కన చెరి పనిలో పనిగా అవతరించబడ్డప్పుడు కూడా దేవికి చాలా పెద్దలం బావుంటుందని నలహా యిచ్చాడు. వానికి కులపెద్ద అప్పుడు కాదన్నట్లుగా తల పూపడాగాదు. అతడి పుష్టి విక్రమకేసరి మీద కేంద్రకరించబడి వున్నది. విక్రమ కేసరి ముఖశివకల్లో అతనికి తాను జాగా విరిగిన ఒక పుక్కి ముఖలక్షణాలు వాయా మాత్రంగా కనిపించడాగినై.

కళిముఖి వాళ్ళను కొండచరియ దగ్గర పట్టుకున్న ఇప్పుడు దళనాయకుడు, కళి

ముఖిని, విక్రమకేసరిని నమిపించి వాళ్ళ దుబాలు పట్టుకుని, కత్తిఎత్తి నిద్రంగా వున్న ఇప్పుడు మాంత్రికుడి ముందుకు తోడుకు యాడు. అదే అదనుగా విక్రమకేసరి గుప్పెట విగించి ఇప్పుడు దళనాయకుడి తలమీద బలంగా కొట్టాడు.

అ దెబ్బకు వాడు దిమ్మెరపోయి కింద పడేంతలో, కళిముఖి మాంత్రికుణ్ణి కాలుతో బలంగా ఒక్క రన్ను తన్నాడు. మాంత్రి కుడు ఒక్క కేక పెట్టి పక్కకు పడి పోయాడు. అతడి చేతిలోని కత్తి ఎగిరి మారంగా పడింది. కళిముఖి ఆ కత్తిని దొరక పుచ్చుకునేందుకు ముందు కురి నేంతలో, ఇద్దరు ఇప్పుడూ, కపిలాలయ పూజారి బంటుకడూ అతడి మీద పడి చేతులు విరిచి పట్టుకున్నారు. విక్రమకేసరి అతడికి నహాయం వెళ్ళిలోపం అతడి మీద మరీ నలుగురు ఇప్పుడు పచ్చి పడి, కదల కుండా పట్టుకున్నారు.

కళిముఖి అరిగినపోయిన, లూ గంపర గోళం చూసి ఇప్పుడు కులపెద్దను అక్కర్లం, కోపం కూడా కలిగింది. అతడు కళ్ళెర చేసి, మిసం మెలిచేస్తూ కళిముఖి ముందుకు పోయి, అతడి మెద పట్టుకుని, "కాళిమార ముందు నువ్వు చేసిన అపరాధానికి నిన్ను

విక్రవధ చేయిస్తాను! ఈ విక్రమశేషరి అని చెప్పుకునేవాణ్ణి...."

ఇప్పుడు ఆ పెద్ద మాట ముగించే లోపల ఇకముఖ తన మెడపట్టు వదిలించుకునేందుకు విసురుగా పక్కకు తిరిగాడు. ఆ రూపుకు ఇప్పుడు ఆ పెద్ద చేయి పట్టుకొన్నా. ఇకముఖ మెడలో వున్న రక్తరేకు మీదపడి, తాడుతెగి, అతడి చేతిలోకి వచ్చింది.

రక్తరేకు మీద గల వాణిమాత రూపం చూస్తూనే ఇప్పుడు ఆ పెద్ద ఓ కనికారం నిర్వహించి పోయి. అంతలోనే తెప్పరిల్లి చేయిత్త. "విశ్వధరికి ఎలాంటి హని కలిగించకండి. ఇచ్చేది వింతగా వుంది!"

అంటూ రక్తరేకును అంటూ యింటూ తిప్పు పరిశీలించసాగాడు.

ఇకముఖ, విక్రమశేషరులు కలసిపోయిన వాణిమాతకి బలైపోతారని ఎదురుచూస్తున్న ఇదిలాంటి పూజారికి, ఇప్పుడు కులపెద్ద మాటలు వాటి అకాదంగం కలిగింది. అతడు బంసురూ బంకురూ అతన్ని సమీపించి భుజం మీదుగా పంగి రక్తరేకు నెసి చూసి, పళ్ళు కొరికాడు.

"ఇప్పుడాయా! ఇది వచ్చిపోయింది! దైవద్రావం! ఈ దేవాలయంలోని పవిత్రమైన వాణిమాత రూపానికి. యీ నా పైకి వెళ్ళవలసి నీళ్ళు తయారుచేయించి, మెడలో

వేళ్లదకట్టుకు తిరుగుతున్నారు. ఎంత అవదారం! ఎంత అవదారం!" అంటూ శిశిముని కేసి దూకబోయాడు పూజారి.

ఇభ్యు కులపెద్ద అతణ్ణి చేతితో వెనక్కు నెట్టి, "కొంచెంపెళ్ళు వీ వాగుయ కట్టిపెట్టు!" అని గట్టిగా హెచ్చరించి, శిశిమునిని, "ఈ రక్షరేకు నీ కెక్కడ దొరికింది?" అని అడిగాడు.

శిశిముని వళ్ళుకొరుకుతూ, ఇభ్యుకుల పెద్దకేసి చూసి, "ఆ రక్షరేకు నా కెక్కడ దొరికిందో నీకు చెప్పవలసిన అవసరం ఏమిటి? ఆ రాగిముక్క గురించి నీవు తెలుసుకోవలసిందేమీ లేదు," అన్నాడు.

"దైవదూషక! అది రాగిముక్కా? ఇగజ్జనని కారీమాతనా సువ్యవహానిస్తున్నది! చూస్తారేం, వాడి తల నరకందీ!" అంటూ శిశిదారయ పూజారి అరిచాడు.

ఇభ్యు కులపెద్ద కళ్ళెర్ర చేసి, పూజారి కేసి తిరిగి, "సువ్య కావటానికి ఇభ్యుడి నైనా, ఏవే దుష్టశక్తులు సంపాదించేందుకు నిరపాదన చేస్తూండటం తెలిపే నిన్ను కులంలో నుంచి బహిష్కరించాం. అటు వంటి బహిష్కృతుడిని నివ్వ యిక్కడ పెద్దరికం చేయాలని చూకావే, ముందు నిన్ను బలిపెడతాను," అన్నాడు.

ఆ హెచ్చరికతో పూజారి అదురుకుని వెనక్కు తిరిగి, తన అనుచరులకు సొంజ్జ చేశాడు. అందరూ అతడి చుట్టూ మూగారు. శిశిమునికి, ఇభ్యు కులపెద్ద అన్న మాటలూ, అతడు రక్షరేకును పరీక్షిస్తున్న తీరూ చూసి చాలా అశ్చర్యం కలిగింది. ఆ వెంటనే అతడికి ఆ రక్షరేకు విశ్రమకేసరి తాతగారి వయిన తాళపత్రాలు గల పెట్టెలో దొరికింది అన్న సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది. అంతే కాక దాని సాయంతో తామందరం బయట వడవచ్చునేమో నన్ను అగతాదా కలిగింది.

శిశిముని, విశ్రమకేసరి కేసి చూసి అతడూ ఏదో దీర్ఘంగా అలోచిస్తున్నట్టు

చందమామ

గనునించి, చప్పున ఇభ్యు కులపెద్ద
 కేసి తల తిప్పి, "ఇభ్యునాయకా!
 నిదో ఏ మూలనో కొంచెం మానవత్వం
 వున్నదన్న సంగతి, యింతకుముందు నిన్ను
 అన్న మాటలవల్ల గ్రహించాను. ఆ పూవారి
 పరమదుర్మార్గుడు. అది అలా వుంచుదాం.
 ఈ రక్షరేకు మా మహారాజైన విక్రమకేసరికి
 ఎవరో బహుకరించారు. అది ఆయన
 పదిరిపోయిన కాశవక్రాలు గల పెత్తెలో
 దొరకగా, దాన్ని ఆయన కుమారుడైన
 కూరసేనదేవేవు రాజు బయటాడు నాకు
 స్వయంగా మెడలో కట్టాడు." అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే ఇభ్యుకుల పెద్ద
 అదిరిపడి, కలిములి కేసి, విక్రమకేసరి కేసి,
 ఓమారు చూసి, ఓక్క అంగలో విక్రమ
 కేసరిని సమీపించి, అతణ్ణి గట్టిగా కావి
 రించుకుని, "నువ్వు ఆ మహారాజు విక్రమ
 కేసరి మనవడివా? మా జాతివాళ్ళను
 మహమ్మారి రోగానికి బలికాకుండా కాపాడిన
 ఆ మహారాజు వంశంకురానికి ఎంతద్రోహం
 చేశాను!" అంటూ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టాడు.

తమ కులపెద్ద యిలా అనగానే, అక్కడ
 చేరిన ఇభ్యులూ, ఇభ్యు మాంత్రికుడూ,
 ముందుకు వచ్చి వాళ్ళిద్దరి ముందు
 చేతులు కట్టుకుని నిలబడ్డారు.

ఇభ్యు కులపెద్ద, కలిములిని దగ్గరకు
 పిలిచి, సాదరంగా అతడి భుజం మీద
 చేయిచేసి, రక్షరేకును తిరిగి అతడి మెడలో
 వేలాడ కడుతూ, "ఇప్పుడు మీరేం చెప్ప
 కుండానే, నాకు మీరు వచ్చిన పని చాలా
 పరకు తెలిసిపోయింది. మీరు ఆ మహారాజు
 సతీవుడేమో అన్న అనుమానంతో వెతు
 కుతూ బయలుదేరి యిక్కడికి వచ్చారు.
 కాని, ఆయన ఎక్కడో కొండల్లో నిద్ర
 వ్వరంతో చాలాకాలం చాదపడి మర
 లిందారు. ఆయన మీది భక్తికొద్దీ ఆయన
 మృతదేహాన్ని తెప్పించి, మా పూర్వుల
 సమాధి పక్కనే సమాధి చేయించాను.

చందమామ

ఈ రక్షరేకును ఆ సుహృదుల వాపుడికి కృతజ్ఞతా నూచకంగా రోగద నేమా, నా జాతి వాళ్ళమూ యిచ్చాము." అన్నాడు.

శత్రుముఖి ఆ మాటలకు నవ్వి. "మీరు మేం చెప్పేది సొంతం వినకుండానే మమ్మల్ని కాళికాదేవికి బలి యివ్వ జూపారు. మమ్మల్ని అపమాద్యం చేస్తుందన వాడు, ఆ దుర్మార్గులైన శత్రులయే పూజారి. ముందు వాణ్ణి పట్టి బంధించండి. వాడు మాకూ మీకూ కూడా చేసిన ద్రోహం చాలా వుంది," అన్నాడు.

ఇభ్యు కులపెద్ద పళ్ళు కొరుకుతూ తన కులంవాళ్ళు కేసి తిరిగి, "అ నీచు చెక్కడ? లాస్కు రండి! కాళిమాతకు బలి యివ్వండి!" అంటూ అరిచాడు.

మండిరంలో వున్నవాళ్ళంతా చుట్టూ కలియ చూశారు. అక్కడ పూజారిగాని, అతడి ఆమదమలుగాని లేరు. ఇభ్యు కుల పెద్దతోపాటు అందరూ, "అ నీచుణ్ణి పట్టు

కొండి!" అంటూ మండిరం నుంచి బయటికి పరిగెత్తుకొచ్చారు.

కాళికాదేవి మండిరం వున్న గుట్టకు వెళ్ళిన వున్న ఒక పెద్ద కొండ మీద శత్రులయే పూజారి. అతడి బంట్లూ విలబడి వున్నాడు. ఇభ్యుకులపెద్దను చూసి అతడు, "ఈ మహా శక్తిమంతుడు, మీకు పట్టు బడతాడా! ఇన్నాళ్ళకు నాకు శత్రులయం ఎక్కడున్నదో తెలిసిపోయింది. చావ వుంటే అక్కడికి రండి, మీరే నేనే తేల్చుకుందాం!" అంటూ కేక పెట్టాడు.

ఇభ్యు కులపెద్ద తనవాళ్ళు కేసి తిరిగి, "అ సంతకరవాతి చెప్పవను ప్రాచారితో పట్టా కొచ్చినవాడికి నా పదే భార్య చిన్న కూతుర్నిచ్చి పెళ్ళి చేస్తాను," అన్నాడు పెద్దగా.

ఇభ్యు యువకులూ, నడి వయసు వాళ్ళూ పుయ్యద్దా రంజియి చెస్తూ, పూజారి నిలబడి వున్న కొండమీదికి వేగంగా పరిగెత్తసాగాడు.

—(ఇంకా వుంది)

25

[శిథిముఖిని కాళికాదేవికి బలిచేయబోయే సమయంలో, ఇభ్యులకులపెద్ద, అతడి మొదలని కాళిమాత దూపంగల రక్షరేకు చూసి అశ్రుర్యపోయాడు. తరవాత సంగతి తెలుసుకుని, పూజారిని దేవికి బలిపెట్టమన్నాడు. కాని, పూజారి కొంక మీదికి పారి పోయాడు. ఇభ్యులు అతణ్ణి పట్టుకునేందుకు కొంక మీదికి పరిగెత్తసాగారు. తరవాత—]

తనను పట్టుకునేందుకు వచ్చే ఇభ్యులను చూసి పూజారి ఏమీ తోణుక్కుండా శిరస్థాణంలో నుంచొక పాడవాటి కాళపత్రం బయటికి తీసి, దాన్ని శిథిముఖి, విక్రమ కేసరుల కేసి చూపుతూ నిలబడ్డాడు. విక్రమకేసరి తన దుస్తుల్లో కాళపత్రం కొనం వెలికాడు. అది అక్కడ లేదు.

"శిథి! వాడు మన కేసి చూపుతున్న కాళపత్రం ఏమిటో తెలుసా? దాని మీదే

శిథిలాలయానికి వెళ్ళే దారి మార్గానికి సంబంధించిన వివరాలన్నీ వున్నవి. కాళికాదేవి గుడిలో జరిగిన గొడవలో అది, నా దుస్తుల్లో నుంచి కింద పడివుంటుంది. దాన్ని ఆ దుర్గాధ్యుడు దొరక పుచ్చుకున్నాడు," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

శిథిముఖి ఓ క్షణం నిస్పృహతో మునిగిపోయి, అంతలోనే తెప్పరిల్లి, "జరిగిందానికి విచారించి లాభం లేదు. ఇప్పుడు

‘చందమామ’

ఆ శిథిలాలయం చేరడానికి వున్న ఉపాయం ఒకటి. మనం ఆ పూజారిగాణ్ణి వెన్నంటి పోవటం, వీలైతే పట్టుకోవటం," అన్నాడు.

వీళ్ళిద్దరి సంభాషణ విన్న ఇభ్యులకుల పెద్ద, వాళ్ళకు దైర్యం చెబుతూ, "విచారించకండి. ఆ శిథిలాలయం వున్న లంకకు వెళ్ళ దలిస్తే, అందుకు మీకు సహాయ పడేందుకు అవసరం అయినవాళ్ళు ఒక రిద్దరు, మా జాతివాళ్ళలో వున్నారు. మా దళనాయకుడు నాంగసోమ చిన్నతనంలో తండ్రి వెంట ఆ లంక సమీపానికి వెళ్లి వచ్చాడు. అతడు మీకు దారి చూపగలడు. కాని, నా నలహ...." అంటూ ఆగిపోయాడు.

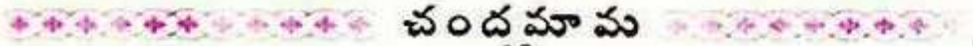

"ఇభ్యునాయకా, మీ నలహ ఏదో చెప్పండి, వింటాం!" అన్నాడు శిఖిముఖి.

"ఆ లంకను దూరాన వుండి చూసిన వాళ్ళున్నారు తప్ప, నా ఎరుకలో దాని మీదికి పోయి, ఆ శిథిలాలయాన్ని చూసిన వాళ్ళు మాత్రం లేరు. ఆ లంక చాలా భయంకరమైనది. కొండ చేంకాడంత పాములూ, రాక్షసి తేళ్ళూ ఆ లంక నిండా వున్నవని మా వాళ్ళు చెప్పకుంటారు. దాని పేరే వృశ్చికలంక! ఇంతకూ మీ రా లంకకు వెళ్ళవలసిన అవసరం ఏమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు ఇభ్యుకులపెద్ద.

ఈ ప్రశ్న చాలా నబబినదిగా శిఖిముఖికి తోచింది. తాత విక్రమశేసరి నజీవుడేమో అన్న అనుమానంతో తాము బయలు దేరారు. ఆయన చాలా కాలం కిందటే మరణించినట్టు తెలిసిపోయింది. ఇక యిప్పుడు శిథిలాలయాన్ని చూడబోయే ప్రయత్నంలో అనవసరమైన యిక్కట్లు తెచ్చుకోవటం ఎందుకు?

శిఖిముఖి తన అభిప్రాయం విక్రమ శేసరికి చెప్పాడు. విక్రమశేసరి ఓ క్షణం ఆలోచించి, "శిఖి! మా తాతగారు చూడ దలిచి విఫలమైన ఆ శిథిలాలయాన్ని నేను చూడాలనుకుంటున్నాను. మా తాతగారు

అక్కడ దొరికి బంగారాన్నే కాక, అపూర్వమైన శిల్ప కళాఖండాలను కూడా మారాజధానికి తేవాలనుకున్నారు. ఆ పని సాధ్యమైతే నేను చేసి, అయిన అత్మకు శాంతి కలిగించాలని వున్నది," అన్నాడు.

"అలా అయితే నేనూ నీ కోటివాణ్ణి. మన కిన్ని యిక్కట్లు కలిగించిన అపూజారి దుర్మార్గుడి అంకం ఒకటి చూడాలి. అంతే కాక....నాగుమల్లి వాడి శిఖ తరిగి తెమ్మన్నది. అది లేకుండా నేను మళ్ళీ ఆవిడ ముఖం ఎలా చూసేదీ?" అన్నాడు శిఖిముఖి.

ఆ మాటలకు విక్రమశేనరి చిరునవ్వు నవ్వి, "అంకేం, ఆ శిథిలాలయం ఎక్కడున్నదో వెతుక్కుంటూ వెళ్ళేందుకు మన ఇద్దరికీ అవసరం అయిన కారణం, ప్రాశ్నాహం కూడా వున్నది. ఆ పూజారి మనకు ఆ శిథిలాలయం దగ్గరగాని దొరకడు," అన్నాడు.

"అంత దూరం ఎందుకు, మా వాళ్ళు యిప్పుడే ఆ వెధవను పట్టుకుని కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి మనదగ్గరకు తీసుకువస్తారు," అన్నాడు ఇభ్యుకులపెద్ద.

కులపెద్ద మాటముగించే లోపలే, పూజారి వెనక నుంచి నవరథేరుండం హఠాత్తుగా

ముందుకు వచ్చి, అక్కడున్న ఒక పెద్ద బండను పైకెత్తి పట్టుకుని, "ఈ భేరుండం పక్కనుండగా పూజారి దొరను ఎవరూ పట్టుకోలేరు. కావాలంటే యీ కొండనే దొర్లించేయగలను!" అంటూ కొండ ఎక్కి వస్తున్న ఇభ్యుకుల శేసి బండను విసిరాడు.

తమ మీదికి దొర్లి వస్తున్న రాతిబండను తప్పకుని ఇభ్యుకులు మరింత బిగ్గరగా అరుస్తూ కొండ ఎక్కసాగారు. పూజారి తాళవ[త్రాన్ని శిరస్థాణంలో దాచి, తన అనుచరుల శేసి తిరిగి, "చూస్తారేం, అందరూ బండరాళ్ళను ఆ చవట వెధవల మీదికి ఒకేసారి దొర్లించి, బిలం ప్రవే

చంద్రమామ

కంచండి," అని కొంచెం ముందుకు వచ్చి, శిఖిముఖి వాళ్ళతో, "ప్రాచారమీద ఆకలేకపోతే, మీరంతా వృక్షకలంకకు రండి! అక్కడ మహా శిఖిలేశ్వరికి మిమ్మల్ని బలి పెట్టి, యీ బ్రహ్మపుత్రా లోయల్లో ఒక ఇభ్యు మహాసామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించి, చక్రపతి నవుతాను," అంటూ పెద్ద గంతుతో అరిచారు.

"చూస్తున్నారు గదా, వాడు పట్టి వాచాలుడు! మా వాళ్ళు వాణ్ణి తప్పకుండా బంధిస్తారు," అన్నాడు ఇభ్యుకులపెద్ద.

శిఖిముఖి, విక్రమకేసరులకు మాత్రం పూజారి ఒక పట్టాన దొరుకుతాడన్న నమ్మకం

లేదు. వాళ్ళు అజీత వీరభద్రుల్ని హెచ్చరించి త్వరత్వరగా కొండ మీదికి పోయారు. వాళ్ళు వెళ్లేసరికి అక్కడ కొందరు ఇభ్యులు నిలబడి, ఏదీకో నిందితున్న ఒక బిల మార్గం కనిపిస్తూన్నాయి. పూజారిముతా ఆ బిలంలో ప్రవేశించి, పక్కనేవున్న చిన్న కొలనులోని నీరు అందులో ప్రవేశించేలా రాళ్ళను కొలగించారు.

"ఏడు మహా జిత్తులమారి! పారిపోవటానికి ముందుగా మార్గం చూసుకునే మనతో అంకసేపు మాటలు పెట్టుకున్నాడు," అన్నా డొక ఇభ్యుడు.

"వాడి జిత్తుల సంగతి మీ కన్న మూకు బాగా తెలుసు. మీరు యిక్కడ కాలం వృధా చెయ్యక, కొండ మీద అన్ని నైపులకూ పోయి, వాడు తన ముతాతో ఏ బిలం నుంచి బయటపడతాడో కనిపెట్టండి. ఆ తరువాత ఒకశిల్పిద్దరు వెనక్లా అనుసరించి పోయి, వా డెళ్ళే మార్గం ఏదో మాకు వార్త పంపండి," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

ఇభ్యులు కొండ మీద అన్ని నైపులకూ పరిగెత్తారు. శిఖిముఖి, విక్రమకేసరులు తమ అనుచరు లిద్దరితో కొండ దిగివచ్చి, అక్కడ తాము చూసిందంతా ఇభ్యుల నాయకుడికి చెప్పారు.

చందమామ

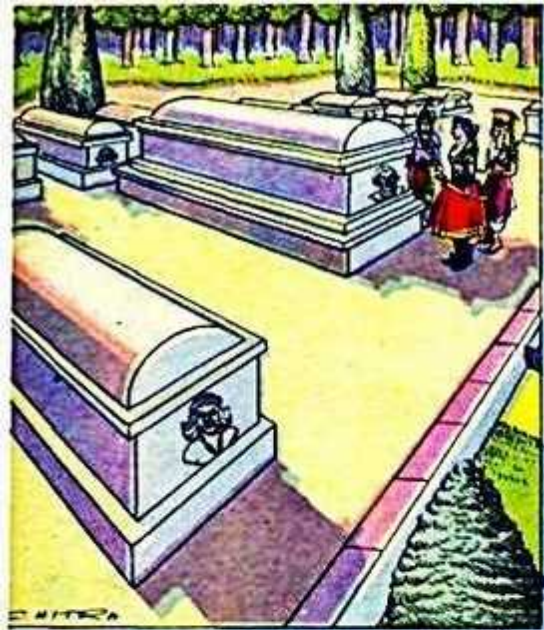

CHITRA

"అయితే, ప్రస్తుతానికి వాడు మన నుంచి ప్రాణాలతో పారిపోయినట్టే. శిథిలాలయం చేరడానికి వాడికి దగ్గరవున్న తాళపత్రం సాయపడుతుంది. మరి మీ సంగతేమిటి? మీరు అక్కడికి వెళ్ళాలనే వట్టుదలలోనే వున్నారా?" అని అడిగాడు ఇభ్యుల నాయకుడు.

"ఆ దారి తెలిసిన నాంగసామ అనే మీ దళనాయకుణ్ణి మాకు సాయం యిస్తే, మేము తప్పక బయలుదేరి పోతాం. మాకు ఆ ఆలయంలో వున్న ధనకనకాల మీద ఎలాంటి అళా లేదు. ఏనైనా గొప్ప శిల్పాలు వుంటే వెంట తెచ్చేందుకు ప్రయత్నిస్తాం.

అన్నిటికన్నా మాకు ముఖ్యం, మా పూర్వ మహారాజు విక్రమశేసరి నెరవేరని కోర్కెను, నెరవేర్చి ఆయన అత్తకు శాంతి కలిగించటం," అన్నాడు శిథిముఖి.

"ఆ మహారాజు సమాధి చూద్దురుగాని రండి. పృథ్వికలంకకు వెళ్ళడానికి అవసరం అయిన పడవలూ వాటి సంగతి తిరిగ్గా రాత్రికి మాట్లాడుకోవచ్చు," అని ఇభ్యుకుల నాయకుడు, శిథిముఖి వాళ్ళను తన పూర్వులు సమాధి అయిన చోటుకు తినుకుపోయాడు.

ఒక వికారమైన ప్రాంగణంలో, ఎత్తుగా నిర్మించిన వది వన్నెండు సమాధులు శిథిముఖివాళ్ళు చూశారు. ప్రతి సమాధి మీదా వింత వింత ఆకారాలు గల బొమ్మలు చెక్కబడి వున్నవి. వాటిల్లో కొంచెం పెద్దదిగా వున్న ఒక సమాధి దగ్గరకు ఇభ్యు నాయకుడు పోయి, భక్తితో నమస్కరించి, "విక్రమా! యిదే మీ తాతగారైన విక్రమ శేసరి మహారాజు సమాధి. మా ఇభ్యుశిల్పి తనకు దాతనైనంతలో ఆయన రూపం సమాధి మీద చెక్కాడు. ఆయన రూపం నీకు బాగా గుర్తున్నదా?" అని అడిగాడు.

విక్రమశేసరి సమాధిపై నున్న తన తాతగారి రూపశిల్పం కేసి కొంచెం సేపు

చందమామ

పరీక్షగా చూసి, "సందేహం లేదు, ఇందులో మా తాతగారి ముఖలక్షణాలన్నీ ఉన్నవి. ఆయన్ని నేను చాలా చిన్న వయసులో చూసివున్నా, ఆ ముఖం నాకు బాగా గుర్తే!" అన్నాడు.

ఇభ్యు నాయకుడు చెప్పగా ఒకడు పరుగు పరుగున పోయి, రెండు పువ్వు మాలలు తెచ్చాడు. విక్రమకేసరీ, శిఖిముఖి ఆ మాలలను సమాధి మీద వేసి నమస్కరించారు. ఆ తరువాత అందరూ తిరిగి గ్రామ మధ్యంలో ఉన్న చుట్టు గుడిసెకు వచ్చారు. గుడిసె దగ్గర ఎర్రగఠుడు శిఖిముఖికి ఎదురై, చిన్నగా మొరుగుతూ అతడి చుట్టూ గిరికిలు కొట్టసాగింది. శిఖిముఖి దాని తలను ఆప్యాయంగా నిమిరాడు.

అందరూ మధ్యాహ్న భోజనాలు ముగించి మాట్లాడుకుంటూ విశ్రాంతిగా కూర్చున్న సమయంలో ఇద్దరు ఇభ్యులు వచ్చి పూచారి అయిపూ ఆజా లేకుండా ఎటో పోయాడని, కామూ మరి కొందరూ కొండ ప్రాంతాలనే కాక, సదీరీరాన్ని కూడా వెతికామని తమ కులపెద్దకు చెప్పారు.

"వాడు ఆ కొండల్లోనే ఎక్కడో ఏదో చిలా పైక దాన్ని ఎంచుకుని అక్కడే గబ్బిలంలా దాగి ఉంటాడు. చీకటి పడితే

గాని వాడు బైటికి రాడు.. కాపలా వేయండి," అన్నాడు ఇభ్యునాయకుడు.

ఆ రాత్రి ఇభ్యునాయకుడు మరికొందరు ఇభ్యు ముఖ్యులతో సంప్రతించి, రెండు పడవలు ఆవనరం కాగలవని నిర్ణయించారు. అందులో ఒకటి శిఖిముఖి అతడి అనుచరులూ ప్రయాణించేందుకూ, రెండవది శిఖిలాలయంలో ఏవైనా అమూల్యవస్తువులు దొరికితే వాటిని తెచ్చేందుకూ ఉపయోగ పడగలదని తేల్చారు. పోతే ఆ రెండు పడవలకు వెనకగా మరొక పెద్ద పడవలో కొందరు ఇభ్యులను వాళ్ళకు రక్షణగా పంపగల నన్నాడు ఇభ్యునాయకుడు.

ఆ మర్నాటి ఉదయం ఇళ్ళులు నదిలో వున్న పెద్ద పడవల్లో మూడింటికి కొత్తగా బద్దమ్మగచర్మం తాపడం చేసి మధ్యాహ్నం వేళకు వాటిని ప్రయాణానికి సిద్ధం చేశారు. శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి, అజితుడూ ఒక పడవలోనూ, దళనాయకుడు నాంగసామి, వీరభద్రుడూ మరొక పడవలోనూ ఎక్కారు. నాంగసామి వున్న పడవలో నెల రోజులకు సరిపడా ఆహారపదార్థాలు నిలవచేశారు.

నాంగసామి వున్న పడవ ముందు దారి చూపుతూండగా, రెండు పడవలూ నది దిగువకు బయలుదేరినై. మరొక పెద్ద పడవలో మరికొందరు ఇళ్ళులు కొంచెం వెనక్కి ప్రయాణమయ్యారు. ముందు బయలుదేరిన పడవలు రెండూ నది దిగువకు రెండు మూడు కోసులు ప్రయాణం చేసిం తరవాత, ఉత్తరం వైపు నుంచి వచ్చి నదిలో కలిసి ఒక పాయ వెంట ఎగువకు కొంతదూరం ప్రయాణించి, సరస్సులా

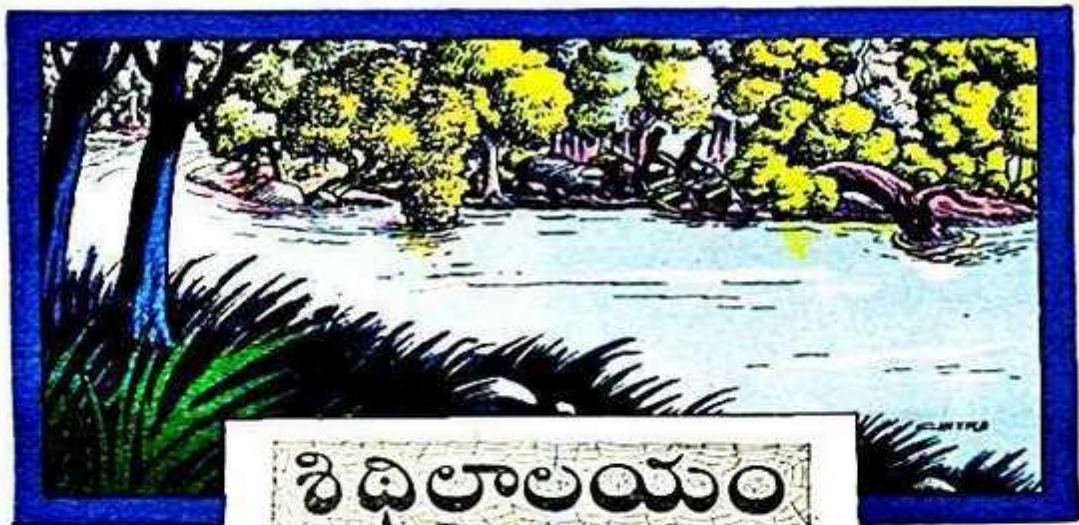
కంటిచూపు అనేకవరకూ బలమయంగా వున్న ప్రదేశాన్ని చేరారు. వాళ్ళకు అందులో కొన్ని లంకలూ, వాటి మీద ఎత్తయిన వృక్షలూ, ఎగిరి నీటిపక్షులూ కనిపించినై.

నాంగసామికు ఆ ప్రాంతమంతా బాగా పరిచయమైనదే. అతడు అనేకసార్లు మరి కొందరు తన బాతివాళ్ళతో కలిసి, చేపల వేటకు అటుకేసి వచ్చాడు. ఆ జలమయ ప్రదేశంలో పెద్దపెద్ద చేపలేకాక, భయంకరమైన వింత బలచరాలు కూడా వుండటం అతడికి తెలుసు. వృక్షికలంక చేరే ముందు, చిన్నా పెద్ద లంకలను అనేకం దాటి పోవలసి వుంది.

తెట్టు వేసి అతి జాగ్రత్తగా పడవలు నడుపుతున్నవాళ్ళకు, నీటిలో తమ చుట్టూ కదిలే పెద్దపెద్ద మొసళ్ళూ, తిమింగిలం లాటి ఆకారాలుగల కొన్ని చేపలూ కంటి బడినై. అవి పడవల్ని అనుసరించి ఈడుకూ వస్తున్నవి. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

26

[శిథిలాలయ పూజారి, ఇమ్మలను మోసపుచ్చి ఒక బిలమార్గం ద్వారా పారిపోయాడు. ఇమ్మకులపెద్ద, తన దళనాయకుడైన నాంగసామెను శిథిలాలయం పున్న వృశ్చిక లంకకు దారి చూపేందుకు ఇలిముఖి వాళ్ళతో పంపటానికి ఒప్పుకున్నాడు. రెండు పెద్ద పడవలు నిష్ఠం చేయబడినై. అందరూ వృశ్చికలంకకు ప్రయాణమయ్యారు. తరువాత—]

సూర్యాస్తమయం వరకూ ఇలిముఖి పొగను గుర్తించి, మూడవ పడవవాళ్ళు వాళ్ళు ప్రయాణం చేసి, ఆ రాత్రికి విడిది కూడా కొంచెం అలశ్యంగా అక్కడికి రాగల చేసేందుకు అనుకూలంగా వుండే లంక రని వాళ్ళు భావించారు. కోసం ప్రయత్నించారు. పావుగంట క్రమంగా చీకటి కమ్ముకున్నది. వంట ప్రయాణ దూరంలో వాళ్ళకో లంక కన వూర్తి కాగానే అందరూ భోజనాలు చేసి, బడింది. చీకటి పడుతుండగా వాళ్ళా లంక నెగ డొకటి వెలిగించి, దాని చుట్టూ కూచుని చేరి, పడవలను ఒడ్డునున్న చెట్లకు కట్టి, విచ్చాపాటి మాట్లాడుకోసాగారు. మూడవ పంట పనులు ప్రారంభించారు. తాము పడవ యింకా ఆ లంక చేరలేదు. ఇలి చేసిన మంట నుంచి వెలువడుతున్న ముఖికి, శిథిలాలయ పూజారి తమ కన్న

'చందమామ'

ముందుగా వృశ్చికలంకకు ప్రయాణం కట్టాడని గట్టి నమ్మకం కలిగింది. ఒకవేళ తమ పడవలా, వాడున్న పడవా ఎక్కడో మార్గమధ్యాన తారసపడితే, పోరు తప్పదు. అప్పుడు తమలో కొందరైనా జలజంతువులకు అహారం అయిపోతారు....

ఇలా ఆలోచిస్తున్న శిఖిముఖికి లంకమీది చెట్లలో నీటిపక్షులు చేసే కలకలంతో పాటు, తీరం వెంట నీటిలో మొసళ్ళూ యితర నీటిజంతువులూ చేసే ధ్వనులు కూడా వినిపిస్తున్నవి. అతడు విక్రమకేసరితో, "ఈ చీకట్లో, యీ లంకా, చుట్టూ వాతావరణం ఎంత భయంకరంగా వున్నదో

చూశావా? దీనికన్న క్రూరమృగాల సడమ మహారణ్యంలో కాలంగడపటం వేయింతలు సుఖంగా వుంటుంది," అన్నాడు.

నాంగ్ సోమ్ ఆపునన్నట్టు తల వూపాడు. విక్రమకేసరి, "నువ్వీ లంకను గురించి ఆలోచిస్తున్నావా? నాకు పూజారి గుర్తు కొస్తున్నాడు. వాడి లంకలోనే మరో ప్రాంతాన బస చేశాడేమో అన్న అనుమానం నాకు కలుగుతున్నది," అన్నాడు.

అమాటలకు శిఖిముఖి సవ్వి, పక్కనున్న ఎందుకట్టెలు నెగడులో వేయసాగాడు. ఉన్నట్టుండి హఠాత్తుగా లంకలో ఒకమూల నుంచి గుండెలవిసే లాంటి కేక ఒకటి వినిపించింది. ఎర్రగండు అటుకేసి తిరిగి మొరగసాగింది. శిఖిముఖి చప్పన లేచి నిలబడి, "అది మనిషి గొంతా, లేక ఏదైనా వింతమృగానదా?" అన్నాడు.

"ఎవరో మనిషి ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నాడు, లేక మనసు ప్రమాదంలో చిక్కించేందుకు శిథిలాలయ పూజారి ఎత్తువేస్తూండవచ్చు. ఆయుధాలు సిద్ధంగా పట్టుకుని బయలుదేరండి," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

అజితవీరభద్రులు చప్పన రెండు కాగడాలు వెలిగించి ముందు బయలుదేరారు.

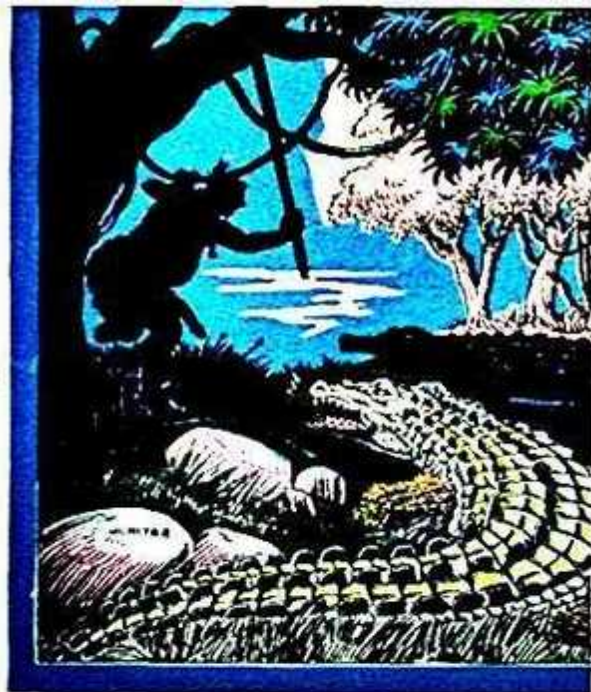

ఈ సారి ఎవడో మనిషి అరుస్తున్నట్టుగా నృప్తంగా కేకలు వినిపించినై. అందరూ అక్కడికి పరిగెత్తే సరికి, కుంటికాలువాడు ఒకడు అటూ యిటూ గొంతుతూ, చేతిలో పున్న దుడ్డుకర్ర సాయంతో, తన మీదికి ఉరుకుతున్న రెండు మొసళ్లతో పోరాడుతున్నాడు.

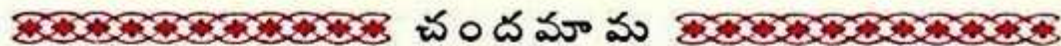
శిశిముఖి ఆ కుంటివాడి రక్షణకు ముందుకురికే లోపలే ఎర్రగండు భయం కరంగా మొరిగి వాడి మీదికి లంఘించింది. కుక్క అరుపు వింటూనే కుంటివాడు వణికి పోతూ, "శిశి దొరా! నన్ను ముందు మొసళ్ళ నుంచి కాదు, ఈ ఎర్రగండు నుంచి కాపాడండి! తరవాత మీ యిష్టం వచ్చిన శిక్ష విధించండి!" అన్నాడు.

ఆ కంతస్వరం విని అందరూ ఆ కుంటి వాడు తమకు ద్రోహించేసి పారిపోయిన బాంగ్లా అని గుర్తించారు. ఎంత దుర్మార్గు యైనా చిత్రహింసలకు గురిచేయటం మానవత్వం అనిపించుకొందు గనక, శిశి ముఖి ముందుగా ఎర్రగండును దగ్గిరకు పిలిచి, తనచేతి కత్తితో ఒక మొసలిని తల మీద గట్టిగా కొట్టాడు. ఇంతలో అజి తుడు ఈటెతో రెండవ మొసలిని నడుం మీద పొడిచాడు.

మొసళ్ళు రెండూ కాము తిన్న దెబ్బల కన్నా కాగడాల వెలుగుకు ఎక్కువగా భయపడిపోయి దాపులనున్న నీటి కేసి చర చరా పాకి, దభీమంటూ అందులో పడినై. బాంగ్లా ఆయానపడుతూ నేల మీద కూల బడ్డాడు. అకడేదో చెప్పాలని చూశాడుగాని, నోట మాట పెగలలేదు.

శిశిముఖి అతడి మిత్రులూ హతాత్తుగా ఎదురైన యీ ఎంత సంఘటనకు అశ్చర్య పడ్డారు. బాంగ్లా యీ రాత్రివేళ యీ లంకకు ఎలా చేరాడో వాళ్ళు ఊహించలేక పోయారు. శిశిలాలయ పూజారి తమ మీద వేగుచేసేందుకు బాంగ్లాను కాము దిగిన

చోటుకు పంపాడేమో అన్న అనుమానం మాత్రం విక్రమకేసరికి కలిగింది.

శిఖిముఖి, బాంగలాను ఏదో ప్రశ్నించబోయేంతలో విక్రమకేసరి కత్తి ఎత్తి, "బాంగలా! నిజం చెప్పు. అబద్ధం ఆదాబోరెండో కాలు కూడా నరికి ప్రాణం వుండగానే నిన్ను మొసళ్ళ దగ్గరకు తోయించుతాను. నీ యజమాని ఆ పూజారిగాడు, యీ లంకలో ఏ మూల దిగాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

బాంగలా ఆ ప్రశ్నకు భయపడినట్టు లేదు. అతడు బతుకుమీద రోసినవాడిలా ఒక నిట్టూర్పు విడిచి, "కేసరిదారా! నేను

మీకు చేసిన ద్రోహానికి, యిప్పుడు నే నెంత నిజం చెప్పినా నమ్మరు. నాకు మీ యిష్టం వచ్చిన శిక్ష విధించండి," అన్నాడు.

"ఈ దొంగ నాటకం నా దగ్గర సాగదు. నిజం చెప్పతావా, లేదా?" అంటూ విక్రమకేసరి కత్తిని బాంగలా మెడమీద పెట్టాడు.

శిఖిముఖి సర్వతూ, "కేసరి! అప్పుడే నీ ప్రతిజ్ఞమాట మరిచిపోయి వాడి తల సరకబోతున్నావు. ప్రాణాలతో గదా వాణ్ణి మొసళ్ళకు వేస్తానని నీ వింతకు ముందు అన్నది? కొంచెం ఆగు....బాంగలా! ఇప్పటి నీ పరిస్థితి చూస్తూంటే నువ్వు నుజుమైన చావుకోసం ఎదురుచూస్తున్నట్టు కనబడుతున్నావు. కాని నిజం చెప్పకపోతే కేసరి నిన్ను ప్రాణాలతోనే మొసళ్ళకు వేసి భయంకరమైన చావుకు నిన్ను గురిచేస్తాడు. తెలిసిందా?" అన్నాడు.

బాంగలా ఓ క్షణకాలం మౌనంగా వూరుకుని, "శిఖిదారా! ద్రోహ చచ్చేముందు నిజం పలికినా, అబద్ధం మాట్లాడినా ఒకటే. కాని, చావుకు ముందు నేను చెప్పే నిజం మీకు కొంత ఉపకరిస్తుంది. పూజారి యీ రోజు మధ్యాహ్నం ప్రాంతాలే రెండు పడవల్లో శిథిలాలయం వున్న లంక కేసి పోయాడు. మీ రా లంక చేరే సమయానికి వాడు

చందమామ

మీ కోసం మాటువేసి వుంటాడు. తగు జాగ్రత్తలో వుండండి," అన్నాడు.

జాంగలా మాటల్లో మోసం లేదన్న నమ్మకం శిఖిముఖి కలిగింది. "అయితే, జాంగలా! నువ్వు నీ యజమానితో వెళ్ళక యీ మొసళ్ళ లంక మీద ఎందుకు దిగ బడిపోయావు?" అని ప్రశ్నించాడు.

"చచ్చేముందైనా నిజం చెప్పి చావ దలిచాను, డోరా! వినండి. నేను మీకు తలపెట్టిన ద్రోహంపల్లె చిరుతపులికి చెక్కి అవిటివాణ్ణి పోయాను. నా పాపమే నన్ను బింది. కామాఖ్యనగరంలో గౌరవంగా బతికే నన్ను, డబ్బాక చూపి దుర్మార్గుణ్ణిగా చేసినవాడు పూజారి! వాణ్ణి నమయం వచ్చినప్పుడు హతమార్చి దలిచాను. కాని, వాడు నీచగ్రహాపాసకుడు! నా ఆలోచనలు పసిగట్టాడో ఏమో నన్ను, ఏదో భయంకరమైన బలబంతువుకు ఆహారంగావేసి పోజాకాడు," అన్నాడు జాంగలా.

"నిన్ను బలబంతువుకు ఆహారంగా వేకాడా! అదేలా బరిగింది?" అన్నాడు శిఖిముఖి అశ్చర్యపడుతూ.

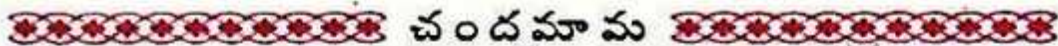
జాంగలా యిలా చెప్పాడు:

"గోల్డెనా గ్రామప్రాంతంలోని నది దగ్గిరుంచి, యీ బలప్రదేశానికి వాడి పడ

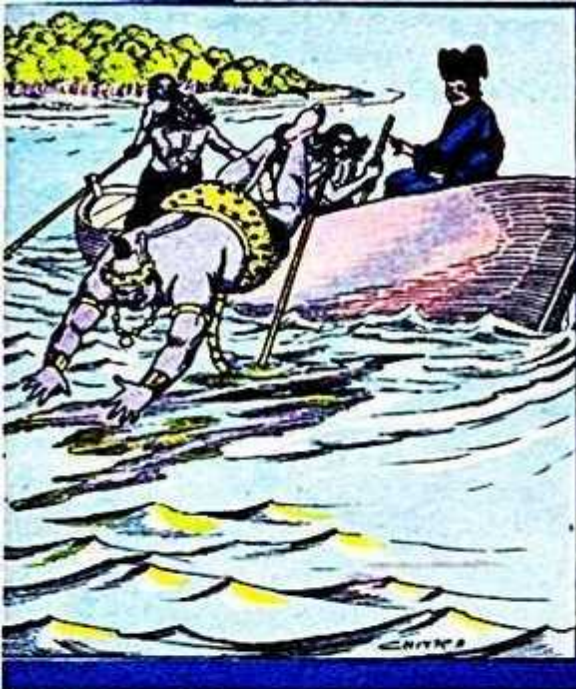

వలు సాగినప్పటి నుంచి, నేను చుట్టు పక్కల వున్న అన్ని లంకల్ని పరిశీలించి చూస్తూ, ఒక్కొక్కదాన్నే గుర్తు పెట్టుకో సాగాను. నేను గజయీతగాణ్ణి, ఆ పూజారిని వాడి ముతాతే ఏదో ఒకచోట పడవలతో పాటు నీట ముంచి, ఏ తెప్పకొయ్యి మీదో తిరిగి గోల్డెనా చేరాలన్నది నా పథకం.

"వాడు నా ఆలోచనలు గ్రహించిన ట్టున్నాడు. ఈ మధ్యాహ్నం పడవలు, యీ లంకపక్క నుంచి పోతుండగా, వాడు పడవ మీంచి నీట్లోకి తొంగి చూసి, 'అహా, శిఖిలేశ్వరి కంఠాభరణం అయిన మహా బలసర్పం దర్శన మిచ్చిందా? ప్రసాదం

వమర్పించారా? తప్పక సమర్పిస్తాను! ఆ ఒక్క సజీవ ప్రసాదాన్ని స్వీకరించి మా అందరికీ ఏ హాని కలగకుండా శిథిలైత్యరీ అలయానికి చేర్చు.' అంటూ కళ్ళు మూసుకుని ఉష్టిపాన్ని ఎగరవేశాడు. అది గురిగా వచ్చి నా తలమీద పడింది. వెంటనే వాడు, 'ఓహో, ఎంత అదృష్టం నీది, బాంగ్లా! శిథిలైత్యరీ సేవికకు అహరమై, వచ్చే జన్మలో ఇభ్యుజాతి కంతకూ నాయకుడివిగా జన్మించబోతున్నావు!' అన్నాడు.

"ఆ దుర్మార్గుడు ఏం చేయబోతున్నాడో నేను ఊహించే లోపలే వాడు సవర భేరుం దానికి సైగ చేశాడు. బేరుండం ఒక్క

దూకున వచ్చి పడవ మీంచి నన్ను నీటిలోకి గిరవాటు వేశాడు. నేను మునిగిపోయినట్టు నటించి, నీటి అడుగునే ఈదుకుంటూ దాపుల నున్న యీ లంక చేరాను. ఆకలితో, బడలికతో నగంచచ్చివున్న నామీద యంతకు ముందు మొసళ్ళు వచ్చి పడినై. మీరు రక్షించారు. ఇదీ నా కథ!"

శిఖిముఖి కొంచెం సేపు ఆలోచించి, "కేసరీ! నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? బాంగ్లా చెప్పింది నమ్మటమా, మానటమా?" అని అడిగాడు.

"అతడు నమ్మదగిన విధంగా కథ చెప్పాడు!" అన్నాడు విక్రమకేసరీ.

శిఖిముఖి ఆ మాటలకు నవ్వి, అజిత విరభద్రుల్ని నాంగ్ సోమనూ ప్రశ్నించాడు. వాళ్ళు బాంగ్లా చెప్పింది నిజంలా కనబడుతున్నదన్నారు.

"అయితే మనం ఉదయం బయలుదేరి పోయేప్పుడు బాంగ్లాను వెంట తీసుకు పోదాం. ఏమంటావ్, కేసరీ?" అని అడిగాడు శిఖిముఖి.

"తప్పకుండా మన పడవల్లో తీసుకు పోదాం. మళ్ళీ ఏదైనా ద్రోహం తల పెట్టే నూచనలు కనబడితే, యీసారి ఏ మాత్రం ఆవకాశం ఇవ్వకుంటా కత్తులతో ముక్కలు

ముక్కలుగా నరుకుదాం," అన్నాడు విక్రమకేసరి.

అందరూ అక్కణ్ణించి కదిలి, తాము విడిచి దిగిన చోటుకు బయలుదేరగానే బాంగ్లా, శిఖిముఖి, విక్రమకేసరుల పాదాలు తాకి వారి వెనకగా కర్రసాయంతో కుంటుతూ నడిచాడు.

నూర్జోదయంతోనే అందరూ నిద్ర మేల్కొని, కాలకృత్యాలు తీర్చుకుని పడవలను ప్రయాణానికి సిద్ధపరిచారు. బాంగ్లాను శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి వున్న పడవలోకి ఎక్కించారు. అవసరం అయినప్పుడు తెడ్లు వేయటానికి అతడు వీరభద్రుడికి సాయంగా వుండగలడని శిఖిముఖి ఆలా చెబాడు. వాళ్ళు లంక నుంచి బయలుదేరుతూ, మరికొందరు ఇభ్యులతో కొంచెం వెనకగా ప్రయాణం కట్టిన పడవ కొసం చుట్టుపక్కల అంతా పరీక్షించి చూశారు. పడవ జాడలేదు. బహుశా పడవలోనివాళ్ళు దారి తప్పారేమో అన్న అనుమానం శిఖిముఖికి, విక్రమకేసరికి కలిగింది.

గారివాలు బాగా వుండటంతో తెడ్లు వేయటం మాని పడవలకు తెరచాపలెత్తారు. నాంగ్సామ్, ఆజితుడూ వున్న పడవ ముందుకు పోసాగింది. మధ్యాహ్నం

భోజనాలవేళ సమయంలో, ఏ లంక మీద దిగి వంటలు చేసుకుందామా అని శిఖిముఖి వాళ్ళు ఆలోచిస్తూండగా, ఒక లంక మలుపులో నుంచి నీరు అల్లకల్లోలమవుతూ, వాళ్ళ పడవల కేసి రాసాగింది. అప్పటి వరకూ ప్రకాంతంగా వున్న నీటిమీద అంత లేని అలలు ఎందుకు లేస్తున్నవో వివరికి అర్థం కాలేదు.

నాంగ్సామ్ తన పడవను దాపునవున్న లంక కేసి తెడ్లసాయంతో మళ్ళిస్తూ, శిఖిముఖి వాళ్ళను కూడా హెచ్చరించాడు. అంతలో లంక మలుపు తిరిగిన చోటు నుంచి హఠాత్తుగా రెండు పడవలు అలల

తాకిడికి కిందు మీదులవుతూ వాళ్ళ కేసి కొట్టుకు రాసాగినై.

ఆ పడవలో ఉన్నవాళ్ళను శిఖిముఖి, విక్రమకేసరి వెంటనే గుర్తించగలిగాడు. ఒక పడవలో వున్న శిఖిలాలయ పూజారి చెతులెత్తి పెద్దగా అరుస్తూ, "జలసర్పం మనను మింగజూస్తున్నది! పడవల్ని లంకకు పట్టించండి!" అంటున్నాడు.

చూస్తుండగానే పూజారి చెప్పి ఆ జల సర్పం కూడా శిఖిముఖి వాళ్ళ కంట బడింది. ఆ సర్పం మెదా, తలా మాత్రం పాముకు వున్నట్టు వున్నది. కాని శరీరం మటుకు పడి పన్నెండు వినుగుల ప్రమాణంలో లావుగా వున్నది. అది తన కాళ్ళతో నీటిని అల్లకల్లోల పరుస్తూ, పూజారి పడవలో వున్న వాళ్ళను పట్టుకునేందుకు తల కిందికి పైకి తిప్పుతున్నది.

ఆ దృశ్యం చూసి శిఖిముఖితో పాటు అందరూ గజగజ వణికిపోయారు. అదృష్ట

వకాతూ వాళ్ళ పడవలు లంకకు సమీపాన వుండటంతో, అతి త్వరలోనే వాళ్ళు తీరాన్ని చేరుకోగలిగాడు. శిఖిలాలయ పూజారివాళ్ళ పడవలు మాత్రం జలజంతువు వల్ల లేచిన అలలలో చిక్కుకుని కిందు మీదులవుతూ నీటి వెంట కొట్టుకు పోసాగినై.

ఒడ్డుచేరిన శిఖిముఖి వాళ్ళు చూస్తుండగానే జలజంతువు పూజారి వున్న పడవలోపలికి తలపెట్టి ఒకణ్ణి నోట కరుచుకున్నది. పూజారి, అతడి వెంట వున్నవాళ్ళూ విచ్చిగా అరుస్తూ పడవలను తెడదాయంతో ధూరంగా నడపసాగారు. జలజంతువు తాను పట్టినవాణ్ణి మింగేందుకు ఓ క్షణకాలం ఆగి, తిరిగి వాటి వెంటబడింది.

"శిఖి! పసిలోపని, ఆ పూజారి దుర్మార్గుడు నా బాణం దెబ్బకు అందుకాడేమో చూస్తాను!" అంటూ విక్రమకేసరి పూజారి వున్న పడవ కేసి గురిగా బాణాలు వదలసాగాడు. —(ఇంకా వుంది)

శిథిలాలయం

27

[వృశ్చికంకడు పోయేవారిలో ఒకచేల, బాంగలా శిలిములి వాళ్ళకు తలస్తపహారు. తనను శిథిలాలయపూజారి చంపజూడని అతడు శిలిములికి చెప్పాడు. సూర్యోదయంతో అందరూ తిరిగి ప్రయాణమయ్యారు. ఒక లంక మలుపులో, పూజారి పడవీలు వాళ్ళకు కనిపించినై, విక్రమకేసరి పూజారి కేసి బాటలు వదలసాగాడు. తరవాత—]

విక్రమకేసరి వదిలిన బాటలు శిథిలాలయ పూజారిక్కాడుగదా, అతడున్న పడవ క్కూడా తగలబెడు. జలజంతువు కదలిక వల్ల బెచే నీటి అలల మీద పూజారి పడవలు అటూ యిటూ ఒరుగుతూ వేగంగా కొట్టుకు పోతున్నవి. జలజంతువు తానంతకు ముందు పట్టుకుతిన్న వాటితో కాస్త తృప్తిపడినట్టుగా, పడవలను లోగడంత వేగంగా తరమటం బెడు. ఒకటి రెండు నిమిషాలు గడిచినై.

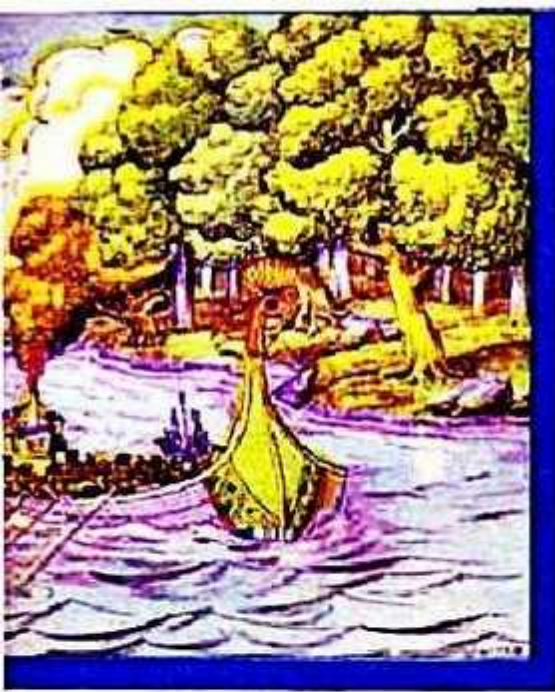
జలజంతువు నీటిలో పున్న చేటునే అగి, మెడ అటూ యిటూ తిప్పి కిసారి చుట్టూ కలయ జూసింది.

ఆ కుయంకర జంతువు దృష్టి తమమీద వదులుందేమో అన్న భయంతో శిలిములి అతడి అనుచమచా, దాపులనున్న రెట్లు పాదలచాటుకు తప్పకున్నారు. ఎర్రగండు మొరగసుండా శిలిములి దాని తల నిమర సాగాడు. అతడికి జలజంతువు తమను

‘చం ద మా మ’

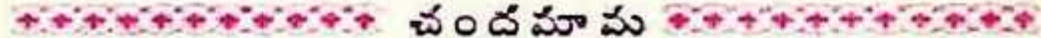
అగి, శిశుముఖివాళ్ళు దాగిన చోటునుంచి బయటికి వచ్చి, తిరిగి తమ వడవల మీదికి వెళ్ళారు.

తమ ప్రయాణం జరుగుతున్న వెళ్ళిన దిక్కు కాకపోవటం వాళ్ళకు కొంత చైర్యాన్నిచ్చింది. కాని, ఈ జలమయ ప్రదేశంలో అటువంటి భయంకర ప్రాణులు మరికొన్ని వుండవచ్చన్న అనుమానం వాళ్ళను బానించసాగింది. పట్టన్నదికి తోడు శిథిలాలయ శోభారి తమ ప్రయాణాన్ని ముందుగానే సు గట్టటం — అన్నెటిసే మించిన సంకటాన్ని తెచ్చి పెట్టవచ్చు.

వడవలు రెండూ కదలబోయే సమయంలో శిశుముఖి అందరికీ వివక్షదేంత పెద్ద గొంతుతో, "వృశ్చికలంకకు వెళ్ళాలనే ప్రయత్నంలో వున్న సావకవాతకాలు, ఈనడికి అందరికీ తెలిసి వచ్చినై అనుకుంటాను. నేనూ, నేనరి ఏ పశ్చిమితుల్లోనూ అక్కడికి వెళ్ళక తప్పదు. కాని, మిగతా వాళ్ళివరైనా, అక్కడ దిగబడిపోవలసివే నా అభ్యంతరం లేదు. తమకు ప్రయాణంలో అవాంఛితవాళ్ళను తిమిసుపోతాం. ఈలోపల వాళ్ళకు ఆపసకం అయిన అహరవదాల్తాలు యీ లంకలో వయలుతాం," అన్నారు.

పట్టకుని కబళిస్తుండన్న భయంకన్న, ఎత్తున వున్న తమ వడవల్ని నీట ముంచుతుంటేమో అన్న భయం అధికంగా వున్నది. అలా జరిగితే, తాము యీ నిర్జనమైన లంక మీద దిక్కుకుపోతాడు...

చూస్తుండగానే శిథిలాలయ వూవారి వున్న వడవలు లంక మీదాపు తిరిగి, కనబడకుండా పోయినై. జలజంతువు రృప్తిగా ఒళ్ళు విరుచుకుంటున్నట్లా నీటిలో అటూ యిటూ కొంచెం సేపు పొర్లి లేచి, తల మాత్రం నీటి బయటికి పెట్టి, చూరంగా వున్న మరో చిన్న లంక తేసి బయలుదేరింది. అది కనబడకుండా పోయేవరకూ

చందమామ

ఈ మాటలకు ఒక్క క్షణం అందరూ అశ్చర్యపోయారు. వాంగ్మోమ, అజిత విరభద్రులతోపాటు, కుంటి బాంగ్లా కూడా ఎన్ని కష్టాలు ఎదుర్కొవలసి వచ్చినా, మృశ్మికలంకకు వెళ్ళిపోవలసిందే అన్నాడు. కథిబాలయ ఫూచారి ఆంతం చూడవలసి వున్నదని, కనక తాను ఒంటరిగానైనా సరే, మృశ్మిక లంకకు వెళ్ళక తప్పదని అన్నాడు. బాంగ్లా.

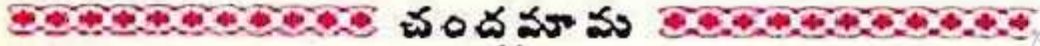
తమ అనుచరుల పట్టువలనూ, ధైర్యాన్ని, విశ్వాసాన్ని కలిముఖి, విక్రమశేషులు హెచ్చుకున్నారు.

వడవలు కదిలినై. గారి అనుకూలంగా వుండటంతో తరదావలు ఎత్తారు. తమకన్న ముందు లంక మలుపు తిరిగిపోయిన ఫూచారి వాళ్ళ వడవల కోసం అందరూ బాగ్రత్తగా చుట్టు వెళ్ళాల ప్రదేశాన్ని పరిశీలించాడు. కాని, సూర్యాస్తమయ సమయమవుతున్నా వాళ్ళకు ఫూచారి వడవలు ఎక్కడా తారస పడలేదు. చీకటి పడుతూండగా వడవలను ఒక చిన్న లంక ప్రదేశాన ఒడ్డు చేర్చి, తాళ్ళతో వాటిని ఒడ్డునున్న చెట్లకు కట్టి, ఆ దాపులనే అందరూ వంట ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు.

వంట పూర్తయి అందరూ భోజనాలు చేసేసరికి బాముపాద్మ గణించిపోయింది. ఈ లంక దిశలో మొసళ్ళున్న సూచనలు లేవు. కాని, లంక మీద చెట్టు చేమల్లో మాత్రం అనేక రకాల పిటిపకులు వున్నవి. అవి పాద్మ పోతున్నకొందరికి మరింత చిగ్గరగా గీచా అంటూ గల చేయసాగినై.

నెగదు వెలిగించి కలిముఖి అతడి అనుచరులూ దాని చుట్టూ చేరి మాట్లాడుకోసాగాడు. వాళ్ళ కల్లంత దూరంలో వడవలు రెండూ అలల తాకిడికి లేచి పడుతూ, ఆ చీకట్లో నాట్యం చేస్తున్న రెండు పెద్ద భూతాల్లా కనిపిస్తున్నవి. కొంచెం సేపు

మాట్లాడుకున్న తరువాత ఒకరోకరుగా కలిముఖి వాళ్ళు నెగడు చుట్టూ ముడుచుకు పడుకున్నారు. రెండవ జామున కావలా వని నాంగసాముది.

నాంగసామి ఈరె వట్టుకుని ఒకసారి పడవం దగ్గరకుపోయి చూసి, తిరిగి నెగడు దగ్గరకు వచ్చి కూచున్నాడు. నిటివట్టు చేసి గోల అతడికి తల దిమ్మెత్తిస్తున్నది. అతడొకసారి బద్దకంగా అవలించి, వక్కనె నిలబడి వున్న ఎర్రగండు తలను నిమ రబోయాడు.

ఎర్రగండు మెడ వక్కకు తిప్పి, పడవ లున్న దిక్కుకెసి ఓ అడుగువేసి, గాలిలో

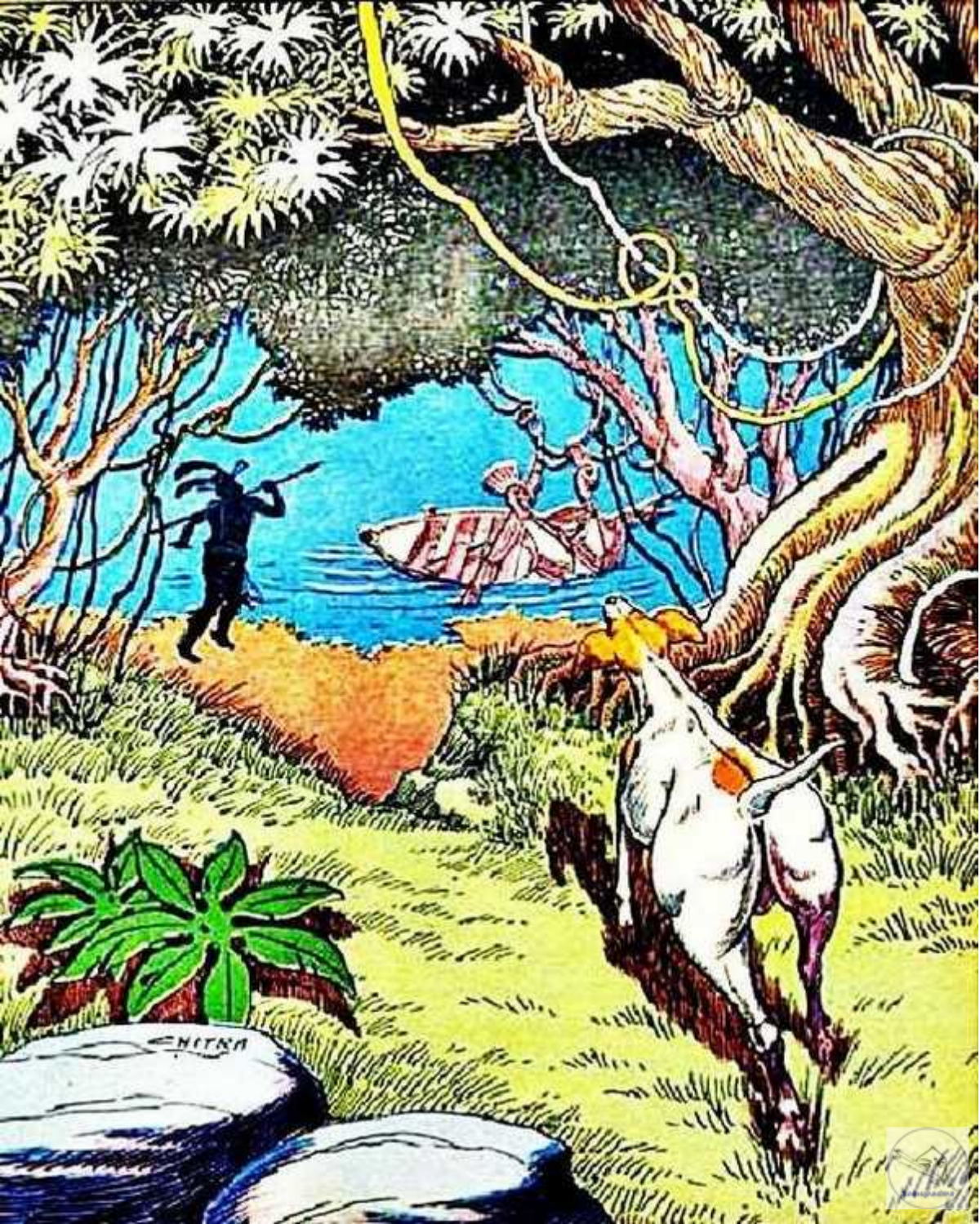
తలను అటూ యటూ పిమాడు తిప్పి చిన్నగా మొరిగింది. పవకట్టలంలో ఎర్ర గండు కున్న శక్తి బాగా తెలిసినవారు కావటంతో నాంగసామి, అది తల తిప్పించి దిక్కుకెసి పరీక్షగా చూశాడు. పడవల్లో ఒకటి పిక్షణకాలం వక్కకు ఒరిగి, రెండవ దాన్నుంచి కొంచెం దూరం కదిలినట్టు అరడికి తోచింది.

నాంగసామి ఎర్రగండు మొరగ కుండా దాని తల నిమిరి. ఈరెను గట్టిగా గుప్పెట టిగించి, వెల మీద వంగి వదుస్తూ పడవం దగ్గరకు వెళ్ళాడు. అతడింతకు ముందు చూసినట్టు ఒక పడవ రెండవ దానికి భిన్నంగా నిటి మీద వుండి వుండి చచ్చిన ఒక వక్కకు ఒరిగి, మళ్ళీ యథాప్రకారం నిలబడుతున్నది.

పడవ కింద ఏదో మొనళ్ళు చేరి పోల్లారు కుంటున్నవేమో అన్న అనుమానం నాంగ సామికు కలిగింది. కాని, పరీక్షగా చూడగా అక్కడ నిటిలో పెద్ద కదలిక ఏమీ అతడికి కనిపించలేదు. దానితో అతడికి క్రువెవరో పడవ కింద దాగివుండి పడవకు చిల్లి పొడవటమో, లేక దొంగిలించుకు పోవాలనే ప్రయత్నమో చేస్తున్నారన్న అనుమానం కలిగింది.

నాంగ్ సామె ఎర్రగండును వీటి ఒడ్డునే వుంది. నిశ్చయంగా నీటిలో దిగి పడవను చేరి. దానిమీద ఎక్కి నిలబడ్డాడు. ఆ సమయంలో పడవ కంచెంగా అటూ యటూ ఒరిగింది. వెంటనే దాని అడుగు మంచి ఒక నల్లని అకారం చప్పున నీటిమీదికి తెలింది. గుడ్డి వెన్నెల్లో ఒకరినొకరు గుర్తించారు.

కన్ను మూసి తెరిచేంతలో నాంగ్ సామె చేతిలోని ఈటెను బలంగా ఆ నల్లని అకారం కేసి విసిరాడు. అదే సమయంలో నీటిలో వున్నవాడు చప్పున ఈటెను నాంగ్ సామె మీదికి ప్రయోగించాడు. ఆ ఈటె

పడవ అందును తాకటం, నాంగ్ సామె ఈటె వాడి వెన్నులో దిగబడటం ఒకేసారి జరిగిపోయింది.

నీటిలో వున్నవాడు ఒక్క చాపుకేక పెట్టాడు. వెంటనే నాంగ్ సామె నీటిలోకి దూకి వాణ్ణి చేతులతో బలంగా పట్టుకుని ఒడ్డు కేసి ఈడ్చుతూ, పెద్ద గంతుతో, "శ్రువులు! శ్రువులు!" అని కేకలు పెట్టసాగాడు.

ఆ కేకలు వింటూనే శివీముఖివాళ్ళు అరురుకుంటూ నిద్రలు లేచి నాంగ్ సామె వున్న చోటుకు పంగిట్టు కొచ్చారు. ఆ సరికి నాంగ్ సామె గాయపడినవాణ్ణి బాగా ఒడ్డు మీదికి ఈడ్చుకు వచ్చాడు. వాడి వెన్నులో దిగిన ఈటె అలాగే దిగిపోవున్నది. వాడు బాధతో అయోస పడుకున్నాడు. అపకుడి చేతిలో వున్న కాగడా తీసుకుని, దాని కాంతిలో శివీముఖి వాడి ముఖం పరీక్షించి చూశాడు. వాడు మరెవరో కాదు, తమ్మ గూడెం ప్రాంతాలగల అడవుల్లో చారి దొంగల్లా బతికే మురాలీసవాడు. ఆ మురాలీవాళ్ళు ఇద్దరు ముగ్గురు శిథిలాలయ వ్రాసారి బంట్లుగా గోల్లచరా వచ్చారు.

నాంగ్ సామె, శివీముఖి బయిగిందంతా ఒకటి రెండు మాటల్లో టూటిగా చెప్పేశారు.

చందమామ

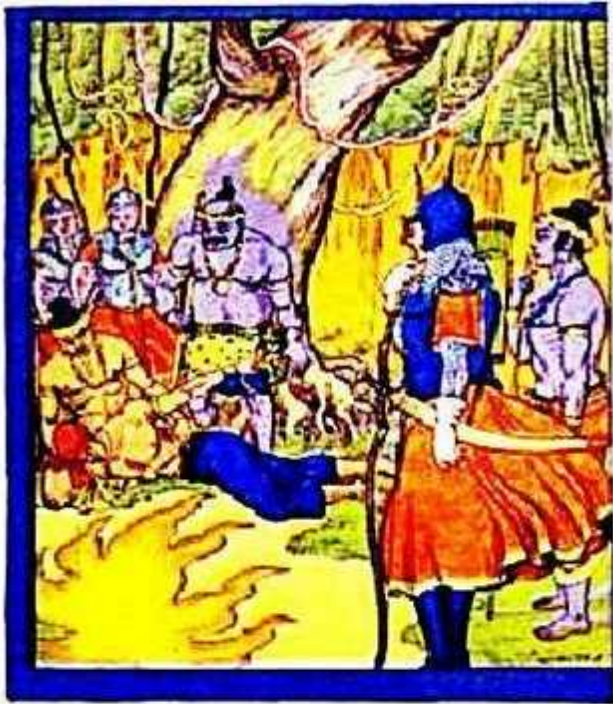

శతిముఖి దొంగతో. "నువ్వు చేసిన దురం
తానికి తగిన చాచే నీ కడురైంది.
నీ వెన్నులో దిగబడి వున్న ఈటెను లాగే
యిండురాను. కాని వెంటనే చస్తావు.
చచ్చేముందు ఒక్కమాట చెప్పు. మా పేద
వంతు అడుగున చిట్లులు పొదిచి ముందా
లనే గదా నువ్వెచ్చింది? పూజారి
విలంకలో దిగాడు?" అని ప్రశ్నించాడు.

దొంగ పిసారి మూరిగి మొదటి ప్రశ్నకు
అశ్రునన్నట్లు తల వూచి, అక్కడికి చావు
లనే వున్న మరొక లంక నేని జాతగా
చేయి ఎత్తి చూపాడు. ఆ వెంటనే శతి
ముఖి, నాంగసామెను ఈటె లాగిచేయ
మన్నాడు. నాంగసామె ఈటెను వెన్నులో
నుంచి బయటికి గుచ్చగానే, దొంగ గిలగిలా
పి కనికాలం తన్నుకుని కొయ్యరుంగలా
నిగడదన్నుకుపోయాడు.

"శతి! ఆ పూజారి వెధవ లోగడ
మనను అరణ్యంలో వెన్నుంచి గోల్లతా
వచ్చినట్లే, ముప్పాడు పుష్పకలంక కుక్కరా
మన వెనకనే వస్తున్నాడు!" అన్నారు
విశ్రమకేసరి.

'వాడు పూరిక కావటం లేదు, దారి
లోనే మనను నాశనం చేయాలని చూస్తు
న్నాడు. మన పేదపర్చి నిటమొందితే,

మనం యీ దిక్కుమాలిన లంక మీద
అకలికి అంమరించి చస్తామని వాడి ఆశ.
నీమైనా, యీకే ముందు మనం పేదవల
విషయంలో మరింత గట్టికావాలా ఏర్పాటు
చేసుకోవటం క్షేమం," అన్నారు శతిముఖి.

నాంగసామె ఆ దిక్కులోనే శతివారయ
పూజారి దిగిన లంకకుపోయి, వాణ్ణి పాత
మార్పుటం చావుంటుందని సలహా
యిచ్చాడు. కాని, అది నేరలం చూస్తూ
పానం అవుతుందని, ఏ చెట్టుదాటునో
వుంది, వాడూ, వాడి అనుచరులూ తమ
మీద దొంగబెప్పు తియగలరని శతిముఖి
చెప్పి—ఆ ఆలోచనను వ్యతిరేకించాడు.

చంద్రమామ

ఆ రాత్రి మరే అవాంతరం లేకుండా తెల్లవారి పొయింది. శివుముఖి అతడి అనుచరులూ వడవలను నిద్రించేసి, ముందుగా దొంగ చెప్పిన లంకను నేమివించి, జాగ్రత్తగా దాని మీద దిగాడు. వాళ్ళు ఎంత వెతకగా ఒకచోట రాత్రి పూజారి ముఠా వాళ్ళు చేసుకున్న నెగటి గుర్తులు మాత్రం కనిపించినై. వాళ్ళు ఏ తెల్లవారుజామునో లంక వదిలిపోయారు.

తరవాత నాలుగు రోజులపాటు వాళ్ళు చిన్న పెద్ద లంకల వెక్కిరి ప్రయాణం చేసి, అయిదవనాటి సంద్యాసమయ్యానికి, ఎత్తయిన కొండలతో, మహావృక్షాలతో వున్న ఒక పెద్ద లంకను చూశారు. ఈ మధ్య కాలంలో వాళ్ళకు శిథిలాలయ పూజారి వున్న వడవలు ఎక్కడా కనబడలేదు.

తాను తన జాతి బిడ్డుపెద్దల ద్వారా చిన్న వృక్షలంక యిదేనని నాంగసామె గుర్తించాడు. అతడు యిదే వృక్షలంక

అని శివుముఖి, విక్రమకేసరులతో చెప్పగానే, వాళ్ళు ఎక్కడలేని సంతోషంతో వడవలను తిరానికి వడవమన్నారు.

కొద్దిసేపటి తరవాత వడవలు రెండూ తిరాన్ని చేరినై. అందరూ వడవల్లోంచి ఒడ్డుకు దిగారు. ఇంకా వెలుతురు వుండగానే, దాపుల నున్న కొండ ఎక్కి లంక ఎలా వున్నదీ చూసేందుకు విక్రమకేసరి, శివుముఖి బయలుదేరారు. మిగతావాళ్ళు వడవల దగ్గరే వుండిపోయారు.

వాళ్ళిద్దరూ కొండ పై భాగం చేరి, దూరంగా లంకలో అంతకన్న దాదా ఎక్కుగా వున్న మరికొన్ని కొండల కేసి కొంచెం పెళుచూసి, వెనుదిరగబోయేంతలో వాళ్ళయ్యె దిగువనున్న చిన్న గుట్ట మీద పడింది. ఆ నెలినే వాళ్ళక్కలిగిన అశ్చర్యం అంతా యింతా కాదు. ఆ గుట్ట మీద పాడుబడి కూర్చోపోవటానికి నిద్రంగా వున్న ఒక దేవా రయ్యం వున్నది. —(ఇంకా వుంది)

28

[ఇలిములీ వాళ్ళు రాత్రివేళ ఒక చిన్న లంకలో ఎదివి చేశారు. వాళ్ళ పతవలను నీట ముంచే వదిలిపెట్టి ఇథిలారయం వూతారి ఐంటు ఒకడు నాంగ్‌హిమి చేత చంపబడ్డాడు. నాలుగు రోజుల ప్రయాణం తరువాత వాళ్ళు పృథ్వికలంక చేరారు. అక్కడ ఇలిములీ, విక్రమశేనరులుకు పాడుబడ్డ దేవాలయం ఒకటి కనిపించింది. తరువాత—]

గొప్ప మీద కనిపించిన పాడుబడ్డ దేవాలయం శేని ఇలిములీ, విక్రమశేనరులు ఐయలుదేరారు. ఎంతో శ్రమకొద్దీ, ఎన్నో ప్రమాదాలను ఎదుర్కొని యీ పృథ్వికలంకకు వాళ్ళు చేరారు. ఇథిలారయం తమకు యింత సునాయాసంగా కళ్ళపడుతుందని వాళ్ళు కలలో కూడా అనుకోలేదు.

సూర్యాస్తమయమై, నాలుగు వైపులా చీకటి ముసురుకుంటున్న సమయంలో

వాళ్ళిద్దరూ దేవాలయాన్ని చేరారు. కాని, అలయప్రాంగణంలో అడుగు పెడుతూనే వాళ్ళు పొందిన అకాభంగం అంతా యింతా కాదు. అలయం పూర్తిగా ఇథిలారయంలో వున్నమాట నిజం! కాని, తాత విక్రమశేనరి ఉపించినట్టు అందులో కొంతకాలంబాలు గాని, స్తంభాలకు ఐంగారు తోడు గులు గాని ఏమీ లేవు. అంతా వట్టి రాతి కట్టడం. గర్భగుడిలో కాళిదేవిమూర్తిని

'నందమామ'

రాదు. అదే సమయంలో ఒక పెద్ద తేలు విగ్రహం వెనకనుంచి గోడవైపుకు చరచరా పాకిపోసింది. అది మామూలు తెళ్ళకన్న పది వన్నెందంతలు పెద్దదిగా వున్నది. విక్రమశేసరి దాన్ని చంపేందుకు కత్తి ఎత్తెంతలో మరి రెండు తెళ్ళు విగ్రహం వెనక నుంచి బయటికి వచ్చినై.

శివుని, విక్రమశేసరి చేయి పట్టుకుని, "శేసరి, వాటిని చంపేందుకు లేనిపోని క్రమపదకు. ఇది పృథ్వీకలంక! ఈ రాక్షసి తెళ్ళను చంపదలస్తే. మనకు మరొక పని చూసుకునేందుకు తిరిగే వుండదు," అన్నాడు సప్త్యతా.

"అమాట నిజమే. మనం పది వాత వడకుండా తప్పకు తిరగటం ఒక్కటి నరైన మార్గం. సరే—యిది మనం అనుకున్న శిథిలాలయం కాదు. ఇప్పుడేమిటి చేయటం?" అన్నాడు విక్రమశేసరి.

శివుని తలవంచుకుని అదోచిస్తూ లేచాలయం నుంచి బయటికి వచ్చి, చుట్టూ వున్న కొండల కేసి ఒసారి రిలతిప్పి చూసి, "మనం అసలు శిథిలాలయాన్ని కనుక్కోవటానికి, యీ కొండలూ, గుట్టలూ వెతక్కి తప్పనిసరిలా వున్నది. కాని, ఆ ప్రయత్నంలో మనం పూజారి దుర్మార్గులుంటి

స్ఫురింపజేసే ఒక రాతివిగ్రహం, ఒక పక్కకు ఒరిగి వున్నది. గోడలలో వున్న గుళ్ళలో కొన్ని రాతి ప్రతిమలు చెల్లాచెదురుగా పడివున్నవి. అలయం ఏదో భూకంపం తాకిడికి గురి అయినట్టుగా శివుని, విక్రమశేసరులకు తోచింది.

"శేసరి, యిది మనం వచ్చిన శిథిలాలయం రాగా లేదు. మీ తాతగారు విన్నది, మనకు ఇఘ్ఘాతివాళ్ళు ఎప్పుంది ఎంతో అద్భుత కల్పంలో వున్న అలయం గదా?" అన్నాడు శివుని.

విక్రమశేసరి, శివుని మాటకు అవు నన్నట్టు తలవూచి, విగ్రహాన్ని నమిపిం

చందమామ

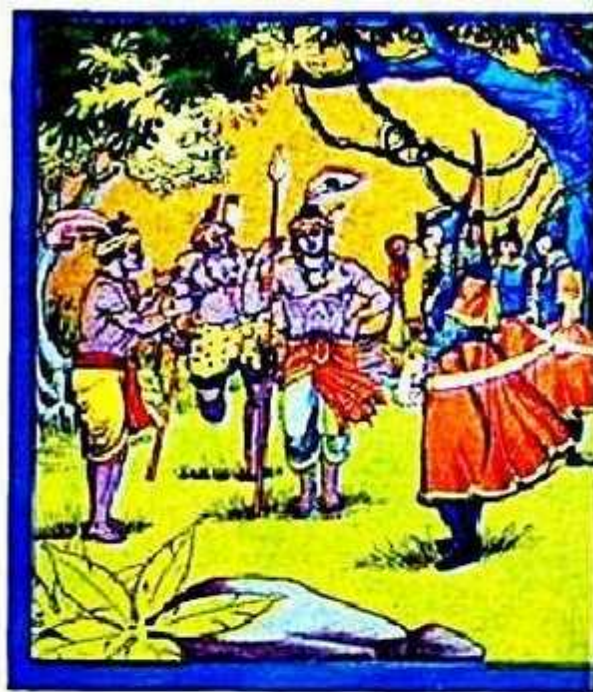

ఎలాంటి బెడదా కాకుండా తగు జాగ్రత్తలో
పుండరుం ఆవసరం." అన్నాడు.

"నా కోక అనుమానం కలుగుతున్నది,
శశి! పూజారి మనకన్న ముందుగానే, యీ
వృశ్చికలంక చేరాడు. అందుకు సంబోధం
లేదు. ఒకవేళ వాడు యీ సరికే ఆ
శశిలాంబునని కనుక్కుని, అక్కడి
అమూల్యమైన వస్తువులను హరించి పారి
పోయి పుండరు గదా?" అన్నాడు కోకరి.

అ మాటలకు శశిముఖి నవ్వి, "అను
మానాలతో, సంబోధాలతో మనం బుద్ధులు
చేలెక్కించుకోవటం మంచిది కాదు. రేపు
నూర్వోదయంతోనే మనం యీ లంక అంతా
శశిలాంబుం కోసం గాలిద్దాం. ఒకవేళ
పూజారి మనకా సమయంలో తట్టనవ్వితే,
వాడి అంతు చూద్దాం. ఈ సరికే వాడు
శశిలాంబుం చేరటం కష్టం." అన్నాడు.

అ తరవాత యద్దరూ మౌనంగా పడవల
దగ్గరకు వచ్చి, అక్కడి వున్న వాళ్ళకు
రాము చూసిన శశిలబేరాలయాన్ని గురించి
చెప్పాడు. ఈ లంకలో అలాంటి శశిలాం
బులు చాలా పుండవచ్చున్నాడు, నాంగ
రామ. ఒకప్పుడి లంకలో అయ్యవారివాళ్ళు
వేలసంఖ్యలో పుండెవాళ్ళని ఊరిపెద్దలు
చెప్పగా విన్నానని అతడు చెప్పాడు.

తరవాత వంట పని ముగించి, అందరూ
భోజనాలు చేశారు. ఆ సరికి బాగా పొద్దు
పోయింది. చంద్రకాంతిలో చుట్టూ వున్న
గోదయా, మహా వృక్షాల్లా మిరిమిలా
మిరిసి పోతున్నవి. పడవలకు బాంగరాను
కావలా పెట్టి, అందరూ నిద్రలకు శుశ్ర
మించారు.

బాగా అడమిరిచి నిద్రపోతున్న శశిముఖి,
నది చాతినేక దాపుల నేటో చప్పులై చప్పున
కళ్ళు తెరిచింది. బాంగరా గుంటుకూ
అతట్టి నమివిస్తూవున్నాడు. వాటితో ద్రోహం
తలపెట్టాడని అలోచన శశిముఖి
మెదడులో మెరుపులా కదిలింది. ఆ వెంటనే

చందమామ

అతడు వక్కన పున్న కత్తిని చేరి
తినుకుని, లేచి నిలబడ్డాడు.

జాంగలా ఒక బికారిని నిర్విణ్ణుడై,
అంతలోనే స్థిమితపడి, "బి దరా! నేను
దొంగలా మిమ్మల్ని చంపటానికి వచ్చానను
కుంటున్నారా? ఇంకా నమ్మ తమరు నమ్మ
లేదన్నమాట! నేను వచ్చింది, తమను
అపాయం రాబోతున్నదని హెచ్చరించ
డానికి!" అన్నాడు.

తన కోదరపాటుకు కలిముఖి కొంచెం
స్గంపడి, "అపాయమా? ఎవరా క్రతు
వులు? కథిరాయ పూజారా?" అని
అడిగాడు.

"ఎవరైంది తెలియటం లేదు, నేం
దారున వదుకుని జాగ్రత్తగా వినండి. విదో
కపుం మోత అస్పృశ్యంగా వినబడు
తున్నది...అదుగో, ఇప్పుడు మరింత
స్పృశ్యంగా వినవస్తున్నది!" అంటూ జాంగలా
దాపుల నున్న చెట్ల కేసి తల తిప్పాడు.

ఆ సరికి కలిముఖి కూడా ఆ చప్పుళ్ళు
స్పృశ్యంగా వినివెంచివై. ఆ వెంటనే అతడు
విక్రమకేసరి, తతిమ్మావాళ్ళు కూడా
వినేట్టుగా పెద్ద గొంతుతో, "క్రతువులు!
లేవండి!" అన్నాడు.

విక్రమకేసరితో పాటు అందరూ ఒక్క
పారిగా నిద్రమెల్తున్నారు. ఏదో ప్రమాదం
రానున్నదని గుర్తిస్తూనే ప్రతి ఒక్కరూ
అయుధాలు చేతికి తినుకోబోయారు. కాని
అంతలో వాళ్ళను అన్ని నైపుల నుంచి
పాతికా ముప్పై మంది ఎక్కడాకాదులు
చుట్టు ముట్టారు. వాళ్ళల్లో ఒకడికి తల
మిడి నుంచి కళ్ళను కప్పి వస్తూ, తలు
అకారంగం దోపి వున్నది. దానికి పొడిచిన
రంధ్రాల్లో నుంచి వాడి కళ్ళు మిరిమిలా
మెరుస్తున్నవి.

తలుదోపి వాడు చేతిలో పున్న రాతి
గిడ్డరిని పై కెత్తి తన అనుచరులతో, "నాకు
కంఠో పృక్రకమాత కనిపించి చెప్పింది

ఏళ్ళను గురించి! ఏళ్ళలో యోగ్యుడైన వాడిని బరియ్యిస్తే, ఏ ప్రమాదం లేకుండా మనం పృథ్వికమాత మందిరంలో ప్రవేశించ వచ్చు." అన్నాడు.

ఈ విశ్వకాశాయలు పృథ్వికలంకలోని అదిమవాసులని, యిప్పటి పరిస్థితుల్లో వాళ్ళను ఎదిరించటం ప్రమాదకరమని శిశిముఖి గ్రహించాడు. ఏక్రమకేసరితో అతడా మాట అనగానే, అతడు కూడా అందుకు అంగీకరించాడు.

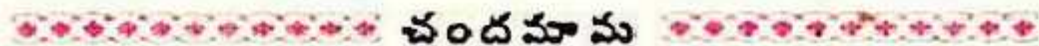
ఈ రోపం నాంగసామి, శిశిముఖిని సమీపించి, "ఏళ్ళు మాట్లాడే భాష మా ఇభ్యుజాతివాళ్ళు మాట్లాడేదామో చాలా దగ్గరగా వున్నది!" అన్నాడు.

"అందువల్ల మనశిమైనా మేలు కలుగు కుండుదావా? మనం ఏ దురుద్దేశంతోనూ యీ లంకకు రాలేదని, ఈపాను దెబ్బకు పడవలు యీ లంక చేరినవని చెప్పి!" అన్నాడు శిశిముఖి.

నాంగసామి వాళ్ళ నాయకుణ్ణి సమీపించి, శిశిముఖి చెప్పమన్న విధంగా చెప్పి, "మనమంతా ఒకే ఇభ్యుజాతికి చెందిన వాళ్ళం మనలో మనకు శక్తుత్వం ఎందుకు? ఉదయం కాగానే మా దారిన మేం పోతాం. అన్నాడు.

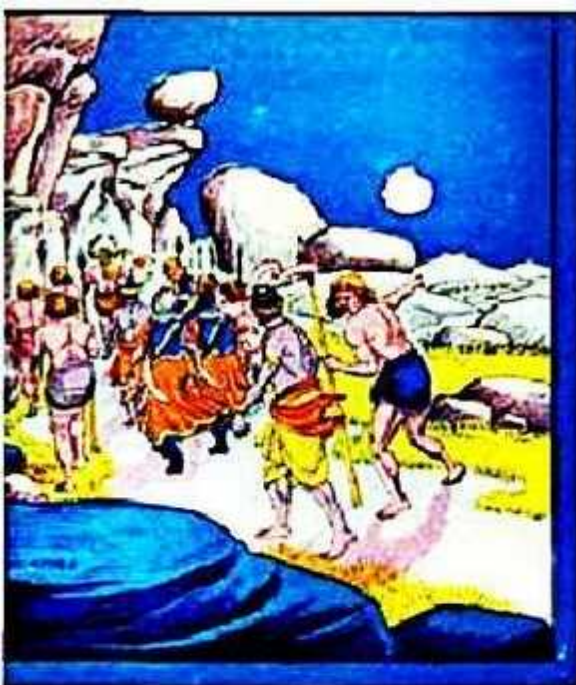
ఆ మాటలకు నాయకుడు అభ్యర్థమేది నట్టు తనవాళ్ళ కేసి చూసి, నాంగసామికో, "మేం ఇభ్యుజాతివాళ్ళు మన్నది వినాది మాట! మాది పృథ్వికజాతి. రెండు రోజుల క్రితం యీ లంకలో శిశిరాలయ పూజారీననే వాడెకడు దిగి, కామా ఇభ్యుజాతివాణ్ణినని, శిశిలేశ్వరి అరియం వెతుక్కుంటూ వచ్చా నని అంటున్నాడు. అతననే శిశిలేశ్వరి అరియం, మేం చెప్పే పృథ్వికమాత మందిరం ఒకటినని నాకు అనుమానం కలిగింది. రేపు మిమ్మల్ని అతడి గుంపులో చేరుస్తాను. అప్పుడుగాని అనలు మిరంతా ఎందుకు యీ లంక కొద్దింది బయట

చందమామ

వదలు. ఎల్లండి పార్వమినాడు నేను వెల్రి వెలగవంతు లిని, భూగర్వంలో ఆ మంచిరం ఎక్కడున్నదో కనుక్కుని, మిమ్మల్నందరి పృథ్వీకమాతకు ఇదిపెడతాను," అన్నాడు.

శిశిముఖి ఏదో మాట్లాడబోయాడు. కాని పృథ్వీకమాత వాళ్ళ నాయకుడు అతడి తేని రాతిగడ్డలి పూసి, తన అనుచరులకు, ఇందిలందరి వెంట తినుతురమ్మని చెప్పి, ముందు బయలుదేరాడు.

శిశిముఖి వాళ్ళు చేసేది లేక వాళ్ళ వెంట బయలుదేరాడు. శిశిలాలయ పూజారి యీ లంక చేరాడని, ఏదో ఎత్తులు వెసి శిశిలాలయం ఎక్కడ వున్నదో తెలుసుకునేందుకు

ప్రయత్నిస్తున్నాడని శిశిముఖి అర్థమై పోయింది. పృథ్వీకమాతవాళ్ళ నాయకుడు చెప్పేదాన్ని బట్టి, ఆ అలయం యీ లంకలో ఎక్కడో భూగర్వాప కప్పబడి వున్నది. వాడనే వెల్రి వెలగవంతు సంగతేమిటి?

శిశిముఖి కలిగిన యిలాంటి సంశయమే నాంగసామకు కూడా కలిగింది. అతడు తన పక్కగా నడుస్తున్న ఒక పృథ్వీకమాత వాణ్ణి, "వెల్రి వెలగ వంతేమిటి? దానికి అంత మహత్తువుదా? ఎక్కడ దొరుకు తుంది?" అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు పృథ్వీకమాతవాడు చెప్పి, దాపుల వున్న చెండు కొండ శిశిలాలయ మొప్పుతూ, "ఆ వెలగవంతు వుండే చెట్టు నాలుగైదు ఆ శిశిలాల దిగువనున్న చిన్న కొలను ఒడ్డున వున్నవి. ఆ వంతు తిన్న వాడికి భూగర్వంలో ఎక్కడ ఏమున్నది తెలిసి పోతుంది," అన్నారు.

ఈ వెల్రి వెలగవంతు మహత్తును గురించి నాంగసామ గోల్తరా గ్రామంలో ఇధ్యుజాతి పెద్దలు మాట్లాడుకుంటుండగా చాలాసార్లు విన్నారు. ఆ వంతు ఒక్క పృథ్వీకలంక లోనే దొరుకుతుందని, అది తిన్నవాడికి లోకం మరొరకంగా కనబడు తుందని, శాళ్ళమకవటం కూడా అతడికి

చందమామ

తెలుసు. కాని, యీ భూగర్భ రహస్యాలు కనుక్కునే క్లి దాని కున్నదని అతడు మొదటిసారిగా యిప్పుడే వింటున్నాడు.

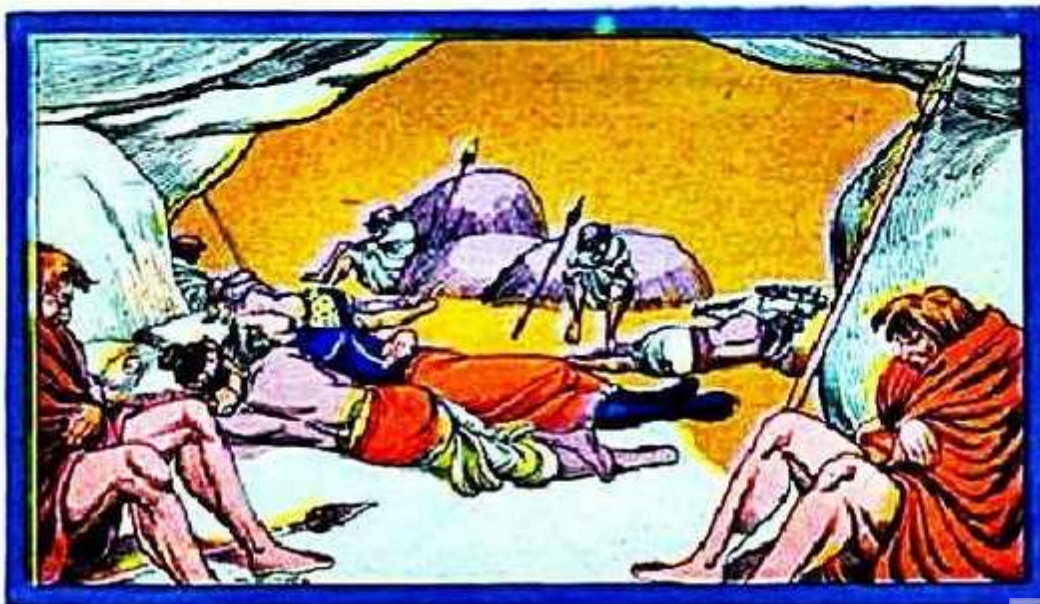
ఏదో విధంగా ఆ వెర్రివెలగవండు సంచా యించి, తనగలిగితే ఇథియోపియం కనుక్కోవటం తెలిక అని, తను సమీపిల్లని సునా యాసంగా పరిష్కారమైపోతమనీ, నాంగ్ సోమే అలోచించాడు. కాని, ఆ వెలగవండు పున్న చోటుకు చేరాలంటే, తను వృశ్చిక జాతివాళ్ళ కళ్ళు కప్పవలసి వుంటుంది....

నాంగ్ సోమే యిలా అలోచిస్తున్నంతలో వృశ్చికజాతివాళ్ళ నాయకుడు ఒక కొండ గుహ దగ్గర అగి, పెద్ద గంటుకో, "బంది

లందర్నీ యీ రాత్రికి యిక్కడే నిద్రపామ్మ నంది. ఉదయం కాగానే వాళ్ళ నేంచే యాలో అలోచిస్తాను," అని, కొండగుహ లోకి పోయాడు.

ఇశిముఖివాళ్ళు గుహ ముందున్న చెట్ల కింద వదులుకున్నారు. వాళ్ళను పట్టుకున్న వృశ్చికజాతివాళ్ళు కూడా దగ్గరలో అక్కడక్కడా బండరాళ్ళకు చేరగలిగింది గునికిపాట్లు పడసాగారు.

నాంగ్ సోమేకు యిది మంచి అవకాశంగా కనిపించింది. తాను వెర్రివెలగవండు కోవం ఇబరం కింద వున్న కొలను దగ్గరికి పోతే కున్నట్టు ఇశిముఖితో చెప్తదామనుకున్నాడు

గాని, ఒకవేళ అందుకతడు అభ్యంతరం తెలుపుతాడేమో అన్న భయం కలిగింది. ఆ కారణంగా నాంగసామ పడుకున్న చోటు నుంచి మెల్లిగా లేచి, కొండ శిఖరం దిగువ నున్న కొలను కేసి బయలుదేరాడు.

నాంగసామ కొలను ప్రాంతాన్ని చేరేసరికి ఒక పృష్టికజాతివాడు కొలను పక్కనున్న వెలగచెట్ల కింద అటూ యిటూ వహరా తిరుగుతున్నాడు. వాణ్ణి చిట్ట తియకుండా తాను వెలగవండు సంపాదించటం సాధ్యం కాదని నాంగసామ గ్రహించాడు. ఆ వెంటనే అతడు, ఒక రాతి చాటున చాక్కుని దిన్నగా తుల వేశాడు.

నాంగసామ వేసిన తుల వినవడగానే విహరావాడు, "ఏవరక్కడ?" అంటూ నాంగసామ చాగిపున్న రాతి దగ్గరకు పరి గెల్తుకువచ్చాడు. నాంగసామ చప్పన రాతి ఎడమ నుంచి లేచి, విహరావాది ముఖంమీద బలంగా ఒక దెబ్బ కొట్టాడు. విహరావాడు

కిక్కురుమనేకుండా కింద పడిపోయాడు. నాంగసామ అతడి కాళ్ళూ చేతుల్ని ఒక బలమైన చెట్టుకిగట్టి బందించి, వాణ్ణి రాతికి అనించి కూచోబెట్టి, వేగంగా వెలివెలగచెట్ల కేసి పరిగెత్తాడు.

ఒకటి రెండు విమిషాల్లో పృష్టికజాతి విహరావాదికి స్పృహ వచ్చింది. వాడు వెలగచెట్ల కేసి తలతిప్పి చూశాడు. వాడికి అటుకేసి పరిగెత్తుతున్న నాంగసామ కని పించాడు. వెంటనే వాడు కట్టు విప్పుకునేం దుకు పెనుగులాడసాగాడు. కట్టు తెగలేదు కాని, పక్కనున్న బండరాయి కదిలింది. అది మీద విడుతుందేమో నన్న భయంతో వాడు భుజం అనించి చాన్ని వెనక్కు కోయ దోయాడు. బండరాయి స్థానంతప్పి కిందకు దిగిపోగింది. చానితో సాటు విహరావాడు కూడా కలిములివాళ్ళు నిద్రపోతున్న కొండ దిగువకు దిగిపోతూ రాసాగాడు.

—(అంకా వుంది)

శిధిలావస్థ

29

[రాత్రివేళ కలిముని వాళ్ళను వృక్షకంఠ లోని అనిమవాసులు పట్టుకున్నారు. వాళ్ళ నాయకుడు చెప్పిన వైరి వెంగవేందు కోపం వాంగసామి వెళ్ళి, అక్కడ కావలా వున్న వాణ్ణి పట్టుకుని, కాళ్ళూ చెతులూ కట్టివేశాడు. వాడు చక్క మున్న బండరాయితో పాటు, కలిముని వాళ్ళు నిద్రపోతున్న కొండ దిగువకు దివ్వడం రాసాగాడు. తరవాత—]

గుహలో నిద్రపోతున్న వృక్షకవాతి వాణ్ణి నాయకుడికి, గుహముందు కునికిపాట్లు పడుతున్న కలిముని అతడి అనుచరులకూ, కొండపై నుంచి దిద్దుకు వస్తున్న బండ రాయి, కావలావాడూ కలిసి చేసి పెద్ద ద్వని శబ్దం కలిగించింది. ఏదో పెను తాకిడి కొండ కిబరం తునాతునకలై కొండ పడుతున్న దనుకున్నారు, కలిముని. అతడు గంతెత్తి తనవాళ్ళను, హెచ్చరించే

లోపలే, గుహలో నుంచి వృక్షకవాతివాళ్ళ నాయకుడు మెరపులా బయటికి వచ్చాడు.

"కొండ అంచు నుంచి దూరంగా వరేగెత్తండి, భూకంపం! భూకంపం!" అంటూ అరిచాడు వాడు.

ఆ హెచ్చరిక వింటూనే అందరూ పారిపోబోయేంతలో, పెద్ద ధ్వనితో బండ రాయి, ఓ కిలుం అలాన్యంగా కావలా వాడూ కొండ మీది నుంచి కిందబయ్యారు.

'వం ద మా మ'

అదృష్టవశాన బండరాయి మనుమలివేరూ
లేని చోట పడింది. కాని కావలావాడు
మాత్రం కిచ్చుమని అరుస్తూ తన జాతివా
ల్నిద్దరి మీద దళిమంటూ పదిపోయాడు.

పృథ్వీకజాతి నాయకుడు నిందవది
మూలుగుతున్న కావలావాణ్ణి నమివించి,
"బడెవెంటి? కాళ్ళూ చేతులూ కట్టు
కున్నావే?" అని ప్రశ్నించాడు.

వాడు తడబడుతూ లేచి నిలబడి,
"మనం పట్టుకున్న యీ ఇక్కుజాతి
వాళ్ళల్లో ఒకడు నేను కావలాకాసే
చోటుకు వచ్చి, దొంగదెబ్బ తిని నా
కాళ్ళూ చేతులూ కట్టినాడు. ఈ సంగతి

చెప్పిందుకు నేను కొండ మీది నుంచి
దొడ్డి వచ్చాను," అన్నాడు.

ఈ మాటలు పృథ్వీక నాయకుణ్ణి. కలి
ముఖి, విక్రమకేసరుల్ని కూడా ఆశ్చర్య
పరిచినై. కలిముఖి తన అనుచరుల కేని
చూసి, నాళ్ళల్లో నాంగసామి లేడని
తెలుసుకున్నాడు. అతడు విక్రమకేసరితో
యీ సంగతి చెప్పబోయేంతలో పృథ్వీక
నాయకుడు గడగడ వణికిపోతూ, "మీలో
ఒకడు రహస్యంగా ఆ వెర్రివెలగవళ్ళ
కేసం వెళ్లాడు. ఒకచోట దుస్సాహసం
కట్టి వాడా వండు తిన్నారో, చాలా
చిక్కుల్లో పడిపోతాడు. ఇప్పుడేం
చేయటం?" అన్నాడు.

"అలా అయితే మనం త్వరగా పోయి
నాంగసామి ఆ వెలగవండు తినకుండా
అపే ప్రయత్నం చేద్దాం. ఇంతకీ ఆ వండు
తింటే చాబోయే ప్రమాదం ఏమిటి?"
అన్నాడు కలిముఖి.

"పృథ్వీకజాతి వాళ్ళ నాయకుడు తప్ప
మరెవరూ ఆ వెర్రివెలగవండు తిని నిశా
యించుకోలేదు. ఆ మధ్య నాకు పట్టుబడ్డ
కలివాదికి—వాడు పెట్టుకున్న పేరు—
కదిలాబయ్యూజారి కామాలు—వాడి చేత
ఆ వండు తినివెంచి, నిజం మాట్లాడటా

చందమామ

చేద్దామనుకున్నాను," అన్నాడు వృశ్చిక నాయకుడు.

శశిముఖి వృశ్చిక నాయకుడితో. "నాంగ్ సోమే ఎవర్ని మోసగించి వెర్రి వెలగవండు కోసం వెళ్ళలేదు. అతడి కి మధ్య. యీ ప్రాంతాల గారి నిరూపణక మనస్థిమితం కాస్త తప్పింది. మనం మనం అంతా మిశ్రులం. శిధిలాలయం ఎక్కడుందో కనుక్కోవటంలో నికు అన్ని విధాలా సాయపడగలం. ముందు నాంగ్ సోమే ఎక్కడున్నాడో వెతికి పట్టుకుందాం పదండి." అన్నాడు.

నాంగ్ సోమే వెర్రివెలగవండు తినివ్వంటే అతణ్ణి తప్పక వృశ్చికమాతకు బలి యిస్తానని వృశ్చిక నాయకుడు తన వాళ్ళతో చెప్పి. శశిముఖి వాళ్ళతో. "పదండి! పండు తిని మీ వాడు ప్రాణం మీదికి తెచ్చుకోక ముందే పట్టుకుందాం." అన్నాడు.

అందరూ వృశ్చిక నాయకుడి వెంట వెర్రివెలగవండు చెట్టున్న కొలను కేసి బయలుదేరారు. కాని, యీ లోపలే నాంగ్ సోమే వెలగచెట్టెక్కి ఒక వండు కోసు కుని తిన్నాడు. అది తిన్న కొద్ది క్షణాల కల్లా అతడికి ఏదో మైకం కమ్మినట్లయి పోయింది. కాసు నిలబడ భూమి, చెట్లు

చేమలూ, కొండలూ—అన్ని గిరున తిరిగి పోతున్నట్లు తోచింది.

"నేను తిన్నది వెర్రివెలగవండు! నా కేదో వెర్రితుతున్నట్లున్నట్లున్నది. ఈ వెర్రికోగాని రూగర్పంలో వున్న శిధిలాలయం కనుక్కోలేనేమో! అసలు శిధిలాలయం, వృశ్చికమాత మందిరం ఒకటేనా? ఒకటే! అదుగో శిధిలాలయం! అదుగో. వృశ్చికమాత మందిరం!" అంటూ నాంగ్ సోమే తల పీక్కుని, ఆరుస్తూ కొండదాగ్గ వెంట పరిగెత్తసాగాడు.

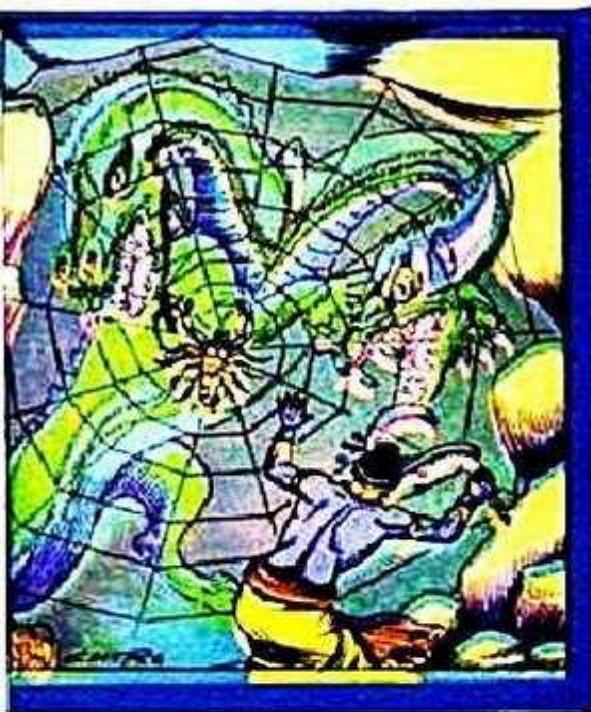
అతణ్ణి పట్టుకునేందుకు బయలుదేరిన శశిముఖి వాళ్ళకు అతడు చెట్లల్లో నుంచి,

చందమామ

కొండకొసల్లో నుంచి అరిచే అరుపులు తప్ప మనిషి మాత్రం కనిపించలేదు. ద్వైవి వచ్చిన దిక్కుగా వాళ్ళు సూర్యోదయం అయి వరకూ అతడి కోసం గాలించి, బాగా అరిసిపోయి, ఒక కొండ అంచున వున్న చెట్ల కింద కూలబడ్డారు.

చెత్రివెలగపండు చెట్టున్న కొలనుకు అవలి నున్న అరణ్యంలో వృశ్చికజాతివార్ల కాపుడలలో వున్న శిథిలాలయ పూజారికి, నాంగ్ సోమే విచ్చిగా వెసి కేకలు, ఆరాత్రి వెళి వినిపించినై. అతడు తన అనుచరులైన సవరలేరుందాన్ని, తతిమ్మావాళ్ళసూ హెచ్చరించి, వృశ్చికజాతి కాపలా వార్లకో.

అ కేకలు పెట్టేవాడు వృశ్చికమాత అనేకం చిన మహాభక్తుడని, అతల్లి అనుసరించి పోతే, మాతమందిరం కనబడుతుందని నమ్ముబలికాడు.

మాయమర్కాలు అంతగా ఎరగని వృశ్చిక జాతివాళ్ళు, శిథిలాలయ పూజారి వెంట నాంగ్ సోమే కోసం బయలుదేరారు, కూర్చు తెలతెలసారుకూండగా వాళ్ళకు ఒక గుహ ముందు నాంగ్ సోమే కనిపించాడు. గుహ ముఖం చిక్కని సాలె గూదికో కప్పబడి వున్నది. అందులో ఒక రాక్షసికేలు చిక్కుకుని, బయట పడేందుకు వానా ప్రయాసా పడుతున్నది.

నాంగ్ సోమే ఆ సాలెగూది ముందుకత్తి పట్టుకుని అటూ యిటూ గెంతుతూ, "రక్షించండి! రక్షించండి! భయంకర బలజంతువు నన్ను మింగబోతున్నది!" అంటూ అరుస్తున్నాడు.

ఆ అరుపులూ, నాంగ్ సోమే భయంతో వణికిపోతున్న తిరూ చూసి, శిథిలాలయ పూజారి అతడికి చెత్రి వెలగపండు తిన్న కారణంగా మతిస్థిమితం తప్పిందని గ్రహించాడు. వృశ్చికజాతివాళ్ళు నమ్ము తున్నట్టు బహుశా ఆ స్థితిలోనే అతడు నిజమైన శిథిలాలయం ఎక్కడ వున్నదో

కనుక్కొనేచప్పున్న సమ్మకం కూడా అతనికి కలిగింది.

పూజారి అతణ్ణి నమీపించి, "నువ్వు బద్ధువాడి వాడివి కాదా? నిన్ను గోల్లతరా గ్రామంలో చూశాను. ఏ పెరు నాంగ్ సామె, అవునా?" అని ప్రశ్నించాడు.

నాంగ్ సామె ఆ మాటలు వింటూనే ఉలిక్కిపడి వెనక్కు తిరిగి, "నెత్తి మీద కిబ్బో యిక్కడ అనశరించిన మహాను భావులు మీ రెవరు? సిద్ధుల్లా వున్నారు. నేన్ను యీ బద్ధమ్మగం నుంచి కాపాడారి." అంటూ పూజారికి సాష్టాంగవద్దాడు.

పూజారి అతణ్ణి భుజాలు పట్టుకుని లేపి నిలుచో పెట్టి, "అది బద్ధమ్మగం కాదు. రెండు తలల గండభిరుండం. ఒక్క కిబ్బంలో చంపేయిస్తాను," అంటూ పక్క నున్న సవరభిరుండంతో, "భిరుండం! ఆ ఏకాచివి నేరుకు," అన్నాడు.

ఆ వెంటనే భిరుండం కత్తికో తెలుసు బలంగా కొట్టాడు. అది రెండుగా తెగిపోయి, రక్తంతో సాలెగుడు తడిసిపోయింది. నాంగ్ సామె ఆ నెత్తురు చూస్తూనే వణుకుతూ పూజారిపాదాలు పట్టుకుని, "మహా సిద్ధులు నేన్ను రక్షించారి! నెత్తురీ ప్రవాహంలో కొట్టు కుపోతున్నాను, ఈతరాదు!" అన్నాడు.

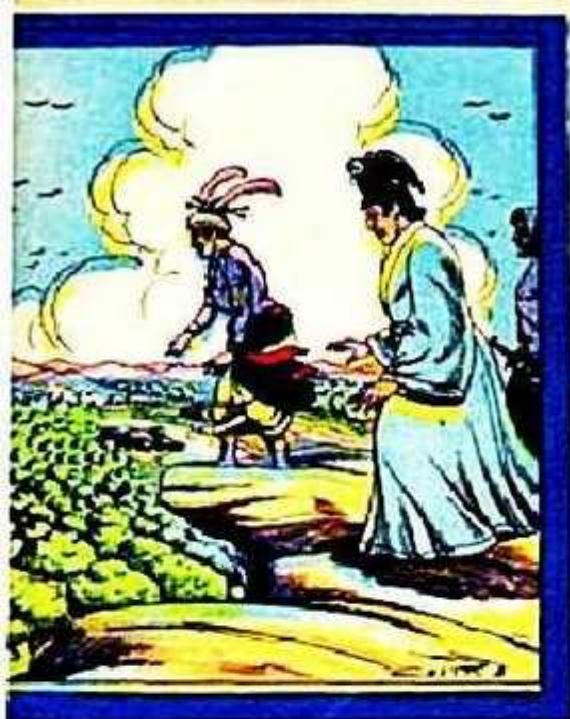
శిథిలాలయ పూజారి అతనికి అభయం యిస్తున్నవాడిలా చేసిని తల మీద పెట్టి, "ఏ కొచ్చిన భయం ఏమీ లేదు. రక్తపు పేరును. నెంయేటి బాటుగా మార్చాను. నువ్వేదాని వెంట బయలుదేరి భూగర్భంలో శిథిలాలయం వున్నచోటు చేరు," అన్నాడు.

"గురునిద్దా. తమ ఆజ్ఞ! " అంటూ నాంగ్ సామె అక్కణ్ణించి కదిలి వేగంగా సకవసాగాడు.

శిథిలాలయపూజారి తన బంట్లతో, "బట్టి కోక పట్టుకుని బ్రహ్మపుత్రానది యీద చూ ని నట్టుంది మన పని! అయినా ఏ పట్టరే ఏ పాముందో చెప్పలేం. వీడి

వెర్రి మనసు శిథిలాలయం చేర్చినా చేర్చ వచ్చు. ఏడు పారిపోకుండా జాగ్రత్త పడారి." అని చెప్పి నాంగసామ వెంట నడవసాగాడు.

నాంగసామ వాళ్ళను ఆ చుట్టు పక్కల గల గుట్టల్లో, చెట్లల్లో సానా గిరికిలీలా శోధించాడు. వెర్రి వెలగవండు విషం అతడి ముక్తిపొచ్చి బాగా పకవరుచుకున్నది. అతడికి ప్రతి చిన్న ప్రాణి వినుగంత అకారంలో భయంకరంగా కనబడసాగింది. అలాంటి సమయాల్లో అతడు పెద్దగా. "గురునిద్దా, ఏవే రక్షి!" అంటూ కేకలు పెట్టసాగాడు.

మిట్టమధ్యాహ్నం వెళకు నాంగసామ అందర్ని ఒక ఎత్తయిన పర్వతం మీదికి చేర్చాడు. దిగువను ఒక చిన్న లోయ వున్నది. ఆ లోయలో దారా ఎత్తుగా, గుబురుగా పెరిగిన పటవృక్షాలు అసంఖ్యాకంగా వున్నవి.

నాంగ లోయ కేసి ఒ మారు చూసి జుట్టు గట్టిగా పిక్కుని, "గురునిద్దా! శిథిలాలయం ఆ అగాధంలో వున్నది. ఎంత బంగారం! ఎన్ని మణిమాణిక్యాలు! అలయం మీది కలకం....అడుగే. మెరుస్తున్నది!" అన్నాడు.

శిథిలాలయపూజారి లోయలోకి తొంగి చూశాడు. నాంగసామ చెప్పిన వేమి అతడికి కనిపించలేదు. పెద్ద పెద్ద పొదలు దించుకున్న పటవృక్షాలు మాత్రం అతడి కంటబడినై.

"ఇది వెర్రి వాగుడు! వెధవ మనల్ని గుట్టలూ పుట్టలూ తిప్పి సానా హైరానా పెట్టాడు, లోయలోకి తోసేస్తే సుఖవది సాతాం," అన్నాడు శిథిలాలయపూజారి శోపంగా.

ఆ మాట వింటూనే సవరలేకుంధం ముందుకు వచ్చి. "గురుప్రభో! ఇల్లిన వున్న పళంగా తోయమన్నారా. ముక్కలుగా పరికి విసరమన్నారా?" అన్నాడు.

మరుక్షణం వృశ్చికజాతివాల్లలో కల కలం లేచింది. వాళ్ళు రాతి గద్దెల్లను పైకెత్తి ముందుకు వచ్చి, "ఈ వృశ్చికజాతి వాడికి ఎలాంటి పనిని ఇరగ్గూడదు. అతడు వృశ్చికమాత గణాధారి. అతడు చెప్పినట్లు అ లోయలో వృశ్చికమాత మందిరం వున్నదేమో ఎవరు చూశారు!" అన్నారు.

పూజారి ఎదే అనబోయేంతలో సవర బిరుందం చెతులు పూపూతూ, "అది నిజమే. గురువ్రలో! అలా గాల్లోకి ఎగిరి లోయలో వాలమన్నారా?" అన్నాడు.

శిథిలాలయపూజారి అతణ్ణి గట్టిగా కసిరి, "నువ్వు మళ్ళీ అతిగా తాగటం మొదలు పెట్టినట్లుంది, జాగరత్. కొండ ముచ్చుగా మార్చి, యిక్కడి చెట్ల మీద వదిలి పోతాను," అన్నాడు.

"గురువ్రలో! అలా చేయకండి. కొండ ముచ్చులు కొండల్లో తప్ప చెట్ల మీద బతకటం...."

సవరబిరుందం మాట పూర్తి చేసి లోపలే పూజారి కిచుమంటూ ఒక్క ఎగు రిగిరి, "అదే, వచ్చె వచ్చె! శివరకుంత శిథిముఖి వాడిదండూ!" అన్నాడు.

శిథిముఖి కొండ మీదికి వస్తూనే, "నాంగ్ సోమసు కొండ అంచు నుంచి యివతలికి

లాగింది." అని శిథిలాలయపూజారిని చూసి, "దుర్మార్గుడా, యింత కాలానికి దొరికావ! పారిపోవాని చూశావే విప్రలో కత్తే, బాణమో గుచ్చుకుంటుంది," అన్నాడు.

ఎలా పారిపోవటమో అని అలోచిస్తున్న పూజారికి, శిథిముఖి మాటల్లో ఒక ఉపాయం తేచింది. అతడు చచ్చిన ముందుకు దూకి నాంగ్ సోమసు భుజాన వేసుకుని, కొండ అంచునే వదిగత్తుతూ ఇరుకు రాళ్ల మధ్య బోరబడ్డాడు.

పాము దారి నుంచి తప్పకుని పురినోట వదిసట్టయింది, పూజారి పని. అటు వైపు నుంచి కుంటుకూ వస్తున్న శాంగ్ లా ఒక్క

గావు లేక పెట్టి. "పాపాత్ముడా! ఇక నువ్వు ప్రాణాలతో పాపాచరేవు!" అంటూ అతడి మీదికి ఉరికాదు.

శిథిలాలయపువారి, నాంగ్ సామెను తుజం మీది నుంచి కిందికి వార్చి, మొలను వెలాయతున్న చురకత్తితో బాంగ్ లా గుండె లకు గురి చేసి పాదప జాకాడు. కాని అంతలో బాంగ్ లా వచ్చి మీద పడటంతో, కత్తి గురి తప్పి అతడి తుజంలో గుచ్చు కున్నది. బాంగ్ లా అంత బలమైన కత్తి పోటునూ లెక్క చేయకుండా పూవారి మీద పట్టుకోబోయాడు. కాని, పూవారి తల పక్కకు తిప్పి కొండ అంచుకు ఒరిగి పావటంతో, అతడి నెత్తిమీది శిఖ బాంగ్ లా చేతికి దొరికింది.

బాంగ్ లాకు తగిలిన గాయం నుంచి రక్తం కారుతున్నది. కాని, అతడు పూవారి శిఖ వదలకుండా గట్టిగా పట్టుకుని కొండ మీదికి లాగేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

పూవారి తాను కింది లోయలో పడిపోతానన్న భయంతో గిరిగిరి రన్చుకుంటున్నాడు.

ఆ పరిస్థితుల్లో శిఖిముఖి అక్కడికి వరి గెత్తుకుంటూ వచ్చి, "బాంగ్ లా, ని స్వామి భక్తి మెచ్చడగింది. నవర గండు పాతు కూతురు నాగుమ్మల్లి. ఏది శిఖ కావాలన్నది!" అంటూ కత్తితో శిథిలాలయ పూవారి శిఖ మొదటిశంట్టా తోకాడు. మరుక్షణం శిథిలాలయపువారి ఒక్క దావులేక పెట్టి లోయలోకి పడిపోయాడు.

ఆక్షణం వరకూ నాంగ్ సామె వించేస్తున్నది ఎవరూ గమనించలేదు. అతడు లోయ లోని మహా వలవృక్షాల కేసి కన్నార్పకుండా చూడ సాగాడు. అతడికి శిథిలాలయ పూవారి పెట్టిన దావులేక వినిపించింది. ఆ వెంటనే నాంగ్ సామె, "అరుగ్, శిథిలాలయం!" అని అరిచి లోయలోని వలవృక్షాల కేసి చూశాడు.

—(ఇంకా వుంది)

30

[వెరి వెంగళండు తిన్న నాంగసామి మఠివెడి కేలు పెట్టాడు. వూజారి అకల్లి పట్టాకుని, కిరిలాయం కమక్కునేందుకు బయలుదేరాడు. కొంద మీద కిరిమూలి వాళ్ళు అకల్లి ఎదిరించారు. ఆ సందర్భంలో నాంగలా గాయపడ్డాడు. కిరిలాయ వూజారి కిందలోయలో పడిపోయాడు. నాంగసామి లోయలోకి దూకాడు. తరవాత—]

నాంగసామి కిరిలాయం అంటూ అరిచి లోయలోకి దూకటం చూస్తూనే కిలిముఖి. విక్రమకేసరి నిర్విణ్ణులై పోయాడు. గోల్ భరామంచి ఎంత నేర్చుగా అతడు పడవను నడిపి, యీ స్ఫుక్తికలంకకు చేర్చాడు. మాధలోనూ, ఇక్కడికి చేరింతరవాళా మొక్కపోని భైర్యంతో తమకు సహాయ పడ్డాడు. అటువంటి విధ్వంసపాత్రుడు మఠి క్రమత లోయలోకి దూకి ప్రాణాలు కల్పొ

వటం, వాళ్ళిద్దరికీ అంతులేని అవేదనను కలిగించింది

"కలి! మనం గొప్ప మిత్రుణ్ణి పోగొట్టు కున్నాం. ఆ వెరివెంగళండులో విదో మహాత్తర క్షు లున్నవని నమ్మి, తిని, హోరమైన వావు తెచ్చుకున్నాడు." అన్నాడు విక్రమకేసరి.

కిలిముఖి విదో జవాబు చెప్పలోయం తలో నాంగలా పెద్దగా మూలుగుతూ,

'చందమామ'

"శిఖిదేరా! నాంగ్ సోమి చచ్చిపోయి వుండదు. ఆ దూకటంలో ఏ మహావృక్షం మీద అయినా పదివుంటే, దాని కొమ్మలు అతన్ని కాపాడే అవకాశం వుంది. పైగా, అతడు శిధిలాలయం కనబడినట్టు కేక వేసి మరీ లోయలోకి దూకాడు. అందులో ఏమైనా వాస్తవం వుండవచ్చు," అన్నాడు. ఆ మాటలు విన్నగానే శిఖిముఖి మనసులో కొంత ఆశ మొలకెత్తించింది. అతడు జాంగ్ లాసు సమీపించి భుజం మీద చెయి వేసి అస్థాయంగా నిమిరి. "జాంగ్ లా! ఏ స్వామిభక్త కాక, చైతన్యసాహసాలు కూడా నా కెంతో అనందం కలిగిస్తున్నవి.

మవ్వు పట్టుకోకపోతే ఆ శిధిలాలయ పూజారి మర్చి చేజారి పోయివుండేవాడు." అని జాంగ్ లా భుజం మీద తగిలిన గాయం నుంచి కారిస రక్తం గడ్డకట్టపాపటం చూసి, "అరెరె! గాయానికి యింకా కట్టుకట్ట లేదా?" అంటూ చుట్టూ కలయచూశాడు. అదంతా గమనిస్తున్న వృశ్చికబాతి నాయకుడు చచ్చిన దాపుల నున్న పొదల్లోకి పోయి ఏదో అకువసరు తెచ్చి, జాంగ్ లా గాయానికి పూసి, కట్టు కట్టాడు. అప్పుడు ఏ క్రమ కేసరి, జాంగ్ లాతో, "జాంగ్ లా! మవ్వు చెప్పేదాన్నిబట్టి నాంగ్ సోమి మాత్రమే కాక, దుష్టుడైన శిధిలాలయ పూజారి కూడా ఏ చెట్టుకొమ్మల మీదనో పడి బతికి వుండవచ్చుగదా?" అని అడిగాడు.

"అవును, దేరా! ఆలా జరిగితే అశ్రుర్య పడవలనిందేమీ లేదు," అన్నాడు జాంగ్ లా. ఆ మాట వింటూనే వృశ్చికనాయకుడు కోపంగా ఒక గెంతు గెంతి, "బతికుంటే చాళ్ళిద్దర్నీ పొద్దమినాడు వృశ్చికమాతకు బలి ఇస్తాను. చాళ్ళల్లో ఒకడు మోసకారి, రెండవవాడు వృశ్చికబాతి నాయకుడు మాత్రమే తినే అర్హతగల చెర్రివెలగవండు తిని మాతకు అవదారం చేశాడు," అన్నాడు.

చందమామ

అతడి మాటలు విక్రమశేషరికి చాలా కొపం తెప్పించినై. అతడు చక్రవర్తి కత్తి దూని, "నువ్వు మొదటి నుంచి యీ లంక కంఠా మహారాజునైనట్టు మాటాడు తున్నావు. మనుషుల్ని బలిపెట్టిటం అంత చురుకైన అనుకున్నావా? ఏదీ నీ కత్తి చూస్తాను. నీ అయిదం తినుకుని యివ తరికి రా!" అంటూ కొంచెం దూరంగా పోయి నిలబడ్డాడు.

వృశ్చికజాతివాళ్ళలో కలకలం బయలు పడింది. వాళ్ళు వాళ్ళ నాయకుడి చుట్టూ చేరి గడవగడవగా మాట్లాడసాగారు. ఇలా వాలుగైదు నిమిషాలు గడిచింతరవాత వృశ్చికనాయకుడు, తన వాళ్ళను తిరిగి దోసుకుని, రాతిగడ్డలి పైకెత్తి విక్రమ శేషరిని సమీపించాడు.

ఇవ్వురు బలి కన్న ఫూరమైన హత్య జరిగిపోతున్నదని శిఖిముఖి గ్రహించాడు. శేషరి ముందు వృశ్చిక నాయకుడు ఎందుకూ కొరగాడు. ఒక్క కత్తి విసురుకో అతడు వాణ్ణి ముక్కలుగా నరకగలడు!

శిఖిముఖి ఒక పెద్ద కేకతో వాళ్ళిద్దరినీ వారించి జాంగలాను వెంటబట్టుకుని వాళ్ల మధ్యకు పోయి నిలబడి వచ్చిరాని ఇళ్ళు జాతివాళ్ళ రావలో. "వృశ్చికనాయకా!

నువు కొందరపడకు. శేషరి చేతిలో వున్న కత్తి పదును ముందు, నీ రాతిగడ్డలి ఎరువ దూగం. అసలీ పొట్లాటకు అర్థం లేదు. సువ్యంతు వరకూ వృశ్చికమాత మందిరం ఎక్కడున్నదో కనుక్కోలేదు. అంతేకాక నాంగసామె బతికి వున్నదీ లేనిదీ కూడా మనకు తెలియదు," అన్నాడు.

జాంగలా వృశ్చికనాయకుడికి అర్థ మయ్యి విధంగా శిఖిముఖి అన్న మాటలు వివరించి చెప్పాడు. నాయకుడు కొంచెం ముక్కుపడబాలు అదురుతుండగా, "ఈ లంక నాది! ఇక్కడికి వచ్చిన వాళ్లంతా నా బానిసలు!" అన్నాడు.

చందమామ

కొనంత విక్రమశేషి కత్తి ఎక్కడోయేం
రలో శిఖిముఖి అతణ్ణి అపి, "ఎవరూ
ఎవరికి యిష్టమై దానిపలు కాదుగదా?
మా కన్న శక్తిమంతుడవని రుజువు చేసు
కుని మాత్రమే సుప్రసిద్ధ మమ్మర్ని దానిన
యిగా చేసుకోగలవు. నీ మంచి కోసం చెబు
తున్నాను: చూడు: ఈ కత్తి, నీ రాతి
గడ్డలి కన్న పదునైనది, గట్టిది, బలమైనది.
నీవు దీన్ని మించిన అయుధం, శక్తి
సంపాదించుకున్న నాడు, మేము బహుశా
నీకు దానినల మేళుతాం," అన్నాడు.

వృశ్చికనాయకుడికి, శిఖిముఖి చెప్పింది
నాయకు వాక్యాల్లో గట్టగా చెప్పి, బాంగ్గా

కనరి చేతిలో వున్న కత్తి మీద తన మణి
కట్టును గట్టిగా అనింది. పైకి తిసి బొట
బొట కాదుకున్న రక్తాన్ని వృశ్చిక నాయకుడికి
చూపుతూ, "కత్తి పదును ఎలాం
దట తెలిసిందా? యిక శిఖిదొర చెప్పినట్లు
విను," అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడు కళ్ళెర్రజేసి, ఒక
సారికేక పెట్టి, చేతిలో వున్న రాతిగడ్డలిని
దూరంగా విసిరి, "ధర్మయుద్ధం! అయుధం
లేకుండా వట్టి చేతులతో పోరాడుతాం,"
అంటూ రమ్ము చరిచాడు.

కత్తి శింధకు బార్చి, వృశ్చికనాయకుడితో
కలయబడేందుకు విక్రమశేషి
పొదోయేంరలో, శిఖిముఖి అతణ్ణి అపి, "ఈ
వృశ్చిక తెగ నాయకుడితో పోరాడే హక్కు
మరే తెగ నాయకుడి కొడుకుది! ఇతడి
అనుచరుల్ని మాత్రం ఒక కంట కనిపెట్టి
వ్రేందండి," అంటూ వృశ్చిక నాయకుడి
మీదికి లంఘించాడు.

ఇద్దరూ మహారోషంతో ముష్టిచూత
రిచ్చుకుంటూ, ఒకళ్ళనొకళ్ళు శింధ పడ
దీసేందుకు తీవ్రంగా పోరాడసాగారు.
వృశ్చిక నాయకుడు దేహబలంలో శిఖిముఖి
కన్న మిన్న అయినా, శిఖిముఖి కున్న
నెర్పూ ఒడుపు లేనందున, శిఖిముఖి

చందమామ

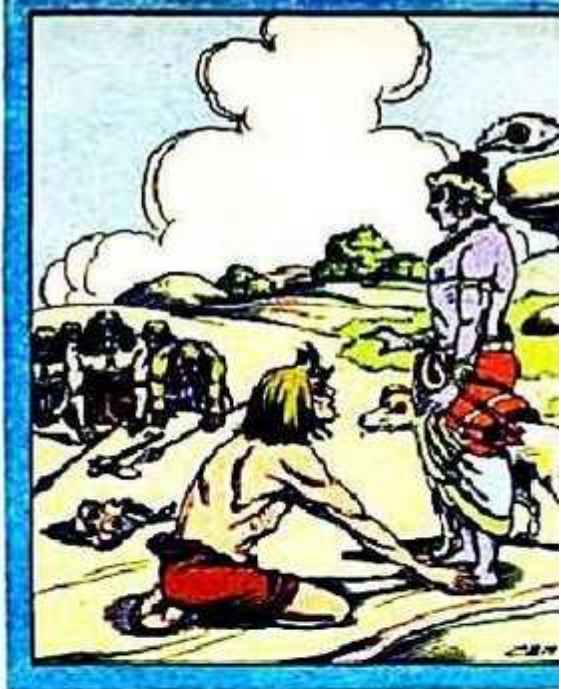
అతన్ని కల మీదా, రమ్మల మీదా బలంగా పొడిచి, చివరకు ఒక్క ఊపుతో నేల మీదికి వదలెని, ఒక చేత్తో అతడి గొంతు బిగబట్టి, రెండవచేత్తో జుట్టు పట్టుకుని, తలను ఒకటి రెండుసార్లు నేలకు వేసి గట్టిగా కొట్టాడు.

వృశ్చికనాయకుడు కళ్ళు తలవేస్తూ, చేతులు రెండూ పైకెత్తి చిన్న గొంతుతో ఏదో అనసాగాడు. జాంగ్లా అతడి పక్కన వంగి, అమాటలు విని, శిథిముఖితో, "శిథి దరా! ఇక వాణ్ణి ఒడలంది. అబన్న దానిసనని వెదుకుంటున్నాడు," అన్నాడు.

శిథిముఖి చివ్చన లేచి నిలబడ్డాడు. వృశ్చిక నాయకుడు కూడా లేచి కూర్చుని ముందుకు వంగి శిథిముఖి పాదాలు పట్టు కుని ఏమో గొణిగాడు. తమ నాయకుడు అలా చేయగానే వృశ్చికవాతి వాళ్ళంతా పున్న లోటనే ప్రాణాదారం పడ్డారు.

శిథిముఖి, వృశ్చిక నాయకుణ్ణి లేచి నెత్తి, "మనిషి మరో మనిషికి ఏ పరిస్థితుల్లోనూ దానిస కానవసరం లేదు. బరిగి పోయిందీ యిద్దరం మెర్చిపోదాం. ఇక నుంచి మనం మిత్రులం!" అన్నాడు.

వృశ్చిక నాయకుడి కళ్ళ నుంచి నీళ్ళు జలజలా కింద చాలినై. అతడు శిథి ముఖికి, విక్రమశివరికి తన కృతజ్ఞత

చెప్పుకుని. తన బాతివాళ్ళతో, "ఇకనుంచి మనకందరికీ నాయకుడు, యీ శిథిదరా! ఆయన మాటకు తిరుగులేదు," అన్నాడు.

తరవాత అందరూ చెట్ల కింద కూర్చుని, వెంటి తెచ్చుకున్న అహరం తిన్నారు. అప్పుడు శిథిముఖి, విక్రమశివరితో ముందు తాము చేయవలసిన పనిని గురించి సంప్ర తించాడు. అ ఇద్దరికీ నాంగ్సోమ రోయ్లో ఎక్కడో సురక్షితమైన స్థానంలో పడి బతికే పుండాదన్న సమ్మకం వున్నదీ, అ సంతా ము విన్న జాంగ్లా, నాంగ్సోమ ప్రాణా లతో పుంజు, శిథిలాలను పూజారి కూడా బతికే పుండెచ్చు అన్నాడు.

చందమామ

వృశ్చిక నాయకుడు తనకున్న శింశు మరోసారి బయట పెట్టాడు: వెర్రివెలగ వండు మహర్షు ఆమోమమైనది. బాంగ్ సామె లోయలోకి దూకేముందు శిథిలా లయం అంటూ కేకపెట్టటం మతిప్రమవల్ల కాదు. అతనికి శిథిలాలయం కనబడే వుంటుంది!

"శిథిలాలయం మాట దేవు డెరుగు, ముందు ఆ లోయలోకి పోయి అతడు బతికున్నాడేమో చూసి. రక్షించవలసిన బాధ్యత మనమీద వున్నది. బాంగ్ లా అన్నట్టు శిథిలాలయపుచారి కూడా ఏ చెట్టు కొమ్మల్లోనో సురక్షితంగా దిగివుంటే, చాణ్డ

చెబాడవలసిన పనికూడా వున్నది. వెలుగు వుండగానే మనం ఆ లోయలోకి దిగుదాం," అన్నాడు శిథిముఖి.

"మీ అబ్బ. దొరా! కాని, ఆ లోయ దారా దయంకరమైనది. అక్కడ మహ సర్పాలూ, తేల్చే కాక, ఏనుగు లూ, సింహాలూ, పులులూ...."

వృశ్చికనాయకుడు మాటలు ముగించక ముందే శిథిముఖి అడ్డుపెట్టి, "ఈ లంకలో భయంకరంగా కాక, ప్రకాండంగా, సామ్యంగా వున్న ప్రదేశం ఎక్కడుంది? సువ్వనే వృశ్చికమూత మందిరం ఆ లోయ లోనే గదా వున్నది. ఆ ఆలయాన్ని కను క్కుని, తిరిగి వృశ్చికమూతకు పూజా వున స్కారాలు చేయవలసిన బాధ్యత మీ బాతి చాళ్ళకు మాత్రం లేదా?" అని అడిగాడు.

"ఆ మూత కొనం ప్రాచారిస్తాం. దొరా! కాని, నేను వెర్రివెలగవండు తిని వున్నట్టు యితే, పార్లమెంటు మాతమంచీరం చేరి, నరబలి యిచ్చి వుండేవాణ్ణి. నరబలి లేంటే మాత కరుణించదు," అన్నాడు వృశ్చిక నాయకుడు.

"ఆ బయట సంగతి తరవాత మాట్లా డదాం. ముందు లోయలోకి చారి తియండి," అన్నాడు శిథిముఖి.

చందమామ

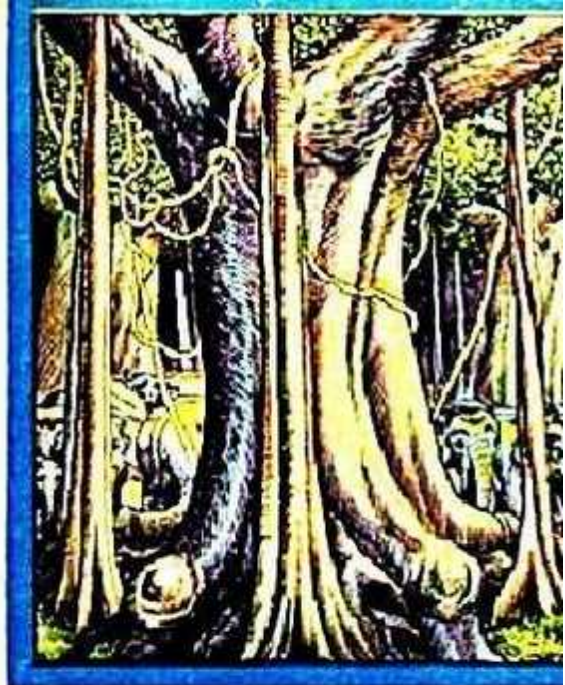

అందరూ కొండమీది నుంచి లోయలోకి దిగసాగారు. పృథ్వికనాయకుడు ముందు ఉండి చారిత్రాడు. అతడు చెప్పినట్లు లోయ చాలా భయంకరంగా ఉన్నది. అక్కడ ఉన్న మహావృక్షాల్లో ఎక్కువ భాగం పెద్దపెద్ద ఊడలు దించుకున్న మర్రి చెట్లు. వాటి నీడల్లో ఏనుగులు తారక్లాడు తున్నవి. మరి కొన్నిచోట్ల సింహాలు కొడలు పాచి గర్జిస్తున్నవి. చెట్లకొమ్మల్లో మహా సర్పాలు. వాటి బొదెల నంటుకుని పెద్ద పెద్ద తేఝూ పారాడుతున్నవి.

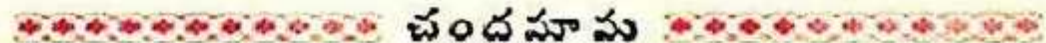
శిఖిముఖి అతడి అనుచరులూ అయ్యు థాలు సిద్ధంగా ఉంచుకుని, తమ పరిసరాలు వాగ్రత్తగా పరీక్షించి చూసుకుంటూ లోయ అడుగుకు చేరారు. శిఖిముఖి చెప్పగా, పృథ్విక నాయకుడు కొండమీది నుంచి నాంగ్గోసామి కిందికి దూకిన ప్రాంతానికి దారితీశాడు. ఆ ప్రదేశమంతా ఎర్రయిన పృక్షలతో. వాటిని చిక్కగా అల్లుతూ పెరి గిన లతలతో క్రిక్కిరిసి ఉన్నది.

పృథ్విక నాయకుడు తల ఎత్తి చెట్ల కొమ్మల తన చూస్తూ కొంత దూరం నడిచి. చవ్చన అగి. "దా! నాంగ్గోసామి దూకిన కొండ అందు దిగువన మనం ఉన్నాం. అదుగో, ఆ కొమ్మల్లో ఏదో అకారం కన

బడుతున్నది. కాని, చెట్టును సమీపించటం ప్రమాదం. శిఖి దా! దానికింద ఏనుగు కుటుంబం కావరం పెట్టినట్టు ఉన్నది." అన్నాడు.

శిఖిముఖి, విక్రమశేషరీ తల ఎత్తి మెకి చూశాడు. వాళ్ళక్కూడా చెట్లకొమ్మల్లో ఏదో మానవాకారం లాంటిది అస్పష్టంగా కనబడింది. అది నాంగ్గోసామి అవునో కాదో తెల్పుకోవాలంటే, ముందు చెట్టుకింద ఉన్న ఏనుగుల్ని బిడరకొద్ద పారబోవాలి. ఇంకా చెప్తే, ఆ కనబడేది నాంగ్గోసామి కాక కొండమీంచి కాలువారి పడిన ఏ ఏనుగు బందో కావచ్చు.....

శతిమూలి. చక్రమకేసరీ యిలాంటి సంత
యాత్ర కోట్లమిట్టాడుతూండగా ఎర్రగండు
పెద్దగా మొరిగింది. కుక్క అరవటం. అది
తలవెత్తి చూస్తూన్న దిక్కు గమనిస్తూనే
శతిమూలికి ఆ చెట్టుకొమ్మల్లో చిక్కుకుని
వున్న అకారం నాంగసామె అయివుంటుం
దన్న సమ్మకం కరిగింది.

"కేసరీ! మనం నేర్పుగా ఆ చెట్లకింద
వున్న ఏనుగుల్ని దూరంగా తరచాలి.
తరవాత చెట్టెక్కి, ఆ కనబడేది నాంగసామె
నేమో చూడవచ్చు." అన్నాడతను.

శతిమూలి మాట ముగించే లోపలే, చెట్టు
కింద వున్న ఏనుగుల్లో థండు పెద్దవి,
థయంకరంగా ఘంకరించి, తొందాలెత్తి
రాళ్ళు తేసి రాసాగినై. అది చూస్తూనే
పృథ్వీకనాయకుడు, "అందరూ త్వరగా
ఆ రాళ్ళ చాటుకు పరిగెత్తండి. అక్కణ్ణుంచి
ఐంద రాళ్ళు తేసి ఏనుగుల్ని బెడరకొట్టటం
సాధ్యమేమో చూద్దాం." అన్నారు.

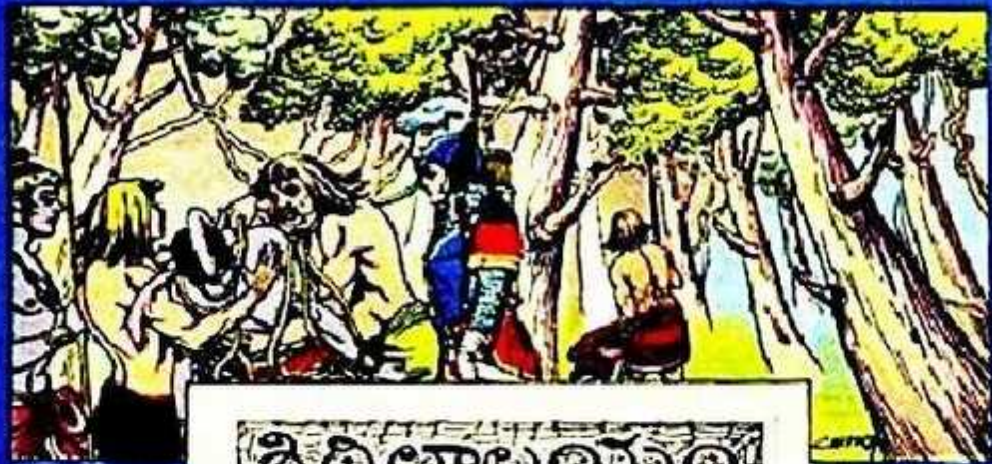
ఆ హెచ్చరిక వింటూనే అందరూ కొండ
అంచున వున్న రాళ్ల వెనక్కు పారి
పోయారు. ఏనుగులు చెవులు టవటవ
లాడిస్తూ, తొందాంతో నేలను తాచిస్తూ,
రాళ్ళు చాగివున్న చైపుకు కొంతదూరం
పరిగెత్తుకు వచ్చి, అక్కడ వున్న ఐంద
రాళ్ళ మధ్య రాళ్ళకు పట్టు బెరక్క
వెనక్కు పోసాగినై. అదే అదనుగా శతి
మూలిరాళ్ళు అక్కడ అసనాటుగా వున్న
ఐందరాళ్ళను చాటి తేసి దొర్లించారు, ఏను
గులు ఘంకరిస్తూ వెనుదిరిగి అక్కణ్ణుంచి
దూరంగా పరిగెత్తినై.

ఇవ్వురు అందరూ రాళ్ళ చాటునుంచి
బయటికి వచ్చి, జాగ్రత్తగా చెట్లకిందికి
పోయారు. పృథ్వీకనాయకుడు తన జాతి
వాణ్ణొకణ్ణి చెట్టెక్కిమని చెప్పేంతలో కుంటి
జాంగలా వట్టుకర్రను చెట్టుబోదెకు అనించి,
కొరిలా చెట్టు మీదికి గమగదా ఎగవారి
పోయారు.

—(ఐంకా వుంది)

విదితాలయం

31

[పృథ్వీకనాయకుడు శిఖిముఖి కలియబడి పిలిపిస్తాడు. శిఖిముఖి అతన్ని కమించి కొండ కింది లోయలోకి బయలుదేరుతుంది. అక్కడ వాళ్ళు చెట్టు కింద వున్న ఒక విమలమణి ముందరకు పారడారు. చెట్టు పై కనిపించే అశ్వరం నాంగ్ సోమ దేహి అన్న అనుమానం కలిగి వాంగ్ లా గజగజా చెట్టు పైకి ఎగతాళి చేస్తాడు. తరవాత—]

శిఖిముఖివాళ్ళు చెట్టు కింద వెంటదూరు. వాంగ్ లా గుమరుగా వున్న కమ్మల్లోంచి అశ్వరంగా చిన్న కేక పెట్టి. "శిఖి దరా! అక్కరున్నది నాంగ్ సోమ! స్పృహ లేదు. కాని చూపిస్తున్నది. మరొక శిఖిదర్శి పంపితే. జాగ్రత్తగా కిందికి దింప వచ్చు." అన్నాడు.

ఆ మాటలు వింటూనే పృథ్వీకనాయకుడు శిఖిదర్శుల చెబుతారు. తరవాత కొద్ది సేపు

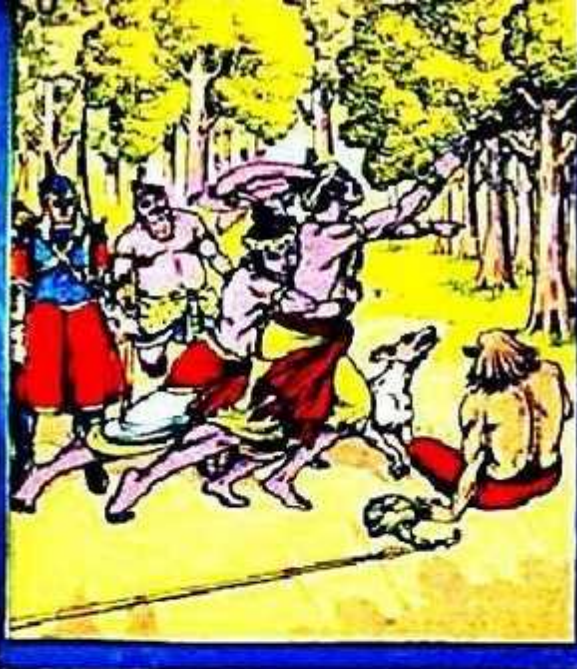
చికి వాంగ్ లా. వాళ్ళిద్దరూ కలిసి చచ్చి పట్టు పదిపున్న నాంగ్ సోమను బతకబెట్టే వేసి కట్టిన తాళ్ళతో నిదానంగా నేల మీదికి వచ్చారు.

శిఖిముఖి, విశ్రమకేసరి కలిసి వాంగ్ సోమ బతికివున్నాడో లేదో అని పరీక్షించ బోయేంతలో. పృథ్వీకనాయకుడు అల్లంత దూరంలో వున్న పొదలోంచి యింత అకు తెచ్చి. దాని వసరుమ నాంగ్ సోమ

‘చందమామ’

ముక్కుల్లో పోకాడు. మరుక్షణమే నాంగ్
పెద్దగా తుమ్మి. ఎగిరి లేచి కూర్చున్నాడు.

“నాంగ! కంఠమీది నుంచి లోయ
లోనే చెట్టుకొమ్మల మీద పడి చెన్న చెప్పలు
తగిరినా, ప్రాణాలతో బయటపడ్డావ్!”
అన్నాడు శరీమూఖి.

నాంగసామి ఏచ్చివాడిలా చుట్టూ వున్న
వాళ్ళచేసేది కలయమాన." శిథిలాలయం!
శిథిలాలయం! అదుగో!" అంటూ గుంపుగా
వున్న చెట్ల తన చెయ్యిచూచి, లేచి వది
గె కబోయాడు.

శిలిమూరి అడవి నడుం వట్టుకుని బరి
వంతాన గూర్చోబెట్టి, వికమతేనరితో.

"నాంగ్ సామెకు యింకా ఆ వ్యర్థవలగ పండు పాపం దిగినట్టు లేదు. ఏమెలా చేయటం?" అన్నాడు.

చక్రమగీతని ఏదో చెప్పబోయేంతలో.
చట్టల్లో నుంచి, "రక్షించండి! రక్షించండి!"
అను నేకలు వినివించినై.

అందరూ అటుకేసి కలలు తిప్పారు. ఎర్రగండు పెద్దగా మొరిగింది. శిఖిమూకు అక్సరంగా. "అది ఏకాచం అరుహి? లేక శిఖిలాలయ పూచారి సంకర్షణ?" అంటూ కత్తిదూసి. అతర్తనాచం వచ్చిన దిక్కుగా బయలుబడితారు.

మలవ్యుల నికళ్ల సుంచి శబ్దముఖి
యెగులోని సచ్చి అర్చనాదం వచ్చిస
దిక్కు తెని పరిక్షగా చూసెంతలో తిరిగి.
"రక్షించండి!" అన్న అరుపు వినిపింది.
ఈసారి ఆ కంఠ స్వరంలో మొదట పున్న
వ్యధత్వం చెదు. కొనడాపిరితో పున్నవారి
మూలుగులా పున్నది.

“కనరీ! ఆ గండు కపిచాలయ
పూజారిదే, అనుమానం లేదు. వాడు నిజం
గానే ఏదో ప్రమాదంలో చిక్కుకున్నట్టు
నృది.” అన్నాడు కళిముఖి.

తెనది జవాబివ్వకుండుంతలో ఎర్రగండు
పొదలమించి దూకి ముందుకు పోయి

పెద్దగా మొరగపొగింది. అందరూ దాని వెనకగా పాదల్లో నుంచి బయటికి వెళ్ళారు. వాళ్ళకు అక్కడ కనబడిన దృశ్యం ఫయా శృంగారము కలిగించింది.

ఒక పెద్ద సర్పం శిథిలాలయ పూచారని దాదాపు మౌకాళ్యవరకు మింగింది. పూచారి రెండు చేతులతోనూ వెలిమిద పున్న ఏదో వస్తువును గట్టిగా పట్టుకుని, అటాయిటూ కడులుతూ పెద్దగా అరిచేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

"ఈ పూచారి ఎంత దుర్మార్గుడైనా, పిట్టి. పాము దారినుంచి రక్షించటం మన కనివ మావపధర్మం." అంటూ శిథిములి

పరుగు వరుగున ముందుకు పోయి. కత్తిరో పాము నడుం మీద బలంగా కొట్టాడు. ఆ చెబ్బుకు పాము అటాయిటూ పొగింది. దాని నోటిలో పున్న శిథిలాలయ పూచారి బయటపడ్డాడు. శిథిములి వెంట పున్న వృశ్చిక బాతివాళ్ళు తమ చేతుల్లో-పున్న రాతి అయుధాలతో పామును ఎలాపెలా బాదసాగారు.

శిథిములి, నిక్రమణేనరీ పూచారిని నమిపించాడు. పాము నోటి నుంచి బయట పడిన అకడి కాళ్ళు రెండూ రక్తం పిడుతున్నవి. పాదాల అకడమే పూర్తిగా మారిపోయింది. అవి మాంసపు ముద్దల్లా ఎర్రగా

మెరుసున్నది. పూజారి వాచితే గిలగిల కొట్టుకుంటూ పెద్దగా మూలుగుతున్నాడు. అతడి చేతులు మాత్రం ఏదో వసువును బలంగా పట్టుకునే వున్నవి.

శిఖిముఖి వంగి అతన్ని లేవనెత్త బోయింతలో పూజారి విన్నగా ఆరిచి. "శిఖి, సన్నిష్కృతే దాపనియ్యి. వేనెలాగైతేవేం. చచ్చే ముందు శిఖిలాలయాన్ని కనుక్కొన్నాను! నా మంత్రశక్తి, శిఖిలిశ్వరి పై నా శక్తి పుదాహారేదు." అన్నాడు.

"నువ్వే శిఖిలాలయాన్ని కనుక్కొన్నావా! ఎక్కయిందది? మా కంటికి కనబడదేం! దావబోయే ముందు కూడా

ఎందుకు దంధాలు వలుగుతావు?" అన్నాడు శిఖిముఖి కొంచెం కోపంగా.

శిఖిముఖి ఆలా అనగానే, పూజారి తల ఎత్తి సూటిగా అతడి కళ్ళల్లోకి చూశాడు. తరవాత ఒక క్షణం అగి. "నేను దుర్మార్గునిని. మోసగాణునిని ని ఆవిప్రాయం! అంతేనా? నేను శిఖిలిశ్వరి కౌసమే కుచ్చ మావపులు కొందరికి హని కలిగించ వలసి వచ్చింది. ఆ బేసి ముందు యీ మానపు లింత! ఇదిగో, శిఖిలాలయాపు గోపుర కలశం! చూడు!" అంటూ చేతులు రెండూ పైకెత్తాడు.

అంతవరకూ శిఖిముఖి, విక్రమశేనరి పూజారి చేతులతో బలంగా పట్టుకుని వున్న వసువు కేసి చూడలేదు. ఇప్పుడు వాళ్ళకు సూర్యకాంతిలో భగభగ మెరుస్తున్న కలశం ఒకటి కంటి బదింది. వాళ్ళక్కరిగిన ఆశ్చర్యం అంతాయించాకాదు. అ కలకాన్ని చూస్తూనే పృథ్వీకణాతి వాళ్ళందరూ నేల మీద మోకరిల్లారు.

ఒకటి రెండు క్షణాలు ఎవరి నేటి నుంచి మాట వెలువడ లేదు. శిఖిముఖికి యిదేదో శిఖిలాలయ పూజారి తమ మీద ప్రయోగించిన కనుకట్టు ఎద్య ఏమో అన్న ఆసు మానం కలిగింది. విక్రమశేనరి ఏమారో

చందమామ

చించాడే ఏమో. కలకాన్ని రెండు చేతుల తోనూ బలంగా పట్టుకుని సైకిల్ క్రాల్ లని చూశాడు. కాని అది కదలలేదు.

అంత ప్రాణాపాయ స్థితిలోనూ శిథిలాలు పూజారి అది చూసి, వికవిక మంటూ నవ్వి. "ఆ కలకమేదో నేలమీద పశ్చిండా దోర్లించి పున్నదనుకుంటున్నావా. చినకేసరి! ఇప్పుడు చెపుతున్నాను. నేను ఏ తాత పెరుగుదును. అయినలో పున్న మొండికనం నిలోనూ పున్నది." అన్నాడు.

"నువ్వేనే బేమిటి, పూజారి! శిథిలాలు యం గోపుర కలకం వరకూ భూమిలో కూరుకు పోయిందా?" అని అడిగాడు శిథిముఖి.

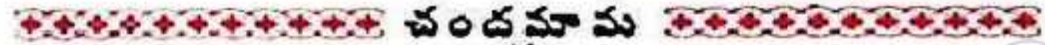
"వినో విళ్ళ క్రితం చూశంపం కార బంకా అదే బరిగింది. అలయం కొన్ని అడుగుల లోతు భూమిలోకి దిగిపోయింది. పక్కన పున్న కొండరాయి దొర్లి దాన్ని కప్పివేసివై. ఆ రాళ్లూరప్పలూ తొలగించా మంటే శిథిలాలు. అందులోని శిథిలశిథిల దేవి కనబడుతుంది, శిథి! అయినా మి శిథిల పాతివాళ్ళకు ఆ దేవితో పనిలేదు గదా. అక్కడ దొరికే బంగారం తప్ప!" అన్నాడు పూజారి యాపడిస్తున్నట్టుగా.

శిథిముఖి. ఏక్రమకేసరి కని చూశాడు. చావోదయ ముందు కూడా శిథిలాలు

పూజారి తమ మీదకు శిథిలపాతివాళ్ళనూ, వృద్ధపాతివాళ్ళనూ రెచ్చకొట్ట చూస్తున్నాడని వాళ్ళిద్దరూ గ్రహించారు. పూజారిని ఏమి చేయటమో అని వాళ్ళ అలోచించేంతలో, నాంగసామె అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ కలకం దగ్గరకు వచ్చి, రెండు మూడు క్షణాలు కన్నార్పకుండా చూసి దాన్ని తాళాడు. ఆ వెంటనే అతడిలో ఏదో కొత్త శక్తి ప్రవేశించినట్లయింది.

నాంగసామె ఒకసారి పెద్దగా నిట్టూర్చి, "కేసరిచారా! ఇప్పుటికి నాకు వెలిచెలగ పండు తిక్క వదిలిపోయింది. ఈ కలకంలో ఏదో మహర్తున్నది. దీని అడుగున అలయం

పున్నదనెందుకు సందేహం లేదు. కాళ్ళూ రప్పలా కలిగిస్తాం," అన్నాడు.

"ఇది చాలా కష్టంతో కూడిన పని. అయినా తప్పదు. ఏమంటావ్. కిళి?" అని అడిగాడు విక్రమశేఖరి.

"ఎంత కష్టకార్యమైనా మనం సాధించి తీరవలసిందే. ఇంతదూరం వచ్చి కిళి లయంలో ప్రవేశించకుండా ఎలా వెళ్ళటం? మీ తాతగారి అత్తకు శాంతి కలిగించవద్దా? మీ తండ్రిగారి ఆజ్ఞ సెవచేర్చవద్దా? కాని యీ పూజారి మాట ఏమిటి? ఏది బంట్లు ఎక్కడ? తనవాళ్ళను ఉసికొల్పి దాస్తున్నాడు," అన్నాడు కిళిముఖి.

నాంగ్ సామె. కిళిముఖి తిరిప్రాయం ఏమిటో గ్రహించినవాడిలా నవ్వుతూ ముందుకు వచ్చి రహస్యం చెప్తున్న వాడిలా. "కాళ్ళు రెండూ నజ్జా నజ్జాయి పోయిన పూజారి వాయకమ్మి త్వరలోనే చేస్తాడు. వాడి మాటలు మీరు పట్టించుకోకండి—వాకూ. యీ కలకం కిళిలాల యానికి సంబంధించినదే అన్న నమ్మకం వున్నది," అన్నాడు.

"మనం యిక్కడ గుట్టగా పడిపోయిన చిన్నా పెద్దరాళ్ళను ఎత్తి దూరంగా పారేస్తే తప్ప వారి ఆడుగున వున్న ఆలయాన్ని చేరలేం. ఇది చాలా రోజులమీద బరగ వలసిన పని. మనం యీ దాపులనే విచా సాటు ఏర్పరుచుకోవలసి వుంటుంది. అందుకు అవసరం అయిన గాళ్ళు కొమ్మలతో, ఆకులతో ముందు నిర్మించుకుని, తరవాత యీ పని ప్రారంభిస్తాం," అన్నాడు కిళిముఖి.

నాంగ్ సామె తలవూచి వృద్ధికజాతివాళ్ళ నెసి చూశాడు. వృద్ధికనాయకుడు చేతులు కట్టుకుని కిళిముఖి ముందుకు వచ్చి నిలబడ్డాడు. కిళిముఖి అతడు చేయవలసిన పని చెప్పాడు. వాడు అంతా విసి. "కిళి దేరా! ఆ గాళ్ళు కట్టటం ఏమంత పెద్ద

చందమామ

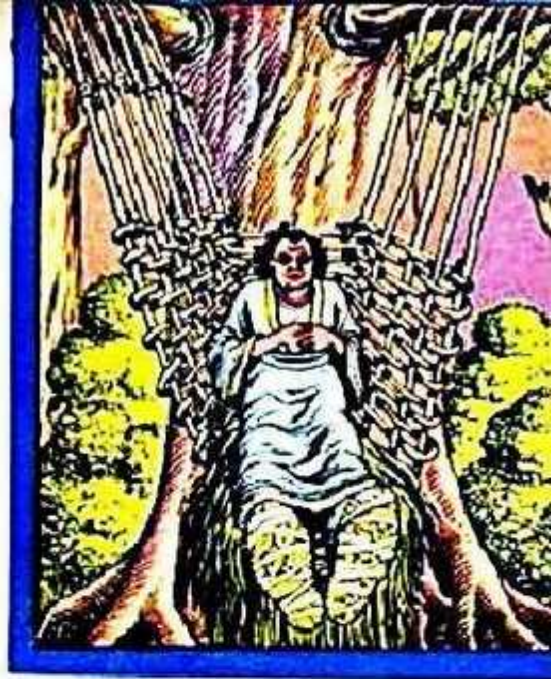
పనికాదు. మాతమందిరాన్ని కప్పినరాళ్లను
తెరిగించటమే బహుకష్టం. ఒకటి రెండు
మచ్చిక చేసిన ఏనుగులుంటే పని చురుకైన
అవుతుంది." అని శిథిలాలయ పూజారిని
వెలితో చూపుతూ. "వాడు ఎలానూ
చస్తాడు. కాని మందూ మాకూ లెకుందా
దావనివ్వటం బావుంటుందా?" అన్నాడు.

"దాతైతే ఏదైనా ఛికిత్స చేసి వాడి
బాధ తగ్గించండి. నేనా మాట మరీ
దాను," అన్నాడు శిథిముఖి.

వృశ్చికజాతి నాయకుడు చెప్పగానే
అతడి అనుచరులు చెట్లల్లోకి పోయి ఏవో
అకులూ అవి తెచ్చి పూజారి కాళ్ళకు కట్టు
కట్టబోయారు. పూజారి గట్టిగా అదృష్టంతరం
చెప్పతూ, అర్థంత దూరంలో వున్న ఒక
చెట్టుకొమ్మకు ఉయ్యాల వేసి తనను
అందులో కూర్చోబెట్టమన్నాడు.

"నేను మరీ నాలుగైదు సూర్యోదయాల
కంటే ఎక్కువ చూడలేను. ఈ లోపల
మీరు శిథిలాలయాన్ని వెలికి ఉంటుంది. శిథి
లిక్వరిని చూసి నుఖంగా ప్రాణాలు పదులు
కాను," అన్నా దతను.

దావబోయేవాడి కొర్కె వెరవేర్చటం
దర్శం అని శిథిముఖి. విక్రమకేసరీ వృశ్చిక
జాతినాళ్ళకు అలాగే చేయమని చెప్పారు.

వాళ్ళు శిథిలాలయ పూజారి కాళ్ళకు కట్టు
కట్టి. దాపులనున్న ఒక చెట్టుకొమ్మకు అను
ర్చిత ఉయ్యాలలాంచి దాంట్లో అతన్ని
కూర్చోబెట్టారు.

అ సాయంకాలాని కల్లా అందరూ కలిసి
చెట్టుకొమ్మలు నరికి భూమిలో పాతి. వారి
మీద పెద్దపెద్ద అకులు కుట్టి, వృశ్చికజాతి
వాల్లూ, శిథిముఖి అతడి అనుచరులూ
వుండేందుకు విలుగా చిన్న చిన్న గుడిగ
ల్లాంటివి తయారుచేశారు. ఆ రాత్రి వాల్లెవ
రికీ నరిగి వెడ్రల్లైపు. చుట్టూ అడవి ఏను
గులు ఘోరమౌతుంటు. క్రూరమృగాల
అరుపులూ వాళ్ళ కర్నపుదాంసు బద్దలు

చందమామ

చేయసాగినై. గుడిశల చుట్టూ నెగళ్ళు
వేసుకుని, కునికిపాట్లు పడుతూ వాళ్ళు
సూర్యోదయం వరకూ కాలంగడిచారు.

మరనటి రోజు సూర్యోదయం నుంచి
అందరూ కలిసి పెద్ద పెద్ద రాళ్ళకు ఆదవి
తీగలతో అల్లిన మోకులు దీగించి కట్టి,
దూరంగా లాక్కు పోయి గుట్టగా వేయ
సాగారు. అది ఎంత క్రమతో కూడిన పని.
దానికి అంతరాయం కలిగిస్తూ, మధ్య మధ్య
ఆదవి విసుగులు కొన్ని అక్కడికి వచ్చి
మింకరిస్తూ వాళ్ళ మీద పడేందుకు స్రయ
త్పించ సాగినై. అలాంటి పనులూల్లో
అందరూ పనులు మాది విసుగులను
బెదర కొట్టేందుకు డప్పులు వాయింపటం.
రాళ్ళు విసరటం చేయసాగారు.

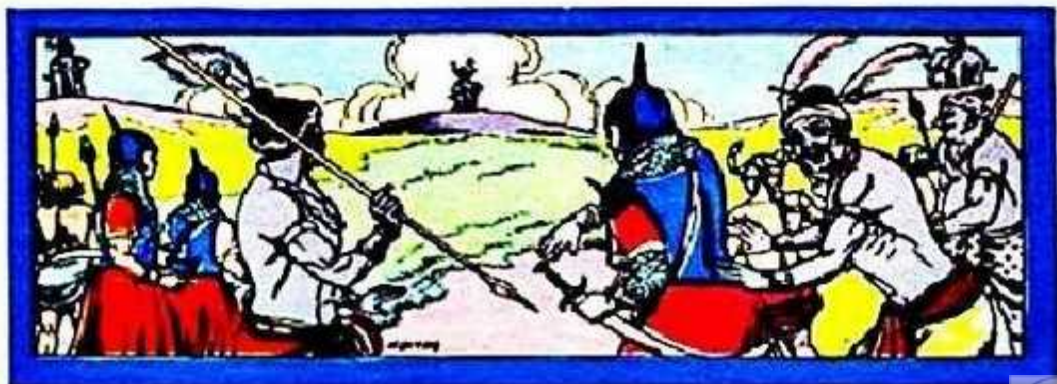
సూర్యుడు వడమటి దిక్కును వాలే
వరకూ వాళ్ళ పనికి పెద్ద ఆటంకం ఏమీ
కలగ లేదు. శిఖిముఖి యిక ఆ నాటికి పని
విరమించి, పంటపనుల సంగతి చూడడం

అనుకునేంతలో, పాతాత్తుగా ఆ ప్రదేశానికి
చుట్టూ వున్న గంట్లల మీద నాలుగు విను
గులు కనిపించినై. వాటిమీద పెద్దపెద్ద
త్రికూలాలు ధరించిన భయంకరాకా
రులున్నారు.

శిఖిముఖి, విశ్రమశేసరీ తమ అను
చరుల్ని హెచ్చరించి అయుధాలు చేత
పట్టబోయేంతలో, వినుగుల మీద వున్నవాళ్ళు
పెద్దగా, "ఎక్కడి వాళ్ళక్కడ కదలకుండా
నిలబడండి. మా వెపక మారు వినుగుల
మీద మరికొందరు ఆహూరిలు వస్తున్నారు.
పారిపోజూపై మీ ప్రాణాలు దక్కవు.
జాగ్రత్త!" అన్నారు.

శిఖిముఖి, విశ్రమశేసరీ యిప్పుడు ఏమి
చేయటమా అని, నాంగ్ పోమే శేనీ, వృశ్చిక
నాయకుడి శేనీ తలలు తిప్పారు. వాళ్ళిద్దరూ
తమ చేతుల్లోని అయుధాలు పైకెత్తి
త్రికూలాలు ధరించిన వాళ్ళ శేనీ దయ
లుదేశారు.

—(జంకా వుంది)

32

[వివరము నెల చిక్కిన శిథిలాలయ హజారిని, శిథిముఖివార్డు కాపాడారు. వాళ్ళకు గోవురకలం ఒకటి కవచించింది. శిథిముఖి, తన అనుచరుల సాయంతో, దాని చుట్టూ వున్న కాళ్ళను తొలగించసాగాడు. ఆ సమయంలో పెద్ద పెద్ద త్రికూలాలు దరించిన వలుగురు అహోరిలు ఎనుగుల మీద వచ్చి వాళ్ళను చుట్టుముట్టాడు. తరవాత—]

త్రేమను చుట్టుముట్టిన ఆ నలుగురు అహోరిలె కాక, వాళ్ళకు సాయంగా మరి పంద మంది అహోరిలు ఎనుగుల మీద వస్తు న్నట్టు విసగానే విక్రమశివసేనతోపాటు అందరూ దయకంపించి యూరు. పోరాటం లేకుండా లొంగిపోవటం ఆవమానకరం: అట్లని అంత మంది శత్రువులను, యీ కొద్దిమంది అనుచరులతో ఎదిరించజూడటం అత్త హత్యతో సమానమవుతుంది....

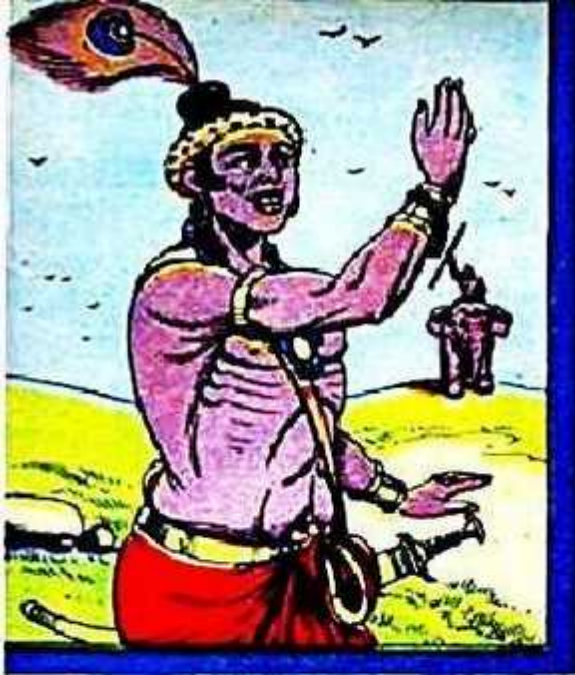
విక్రమశివసేన యిలా అలోచిస్తున్నంతలో శిథిముఖి చిన్నగా ఆరిచి, ఎగిరి గంతెని. "అజితా, వీరభద్రా! వృశ్చిక నాయకుణ్ణి. నాంగ్ సామెనూ వెనక్కు లాక్కురండి. ఎనుగుల మీద వున్న అహోరిలతో వాళ్లలా పోరాడగలరు!" అన్నాడు.

వెంటనే అజిత వీరభద్రులు ముందుకు పరిగెత్తి, నాంగ్ సామెనూ, వృశ్చికనాయకుణ్ణి భుజాలు పట్టుకుని నిలిచి, శిథిముఖి

'చందమామ'

"అ మాట నిజమే! విళ్ళ నాయకుడు హెర విత్తుడు మనకు అభయహస్తం యిచ్చాడు. స్వయంగా యిదిగో. యీ రుద్రాక్షమాల నా చేతికి కట్టాడు." అంటూ కిలిములి చేతి నున్న మాలను అందరూ చూసేందుకు విలుగా పైకెత్తాడు.

ఆ సరికి విక్రమశివనికి బ్రహ్మపుత్రా నదీలోయ లోని మహారణ్యాల్లో లోగడ తాము ఆహారీలను కలుసుకున్న సంఘటన గుర్తుకొచ్చింది. అతడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ కిలిములి శిని తిరిగి, "కిలి! నువ్వెన్నట్లు మనకు ఈ ఆహారీల నుంచి ఎలాంటి ప్రమాదం రాదు. పైగా విళ్ళ పెంపుడు ఏనుగుల సాయంతో, యిక్కడ వున్న రాళ్ళగుట్టలను తలగించి, త్వరగా కిలిలాలయాన్ని బయటికి త్రాగవచ్చు." అన్నాడు.

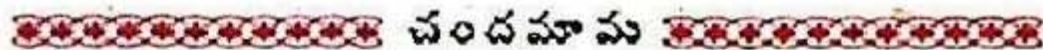
"నేనూ అదే ఆనుకుంటున్నాను. కాని, ఒక సంగతి. విళ్ళు ఆ మొరచిత్తుడి కిమ్మలు కాకపోతే చిక్కుల్లో పడతాం. ఆ సంగతి తెలుసుకోవడం ఎలా?" అన్నాడు కిలిములి.

"విళ్ళు మహాకాలుది భక్తులు. ఆ కలుణ్ణి హరించే వారికి మూత్రం హని చేయదు." అన్నాడు కుంటి బాంగలా.

అజ్ఞ పిసిబో నాళ్ళకు చెప్పారు. వాళ్ళిద్దరూ కపంగా తమ చేతిలోని అయుధాలను ఆహారీల శిని పూచి, అయిష్టంగా చెను దిగి కిలిములి పున్న చోటుకు వచ్చారు.

కిలిములి, రాళ్ళు తాగుతున్న తనవాళ్ళ నందర్నీ పనులు అపమని అజ్ఞాపించి, "ఈ ఆహారీల వల్ల మన శిలాంటి హని కలగదు. గోరభరా గ్రామానికి వచ్చే దారి లోని అరణ్యాల్లో మనం విళ్ళందర్నీ ఒకసారి కలుసుకున్నాం గదా!" అన్నాడు.

"అవును, కలుసుకున్నాం. దదా! విళ్ళు మహా క్రూరులు, నరభక్షకులు!" అన్నాడు కుంటి బాంగలా.

చందమామ

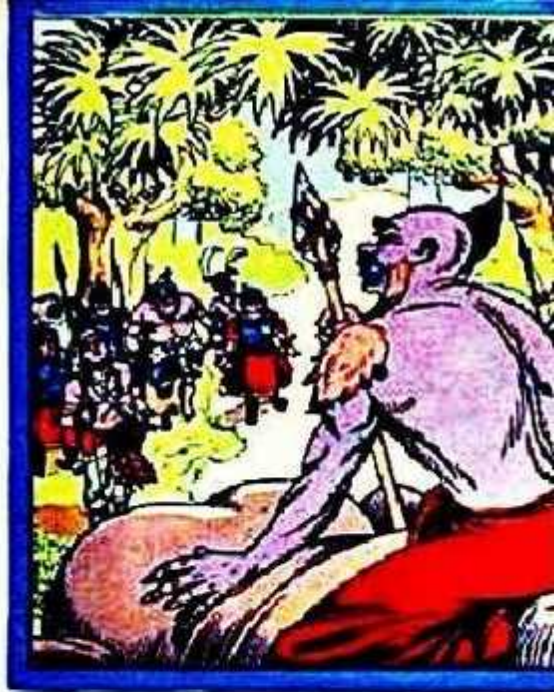

"ఆ మాట నిజం. శిఖిరారా!" అన్నాడు నాంగసోమి.

"వృశ్చికమాతను మించిన దైవం లేదు. ఎవరూ మహాకాలుడు? మా వృశ్చికజాతి వాళ్ళం దావనైనా చస్తాంగాని, ఈ అహోరీల దొంగల పప్పు!" అంటూ వృశ్చిక నాయకుడు రాతిగొడ్డరి ఎత్తి, తన జాతి వాళ్ళందరినీ తన దగ్గరకు తీసుకుని వెళ్ళు రిందాడు.

వృశ్చిక నాయకుని మూర్ఖత్వం, మొంది తనం బాగా ఎరిగిన శిఖిముఖి, ఆనవనర రక్షపాతం బరగబడుతున్నదని గ్రహించి, అతనితో కాంతంగా, "వృశ్చికనాయకా! ఈ అహోరీల విషయంలో నువ్వేమీ ప్రయోగం పెట్టుకో నవసరం లేదు. నువ్వలా చూస్తూవుండు." అని చెప్పి, రుద్రాక్షమాల వున్న చేతిని పైకెత్తి "ఘోరచిత్తుడికి, బ్రి! బ్రి, మహాకా!" అంటూ పెద్దగా నేక పెట్టాడు.

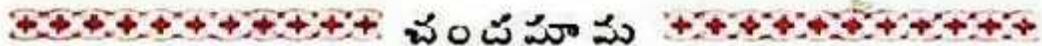
ఆ నేక వింటూనే పినుగులపై నున్న పినుగులకు అహోరీలూ త్రికూలాలను దింపి, "బ్రి, మహాకా!" అని అరిచారు. తర వార శిఖిముఖి వాళ్ళను సమీపించారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు శిఖిముఖి నేనీ, ఏకైకమే నేనని ఆమె మానంగా చూస్తూ,

"ఇందులో ఏమి మోసం లేదుకదా? మీ నాయకుడు పూజారి మహాజిత్తులవారి అని విన్నాం. వాడెక్కడ? మా గురువుగారైన ఘోరచిత్తుడి పేరు మీ నేవదు చెప్పారు?" అని అడిగాడు.

శిఖిముఖి, అహోరీలకు నమస్కరించి, "మేము శిధిలాలయపూజారి అనుచరులం కాము. వాడు మాకు ప్రణంబ విధి. ఘోర చిత్తుడు స్వయంగా నా చేతికి కట్టిన రుద్రాక్ష మాల యిదిగో!" అంటూ చేతన వున్న మాలను చూపాడు.

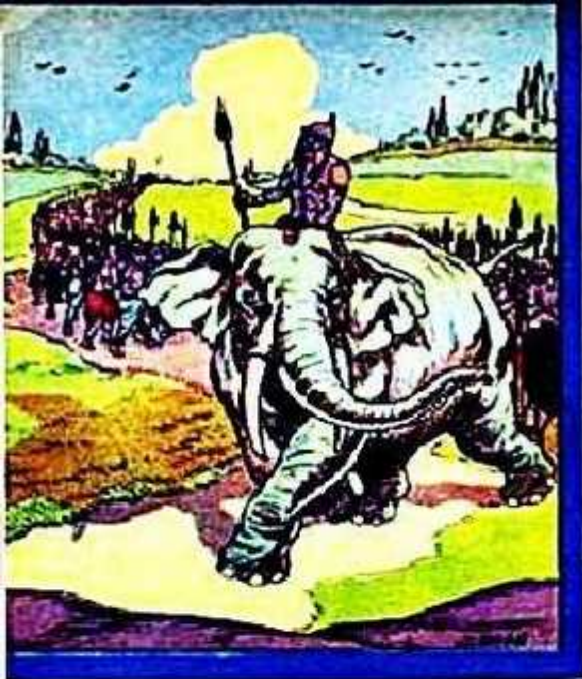
అహోరీలు అశ్చర్యపోతూ ఒకరి ముఖా లొకరు చూసుకున్నారు. వాళ్ళల్లో ఒకడు

చంద్రమామ

వక్కన వున్న వాడితో. "ఐది పెంతా లెదా? మనం క్రతువుల్ని వెటాడ వస్తే, వాళ్ళు మనకు మిత్రులం అని చెపు కున్నారు. ఆ రుద్రాక్షమాల సంగతి నన్ను దగించినా?" అన్నారు.

ఆ ప్రశ్నకు రెండవ అమోరీ ఆరచక్రే నుదుటి మీద కొట్టుకుని, "ఈ అనుమానాలతో కాయావన బరిగిపోతున్నది. లాభంలేదు, మన గురువునే విల్పాకు పస్తామ." అంటూ వినుగును రావుల నున్న మిట్ట మీదికి దొడు కియించి, అక్కడ దాని మీద నిలబడి చెతులు ఊపుతూ పెద్దగా ఏదో కేకలు పెట్టసాగాడు.

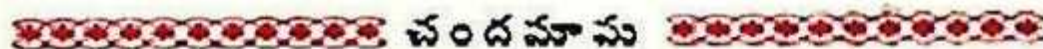

నాలుగైదు నిమిషాలు గడిచి గడవక ముందే, పర్వతాకారంలో వున్న ఒక ఏనుగు మీద వృద్ధు డొకడు మిట్ట వెనక వున్న పల్లంలో నుంచి మిట్ట మీదికి వచ్చారు. అతడి వెనకగా మరి కొందరు అమోరీలూ, ఇభ్యుజాతివాళ్ళూ కాలివడకన వినుగు వెన్నా కదిలి వచ్చారు.

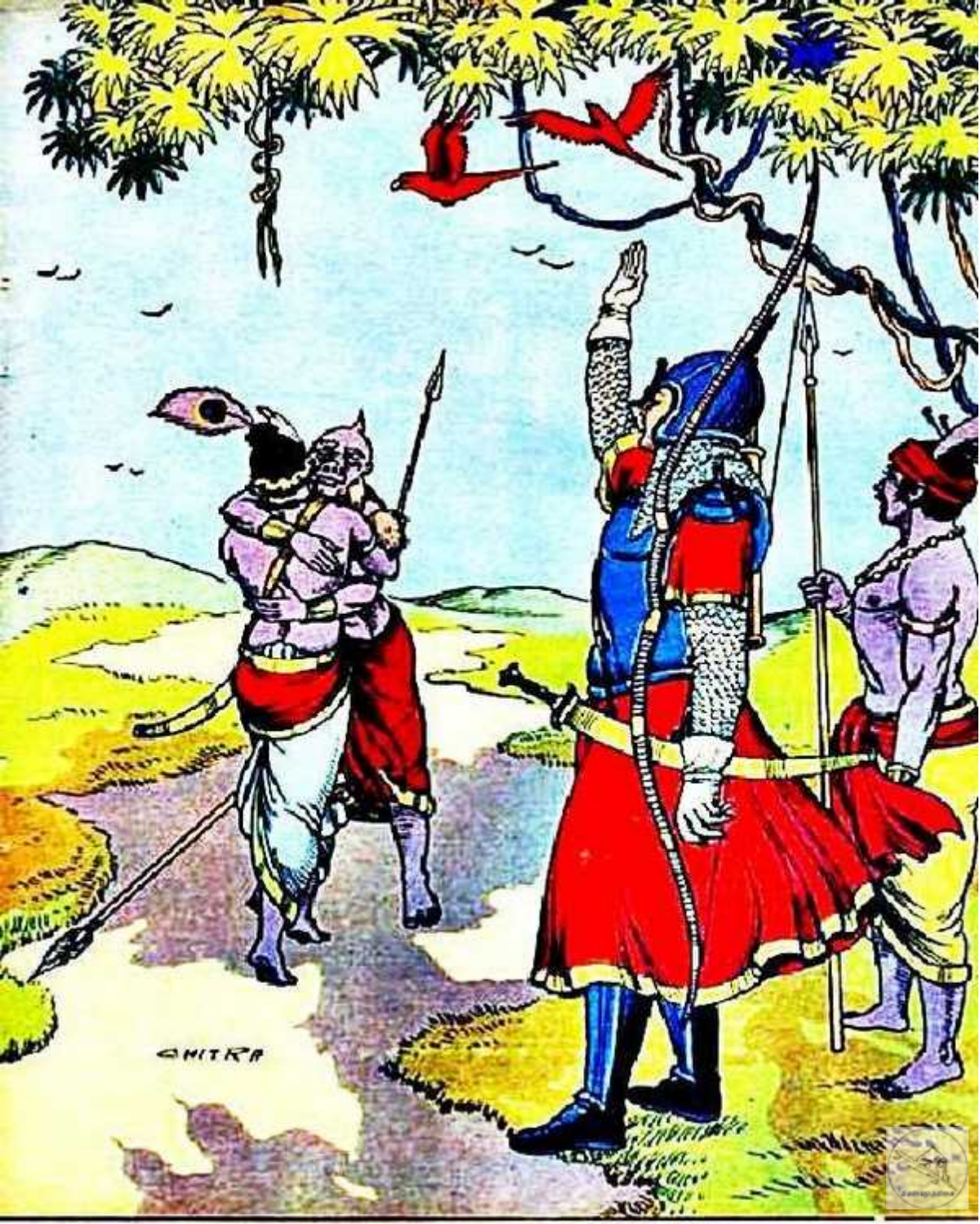
అంత దూరంలో వుండే, వినుగు మీద వున్న వృద్ధుణ్ణి గుర్తించిన కిలిముఖి, సంతోషంగా ఒక కేక పెట్టి, "హెరచిత్తుడికి, టై!" అన్నాడు.

హెరచిత్తుడు తాపిగా వినుగును నడుపు కుంటూ కిలిముఖి వాళ్ళున్న చోటుకు వచ్చి, అందర్నీ కిసానీ కలయజూసి, మౌనంగా వినుగు మీంచి దిగి, కిలిముఖిని గట్టిగా కొగ లించుకున్నాడు. ఆ దృశ్యం చూస్తూనే విక్రమకేసరికి తమ కష్టాలన్నీ తొలగిపోయిన వని, వచ్చిన వని విజయవంతంగా నెరవేర బోతున్నదని, గట్టినమ్మకం కలిగింది. అతడు ఉత్సాహంగా, "హెరచిత్తుడికి, టై!" అన్నాడు. అతడి అనుచరులంతా టై అంటూ ఏకకంఠంగా పలికారు.

హెరచిత్తుడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ విక్రమకేసరిని నమించి, "కేసరి! మీ శాక విక్రమకేసరి గురువు మాకు చేసిన

ఉపకారానికి ప్రత్యుపకారం చేసే ఆపకాశం కలిగివేందుకు చాలా ఆనందంగా వుంది. అయిన చూడాలనుకున్న శిథిలాలయాన్ని మనవడివైన సుష్య చూడగలిగావు. ఆ ఆలయ ప్రాంగణంలో వున్న అపురూప శిల్పాలూ, నిరుట్టా అన్ని నీవే. ఇదుగో, భద్రకాళి పైన ఎక్కి చూడు! ఆ సంపదనంతా మోసుకు పోయేందుకు మరి కొందరు ఇభ్యుజాతివాళ్ళు కూడా వస్తున్నారు." అంటూ విక్రమశివరిని సునాయా సంగా పిలుగు ప్రతి ఎత్తాడు.

ఎనుగు పై నుంచి విక్రమశివరి పరిసర ప్రాంతాలను పిసారి కలయచూశాడు.

ఎత్తుగా వున్న గుట్ట వెనక భాగాన్నుంచి కొందరు ఇభ్యుజాతివాళ్ళూ, అఘోరీలూ తమ కేసి రావటం ఆతడి కంటపడింది. ఇంతమంది ఇభ్యుజాతివాళ్ళను హెరచిత్తుడు ఎలా కూడగట్టుకున్నాడో ఆతడికి అర్థంకాలేదు.

శివరి ఎనుగు మీంచి దిగి హెరచిత్తుడికి తన కృతజ్ఞత తెల్పుకుని, శిఖిమఖిశి, నాంగ్ సోమీకూ తాను చూసిన ఇభ్యుజాతి వాళ్ళను గురించి చెప్పాడు. శిఖిమలి గూడా ఆశ్చర్యం కలిగి, ఆతడు హెరచిత్తుణ్ణి ప్రశ్నించాడు.

"అంతా ఆ మహాశాలుడి దయ!" అంటూ హెరచిత్తుడు ఆకాశం శిని చేతులిత్తి నమస్కరించి, "మహారణ్యంలో మిమ్మల్ని కలుసుకున్న తరవాత, శిథిలాలయ పూజారిని గురించి మరి కొన్ని వివరాలు తెలుసుకోవటమే గాక ఈ లంకలోని శిథిలాలయం సంగతి ఒక ఇభ్యువృద్ధుడి ద్వారా వివరంగా విన్నాను. ఆ పూజారి దుర్బాధ్యుడూ, మీరూ ఇక్కడికి బయలుదేరారని తెలిసి, వాణ్ణించి మీకు ప్రమాదం రాకుండా చూసేందుకు నేనూ మరొక పడవలో నా శిష్యులతో ప్రయాణం కట్టాను. దారిలో మీ పడవ వెనక కొంచెం అల

శ్వేతా బయలుదేరి దారికప్పిన. గోరెదరా
ఇట్లుండ పడవ తట్టపడింది. అందరం
కలిసి యీ పృథ్వికలంక చేరాలి." అన్నాడు.

"మీ సహాయానికి ఎంతో కృతజ్ఞులం.
ఇక్కడ వున్నది నిజంగా తాతగారేనని చూడాలనుకున్న
శిశువలయం ఆయివుంటే, మనం
త్వరత్వరగా దీన్ని కప్పిన రాళ్ళగుట్టలను
తరిగించాలి." అన్నాడు శిశుముఖి.

"అదెంతపని! నా వెంట మరికొన్ని
మచ్చిక చేసిన ఏనుగులు వున్నాయి. వారి
చేత పనిచేయించటంలో నమర్దులైన
ఇతరులతో కలిసి కాళ్ళు కొందరున్నారు." అన్నాడు, ఘోరచిత్తుడు.

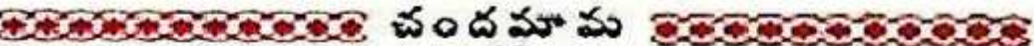
ఇంతలో ఘోరచిత్తుడి వెంట పడవలో
వచ్చిన ఇతరులతో కలిసి దారికప్పించటా
అక్కడికి వచ్చారు. వాళ్ళు తమ గ్రామం
వాడైయిన నాంగ్ సోపేనూ, శిశుముఖి,
విక్రమశేషులనూ గుర్తించారు. అందరూ
వాళ్ళ చుట్టూచేరి అనంతం పట్టణం
నాట్యం చేయసాగారు.

ఈ కారణాలం మధ్య సుంచి ఘోర
చిత్తుడు శిశుముఖిని, విక్రమశేషుని
దూరంగా తీసుకుపోయి. "ఇంతకూ ఆ
శిశువలయ పూజారినని చెప్పకునేదుస్తుడు
ఏమయ్యాడు? ఈ లంకలో వాడి శిష్యుల్ని

మొగ్గురిని పట్టుకున్నాం. వాళ్ళు మా దగ్గర
బందిలుగా వున్నారు. తమ గురువు ఏమైందీ
తెలియదంటున్నారు." అన్నాడు.

"ఇంతవరకూ. మీకు ఆ పూజారిన
గురించి చెప్పమరిదాం. మీరు పట్టుకున్న
ఆ మొగ్గురూ వాడి శిష్యులు కాదు. బండ్లు.
మా ప్రాంతాల్లోని తిమ్మగూడెం అరణ్య
ంలో వాళ్ళు దారిదొంగలు. దచ్చాక చూసి
ఆ దుర్మార్గుడు వాళ్ళను యింత దూరం
తీసుకు వచ్చాడు. ఇక వాడు ఏమయ్యా
డంటారా? దావులకుకుట్ట వున్నాడు." అంటూ శిశుముఖి, ఘోరచిత్తుణ్ణి చెట్ల కని
తీసుకుపోయి. గొమ్మలను కట్టిన తిమ్మ

లలో కూర్చుని వున్న శిథిలాలయ పూజారిని చూపించాడు.

పూజారి కళ్లు తెరిచేవున్నవి. కాని, మనిషిలో చలనం లేదు. పాము నెదినుంచి బయటపడినప్పటికీ, అప్పుడు తగిలిన గాయాలు మానవండువల్ల అతడు ప్రాణా పాయ స్థితిలో వున్నాడు.

శశిముఖి కొద్ది మాటల్లో తాము వృద్ధులక లంకలో దిగిన శివామ్మంచి జరిగినదంతా హెరచిత్తుడికి చెప్పి, "అ వివేచర్యం మంచి నేను కాపాడకపోతే, యీ సరికి దాని పొట్టలో జీర్ణమై పోయివుండేవాడు, పూజారి," అన్నాడు.

అ మరుక్షణానే పూజారిలో చలనం కనబడింది. అతడు చేతులు రెండూ ఎత్తి హెరచిత్తుడికి సమస్కరిస్తూ, "నువ్వు మహాకాలుడి భక్తుడివి, నేను శిథిలేశ్వరి పూజారిని. ఆ విధంగా ఇద్దరం ఒకేరకం భక్తులం. నేను మరి ఎంతో కాలం బతకను.

రాళ్ళతో కప్పబడిన శిథిలేశ్వరిని త్వరగా వెలికి తీయించు, మాని, ప్రాణాలు విడుస్తాను." అన్నాడు. ఈ మాటలు అంటుండగానే అతడి కళ్ళ నుంచి నీళ్లు ఏకధారగా ప్రవహించసాగినై.

హెరచిత్తుడు నాలుగైదు శివాలిపాటు కన్నార్పకుండా శిథిలాలయ పూజారి ముఖం కని చూసి, ఒక్కసారిగా నిలువెల్లా కంపించి పోయి. బొంగురుపోయిన గొంతుతో, "అతడు ఎంత దుర్మార్గుడైనా మహాభక్తుడు! పండేహం లేదు!" అంటూ వెనుదిరిగి, తన శిమ్యలతో, "ఏనుగుల్ని కలుకు వచ్చి అలయాన్ని కప్పిన రాళ్ళను త్వరగా ఎత్తించివేయండి!" అని చెప్పాడు.

గురువు ఆజ్ఞ వింటూనే ఆహూరిల్లా. వాళ్ళ వెంట వచ్చిన శార్దులూ ఏనుగుల మీద ఎక్కి వాటిని అలయం కేసి పరిగెత్తించుకు రాసాగారు.

—(ముగింపు వచ్చేసంచికలో)

33

[అలయాన్ని కప్పి వున్న రాళ్ళను, శిథిముఖి, విక్రమశివరీ తొలగిస్తూండగా, అమోరిం గురువైన హేరచిత్తుడు అక్కడికి వచ్చి, శిథిముఖి వాక్యాల బట్టిగోడలలా ఎన్నాడు. మరణావస్థలో వున్న శిథిలాలు పూజించి పరికరించి, ఆతడు తన శిష్యుల్ని, ఇత్యుబాతి రాళ్ళను పినుగుల సాయంతో రాళ్ళను తొలగించమని అజ్ఞాపించాడు. తరవాత—]

హేరచిత్తుడి శిష్యులూ, ఇత్యుబాతి రాళ్ళూ శిథిలాలున్నా కప్పించేసిన బండ రాళ్ళను తొలగించే పనికి పూనుకున్నారు. వాళ్ళు మోసుకువెళ్ళ రాళ్ళకు కట్టి, తొండవ కొనను పినుగుల సాయములకు వుంచి, వాలని కట్టిగా అవలించగానే, అవి పేలిన విస్తారాళ్ళను దూరంగా దాక్కుపోసాగినై.

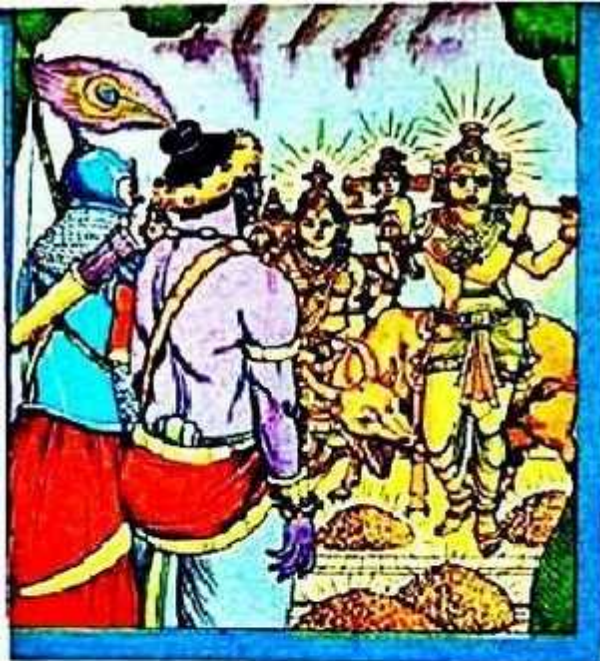
శిథిముఖి, విక్రమశివరీ హేరచిత్తుడి పక్కన నిలబడి ఎప్పుడు శిథిలాలు

బయటపడుతుందా అని, కుతూహలంగా చూడసాగారు.

సూర్యాస్తమయ సమయానికి రెండు మూడు గంటలు ముందుగానే రాళ్ళన్నీ తొలగించటంతో శిథిలాలు బయట పడింది. అక్కడ వున్న దేవపగ్రహాన్ని, అ పగ్రహం ముందు గుట్టలు గుట్టలుగా పడి వున్న బంగారు కణిసెల్లి చూసి, శిథి ముఖి, విక్రమశివరీ సులులు నివ్వెరపడి

‘దం ద మా మ’

పోయారు. కాని, వాళ్ళు అ బంగారం మీద ఏలాంటి అకా చెదు. తాత విక్రమ శేసరి, తన కాటానికి రీసుకు పోదామని కున్న అప్పుడు పశిల్పాల కోసం ఆ కథిరా బయం లోని అన్ని గదులూ వెతకసాగారు.

ఒక చీకటి గది వెనకవైపు నుంచి వస్తుని కాంతి రావటం ముందుగా కథి ముఖి చూశాడు. అతడు విక్రమశేసరికి అ సంగతి చెప్పి, ఆ కాంతి వస్తున్న చోటుకు వెళ్ళాడు. అక్కడ ఏదెనిమిది అడుగుల ఎత్తున, వలకలు తీర్చి చెక్క బడిన ఒక రాయి వున్నది. వెలుగు ఆ రాయికి ఒక పక్క నుంచి వస్తున్నది.

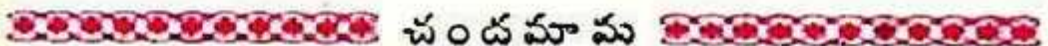
"శేసరి! దీని వెనక ఏదో పెద్ద గది వున్నట్టున్నది. లోపలి నుంచి కాంతి బయటికి వస్తున్నదంటే - దాని పై బాగాన కప్ప వుండి వుండదు." అన్నాడు కథిముఖి.

"నాకూ అదే అనుమానం కలుగు తున్నది. కాని, ఈ రాయి ఒక పట్టాన కది లెట్టు లేదే!" అన్నాడు విక్రమశేసరి కాంతి కదిలించ ప్రయత్నం చేస్తూ.

కథిముఖి తన ఆనుదరుల్ని శేక వెళాడు. అందరూ కలిసి తలుపులా నిటారుగా వున్న రాతిని ఒక పక్కన గట్టిగా పట్టుకుని, వెనక్కు గుంపారు. రాయి దివిమంటూ వెనక్కు పడిపోయింది. ఆ వెంటనే వారికి గదిలో బేడివ్యమానంగా వెలిగిపోతున్న బంగారు, లోహ విగ్రహాలు - అన్నీ రక రకాల బేడిమూర్తులని కనిపించినై.

ఆ విగ్రహాలను చూసి కథిముఖి, విక్రమ శేసరులు పరమానందం చెందారు. తమ బేకంలో అలాంటి గొప్ప శిల్పాలను రయారు చేయగల కల్పు లెవరూ లేరు. తాత విక్రమ శేసరి శఘ్నబాతి వాళ్ళ ద్వారా ఆ కళా ఖండాలను గురించి విన్నదాంట్లో ఆబద్ధం ఏమీ లేదు....

కథిముఖి, విక్రమశేసరి తాము చూసిన కళాఖండాలను గురించి మోరచిత్తుదిలో

చందమామ

చెప్పేందుకు అలయం నుంచి బయటికి వచ్చారు. వాళ్ళకు అలయం ఎదురుగా వున్న ఒక చాకి మీద హెరచెత్తుకూ, పక్కనే తన బంట్లయిన అతని దొంగల భుజాల మీద చేతులు వేసి నిలబడి, గర్భ గుడిలోని దేవీచిత్రహం గేసి చూస్తున్న పూజారి కనిపించారు. సవరణలేకుండా అటూ యిటూ దూకుతూ పూజారికి ఏమో చెప్పతున్నారు.

శశిముఖి తనను సమీపించగానే, శిథిలా లయిన పూజారి అతనికి నమస్కరిస్తూ, "శశీ, అటవికుడివైనా, చిన్నవాడివైనా నీకు నమస్కరించడంలా వుండలేను. నీ తైర్య సాహసాలూ, చివరికి హెరచెత్తుడి సహాయం వల్లనే నేను శిథిలైశ్వరిని చూడ గలిగాను. ఇక్కడ దొంగ వండి బంగారా లతో నేను మహారాజులా జీవించాలని తల చాచు. కాని, శిథిలైశ్వరి మరలా తలచింది. నేను వెయ్యిళ్ళుగా యీ అలయానికి పూజారింటే—యీ ఇక్క చిన్నలోనే అని కాదు; నా పూర్వజన్మలన్నీ కలిపి అన్న మాట! నాకు పూర్వజన్మ జ్ఞానం వున్నది," అంటూ శివమూర్తిని వదిలా అటూ యిటూ రూలిచారూ. శశు మూసుకుని ఏదో గొణగసాగాడు.

శశిముఖి, పూజారిని పట్టుకున్న అతని దొంగలను హెచ్చరిస్తూ, "బాగ్రత్త. గట్టిగా పట్టుకోండి. కాళ్ళ బారి ఘుండుకు వద్దా టంటే. దావు తప్పదు!" అన్నాడు.

పూజారి అ మాటలు వింటూనే శశు తెలిచి, "శశీ, నే నెలాగూ ఎక్కువ కాలం జతకను. ఒకచోక వరిగినా సజ్జయి పోయిన కాళ్ళు సరిగించుకుని కుంటి పూజారిగా హీనమైన జతుకు జతకాచి. సరే. నువ్వు, విక్రమనేసరి, నా శిష్యులైన సవరణలేకుండాన్ని. యీ ఇద్దరు అరణ్య జివుల్ని క్షించక, క్షమించి వదిలి పెట్ట కోరుతున్నాను," అన్నాడు.

చందమామ

శిశిముఖి, విక్రమశేఖరి కని చూశారు. విక్రమశేఖరి అలాగే చెప్తాం. అన్న సూచనగా తలదాచుకుంటున్నాడు. అప్పుడు శిశిముఖి పూజారిత్, "వాళ్ళ విషయమై నీ నెలాది చింత వద్దు. వాళ్ళు సొంత బుద్ధి అంటూ లెనివాళ్ళు. కాస్త సమర్థుడైన వాడెవరినైనా వాళ్ళు విశ్వాసంగా నెవ చేస్తారు. ఈ క్షణం నుంచి వాళ్ళు, నా అనుచర వర్తంలోని వాళ్ళు, తప్పి కలిగిందా?" అని అడిగాడు.

పూజారి బాధతో చిన్నగా మూలిగి, బలవంతంగా పెదాల మీదికి చెరుగవ్వు తెచ్చుకుని "తప్పి కలిగిందా అంటున్నావా?"

ఈ క్షణాన యీ లోకంలో నా కన్ను ఎక్కువ తప్పి. అనంతం అనుభవమిస్తున్న వాడెవడు? ఈ కళ్ళతో శిశిలేశ్వరిని చూశాను! అడుగు, చెవి విలుస్తున్నది... విలుస్తున్నది!" అంటూ పెద్దగా అరిచి, బొంగిల పట్టు వదిలించుకుని వాటి మీంచి కిందికి దూకేశాడు.

శిశిముఖి, హేరచిత్తుడూ, వాళ్ళ అనుచరులూ తలలు వంచి పూజారి వదిల బోటు కని చూశారు. పూజారి నెత్తురుతో తడిస పోయిన రాళ్ళ మీద ఎక్కడి వెంటు క్షణాలు గిలగిలా తప్పుకుని కదలా మెదలక పుండిపోయాడు.

"దుర్భాగ్గుడూ, మహిషాసి అయినవారు వాచవలసిన దాని చచ్చాడు!" అన్నాడు కుంభి బాంగ్లా ఉర్బాహంగా.

"అట్లనకు. ప్రిత్యాత్ముడూ, మహా దక్షుడూ అయినవారు వాచవలసిన దాని చచ్చాడు. పూజారి! మహాదేవి సమక్షంలో యిలాంటి ఛాపు ఎంచరిగి లభ్యమవుతుంది!" అన్నాడు హేరచిత్తుడు విచారంగా.

"చిర చారి చిర పోయాడు! నాకు గండభయంకరం అకాశంలో ఎగిరి శక్తి కూడా పోయింది!" అంటూ సవరభయంకర కళ్ళనెళ్ళు పెట్టుకున్నాడు.

శిఖిముఖి అత్తర్ని కనుదుకూ. " ఏయ్, బిరుండం! నీ శేనాధూ అకాశంలో సక్షిలా ఎగిరి శక్తి లేదు. తాగిన మైకంలో అలా అనుకుంటుందేవాడివి. ఇప్పటికైనా బుద్ధి తెచ్చుకుని. మంచి మార్గాన పడక పోయావే. నెన్ను సవరనాయకుడు గండు పొరుకు ఒప్పు చెప్పతాను." అన్నాడు.

"అలాగే చెయి దొరా! వింవర్తకు దక్షిణా మ్మంచి. హమాలయాలు చెవిన సవరవాతి వాటిపడున్నాడు? గండుపొతు తప్పక నాకు మంచి మార్గాదలు చెప్తాడు. అతని కూతురు నాగుమల్లి నుంచి మాత్రం నెన్ను రక్షించండి!" అన్నాడు సవరలేరుండం.

అతని మాటలకు అందరూ విరగబడి నవ్వారు.

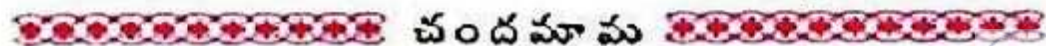
సూర్యోదయంతోనే అందరూ ప్రయాణ సన్నాహాలు ప్రారంభించారు. శిథిలాలయంలోని అపూర్వ శిల్పాలను, అక్కడి నుంచి తమ దేశానికి తరలించుకు పోయేందుకు శిఖిముఖి, విక్రమశేఖరి వృశ్చికనాయకుడి అనుమతి కోరారు. వృశ్చిక నాయకుడు తన బాతివాళ్ళతో సంప్రతించి, "అ శిల్పాలి కాదు. వృశ్చికమాత మందిరంలో వున్న బంగారు కణితిల్లి కూడా మీరే ఎత్తుకు పొంది. ఈ వృశ్చికలంకలో వాటి అవసరం

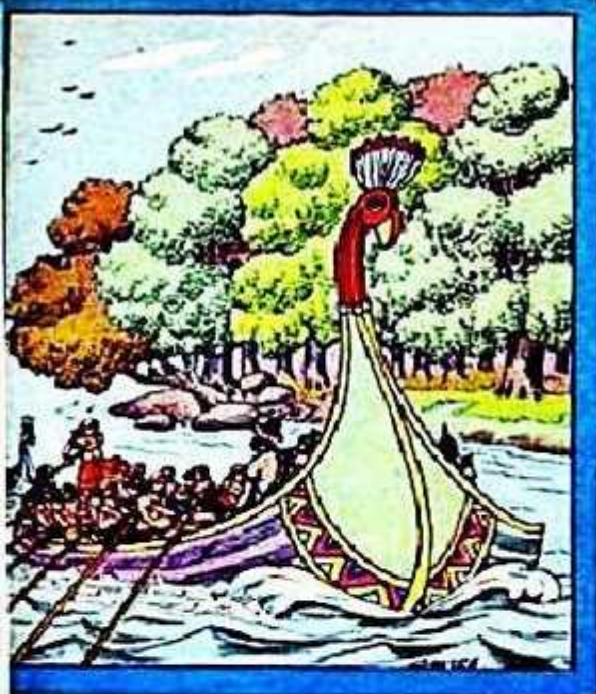
మాకు లేదు. మాకు వృశ్చికమాత వున్నది. అరణ్యంలో కావలసినంత చేట, వండ్లూ ఫలాటూ వున్నవి!" అన్నాడు.

శిఖిముఖి వృశ్చికనాయకుడికి తన కృతజ్ఞత చెప్పకుని విక్రమశేఖరితో, "శేఖరి! నేను అటవికుడిగా మార్చాడుతున్నాను. బంగార మనేది మనిషిని చాడరా, కష్టాల పాలు చేస్తుంది. ఇది చేబాది తీవించే మా శివరవాతి వాళ్ళు నమ్మకం!" అన్నాడు.

ఆ మాటలకు విక్రమశేఖరి నవ్వి, "ని నిజాయితీ మెచ్చదగిందే. కాని, క్షత్రియుడిగా, కూరపెనడేశ రాజునుమారుడుగా నే మార్చాడుతున్నాను. సమ్మత్యూ, విచేకి

అయినా కాబా చేతిలో ఆ బంగారం ప్రజలకు చేరువేయబడింది. శత్రువులను సంహరిస్తుంది!" అన్నాడు.

"అలా అయితే, నా ఆభరణంతరం ఏమిటియి. ఆ ఆభరణ శత్రువులతో పాటు, బంగా కాస్తా కూడా నీ రాజధాని నగరానికి ఎత్తుకుపో!" అన్నాడు శిఖిముఖి.

"ఆ ఎత్తుకుపోయేది నేనొక్కణ్ణి కాదు. నువ్వు ముందుగా మా రాజధాని నగరం వస్తున్నావు. ఆ తర్వాత మునిచ్చరం కలిసి మీ కుంభారమట్ట పట్టెకు వెళతాం. శిఖిలాలయభావారి శిఖి కొళ్ళావుగదా! వాగ్రత్తగా దాదావా? నీవరనాయకుడు గండు

పాతు కూతురు నాగుమల్లి అది కావాలన్నది గదా?" అన్నాడు విక్రమశేసరి.

"అవును, నేను ఇట్లు పడితే యింత దూరం ఈ తరంగా ప్రయాణించింది, ఆ శిఖి కనమే అన్నట్లుగా యిప్పుడు అనిపిస్తున్నది. ఆ నాగుమల్లిని ఎలాంటి పగ!" అన్నాడు శిఖిముఖి సవ్యతూ.

"అది నాగుమల్లి కాదు, నాగుపాము! ఆలాంటి వాళ్ళల్లో పగ, ప్రమాదాకా అంత బలంగానే వుంటుంది. అవునా?" అన్నాడు విక్రమశేసరి.

శిఖిముఖి చిరునవ్వు సవ్యతూ పూరు కున్నాడు. ఆ తరవాత వాళ్ళద్దరూ తమ ఆసుదరుల సాయంతో, శిఖిలాలయంలోని బంగారాన్ని, శిల్పాలనూ పడవలకు ఎక్కించారు. మట్టమధ్యాహ్నం నేల పడవలు రెండూ గోరేచరా నది తిరుగు ప్రయాణం అయినై. ఏక్కోటా ఇచ్చెందుకు వచ్చిన పుష్కళనాయకుడికి శిఖిముఖి, విక్రమశేసరి తమ కృతజ్ఞత చెప్పకున్నారు. మొర చిత్తుడు అతడికి, సంపత్తురానికి పీసాచి వచ్చి, దేవిదర్శనం చెప్తానని మాటయిచ్చాడు.

దారిలో ఎలాంటి ప్రమాదాలూ జరగకుండా వారంరోజుల తరవాత పడవలు రెండూ గోరేచరా గ్రామం చేరినై. అక్కడ

ఇమ్మవారి కుటపెళ్ళ, అంబరిని అహ్వనించి, రెండురొజులపాటు గొప్పగా విందుచేసి దాటు పిచ్చాటు చేశాడు. విక్రమశేఖరి శిరి దాలయం నుంచి తెచ్చిన శిల్పాలలో సాటి లేని చనుకున్న ఒక దేవతా విగ్రహాన్ని తన తాత విక్రమశేఖరి సమాధికి ఎదురుగా స్థాపన చేశాడు. శాంగ్ సామెకూ, తదితరులకూ తనని తెచ్చిన బంగారంలో కొంత పంచిపెట్టాడు.

మూడవ నాటి ఉదయం గోరడరా ఇమ్మలకు విద్యోలు చెప్పి, శిఖముళి వాళ్ళు ప్రయాణమై వెండువారాల తరవాత కామాఖ్య నగరం చేరి, అక్కడ తాము పూర్వం విడిచి చేసిన సత్రంలోనే బిగారు. సత్రపు యజమాని వాళ్ళను గుర్తించి ఎంతో మర్యాద చేసి, గుంట బాంగ్లా ద్వారా శిరి దాలయాన్ని గురించి సర్వం విన్నాడు.

కామాఖ్య నగరంలో ఒక వారం రోజులు విగ్రాహం రిసెక్యూ చేసి తరవాత హైదరాబాదు తన ఇమ్మలతో హిమాలయాల్లోని ఉద్ధాలకు మళ్ళీ ప్రయాణమైపోతూ, విక్రమశేఖరిని కొగలించుకుని, "గురువు విక్రమశేఖరి, మా ఆహూరిలకు చేసిన మేలుకు, ఆయన మనవడినైన నీకు, మా చేతనైన సహాయం చేశాం. ఎంతో తృప్తిగా వుంది! నీకు

గూరెళ్ళ ఆయుష్యా, ఆ తరవాత శివ సాయుబ్బం ప్రాప్తించాలని కోరుకుంటున్నాను." అన్నాడు.

కామాఖ్య నగరం నుంచి ప్రయాణమయి పురు శిఖముళి గుంటి బాంగ్లాను తన వెంట రమ్మన్నాడు. బతికివున్నంత వరకూ సుఖంగా బతికితా యాస్తానన్నాడు. కాని ఆతడు ఆ నగరం వదిలేందుకు యిష్టపడ లేదు. అప్పుడు విక్రమశేఖరి అతడికి కొంత బంగారం యిచ్చి, దానితో బతికినవాళ్ళూ సుఖంగా బతకమన్నాడు.

ఆ బంగారం చూసి కుంటి బాంగ్లా కృతజ్ఞతతో కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతమై "దాదా!

నేను మొదట్లో మీకు ద్రోహం చేశాను. అయినా మీ రిద్దరూ నన్ను క్షమించారు. నేను యిక్కడే మిలిచైనా సత్రం కట్టి సుఖంగా జీవిస్తాను. బహుశా, మీ కుమారు లెవరైనా, యీ ప్రాంతాలు చూసేందుకు వస్తే, వారికి నా సత్రంలోనే ఆతిథ్యం జరుగుతుంది." అన్నాడు.

శిఖిముఖి, విక్రమశేసరి ఆకలి మంటలకు దాలా సంతోషించాడు. తరవాత తాము తెచ్చిన శిల్పాలనూ, బంగారాన్ని మోసేం దుకు గుర్రాలనూ, వాటిని తోలేందుకు మునుపటికూ గురుర్పుకుని, తమ అనుచరులైన అజిత వీరభద్రులతో కలిసి దాదాపు మూడునెలల ప్రయాణం తర్వాత శూరసేనచేత రాజధానినగరం చేరారు.

విక్రమశేసరి తండ్రి జయపాలుకు వాళ్ళకు చాటోచిరమైన సన్మానం చేశాడు. భట్టుల ద్వారా సమరనాయకుడు గంధుపాతు కుటుంబానికి, శిఖిముఖి తండ్రి శివాలుడికి

కయిరు చేసి, వాళ్ళను తన రాజధాని నగరానికి పిలిపించాడు.

గంధుపాతు కూతురు నాగుమల్లి, శిఖిముఖిని చూస్తూనే, "శిఖిలాలయ పూజారి శిఖ తెచ్చావా?" అని అడిగింది.

ఎంతోకాలంగా భద్రంగా తన నడుముకు కిగించుకున్న ఆ శిఖను శిఖిముఖి ఆమె కిచ్చాడు. నాగుమల్లి అనందం అంతాయంతా కాదు. విక్రమశేసరి చెప్పగా వాల్లిద్దరి ప్రేమను గురించి విన్న రాజా జయపాలుడు, వాళ్ళ తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడి, ఒక కుర్ర ముహూర్తాన, శిఖిముఖికి, నాగుమల్లికి వైర పంగా వివాహం చేశాడు.

శివర, సమరవారి పెద్దలూ, వాళ్ళ పిల్లలూ, అనుచరులూ, ఒక నెలరోజుల పాటు జయపాలుడి ఆతిథ్యంలో విందులూ, పెడుకలతో కాలం గడిచి, తరవాత ఎవరి గ్రామాలకు వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

— (అయిపోయింది)

